

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO

**1921-2021.
100 GODINA DELATNOSTI**

**1991-2021.
30 GODINA SAMOSTALNOG RADA**

B I L T E N

**ZDRAVSTVENO-STATISTIČKIH POKAZATELJA
ZA JUŽNOBANATSKI OKRUG
ZA 2020. GODINU**

Pančevo, 2021. godina

Izdavač:
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE PANČEVO
Pančevo, ul. Pasterova 2,
Tel/fax 013-322-965

Za izdavača:
Prim.dr Ljiljana Lazić
Recenzent:
Prim. dr Jasmina Pavlović Stojanović
specijalista socijalne medicine,
subspecijalista medicinske informatike

Urednik:
dr Aleksandra Perović,
specijalista socijalne medicine

Priprema podataka:
Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje,
organizaciju zdravstvene zaštite,
informatiku i biostatistiku u zdravstvu

Kompjuterska priprema:
Slađana Trebješanin
Viši zdravstveni statističar

2021. godine

PREDGOVOR

Zavod za javno zdravlje Pančevo kao nosilac aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja za teritoriju Južnobanatskog okruga, izdaje publikaciju Bilten koja predstavlja statistički prikaz zdravstvene delatnosti i zdravstvenog stanja stanovništva. Bilten je redovna publikacija Zavoda za javno zdravlje Pančevo u kojoj se objavljuju aktuelni godišnji zdravstveno-statistički podaci za teritoriju Južnobanatskog okruga. Prvi Bilten zdravstveno-statističkih pokazatelja za naš okrug je izdat 1974. godine, a kao redovna publikacija se objavljuje od 1977. godine.

Zdravstveno-statistički podaci prikazani u Biltenu su prikupljeni na osnovu zakonskih propisa u oblasti zdravstva i Programa i planova o statističkim istraživanjima u oblasti zdravstva. Prikazani podaci obrađivani su korišćenjem jedinstvenih metoda, koje omogućavaju njihovu uporedivost i kontinuitet u dužem vremenskom periodu.

Poglavlja u publikaciji obuhvataju demografska kretanja u okrugu, registrovano oboljevanje i umiranje stanovnika od najčešćih bolesti i povreda u sklopu zdravstvenog stanja stanovništva, korišćenje zdravstvene zaštite, kao i preventivne aktivnosti zdravstvenih ustanova u oblasti promocije zdravlja i prikaz higijensko-epidemiološke situacije u Južnobanatskom okrugu tokom prethodne godine.

Bilten je i odraz kontinuirane saradnje svih činilaca sistema zdravstvene zaštite i nadamo se da ćemo i u narednom periodu uz podršku naših saradnika unaprediti kvalitet podataka koji se objavljuju u ovoj publikaciji. Ujedno im izražavamo i neizmernu zahvalnost, kao i svim našim korisnicima, čije sugestije i saveti su od izuzetnog značaja za dalji rad naše ustanove u ovoj oblasti.

VD DIREKTORA ZAVODA

Pančevo,oktobar, 2021.godine

Prim.dr Ljiljana Lazić

*Redni
broj*

S A D R Ž A J

*broj
tabele*   *broj
strane*

1.	Uvod.....	I
2.	U susret jubilejima.....	5
3.	Organizacija zdravstvene zaštite u Južnobanatskom okrugu	12
4.	Demografski podaci	1-17 17
5.	Zdravstvena zaštita dece predškolskog uzrasta.....	18-21 45
6.	Zdravstvena zaštita dece školskog uzrasta i omladine	22-26 60
7.	Zdravstvena zaštita žena.....	27-32 78
8.	Zdravstvena zaštita radnika	33-36 89
9.	Zdravstvena zaštita odraslih.....	37-39 100
10.	Zdravstvena zaštita u službama hitne medicinske pomoći.....	40-41 112
11.	Zdravstvena zaštita u službama za polivalentnu patronažu	42-44 116
12.	Stomatološka zdravstvena zaštita	45-47 121
13.	Zdravstveno-vaspitni rad.....	48 129
14.	Dermatovenerološka zdravstvena zaštita	49-51 132
15.	Antituberkulozna zdravstvena zaštita	52-56 138
16.	Zdravstvena zaštita u službama za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.....	57-60 145
17.	Specijalističko konsultativna zdravstvena zaštita	61-62 151
18.	Stacionarna zdravstvena zaštita.....	63-69 157
19.	Pobačaji u zdravstvenim ustanovama.....	70-71 169
20.	Zdravstvena zaštita u službama za transfuziju.....	72 175
21.	Privatna praksa	73-76 178
22.	Rad Centra za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	182
23.	Rad Centra za higijenu i humanu ekologiju Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	210
24.	Rad Odseka za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo.....	247
25.	Preporuke	253
26.	Zaključak.....	254

<i>r.br</i>	<i>NAZIV GRAFIKONA</i>	<i>broj grafikona</i>	<i>broj strane</i>
1.	Procentualno učešće pet vodećih zroka smrti po opština u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini	1-9	37-41
2.	Pet vodećih uzroka smrti u Južnobanatskom okrugu, AP Vojvodini i Republici Srbiji u 2020.godini	10	42
3.	Natalitet i mortalitet u Južnobanatskom okrugu od 1997. do 2020. godine	11	43
4.	Prirodno kretanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu od 1997-2020. godine	12	44
5.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolskog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini	13	58
6.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece predškolkog uzrasta u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema dijagnozama	14	59
7.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema grupama oboljenja	15	76
8.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u osnovnoj zdravstvenoj zaštiti dece školskog uzrasta i omladine u Južnobanatskom okruguu 2020. godini prema dijagnozama	16	77
9.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema grupama oboljenja	17	87
10.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema dijagnozama	18	88
11.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radon aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema grupama oboljenja	19	98
12.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti radon aktivnog stanovništva u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema dijagnozama	20	99
13.	Utvrđena oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema grupama oboljenja	21	110

14.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti odraslih u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini prema dijagnozama	22	111
15.	Utvrđena oboljenja po MKB-10 u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini (stopa na 1000 stanovnika)	23	128
16.	Deset najčešćih oboljenja i stanja u dermatovenerološkoj zdravstvenoj zaštiti u Opštini Kovin u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini	24	137
17.	Broj medicinskih prekida trudnoće u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1997-2020. godine	25	172
18.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema broju živorođene dece u Južnobanatskom okrugu u 2020.godini	26	174
19.	Procentualno učešće medicinskih prekida trudnoće prema starosti žene u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini	27	174

U SUSRET JUBILEJIMA

U SUSRET JUBILEJIMA

- Sećanje na vek preventivne medicine -

“Ne mora čovek imati krila genija da se popne nebu pod oblake. I smišljenim i istrajinim korakom može se popeti na te visine”.

Duboka smisaonost reči koje su potekle iz blistavog uma najvećeg srpskog učitelja zdravlja, profesora Milana Jovanovića Batuta proročka su odrednica puta preventivne medicine proteklih 100 godina u Južnom Banatu i našoj Srbiji.

Jednu od najstarijih i najsveobuhvatnijih definicija javnog zdravlja dao je Charles-Edvard A. Winslow 1920. godine, koja ga definiše kao nauku i umetnost preveniranja bolesti, produženja života, unapređenja fizičkog zdravlja i efikasnosti kroz organizovane napore zajednice za sanaciju okoline, kontrolu infekcija u zajednici, edukaciju individua o principima lične higijene, organizovanje zdravstvene službe za ranu dijagnozu i preventivnu terapiju bolesti i razvoj socijalnih mehanizama koji će obezbediti da svaka individua u zajednici ima standard života koji će joj omogućiti da očuva zdravlje.

Kod nas je završetak Prvog svetskog rata ostavio opustošenu i razorenu zemlju, siromaštvo, neprosvećeno stanovništvo, loše sanitarno higijenske uslove života, kao i brojne epidemije akutnih zaraznih bolesti, prisustvo endemskeh bolesti, a skromne kapacitete zdravstvene službe, koji su najviše oskudevali u školovanim medicinskom kadru. Jedan od najvećih izazova za novostvorenu državu Kraljevinu Srbu, Hrvata i Slovenaca bilo je stvaranje nove zdravstvene službe koja će zaštiti narodno zdravlje, ali u datim okolnostima pre svega prosvetiteljskim radom doprineni podjednako socijalnom uzdizanju stanovništva. Medju prvim koracima je bilo formiranje Stalne epidemijske komisije (1919. godine), stručnog savetodavnog organa Ministarstva narodnog zdravlja i socijalne politike, potom je oformljeno Higijensko odeljenje, čime je uspostavljen nadzor nad higijenskim prilikama i zaraznim bolestima u državi, a iste godine osnovan je i Medicinski fakultet u Beogradu koji će izneditri brojne stručnjake. Predsednik Stalne epidemijske komisije bio je prof. dr Milan Jovanović-Batut (1847-1940), a načelnik Odeljenja za higijenu prof. dr Andrija Štampar (1888-1958).

Oni su bili i glavni inicijatori osnivanja preventivnih zdravstvenih ustanova: higijenskih zavoda, škola narodnog zdravlja, domova narodnog zdravlja, zdravstvenih, bakterioloških i antirabičnih stanica, školskih poliklinika, dispanzera za dojenčad, antituberkuloznih dispanzera, kožnoveneričnih dispanzera i dispanzera za suzbijanje trahoma, a prema odluci Komisije dvadesetih godina osnovane su higijensko epidemiološke stanice pri postojećim zdravstvenim službama, **tako da je 1921. godine osnovana i higijensko-epidemiološka služba pri gradskom fizikatu u Pančevu.**

Posle 1929. godine beogradska, zemunska i pančevačka opština postale su jedinstvena administrativna celina (Uprava Grada Beograda), tako da je **higijensko-epidemiološka služba Pančeva, prešla u nadležnost Higijenskog zavoda u Beogradu.**

Nakon drugog svetskog rata, **odlukom Okružnog odbora 1945. godine** ponovo je osnovana u Pančevu **Okružna sanitarno-epidemiološka stanica**, preteča našeg Zavoda, u istoj zgradbi gde je bila smeštena i Okružna poliklinika, a postavljenjem dr Milana Čekića za v.d. upravnika 2. februara 1946. godine ona je počela i sa radom. Iz dragocenog dokumenta „Godišnjeg izveštaja o radu za 1946. godinu“ saznajemo šta je u Sanitarno-epidemiološkoj stanici urađeno tokom navedene godine. Glavne akcije su bile suzbijanje

vašljivosti, šuge i eradicacija epidemije pegovca u civilnom logoru u Pančevu (tokom epidemije umrlo je 47 obolelih). Pored ostalih aktivnosti lekarske ekipe su imale 19 terenskih izlazaka, posećeno je 12 sela, protiv trbušnog tifusa vakcinisano je 12. 495 lica, protiv pegovca je vakcinisano 5.842 lica, a protiv besnila je vakcinisano 186 lica, sa DDT-em je zaprašeno 2.977 lica, potrošeno je 1.000 kg DDT praška, podeljeno je 100 kg DDT praška i 300 kg leka protiv šuge.

Od 8. decembra 1947. godine, stanicom je rukovodio dr Vojislav Dimitrijević, sreski lekar, koji je tokom 1947. godine, u Beogradu, završio jednogodišnji kurs iz bakteriologije, što je bilo od izuzetnog značaja jer na području Pančeva nije bilo zaposlenih lekara specijalista iz navedene oblasti. U tom periodu u stanci su pored lekara, bili zaposleni i dva medicinska laboranta, dezinfektor, činovnik i služitelj.

4. septembra 1948. godine sanitarno-epidemiološka stanica je ukinuta, međutim nedugo nakon toga, 1. januara 1950. godine odlukom Saveta za narodno zdravlje AP Vojvodine, ponovo je otvorena pod nazivom **Pokrajinska sanitarno - epidemiološka stanica**, u Zmaj Jovinoj 10. Sanitarno-epidemiološka stanica je tokom proleća 1952. godine premeštena u zgradu u Ulici Proleterskoj 6, gde je prethodno bio smešten Antituberkulozni dispanzer. Ovim preseljenjem dobiveni su potrebni smeštajni uslovi za normalan rad. Početkom 1953. godine stanica je imala 9 zaposlenih: 2 lekara (od kojih je 1 upravnik, jednog lekara na specijalizaciju), 2 laboranta, 1 hemijskog tehničara, 2 administrativna i 2 tehničko - pomoćna radnika.

Odlukom Saveta za narodno zdravlje AP Vojvodine, sanitarno - epidemiološka stanica je 1. marta 1954. godine prerasla u **Higijenski Zavod**, koji je 5. juna 1954. godine dobio Pravilnik o radu, kojim su utvrđena radna mesta. U okviru zavoda predviđeno je organizovanje Higijenskog odeljenja sa Odsekom za higijenu ishrane, Odsekom za školsku higijenu, Odsekom za higijenu rada i Odsekom za komunalnu higijenu. Kao samostalni odseci predviđeni su Epidemiološki odsek sa dezinfekcijom i dezinsekcijom, Bakteriološko-serološki odsek, hemijski odsek, sanitarno-tehnički odsek i Odsek za zdravstveno prosvećivanje. U opštem odeljenju nalaze se: Administrativno-pravni odsek, Računski odsek i Statistički odsek. Ovim Pravilnikom predviđeno je i da Higijenski zavod ima 24 službenika, ali 1958. godine, radilo je još uvek samo 8 zaposlenih, a 1963. godine 13 službenika, što je daleko ispod predviđenog broja zaposlenih, prvenstveno zbog nedostatka stručnog kadra. Prema postojećim podacima zdravstvena statistika je u zavodu otvorena polovinom decembra 1960. godine.

Prema podacima iz 1958. godine, nakon pregleda stručnog rada zapisnički se navodi da je pančevački Higijenski zavod nadležan za teritoriju srezova Pančeve i Vršac, da organizaciono ima bakteriološko-epidemiološko odeljenje, odsek za zdravstveno prosvećivanje i administrativni odsek. U ustanovi je ukupno bilo zaposленo osam službenika. Takođe konstatovano je da Zavod ima prostorno odvojene tri laboratorije: bakteriološku, serološku i hemijsku, da su one dobro opremljene i da imaju sve aparate za savremen laboratorijski rad, zatim da sero - bakteriološka laboratorija još nije savladala svu rutinsku dijagnostiku, ali da je laboratorija pored ostalog sposobljena/opremljena da vrši pregled na difteriju i piogene koke, za koprokulturne, urinokulture i hemokulture na *Salmonellae*, za bakteriološki pregled životnih namirnica i bakteriološki pregled vode, a da se od seroloških pregleda radi Widalova reakcija aglutinacije na tifus i paratifus...

Higijenski zavod je u drugoj polovini 1961. godine preimenovan u **Zavod za zdravstvenu zaštitu**. Sredinom 1963. godine u Zavodu je bilo 12 zaposlenih, a među njima je bilo 5 lekara, od kojih je jedan bio specijalista mikrobiologije, a troje na specijalizaciji iz higijene i medicine rada. 1964. godine, direktor Zavoda postao je dr Branko Stevanović, a u okviru Zavoda su organizovani: Odeljenje epidemiologije sa

odsekom za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju (DDD), Odeljenje mikrobiologije i parazitologije, sa laboratorijom, Odeljenje higijene, sa laboratorijom i Odeljenje socijalne medicine sa zdravstvenom statistikom, organizacijom zdravstvene službe i zdravstvenim prosvećivanjem. Sreski zdravstveni centar nije imao svoju administraciju, već je njegove poslove vodila administrativna služba i odsek za statistiku Zavoda za zdravstvenu zaštitu. Direktor Zavoda je, po funkciji, bio i upravnik Sreskog zdravstvenog centra. Posle ukidanja Sreza pančevačkog, 1. aprila 1965. godine, prestao je da postoji Sreski zdravstveni centar. Umesto njega osnovan je Međuopštinski zdravstveni centar. Zdravstveni centri su definitivno ukinuti 1971. godine.

Zavod za zdravstvenu zaštitu je radio kao samostalna ustanova do 31. decembra 1968. godine, a 1. januara 1969. godine osnovana je nova ustanova, **Zavod za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada**. Ova ustanova nastala je integracijom Zavoda za zdravstvenu zaštitu i svih pančevačkih fabričkih zdravstvenih stanica, osim Zdravstvene stanice železničara. Za prvog direktora nove ustanove postavljen je dr Branko Stevanović.

1. jula 1972. godine stvoren je Medicinski centar „Južni Banat“, a novom organizacijom pančevačke zdravstvene službe, Zavod za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada postao je jedna od osnovnih organizacija udruženog rada (OOUR) nove ustanove.

Početkom sedamdesetih godina prošloga veka Zavod za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada i Opšta bolnica Pančevo, imajući u vidu obostranu potrebu za novim radnim prostorom, dogovorili su se da zajedno finansiraju izgradnju nove zgrade, a nakon završetka izgradnje 1975. godine, Zavod je dobio novi prostor ukupne površine 1000 m², a korisne oko 600m², tako da je u novoj zgradi prizemlje bilo namenjeno Teritorijalnom dispanzeru Medicine rada, a prvi sprat Zavodu za zdravstvenu zaštitu. Postojeći prostor je u tom periodu omogućavao normalno funkcionisanje Zavoda, no u narednoj deceniji došlo je do novog proširenja delatnosti i uvećanja broja zaposlenih, usled čega se ponovo pojavio problem nedostatka prostora.

- 30 godina samostalnog rada Zavoda za javno zdravlja Pančevo -

Novom reorganizacijom pančevačke zdravstvene službe, Medicinski centar „Južni Banat“ u Pančevu, rasformiran je 19. septembra 1991. godine, istog datuma formiran je Zdravstveni centar „Južni Banat“. Medicina rada ostala je u sastavu novoosnovanog Zdravstvenog centra, a Zavod za zdravstvenu zaštitu je postao samostalna ustanova.

Skupština AP Vojvodine je 24. septembra 1991. godine donela odluku o osnivanju Zavoda za zdravstvenu zaštitu u Pančevu. Takođe odlučeno je da će Zavod obavljati delatnost na području Fondova za zdravstvo u Pančevu i Vršcu, odnosno za opštine Pančevo, Alibunar, Kovačica, Opovo, Kovin, Vršac, Plandište i Bela Crkva. U istom aktu su navedeni i poslovi koje će Zavod obavljati. Treba istaći da je i današnjom zakonskom regulativom predviđena većina ovih poslova, ali su dodati i novi u skladu sa delatnošću ustanove.

Zavod za zdravstvenu zaštitu registrovan je kod Okružnog suda u Pančevu 1. novembra 1991. godine (rešenje Fi 1576/91). Zavod za zaštitu zdravlja u Pančevu zvanično je preimenovan u **Zavod za javno zdravlje Pančevo 21. maja 2007. godine**.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Sl. glasnik RS 25/19), Zavod za javno zdravlje Pančevo obavlja socijalno-medicinsku, higijensko-ekološku, epidemiološku i mikrobiološku zdravstvenu delatnost i obezbeđuje zdravstvenu zaštitu na više nivoa za teritoriju Južnobanatskog okruga. Misija naše ustanove jeste briga za očuvanje i

unapređenje zdravlja svih građana okruga, kao i kontrola i zaštita životne sredine u cilju sprečavanja uticaja na zdravlje ljudi.

Danas u okviru Zavoda za javno zdravlje Pančevo deluju sledeće organizacione celine:

I Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje, organizaciju zdravstvene zaštite, informatiku i biostatistiku u zdravstvu sa sledećim odsecima:

- a) Odsek za promociju zdravlja
- b) Odsek za analizu, planiranje i organizaciju zdravstvene zaštite
- c) Odsek za informatiku i biostatistiku u zdravstvu

II Centar za prevenciju i kontrolu bolesti

- a) Odsek za imunizaciju i antirabičnu zaštitu
- b) Odsek za nezarazne bolesti i zdravstveni nadzor
- c) Odsek za zarazne bolesti i DDD poslove

III Centar za higijenu i humanu ekologiju

- 1. Odeljenje higijene
- 2. Odeljenje sanitарне hemije i ekotoksikologije
- a) Odsek za ispitivanje vazduha
- b) Odsek za ispitivanje voda, hrane i predmeta opšte upotrebe
- d) Odsek za instrumetalnu analitiku

IV Centar za mikrobiologiju

- 1. Odeljenje kliničke mikrobiologije
- 2. Odeljenje sanitарне mikrobiologije

V Služba za pravne, ekonomsko-finansijske, tehničke i druge slične poslove

- 1. Odeljenje za pravne, opšte i tehničke poslove
- 2. Odeljenje za ekonomске i računovodstvene poslove

U Zavodu za javno zdravlje Pančevo, trenutno je zaposleno ukupno 104 radnika, od kojih je 92 radnika angažovano na neodređeno vreme među kojima je 25 zdravstvenih radnika i saradnika raznih specijalnosti i 12 radnika je zaposleno na određeno vreme

Imajući u vidu da su Zakonom o javnom zdravlju (Sl. glasnik RS 15/16) instituti i zavodi za javno zdravlje, istaknuti kao nosioci aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja, koji planiraju, sprovode, prate i vrednuju aktivnosti u oblasti delovanja javnog zdravlja, koordiniraju, uskladjuju i stručno povezuju rad ostalih učesnika u sistemu javnog zdravlja za teritoriju za koju su osnovani, Zavod za javno zdravlje Pančevo svojim stručnim radom i profesionalnom posvećenošću teži da bude lider u oblasti promocije zdravlja, prevencije zaraznih i nezaraznih bolesti, sprečavanju i smanjenju faktora rizika koji utiču na zdravlje ljudi, kroz multisektorsku saradnju sa drugim zdravstvenim ustanovama, lokalnim samoupravama, predškolskim i školskim ustanovama i drugim vladinim i nevladinim organizacijama na teritoriji Južnobanatskog okruga.

Zdravstveni radnici i saradnici u našoj ustanovi kontinuirano rade na promociji zdravlja kroz edukativne radionice, akcije u zajednici, medijske promocije i druge vidove zdravstveno-vaspitnog rada u cilju podizanja svesti građana svih uzrasta o značaju brige za očuvanje sopstvenog zdravlja, sprečavanju i smanjenju faktora rizika (pušenje, alkohol,

droga, kocka, nepravilna ishrana, smanjena fizička aktivnost..), prevenciji bolesti (skrining), ranom otkrivanju bolesti, blagovremenom lečenju.

Analizom zdravstvenog stanja stanovništva, praćenjem kretanja zaraznih i masovnih nezaraznih bolesti, praćenjem organizacije i rada zdravstvenih ustanova, učešćem u planiranju kadrova u zdravstvenim ustanovama u javnoj svojini, adekvatnom procenom efikasnosti, dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite, izdvajaju se determinante na koje se može uticati dobrom organizacijom i vođenjem zdravstvene politike i ove predloge Zavod upućuje nadležnim državnim i lokalnim institucijama.

Takođe, svakodnevno zaposleni u Zavodu u akreditovanim laboratorijama (saglasno standardu SRPS ISO 9001 i doslednom primenom standarda SRPS ISO/IEC 17025 u Centru za higijenu i humanu ekologiju i Centru za mikrobiologiju), vrše fizičko-hemijsku i mikrobiološku analizu parametara iz životne sredine koji mogu imati uticaj na zdravlje ljudi (vazduh, polen, površinske i otpadne vode, buka) kao i ispitivanja vode za piće, hrane, predmeta opšte upotrebe. Koordinativnim radom sa svim zainteresovanim subjektima, Zavod svakodnevno radi na rešavanju bitnih problema vezanih za zdravlje ljudi i životnu sredinu i kontinuirano radi na poboljšanju kvaliteta rada, uvođenju novih usluga i analiza za potrebe celog Južnobanatskog okruga.

Ono što treba istaći da je Zavod, posebno od početka epidemije i pandemije Covid-19, preuzeo vodeću ulogu u sprovodenju sanitarno-higijenskog i epidemiološkog nadzora i da je u skladu sa zakonom sprovedio i kordinisao brojne aktivnosti u oblasti javnog zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, imajući u vidu vanrednost stanja i neophodnost uključivanja svih raspoloživih resursa u cilju zaštite i očuvanja života i zdravlja stanovništva. U navedenom periodu naša ustanova je maksimalnim angažovanjem zaposlenih i menadžmenta i pored vanrednih obimnih poslova i angažovanja, uspela da očuva i sve ostale aspekte delatnosti. Potvrđila se i ona stara istina da svako vreme nosi svoje izazove, iznad kojih su se hrabro i istrajno uzdigli i naši prethodnici.

Svi navedeni poslovi i aktivnosti, koji su povereni zavodima za javno zdravlje ukazuju koliko se samo tokom jednog veka raskrilila preventivna medicina. To su ti istrajni koraci, kojim se krenulo, kada smo imali više nego skromne resurse, ali velike ideje i ljude.

Ali vizija je ono što nas vodi u budućnost, zbog čega opstaje smisaonost onog što su izgradile prethodne generacije. Želimo da i u budućnosti Zavod za javno zdravlje Pančevo bude među vodećim zdravstvenim ustanovama u Republici Srbiji u poslovima iz oblasti unapređenja i zaštite javnog zdravlja, unapređenja i zaštite životne sredine, sanitarno-hemijske i ekotoksikološke analitike, sanitarne i kliničke mikrobiološke dijagnostike i drugim poslovima iz delatnosti ustanove. Nadamo se da ćemo uz kontinuirano unapređenje kvaliteta uvodjenjem svetskih standarda, ali pre svega uz stalno usavršavanje stručnog kadra, uspeti da u novom veku preventive, izazove prihvatimo kao pokretačku snagu koja će nas osnažiti kako da ostanemo nosioci aktivnosti u očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva i životne sredine.

Sa poštovanjem i uvažavanjem želimo da se setimo svih upravnika i direktora koji su vodili sanitarno - epidemiološke stanice i zavode koji su naše preteče, ali i da istaknemo da su tokom njihovog postojanja i svi zaposleni utkali deo sebe, svoj posvećen rad, entuzijazam i godine, da bi Zavod za javno zdravlje Pančevo danas slavio jubileje.

Upravnici i direktori sanitarno-epidemiološke stanice i zavoda:

- *Prim. dr Milan Čekić, specijalista opšte hirurgije*
v. d. upravnik Okružne sanitarno-epidemiološke stanice u Pančevu (1946-1947. godine);
- *dr Vojislav Dimitrijević, doktor medicine sa dvosemestralnim kursom iz bakteriologije*
v.d. upravnik Okružne sanitarno-epidemiološke stanice u Pančevu (1947-1948. godine),
upravnik Pokrajinske sanitarno-epidemiološke stanice u Pančevu (1950-1954), upravnik
Higijenskog Zavoda (1954-1964);
- *dr Margita Erš-Fogl, doktor medicine*
v.d. upravnik Sanitarno-epidemiološke stanice u Pančevu (1948);
- *dr Branko Stevanović, specijalista medicine rada, subspecijalista alergologije*
direktor Zavoda za zdravstvenu zaštitu u Pančevu (1964-1969), direktor Zavoda za
zdravstvenu zaštitu i medicinu rada (1969-1983);
- *prim dr Milovan Lončarević, specijalista medicine rada, subspecijalista kardiologije,*
v.d. direktor Zavoda za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada (1983);
- *dr Jelena Kovačević, specijalista medicine rada*
direktor Zavoda za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada u Pančevu (1983-1988);
- *dr Dragan Nikolić, specijalista radiologije*
direktor Zavoda za zdravstvenu zaštitu i medicinu rada u Pančevu (1988-1991);
- *dr Branislav Djukić, specijalista epidemiologije*
v.d. direktora Zavoda za zdravstvenu zaštitu u Pančevu (1991-1993), a direktor (1993-
1995);
- *dr Borislava Matijević, specijalista higijene*
direktor Zavoda za zaštitu zdravlja u Pančevu (1995-2001);
- *dr Dragana Grbić, specijalista socijalne medicine*
direktor Zavoda za zaštitu zdravlja u Pančevu (2001-2004);
- *prim. dr Ljiljana Lazić, specijalista socijalne medicine, specijalista menadžmenta u
zdravstvu, subspecijalista zdravstvenog vaspitanja*
v.d. direktora Zavoda za zastitu zdravlja u Pančevu (2004), direktor Zavoda za zaštitu
zdravlja, Zavoda za javno zdravlje pančevo (2004-2011), v.d. direktora (2011);
- *prim. dr Mica Sarić Tanasković, specijalista higijene, subspecijalista ekotoksikologije*
direktor Zavoda za javno zdravlje Pančevo (2011-2015);
- *prim. dr Ljiljana Lazić, specijalista socijalne medicine, specijalista menadžmenta u
zdravstvu, subspecijalista zdravstvenog vaspitanja*
direktor Zavoda za javno zdravlje Pančevo (2015-2019), v.d. direktora od 2019 i sada.

Osećamo neizmernu zahvalnost prema dr Dragiši Djordjeviću i njegovom delu, čija je monografija "Razvitak higijensko - epidemiološke službe u Pančevu u poslednja tri veka" bila okosnica opisa istorijskog razvoja institucija koje su bile preteće našeg Zavoda za javno zdravlje Pančevo.

**organizacija zdravstvene zaštite
u južnobanatskom okrugu**

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u skladu sa Planom mreže zdravstvenih ustanova nalazi se 14 zdravstvenih ustanova i to: 8 domova zdravlja (u Alibunaru, Beloj Crkvi, Vršcu, Kovačici, Kovinu, Opovu, Plandištu, Pančevu), Opšta bolnica Pančeve i Opšta bolnica Vršac, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti u Kovinu, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović” u Vršcu, Specijalna bolnica za plućne bolesti „Dr Budislav Babić” u Beloj Crkvi, Zavod za javno zdravlje Pančeve, dok je Apoteka Pančeva u stečaju od 2015. godine, a zbog otežanog poslovanja Apoteke Vršac, Grad Vršac je u svojstvu nosioca prava svojine organizovao obavljanje apotekarske delatnosti koja je od javnog interesa za građane, tako što je poslovne objekte nakon sprovedenih procedura izdao u vešegodišnji zakup sa namenom daljeg obavljanja apotekarske delatnosti na teritoriji grada.

Jasno definisanom zdravstvenom politikom, predviđeno je da veliki broj naseljenih mesta u svim opština u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančeva.

Farmaceutska delatnost tokom 2020. godine obavljala se u okviru domova zdravlja u DZ Opovo (pri matičnoj ustanovi i punktovima), i DZ Alibunar pri matičnoj ustanovi.

Stacionarna zdravstvena zaštita se ostvaruje u dve opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga. Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi 5,7 dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 36%. U okrugu se nalaze i tri specijalne bolnice (dve psihijatrijske i jedna plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

**ZDRAVSTVENE USTANOVE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU PO OPŠTINAMA**

Sedište zdravstvene ustanove	Naziv zdravstvene ustanove
Alibunar	Dom zdravlja "Alibunar"
Bela Crkva	Dom zdravlja "Bela Crkva"
	Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić"
Vršac	Dom zdravlja Vršac
	Opšta bolnica Vršac
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Dr Slavoljub Bakalović"
Kovačica	Dom zdravlja "Kovačica"
Kovin	Dom zdravlja "Kovin"
	Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti "Kovin"
Opovo	Dom zdravlja "Opovo"
Pančevo	Zavod za javno zdravlje Pančevo
	Dom zdravlja Pančevo
	Opšta bolnica Pančevo
Plandište	Dom zdravlja "1. oktobar"

DEMOGRAFSKO-ZDRAVSTVENA SITUACIJA I ORGANIZACIJA ZDRAVSTVENE SLUŽBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Zavod za javno zdravlje Pančevo pokriva svojom delatnošću Južnobanatski okrug površine 4248 km² sa 293 730 stanovnika, prema popisu iz 2011. godine, sa 8 opština (najveća opština Pančevo 123.414, najmanja opština Opovo 10.440 stanovnika) u okviru kojih se nalazi 94 naseljenih mesta. Prosečna gustina naseljenosti je 65 stanovnika po 1 km². Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga u 2020. godine karakteriše blagi porast opšte smrtnosti, blagi porast nataliteta i porast stope prirodnog priraštaja. Starosna struktura stanovništva Južnobanatskog okruga godinama unazad odgovara regresivnom biološkom tipu.

Stopa smrtnosti odojčadi kao najosetljiviji pokazatelj rada zdravstvene službe pa i ukupne socijalno-ekonomiske situacije u 2020. godini iznosi 5,93 promila.

U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2020. godine iznosi 4,6% a u 2020. godini 2,37%). Vrednosti stopa specifičnog mortaliteta u pogledu vodećih uzroka prirodnih smrti pokazuju da se na vodećem mestu u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini nalaze bolesti sistema krvotoka , zatim tumori čijem nastanku znatno doprinosi demografska struktura stanovništva i savremeni način života (smanjena fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, korišćenje duvana i alkohola i drugo), na trećem mestu su nove bolesti neizvesne etiologije , na četvrtom mestu su bolesti sistema za disanje, i na petom simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi.

Vrednost stope vanbolničkog morbiditeta odraslih u 2020. godini je 1480/1000 stanovnika. Na prvom mestu se nalazi grupa bolesti sistema krvotoka (280/1000), na drugom se nalaze bolesti sistema za disanje (235/1000), a na trećem mestu se nalaze bolesti mišićno-koštanog sistema (115/1000). U mnogim grupama registrovanih oboljenja preovlađuju hronične masovne nezarazne bolesti koje su rezultat starenja i savremenog načina života stanovništva. Kada je u pitanju registrovano oboljevanje dece do 18 godina izdvajaju se bolesti sistema za disanje (700/1000), zatim simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (405/1000) i na trećem mestu se nalaze zarazne bolesti i parazitarne bolesti (200/1000). Oboljevanje registrovano u vanbolničkim zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga odgovara po obimu i strukturi oboljevanju stanovništva Vojvodine.

Registrovano oboljevanje stanovništva u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti u opštim bolnicama varira u poslednjih 10 godina, s tim da je u 2020. godini (82 lečenih na 1000 stanovnika) došlo do povećanja korišćenja bolničke zdravstvene zaštite u odnosu na 2019. godinu (105 epizoda na 1000 stanovnika). Na prvom mestu u registrovanom bolničkom morbiditetu se nalaze nove bolesti neizvesne etiologije (816/100 000), na drugom mestu su bolesti mokraćno polnog sistema(740/100 000), zatim slede bolesti sistema krvotoka (665/100 000), na četvrtom mestu su tumori (599/100 000), a na petom mestu bolesti sistema za varenje (545/100 000).

Broj porođaja u zdravstvenim ustanovama Južnobanatskog okruga u 2020.godini se povećao za 1,6% u odnosu na 2019.godinu, a pobačaja smanjio za 27,7%.

Veliki broj naseljenih mesta u svim opštinama u Južnobanatskom okrugu ima adekvatno organizovanu, razvijenu, razgranatu i dostupnu mrežu državnih zdravstvenih ustanova, čiju organizaciju i rad prati Zavod za javno zdravlje Pančevo. Na okrugu se nalazi 14 zdravstvenih ustanova: 8 domova zdravlja, 2 opšte bolnice, 3 specijalne bolnice i 1 zavod za javno zdravlje. U njima je u 2020. godini bilo zaposleno ukupno 3.856 radnika (77% medicinski a 23% nemedicinskih radnika). Ukupna obezbeđenost lekarima u Južnobanatskom okrugu iznosi 378 stanovnika po jednom lekaru.

Punktovima primarne zdravstvene zaštite je pokriveno 73% naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, s tim da zdravstvenu zaštitu obezbeđuje 1 lekar za 925 stanovnika,a opterećenost lekara je 30 poseta dnevno u službi opšte medicine. Samo dva doma zdravlja u okrugu imaju organizacione jedinice koje obavljaju farmaceutsku delatnost (apoteke) u svom sastavu.

Bolnička zdravstvena zaštita se ostvaruje u 2 opšte bolnice, koje imaju ukupno 950 postelja. Obezbeđenost iznosi 3,3 postelje na 1000 stanovnika Južnobanatskog okruga.

Prosečan broj dana lečenja u ovim bolnicama iznosi dana, a iskorišćenost opštih bolnica u Južnobanatskom okrugu iznosi 35,9%. Ukupna stopa hospitalizacije u opštim bolnicama iznosi 82 hospitalizovanih na 1000 stanovnika. U okrugu se nalaze i 3 specijalne bolnice (2 psihijatrijske i 1 plućna) sa ukupno 2100 bolesničkih postelja koje obezbeđuju stanovništvo u Srbiji zdravstvenom zaštitom u navedenim oblastima.

Demografski podaci

DEMOGRAFSKI PODACI

Južnobanatski okrug obuhvata teritoriju od 4248 km². Po popisu iz 2002. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga je živelo 313.937 stanovnika, a prema popisu iz 2011. godine okrug ima 293.730 stanovnika, što znači da je između dva popisa došlo do smanjenja broja stanovnika za 6%. Prosečna gustina naseljenosti je 65 stanovnika po 1 km².

Starosna struktura stanovnika Južnobanatskog okruga je prikazana prema podacima iz popisa stanovnika iz 2011. godine i odgovara regresivnom biološkom tipu sa oko 15,43% stanovnika starijih od 65 godina i 6,2% u dobnoj grupi od 0-6 godina.

Osnovne vitalne događaje stanovnika Južnobanatskog okruga od 1989. do 2020. godine karakteriše:

- Prisutan je blagi porast broja živorodene dece u odnosu na predhodnu godinu (2019. godine živorodenih je bilo 2.344, a 2020. godine 2.362). Od 1989. do 1991. godine stopa nataliteta varira od 10,91 do 11,14 na 1000 stanovnika, da bi u 1998. godini došlo do smanjenja ispod 10 promila i u 2000. godini ova stopa iznosi 9,00 promila. U 2020. godini stopa nataliteta je iznosila 7,92. Uočava se da se Južnobanatski okrug u opisanom periodu nalazi u fazi nepovoljnog nataliteta prema svetskim standardima (ispod 12 promila po SZO).

- Kao pokazatelji starenja populacije Južnobanatskog okruga prati se stopa prirodnog priraštaja, koja nastavlja svoj negativni trend i u 2020. godini i iznosi -7,88; najniža vrednost u poslednjih 10 godina bila je zabeležena 2011. godine (-6,53). Vitalni indeks pokazuje trend opadanja do 2011. godine (56,73), da bi u 2020. godini došlo do pada vitalnog indeksa na 50,13. Vrednosti ovih pokazatelia imaju približne vrednosti u odnosu na populaciju Vojvodine koja ima sličnu starosnu strukturu stanovništva. U 2020. godini najnepovoljniji vitalni indeks u Južnobanatskom okrugu ima stanovništvo opština Plandište i Alibunar (33,84) i (38,21).

- Reproduktivna sposobnost žena, koja se meri stopom fertiliteta, od 1989. do 1997. godine nije pokazivala značajna odstupanja, sem 1994. kada je iznosila 25,70, da bi tokom 2020. godine iznosila 34,9.
- Opšta stopa smrtnosti tokom 2020. godine iznosi 15,79. U ukupnom broju umrlih najveći ideo imali su stanovnici starosti 55 godina i više (92,2%). Među umrlima muškarci imaju učešće od 51,2%, a žene 48,7%. Prosečna starost umrlih muškaraca u Južnobanatskom okrugu je 71,51 godina, a umrlih žena 76,67 godina, što odgovara prosečnoj starosti umrlih na nivou Republike Srbije.
- Stopa smrtnosti odojčadi od 1991. godine (18,58 %) do 1997. godine (14,2 %) varira, da bi 1998. godine imala nagli pad (9%), a tokom 1999. godine beleži se nagli porast (14,1%). U 2000 i 2001. godini dolazi do pada smrtnosti odojčadi na 13,30%, da bi u 2019. godini stopa smrtnosti odojčadi iznosila 5,97%. U 2020. godini stopa mrtvorodjenosti je 5,08% što je više od stope mrtvorodjenosti za Republiku Srbiju (5,77%). Najnepovoljnija stopa mrtvorodjenosti u 2020. godini je registrovana u opštini Alibunar (20,13%).
- U pogledu uzroka smrti, uočava se pad udela nasilnih smrti u poslednjih 10 godina (2010. godine iznosi 4,57% a u 2020. godini 2,37%).
- Vrednosti specifičnog mortaliteta u pogledu uzroka prirodnih smrti pokazuju da se u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini na prvom mestu nalaze bolesti sistema krvotoka, na drugom mestu su tumori, a na trećem privremeno dodeljene šifre novih bolesti neizvesne etiologije.

BROJ STANOVNIKA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU (PREMA POPISU 1991, 2002 , 2011. GODINE)

Tabela 1.

Redni broj	OPŠINA	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 1991.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2002.	BROJ STANOVNIKA PO POPISU 2011.	ĐECA I OMLADINA							POSEBNE GRUPE STANOVNIŠTVA	Index starenja	Vise popis 2011.	ŽENE				
					DÖBNE GRUPE														
					0 godina	1-6 godina	7-14 godina	15-18 godina	19-27 godina	28 i više	65 i više								
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
	UKUPNO	328428	313937	293730	2669	19231	23297	13368	36665	32920	241351	48444	0,51	15,43	64879	43192	129030		
1	ALIBUNAR	26535	22954	20151	171	1237	1573	1013	2586	2145	16583	4026	0,61	17,54	4136	2945	8816		
2	BELA CRKVA	23707	20367	17367	150	1111	1480	849	2329	1828	14119	2825	0,48	13,87	3613	2642	7581		
3	VRŠAC	58228	54369	52026	485	3484	4205	2336	6541	5656	42582	8606	0,50	15,83	11694	8796	23262		
4	KOVAČICA	30469	27890	25274	241	1736	2179	1158	3337	2770	20509	4394	0,51	15,75	5275	3852	10746		
5	KOVIN	38263	36802	33722	295	2175	2808	1682	4490	3956	27511	5405	0,47	14,69	7239	5159	14423		
6	OPOVO	11384	11016	10440	107	762	841	466	1307	1222	8503	1787	0,51	16,22	2231	1629	4439		
7	PANČEVO	125261	127162	123414	1151	8177	9345	5350	14695	14268	101990	19164	0,49	15,07	28493	21549	54822		
8	PLANDIŠTE	14581	13377	11336	69	549	866	514	1380	1075	9554	2237	0,66	16,72	2198	1620	4941		

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNIŠTVA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 2.

Redni broj	OPŠTINA	ŽIVOROBENI		STOPA PRIRODNOG PRIRASTAJA	U M R E L I				STOPA SMRTNOSTI ODDJEĆADINA (1000 ŽIVORODENIH)	Broj živorođenih	STOPA MORTALITETA (NA 1000 živorođenih)	STOPA FERTILITETA (NA 1000 žena u zrasti 15-49 godišnja)	VITALNI INDEX					
		BR.ČUJ	STOPA NAJAVLJENIH NA 1000 ŠTANOVNIKA		UKUPNO		OD TOGA ODDJECAD											
		BR.ČUJ	STOPA JNA (1000 ŠTANOVNIKA)		BROJ	%	BROJ	%										
10	REPUBLICA SRBIJA*	61692	8,46	-7,56	116850	16,03	309	0,26	5,01	356	5,77	36,77	52,80					
	AP VOJVODINA	16761	8,56	-6,96	30394	15,53	87	0,29	5,19	148	8,83	36,92	55,15					
	OKRUG JUŽNI BANAT	2362	7,92	-7,88	4712	15,79	14	0,30	5,93	12	5,08	34,91	50,13					
1	ALIBUNAR	149	7,21	-11,67	390	18,88	0	0,00	0,00	3	20,13	34,15	38,21					
2	BELA CRKVA	130	7,15	-8,74	289	15,89	2	0,69	15,38	-	0,00	33,25	44,98					
3	VRŠAC	441	8,44	-7,81	849	16,25	5	0,59	11,34	2	4,54	36,83	51,94					
4	KOVAČICA	175	6,67	-9,07	413	15,74	0	0,00	0,00	-	0,00	30,94	42,37					
5	KOVIN	232	6,55	-8,80	544	15,35	0	0,00	0,00	2	8,62	28,62	42,65					
6	OPOVO	86	8,24	-6,13	150	14,37	1	0,67	11,63	-	0,00	38,26	57,33					
7	PANČEVO	1082	8,75	-6,44	1879	15,19	6	0,32	5,55	4	3,70	37,15	57,58					
8	PLANDIŠTE	67	5,83	-11,40	198	17,22	0	0,00	0,00	1	14,93	29,48	33,84					

* Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

VITALNE KARAKTERISTIKE STANOVNÍSTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1989. DO 2020.GODINE

Tabela 3.

NR. red red	GODINA	ŽIVDROBENI		STOPA PRIRASTAJA PRIRODNOG	U M R L I						STOPA SMRĆNOSTI ODOJČADI (NA 1000 ŽIVDROBENIH)	STOPA FERTILITETA	VITALNI INDEX
		BROJ	STOPA NATAJITETA (NA 1000 STANOVNICA)		UKUPNO	OD TOGA ODJEDICAD	MRUŠASJENOM SMRĆU	BROJ	%	BROJ			
		1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1989	3762	10,91	-1,11	4143	12,02	71	1,71	160	3,86	18,87	43,95	90,80
2	1990	3791	11,55	-0,94	4100	12,49	67	1,63	186	4,54	17,67	48,61	92,46
3	1991	3660	11,14	-1,98	4310	13,12	68	1,56	194	4,50	18,58	46,16	84,92
4	1992	3564	10,85	-2,89	4514	13,74	55	1,22	208	4,61	15,43	46,03	78,95
5	1993	3499	10,65	-3,20	4549	13,85	73	1,61	179	3,93	20,86	45,11	76,92
6	1994	3490	10,60	-3,30	4555	13,90	61	1,34	200	4,39	17,50	25,57	76,62
7	1995	3506	10,70	-2,60	4352	13,30	34	0,78	133	3,06	9,70	44,95	80,56
8	1996	3477	10,60	-3,90	4740	14,50	42	0,89	195	4,11	12,10	44,60	73,40
9	1997	3307	10,20	-3,90	4605	14,10	47	1,02	194	4,21	14,20	42,40	71,81
10	1998	3110	9,55	-4,61	4603	14,20	28	0,61	183	3,98	9,00	39,87	67,56
11	1999	2979	9,15	-5,07	4621	14,30	42	0,91	197	4,26	14,10	38,19	64,47
12	2000	2930	9,00	-5,75	4795	14,79	39	0,81	143	2,98	13,31	38,19	61,11
13	2001	3158	9,89	-4,77	4681	14,66	42	0,90	217	4,63	13,30	40,49	67,46
14	2002	3146	10,02	-4,80	4653	14,82	45	0,97	177	3,80	14,30	41,60	67,61
15	2003	3348	10,66	-4,61	4794	15,27	46	0,96	167	4,98	13,74	44,27	69,84
16	2004	3206	10,21	-4,58	4644	14,79	35	0,75	182	5,67	10,92	42,40	69,04
17	2005	3033	9,66	-5,42	4734	15,08	32	0,68	165	3,49	10,55	40,11	64,07
18	2006	2989	9,52	-4,77	4486	14,29	31	0,69	179	3,99	10,37	39,53	66,63
19	2007	2871	9,15	-5,27	4526	14,42	19	0,42	205	7,14	6,62	37,97	63,43
20	2008	2774	8,84	-5,44	4481	14,27	26	0,58	189	6,81	9,37	36,68	61,91
21	2009	2745	8,74	-5,22	4384	13,96	15	0,34	158	5,75	3,60	36,30	62,61
22	2010	2675	8,52	-5,64	4446	14,16	21	0,47	203	4,56	7,85	35,37	60,17
23	2011	2555	8,56	-6,53	4504	15,09	20	0,44	156	3,46	7,83	37,77	56,73
24	2012	2676	8,97	-5,26	4246	14,23	16	0,38	146	3,44	5,98	39,55	63,02
25	2013	2565	8,60	-5,24	4128	13,83	16	0,39	132	3,19	6,24	37,91	62,14
26	2014	2531	8,48	-5,42	4148	13,90	18	0,43	127	3,06	7,11	37,41	61,02
27	2015	2449	8,21	-6,26	4317	14,47	24	0,56	101	2,33	9,80	36,20	56,73
28	2016	2470	8,28	-5,92	4237	14,20	16	0,38	111	2,61	6,48	36,51	58,30
29	2017	2500	8,38	-6,10	4319	14,47	13	0,30	117	2,7	5,20	36,95	57,88
30	2018	2427	8,13	-5,46	4057	13,60	13	0,32	94	3,31	5,36	35,87	59,82
31	2019	2344	7,86	-6,07	4154	13,92	14	0,34	103	2,47	5,97	34,65	56,43
32	2020	2362	7,92	-7,88	4712	15,79	14	0,30	112	2,37	5,93	34,91	50,13

UMRLI PREMA POLU I PROSEČNA STAROST UMRLIH PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 4.

Red. Red.	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	P. O. L.		PROSEČNA STAROST UMRLIH		
			MUŠKO	ŽENSKO	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
0	1	2	3	4	5	6	7
	REPUBLIKA SRBIJA*	116850	60450	56400	75,08	72,57	77,77
	AP VOJVODINA	30394	15461	14933	74,26	71,37	77,26
	OKRUG JUŽNI BANAT	4712	2417	2295	74,02	71,51	76,67
1	ALIBUNAR	390	195	195	75,07	72,59	77,54
2	BELA CRKVA	289	138	151	73,53	71,32	75,55
3	VRŠAC	849	426	423	74,15	71,40	76,93
4	KOVAČICA	413	230	183	74,11	72,60	76,01
5	KOVIN	544	299	245	73,48	70,33	77,33
6	OPOVO	150	74	76	74,71	69,61	79,67
7	PANČEVO	1879	967	912	73,8	71,59	76,15
8	PLANDIŠTE	198	88	110	75,03	71,89	77,54

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA STAROSTI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 5.

Redni broj	OPŠTINA	UKUPNO UMRLI	0-1 GODINE		1-4 GODINE		5-14 GODINE		15-24 GODINE		25-54 GODINE		55-64 GODINE		65-84 GODINE		85 I VIŠE					
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%		
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	REPUBLIKA SRBIJA*	116850	309	0,3	47	0,0	76	0,1	264	0,2	7123	6,1	13885	11,9	67377	57,7	27769	23,8				
	AP VOJVODINA	30394	87	0,3	15	0,0	24	0,1	80	0,3	1994	6,6	4064	13,4	17683	58,2	6447	21,2				
	OKRUG JUŽNI BANAT	4712	14	0,3	2	0,0	5	0,1	14	0,3	333	7,1	597	12,7	2803	59,5	944	20,0				
1	ALIBUNAR	390	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	19	4,9	50	12,8	242	62,1	78	20,0				
2	BELA CRKVA	289	2	0,7	0	0,0	1	0,3	1	0,3	14	4,8	30	10,4	196	67,8	45	15,6				
3	VRŠAC	849	5	0,6	1	0,1		0,0	3	0,4	54	6,4	112	13,2	482	56,8	192	22,6				
4	KOVAČICA	413	0	0,0	0	0,0		0,0	2	0,5	29	7,0	46	11,1	264	63,9	72	17,4				
5	KOVIN	544	0	0,0	1	0,2	1	0,2	2	0,4	42	7,7	79	14,5	323	59,4	96	17,6				
6	OPOVO	150	1	0,7	0	0,0		0,0		0,0	13	8,7	19	12,7	84	56,0	33	22,0				
7	PANČEVO	1879	6	0,3	0	0,0	3	0,2	5	0,3	148	7,9	239	12,7	1094	58,2	384	20,4				
8	PLANDIŠTE	198	0	0,0	0	0,0		0,0		0,0	14	7,1	22	11,1	118	59,6	44	22,2				

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI I PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 6.

Raspodjeljivo:	OPŠTINA	UKUPNO UMRELI	PRIROĐNA	UZROK SMRTI					NEUTVRĐENO:
				SVEGA	NEŠREĆNI SLUČAJEVCI	SAMOUBISTVO	UBISTVO	OŠTALE	
3	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	REPUBLIKA SRBIJA*	116850	109789	2660	1326	895	89	350	4401
	AP VOJVODINA	30394	28911	765	360	305	22	78	718
	OKRUG JUŽNI BANAT	4712	4502	112	62	42	3	5	98
1	ALIBUNAR	390	372	9	4	4		1	9
2	BELA CRKVA	289	284	2	1	1			3
3	VRŠAC	849	818	20	10	7	1	2	11
4	KOVAČICA	413	399	9	7	2			5
5	KOVIN	544	510	13	6	7			21
6	OPOVO	150	146	3	3				1
7	PANČEVO	1879	1781	51	28	19	2	2	47
8	PLANDIŠTE	198	192	5	3	2			1

*Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

UMRLI PREMA UZROKU SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU OD 1993. DO 2020. GODINE

Tabela 7.

Redni broj	GODINE	UKUPNO UMRLI	UZROK SMRTI						NEUTVRĐENO
			PRIRODNA	SVEGA	NESRECNI SLUČAJEVI	SAMOUBISTVO	UBISTVO	OSTALO	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1993	4549	4370	179	86	71	22	0	
2	1994	4555	4355	200	86	99	15	0	
3	1995	4352	4219	133	69	50	14	0	
4	1996	4740	4545	195	103	73	19	0	
5	1997	4605	4411	194	112	72	10	0	
6	1998	4603	4420	183	92	74	17	0	
7	1999	4621	4424	197	49	81	13	46	
8	2000	4795	4652	143	57	60	6	20	
9	2001	4681	4464	217	115	65	13	24	
10	2002	4653	4476	177	82	63	17	15	
11	2003	4794	4627	167	61	68	14	24	
12	2004	4644	4462	182	83	72	5	22	
13	2005	4734	4471	165	93	57	6	9	98
14	2006	4486	4214	179	109	60	8	2	93
15	2007	4526	4258	205	103	85	6	11	66
16	2008	4481	4185	189	96	82	7	4	107
17	2009	4384	4116	158	89	59	6	4	110
18	2010	4446	4243	135	67	53	13	2	68
19	2011	4504	4270	156	73	64	7	12	78
20	2012	4246	4024	146	78	51	11	6	76
21	2013	4128	3903	132	74	54	3	1	93
22	2014	4148	3926	127	59	51	8	9	95
23	2015	4317	4095	101	59	36	3	3	121
24	2016	4237	3976	111	63	32	2	14	150
25	2017	4319	4043	117	79	22	4	12	159
26	2018	4057	3835	94	50	33	3	8	128
27	2019	4154	3932	103	58	29	5	11	119
28	2020	4712	4502	112	62	42	3	5	98

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI ALIBUNAR U 2020. GODINI

Tabela 8.

R. br.	UZROK SMRTI	A00-T98	UKUPNO UMRLI	
			BR. RJ.	%
	UKUPNO:	A00-T98	390	100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	7	1,79
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	64	16,41
3	GRUPA III BOLESTI KRVNI I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	4	1,03
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	10	2,56
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	3	0,77
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNog SISTEMA	G00-G99		
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPojAKA OKA	H00-H59	9	2,31
8	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95		
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	189	48,46
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	20	5,13
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	8	2,05
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOg TKIVA	L00-L90	2	0,51
12	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOg SISTEMA	N00-N99	5	1,28
15	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	20	5,13
16	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	9	2,31
17	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	40	10,26

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI BELA CRKVA U 2020. GODINI

Tabela 9.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO	UKUPNO UMRLI	
			BROJ	%
10			289	100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-T98	3	1,04
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	36	12,46
3	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	7	2,42
4	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	2	0,69
5	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99		
6	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	H00-H59	8	2,77
7	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95		
8	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	147	50,87
9	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	37	12,80
10	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	3	1,04
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,35
11	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	6	2,08
12	GRUPA XVI STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0,35
17	GRUPA XVII UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	2	0,69
13	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	7	2,42
14	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	2	0,69
15	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	27	9,34

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI VRŠAC U 2020. GODINI

Tabela 10.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLI		
		BROJ	%	
0	UKUPNO	A00-T98	849	
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	11	
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	133	
3	GRUPA III BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	4	
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	31	
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	13	
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	20	2,36
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPLOJAKA OKA	H00-H59		
8	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95		
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	437	51,47
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	58	6,83
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	20	2,36
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,12
13	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	19	2,24
13	GRUPA XVI STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	3	0,35
14	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	17	2,00
15	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	20	2,36
16	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	62	7,30

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVAČICA U 2020. GODINI

Tabela 11.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRI	
		BR. Ž.	%
	UKUPNO:	A00-T98	413
			100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	4
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	81
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	21
4	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	1
5	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	
6	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	H00-H59	7
7	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	
8	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	215
9	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	19
10	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	7
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1
11	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	10
12	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	10
13	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	9
16	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	28
			6,78

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI KOVIN U 2020. GODINI

Tabela 12.

R. br.		UZROK SMRTI	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLI	
				BROJ	%
10		UKUPNO	UKUPNO	A00-T98	544 100%
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI		A00-B99	7 1,29
2	GRUPA II	TUMORI		C00-D48	102 18,75
3	GRUPA III	BOLESTI KRV I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA		D50-D89	2 0,37
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA		E00-E90	14 2,57
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA		F00-F99	2 0,37
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA		G00-G99	
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA		H00-H59	6 1,10
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA		H60-H95	
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA		I00-I99	239 43,93
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE		J00-J99	26 4,78
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE		K00-K93	12 2,21
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA		L00-L90	2 0,37
12	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA		M00-M99	2 0,37
13	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA		N00-N99	13 2,39
17	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI		R00-R99	55 10,11
18	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA		S00-T98	13 2,39
16		PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE		U00-U89	49 9,01

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI OPOVO U 2020. GODINI

Tabela 13.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO	UKUPNO UMRLI	
			BROJ	%
	U K U P N O	A00-T98	150	100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	1	0,67
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	27	18,00
3	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	3	2,00
4	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	2	1,33
5	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99		
6	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPKOJAKA OKA	H00-H59	4	2,67
7	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95		
8	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	82	54,67
9	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	8	5,33
10	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	5	3,33
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1	0,67
11	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	3	2,00
12	GRUPA XVI STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	1	0,67
12	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	6	4,00
13	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	3	2,00
14	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	4	2,67

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PANČEVO U 2020. GODINI

Tabela 14.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO		UKUPNO UMRLI	
		BROJ	%	2	3
0		A00-T98	1879	1879	100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	25	1,33	
2	GRUPA II TUMORI	C00-D48	378	20,12	
3	GRUPA III BOLESTI KRVNI I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	8	0,43	
4	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	56	2,98	
5	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	16	0,85	
6	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99			
7	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59		43	2,29
8	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95			
9	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	833	44,33	
10	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	107	5,69	
11	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	40	2,13	
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	4	0,21	
13	GRUPA XIII BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	3	0,16	
13	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	30	1,60	
14	GRUPA XVI STANJA U Porođajnom PERIODU	P00-P96	5	0,27	
15	GRUPA XVII UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	1	0,05	
16	GRUPA XVIII SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	100	5,32	
17	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJnih FAKTORA	S00-T98	51	2,71	
18	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	179	9,53	

VODEĆI UZROCI SMRTI U OPŠTINI PLANDIŠTE U 2020. GODINI

Tabela 15.

R. br.	UZROK SMRTI	UKUPNO UMRLI	
		BROJ	%
0	UKUPNO	A00-T98	198 100%
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	4 2,02
1	GRUPA II TUMORI	C00-D48	31 15,66
3	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	5 2,53
4	GRUPA VI BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	
5	GRUPA VII BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59	4 2,02
6	GRUPA VIII BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	
7	GRUPA IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	105 53,03
8	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	17 8,59
9	GRUPA XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1 0,51
12	GRUPA XII BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1 0,51
10	GRUPA XIV BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	2 1,01
12	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	2 1,01
13	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	5 2,53
14	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	21 10,61

VODEĆI UZROCI SMRTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU, AP VOJVODINI I REPUBLICI SRBIJI U 2020. GODINI

Tabela 16.

Rbr	UZROK SMRTI		Južnobanat		Vojvodina		Srbija**		
			broj	stopa*	broj	stopa*	broj	stopa*	
0	UKUPNO	A00-T98	4712	16,9	30394	15,7	116850	16,3	
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	62	22,2	244	12,6	822	11,4
2	GRUPA II	TUMORI	C00-D48	852	305,1	6201	321,0	21392	297,7
3	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	18	6,4	71	3,7	301	4,2
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	147	52,6	820	42,4	3535	49,2
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	39	14,0	462	23,9	1579	22,0
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	101	36,2	786	40,7	2911	40,5
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	H00-H59						
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95						
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	2247	804,6	14221	736,1	55305	769,5
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	292	104,6	1826	94,5	6715	93,4
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	96	34,4	895	46,3	2918	40,6
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	13	4,7	59	3,1	148	2,1
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOg SISTEMA I VEZIVNOg TKIVA	M00-M99	5	1,8	67	3,5	180	2,5
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOg SISTEMA	N00-N99	88	31,5	451	23,3	2229	31,0
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RADANJE I BABINJE	O00-O99		0,0		0,0	6	0,1
16	GRUPA XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	P00-P96	10	3,6	54	2,8	205	2,9
17	GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	3	1,1	35	1,8	105	1,5
18	GRUPA XVIII	SIMPOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	217	77,7	1195	61,9	5483	76,3
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-T98	112	40,1	765	39,6	2660	37,0
20		PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U00-U89	410	146,8	2242	116,1	10356	144,1

* Ukupno - opšta stopa mortaliteta na 1000 stanovnika

Grupe bolesti - specifična stopa mortaliteta na 100000 stanovnika

** Republika Srbija, bez podataka sa Kosova

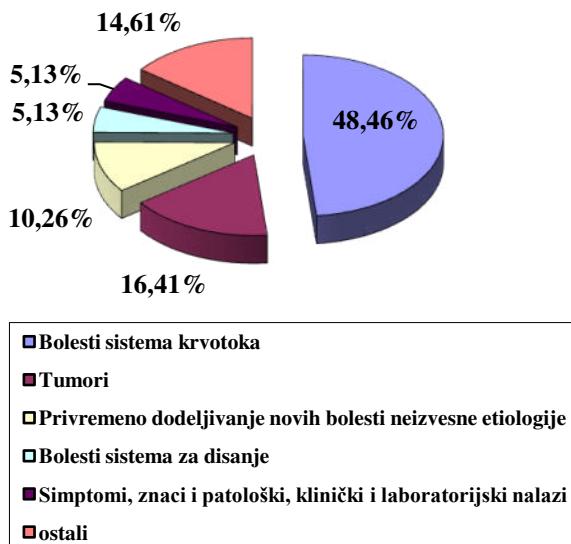
ŽIVOROĐENI PREMA POLU I MRTVOROĐENI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI.

Tabela 17.

Rbr	OPŠTINA	UKUPNO ROĐENI	ŽIVOROĐENI						MRTVOROĐENI		
			SVEGA		MUŠKO		ŽENSKO		%		
			BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9
	OKRUG JUŽNI BANAT	2362	2350	99,49	1216	51,74	1134	48,26	12	0,51	
1	ALIBUNAR	149	146	97,99	69	47,26	77	52,74	3	2,01	
2	BELA CRKVA	130	130	100,00	67	51,54	63	48,46		0,00	
3	VRŠAC	441	439	99,55	227	51,71	212	48,29	2	0,45	
4	KOVACAČICA	175	175	100,00	93	53,14	82	46,86		0,00	
5	KOVIN	232	230	99,14	122	53,04	108	46,96	2	0,86	
6	OPOVO	86	86	100,00	35	40,70	51	59,30		0,00	
7	PANČEVO	1082	1078	99,63	567	52,60	511	47,40	4	0,37	
8	PLANDIŠTE	67	66	98,51	36	54,55	30	45,45	1	1,49	

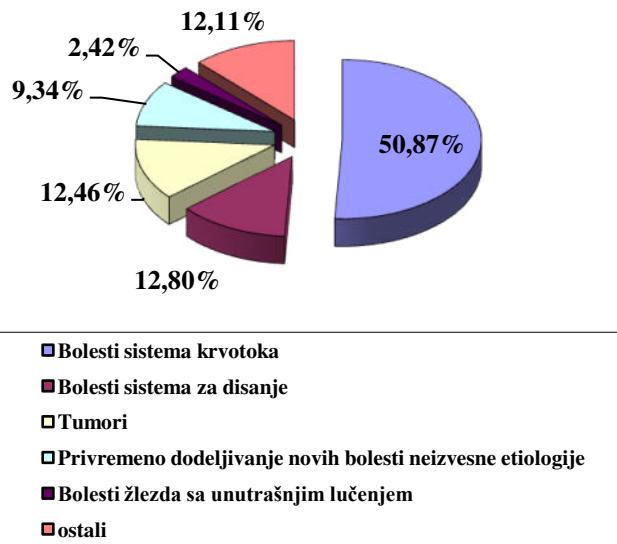
Grafikon 1.

Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Alibunar u 2020. godini

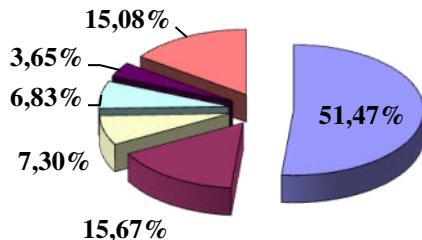
Grafikon 2.

Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Bela Crkva u 2020. godini

Grafikon 3.

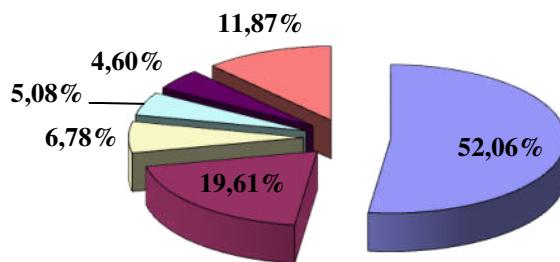
Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Vršac u 2020. godini

- Bolesti sistema krvotoka
- Tumori
- Privremeno dodeljivanje novih bolesti neizvesne etiologije
- Bolesti sistema za disanje
- Bolesti ţlezda sa unutrašnjim lučenjem
- ostali

Grafikon 4.

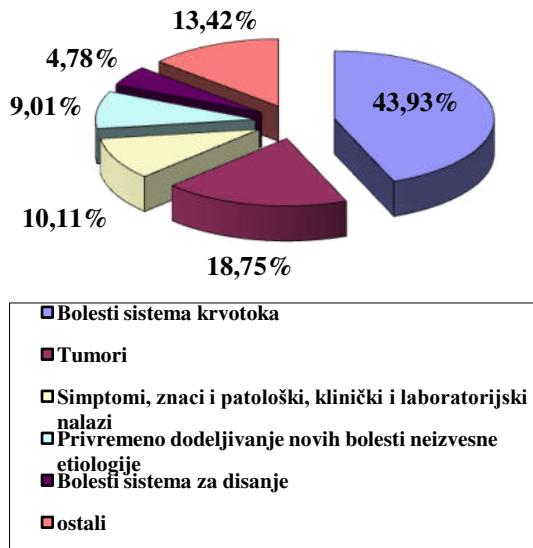
Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Kovačica u 2020. godini

- Bolesti sistema krvotoka
- Tumori
- Privremeno dodeljivanje novih bolesti neizvesne etiologije
- Bolesti ţlezda sa unutrašnjim lučenjem
- Bolesti sistema za disanje
- ostali

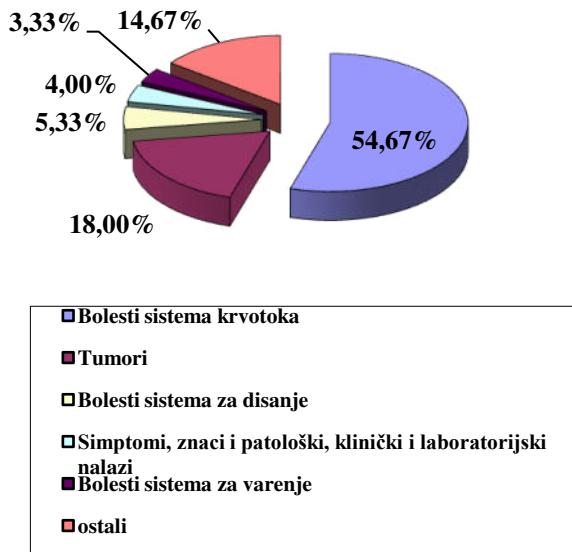
Grafikon 5.

Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Kovin u 2020. godini

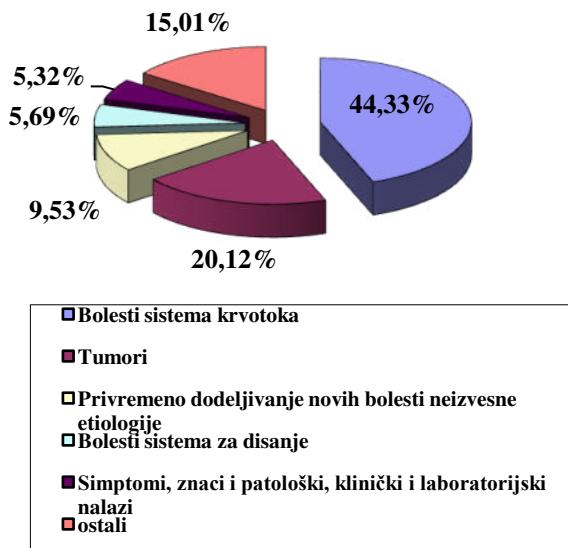
Grafikon 6.

Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Opovo u 2020. godini

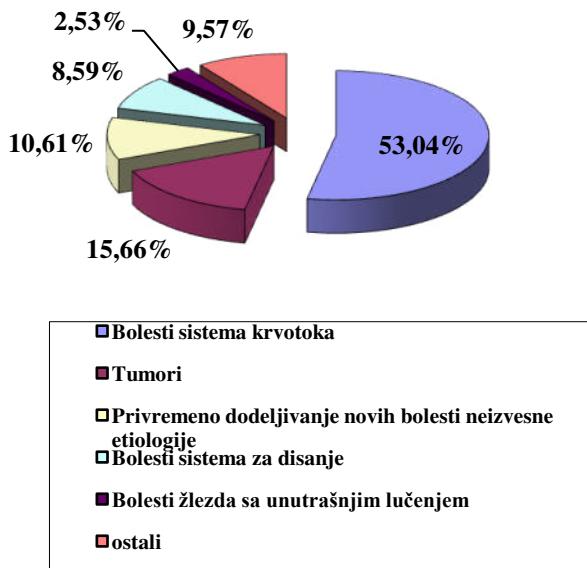
Grafikon 7.

Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Pančevu u 2020. godini

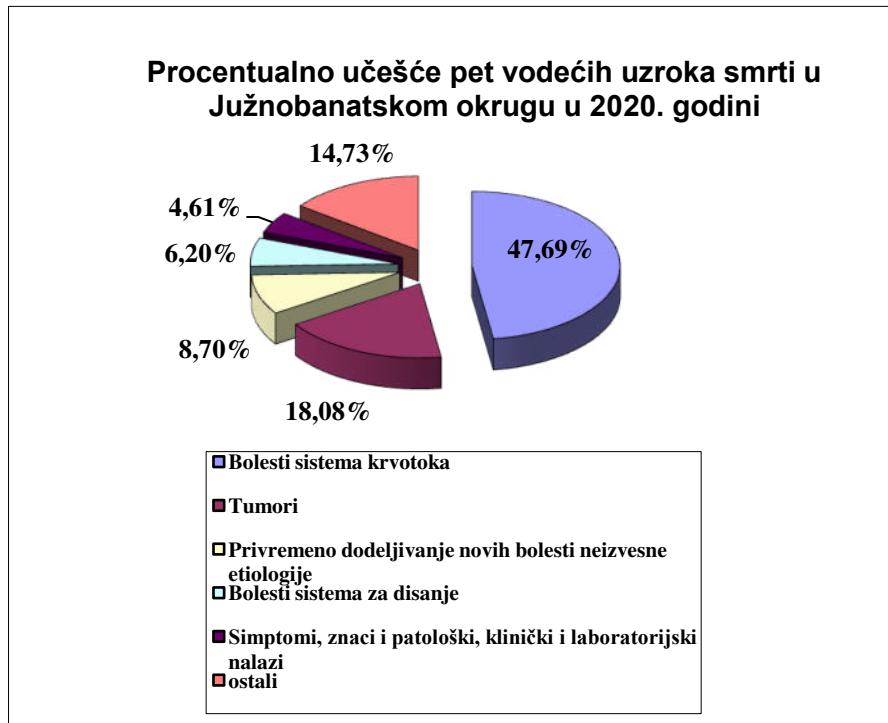

Grafikon 8.

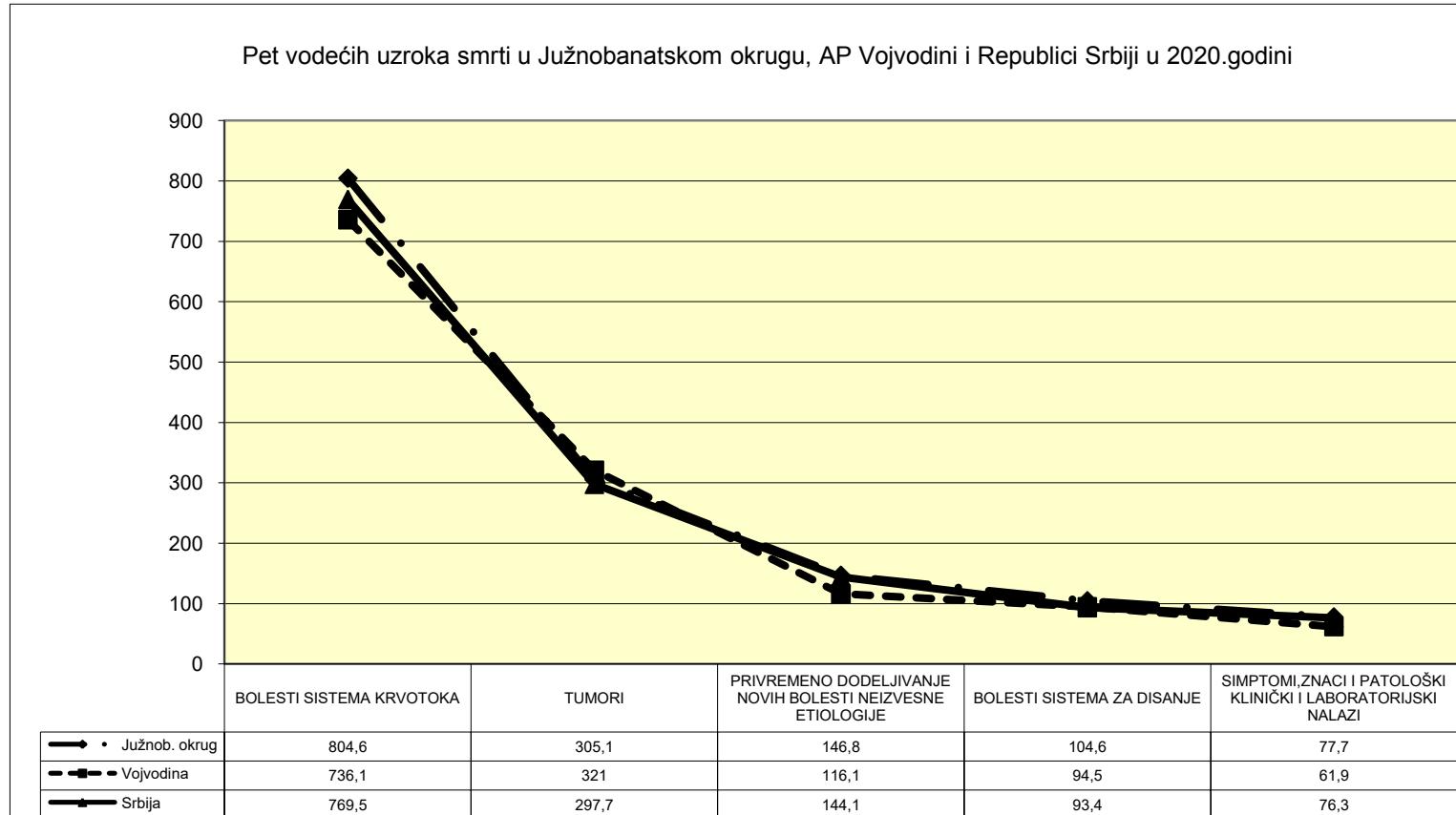
Procentualno učešće pet vodećih uzroka smrti u opštini Plandište u 2020. godini

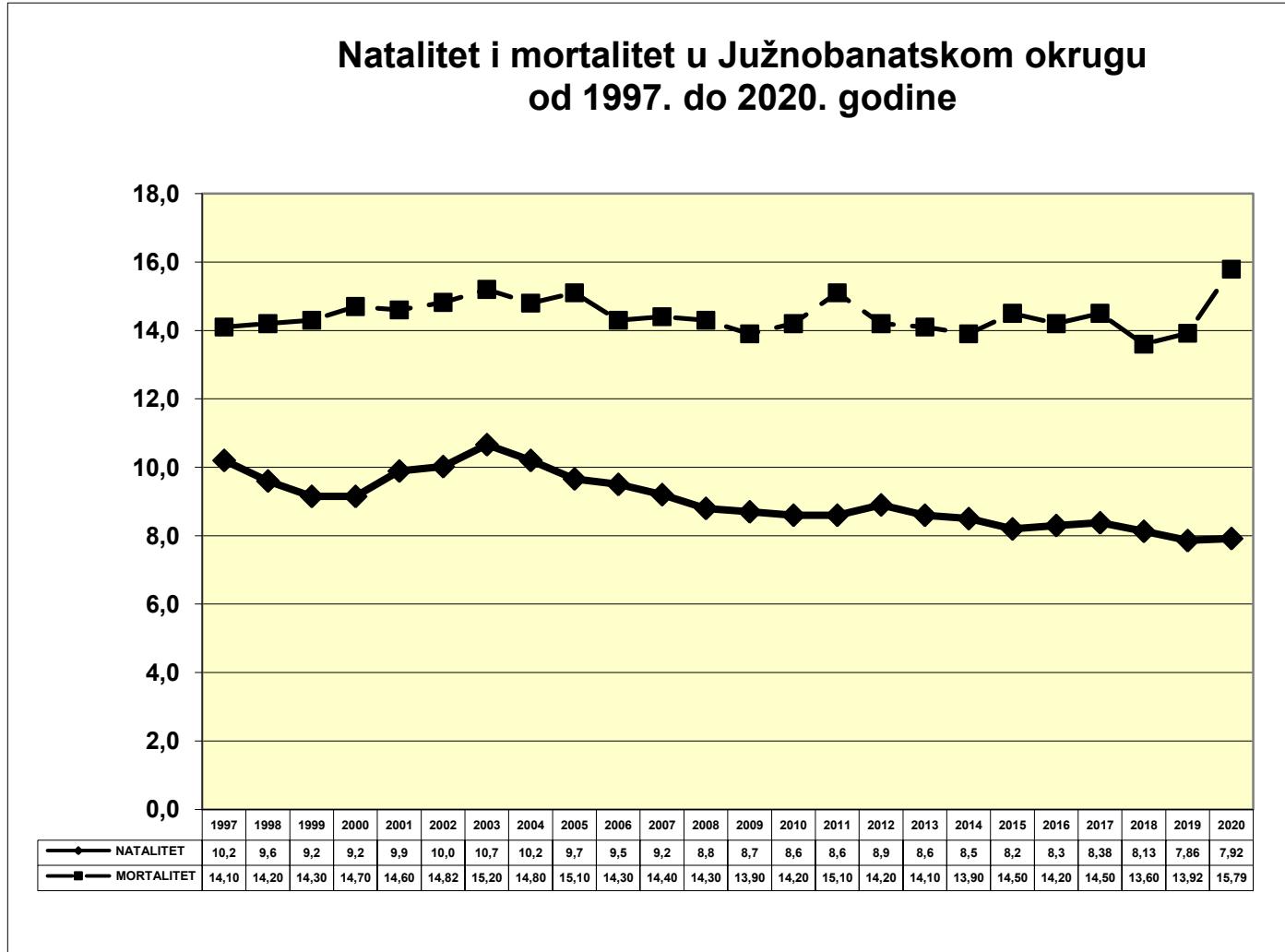
Grafikon 9.

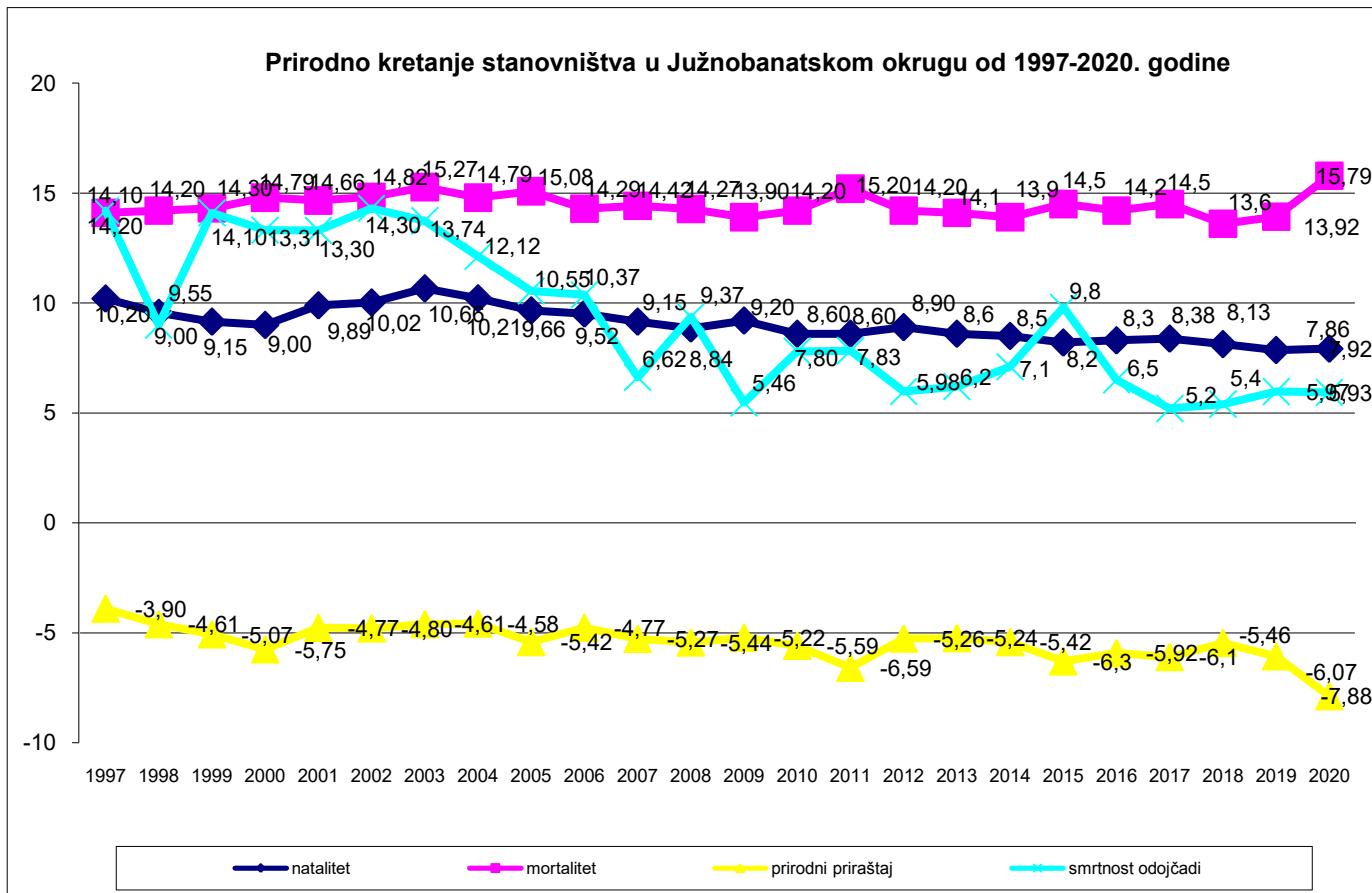
Grafikon 10.

Grafikon 11

Grafikon 12

**Zdravstvena zaštita dece
predškolskog uzrasta**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu deci predškolskog uzrasta, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2020. godini pružalo je 24 doktora medicine, od kojih je 19 specijalista pedijatrije (79%), kao i 5 doktora medicine na specijalizaciji i 31 medicinska sestra-tehničar sa višom i srednjom stručnom spremom. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost su prikazani prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite predškolske dece u pojedinim zdravstvenim ustanovama. U proseku 1 lekar obezbeđuje zdravstvenu zaštitu za 731 dece predškolskog uzrasta, a jedna medicinska sestra 566 dece.

U 2020. godini svako dete je, u proseku, imalo 4,1 epizodu lečenja sa 2,47 prvi poseta kod doktora medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povrede po epizodi i sa 1,5 posetom kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog deteta je u proseku obavljen 1 sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Pri tome svako dete je u prvoj godini imalo 1,13 preventivnih pregleda, a u ostalim godištima 1,08 preventivnih pregleda. Više od polovine svih kurativnih pregleda, čine prvi pregledi, dok je za rešavanje dijagnostičko-terapijskog problema lekaru bila potrebna 0,8 poseta pacijenta radi kontrole.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece predškolskog uzrasta, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2020. godine je utvrđeno prosečno 3-4 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 3226 na 1000 dece predškolskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 63 % ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (1127 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (299 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (281 na 1000 dece),
- bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka (162 na 1000 dece) i
- bolesti kože i potkožnog tkiva (150 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 18.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI									sa nizom spremom	Mesta punktovi		
			LEKARI			VIŠA STRUČNA SPREMA			SREDNJA STRUČNA SPREMA						
			SVEGA	OD TOGA		SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
	UKUPNO	55	24	0	5	19	10	10	21	19	0	14			
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	5	1			1	1	1	3	3		2			
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	4	1			1	2	2	1	1		1			
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	6	2			2	1	1	3	3		1			
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	6	3			3			3	3		5			
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	8	3			3	1	1	4	2		2			
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2		1	1			1	1		1			
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	21	11		4	7	5	5	5	5		1			
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1			1			1	1		1			

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 19.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	POSETE U ORDINACIJE						KUĆNE POSETE			POSETE KÖP		
			SVEGA	PRVE POSETE KÖP LJEKARA			KOJ DOSTALIH MEDIČINSKIH RADNIKA			LJEKARA	KOJ OSTALIH MEDIČINSKIH RADNIKA	PSIHOLÓGA	LOGOPEDA	
				OD TOGA PREMA STAROSTI:	0 god.	1-2 god.	3-5 god.	6-10 god.	11-15 god.					
	UKUPNO	71142	43505	8491	11215	16799	7000	22372	2	5733	1697	6866		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	6002	5470	1204	1646	1968	652	1644	1	8				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3591	2545	497	582	910	556	690						
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	8346	6308	1222	2001	2301	784	1788	1		18	1706		
4	DOM ZDRAVLJA KOVACICA	9059	5206	962	1294	2950				5725				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	8752	5722	1090	1352	2543	737	1800			75	1134		
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3259	1664	217	469	652	326	1626						
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	29571	15281	2941	3567	5137	3636	14036			1604	4026		
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2562	1309	358	304	338	309	788						

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 20.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U SAVETOVALIŠTU										OSTALE DECE	
		SISTEMA TSKI PREGLEĐI	KONTROLNI PREGLEĐI	UKUPNO	ODOJČADI				UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČADA			
					SVEGA	do 2 meseca	3 - 5 meseci	6 - 11 meseci					
1.0.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
	UKUPNO	24516	1365	23511	15396	4974	5071	5351	16172	9199			
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1041	18	498	498	156	193	149	910	910			
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	374	44	619	599	156	223	220	609	609			
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	985	283	1888	1888	717	645	526	1515	1515			
4	DOM ZDRAVLJA KOVINA	1419	9	757	305	256	17	32	1836	335			
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2060	314	726	336	216	49	71	609	547			
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	996	332	331	55	28	23	4	335	281			
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17081	275	18637	11686	3429	3912	4345	10281	4952			
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	560	90	55	29	16	9	4	77	50			

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseca	3-5 meseci	6-11 meseci	1-2 godine	3-5 godina	6 i više
9	UKUPNO	A00-T98	55513	2352	3227	6933	14566	20406	8029
GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	5143	27	120	531	1523	2220	722
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	254	1	3	27	72	111	40
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	470	1	12	53	175	170	59
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	117			1	18	81	17
033	Infectiones herpesvirales	B00	80		1	8	32	33	6
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	717		8	40	152	418	99
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	3245	18	87	367	1019	1289	465
042	Mycoses	B35-B49	189	7	8	31	48	72	23
052	Ankylostomiasis	B76	2				1	1	
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	36			2	2	23	9
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	33		1	2	4	22	4
GRUPA II	TUMORI	C00-D48	51	4	4	6	7	24	6
069	Zločudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	2					2	
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	1					1	
083	Zločudni tumori drugih delova centralnog nervnog sistema	C70,C72	4					4	
087	Leukaemia	C90-C95	5					5	
088	Drugi zločudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tk	C88-C90,C96	1					1	
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	4				1	1	2
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centralis, partium aliorum	D33	1				1		
096	Dobročudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	33	4	4	6	5	10	4

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 mjeseca	3 - 5 mjeseci	6 - 14 mjeseci	1 - 2 godišnje	3 - 5 godišnja	6 i više
0				4	5	6	7	8	9
GRUPA III:	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANI I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	363	11	29	123	116	65	19
097	Anemija sideropenica	D50	340	11	29	120	111	54	15
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	7			2	2	3	
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	15			1	3	8	3
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	1						1
GRUPA IV:	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	244	16	8	36	31	77	76
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	14	7		3	1	3	
104	Diabetes mellitus	E10-E14	4					1	3
105	Pothranjenost	E40-E46	25	7	1		6	1	10
106	Avitaminosis A	E50	4			4			
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	7	1	2	2		2	
108	Sequalae malnutritionis et deficientiae materiarium nutritivarum aliae	E64	22					8	14
109	Obesitas	E66	84		2	15	8	28	31
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	15			1	2	6	6
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	69	1	3	11	14	28	12
GRUPA V:	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	593	29	33	64	102	248	117
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	4				1	1	2
118	Retardatio mentalis	F70-F79	6					6	
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	583	29	33	64	101	241	115
GRUPA VI:	BOLESTI NERVOG SISTEMA	G00-G99	123	1	4	10	16	60	32
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	4				4		
124	Epilepsija	G40-G41	52				4	29	19
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	7					5	2
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	7				2	5	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 2

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (IJKB - 10)	ŠIFRA	Svetski	STAROST DECE					
				do 2 meseča	3 - 5 meseči	6 - 11 meseči	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	25				5	10	10
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	28	1	4	10	5	7	1
GRUPA VII:	BOLESTI OKA I PРИПОЈКА OKA	H00-H59	730	41	41	86	201	264	97
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	66	1	8	9	19	22	7
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	464	30	26	65	136	163	44
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	2					2	
135	Glaucoma	H40-H42	11		2		3	3	3
136	Strabismus	H49-H50	64				1	13	30
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	28					14	14
138	Amaurosis et amblyopia	H54	2					2	
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	93	10	5	11	30	28	9
GRUPA VIII:	BOLESTI UVА I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	2785	16	98	341	967	1059	304
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	2396	14	81	290	852	913	246
141	Surditas	H90-H91	20				2	12	6
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	369	2	17	51	113	134	52
GRUPA IX:	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	27	3	0	0	11	9	4
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	2						2
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	7	1			4	1	1
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	6	2			3	1	
161	Zapaljenje vena, zapaljenje vena sa trombozom, embolija i tr	I80-I82							
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	12				4	7	1

**BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 3

R.b.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				do 2 meseča	3-5 meseci	6-11 meseci	1-2 godine	3-5 godina	6-iče -
0				4	5	6	7	8	9
GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	J00-J99	19391	271	630	2041	5310	8465	2674
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	6858	70	136	586	1769	3219	1078
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	708	2	14	62	260	297	73
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae	J00-J01,J05-J06	7432	151	366	939	1979	3010	987
168	Influenza	J10-J11	351			11	71	164	105
169	Pneumonia	J12-J18	185		5	17	55	94	14
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	2252	44	104	381	761	786	176
171	Sinusitis chronica	J32	2						2
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	753	2		10	210	408	123
173	Morbi tonsilarium et vegetationum adenoidium chronicici	J35	254		1	3	39	165	46
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	3		1				2
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti	J40-J44	19	1		1	2	12	3
176	Asthma bronchiale	J45-J46	269			6	53	166	44
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	305	1	3	25	111	144	21
GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1053	29	40	144	334	396	110
180	Caries dentium	K02	10				3	5	2
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	228		9	52	110	41	16
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	76		1	11	23	35	6
184	Gastritis et duodenitis	K29	9			1	4	2	2
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	146	2	1	12	22	79	30
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	4					3	1
187	Hernia inguinalis	K40	56	14	3	7	17	12	3
188	Hernia femoralis	K41-K46	23	9	6	2	4	2	
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	3				2		1

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 4

R.b.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE					
				dod 2 mjeseca	3-5 mjeseci	6-11 mjeseci	1-2 godina	3-5 godina	6 i više godina
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
192	Druge bolesti creva i potrbušnice	K52-K55,K58-K67	456	3	17	53	140	196	47
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	4		1			3	
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	38	1	2	6	9	18	2
GRUPA: XII	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA		L00-L90	2588	96	119	305	799	996
	198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	757	11	23	83	215	329
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	1831	85	96	222	584	667	177
GRUPA: XIII	BOLESNI MJEŠIĆNO-KOŠTAĆNOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA		M00-M99	264	33	28	17	28	94
	200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	7					7
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	27		1		4	9	13
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	15		1		2	8	4
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	2					2	
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	178	33	26	16	17	46	40
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	34				1	5	21
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	1						1
GRUPA: XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA		N00-N99	943	19	44	96	280	416
	211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	1					1
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	2					1	1
213	Bolesti kanalića bubrega i međućelijskog tkiva	N10-N16	10	1	2	2	4	1	
215	Mokračni kamenci	N20-N23	1						1
216	Cystitis	N30	265	5	13	18	70	125	34
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	269	2	18	42	65	116	26
220	Hydrocele et spermatocele	N43	24	8		1	4	8	3

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 5

R.bf.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svega	STAROST DECE						
				do 2 meseča	3 - 5 meseči	6 - 11 meseči	1 - 2 godine	3 - 5 godina	6 i više	
0			2	3	4	5	6	7	8	9
221	Phymosis et paraphymosis	N47	200		2	17	93	77	11	
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	64		2	5	20	33	4	
223	Bolesti dojke	N60-N64	9	2		3	2	1	1	
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	67			3	12	45	7	
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	31	1	7	5	10	7	1	
GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	P00-P96	451	451	0	0	0	0	0	
245	Oštećenje ploda i novorođenčeta zbog bolesti majke i komplikacija trudnoće, trudova i porođaja	P00-P04		3	3					
246	Poremećaji u toku trudnoće i razvoja ploda	P05-P07	44	44						
247	Porodajne povrede novorođenčeta	P10-P15	34	34						
248	Hypoxia intrauterina et asphixa neonatalis	P20-P21	17	17						
249	Druge smetnje disanja u porođajnom periodu	P22-P28	55	55						
250	Urođena infekcija i parazitarne bolesti	P35-P37	5	5						
251	Druge specifične infekcije u porođajnom periodu	P38-P39	29	29						
252	Morbus haemolyticus fetus et neonati	P55	1	1						
253	Druga stanja u porodajnom periodu	P08,P29,P50-P54,P56-P96	263	263						
GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI-DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	657	116	74	141	138	162	56	
254	Spina bifida	Q05		3	1			2		
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	13	1		1	4	4	3	
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	178	55	14	42	23	35	9	
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	6			1	4	1		
259	Druge urođene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40, Q42-Q45	32	8	9	8	3	4		
260	Cryptorchismus	Q53	52	2	5	8	13	18	6	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 21.-nast. 6

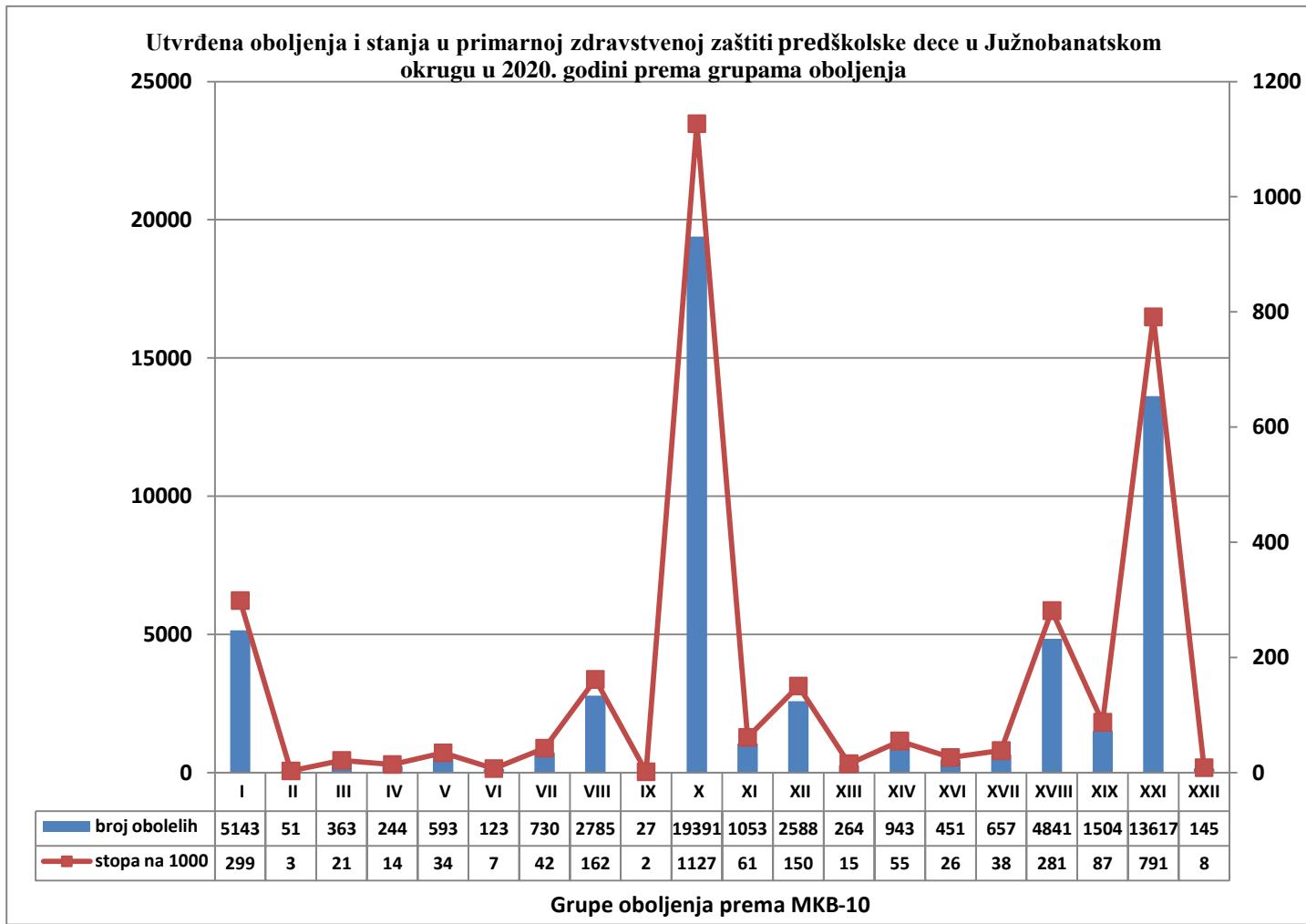
R.bf.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	ŠIFRA	Svaga	STAROST DECE					
				do 2 meseča	3-5 meseči	6-11 meseči	1-2 godine	3-5 godina	6 i više
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	119	15	12	11	33	43	5
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	4				3	1	
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	165	23	13	31	40	35	23
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno-koštanog sistema	Q67-Q79	45	11	7	5	7	12	3
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	37		13	4	4	9	7
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	3		1		2		
GRUPA: XVII:	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	4841	162	259	668	1333	1887	532
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	381	12	6	19	48	213	83
268	Febris causae ingotae	R50	1606	15	76	255	495	620	145
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	2854	135	177	394	790	1054	304
GRUPA: XIX:	PÖVRÈDE TROVANJA I POSLÈDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	1504	51	11	52	401	797	238
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	3					2	1
273	Fractura femoris	S72	2					2	
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	50	2	1		7	27	13
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	56				16	37	3
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	4				1	2	1
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	3				2	1	
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05							

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PREDŠKOLSKE DECE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

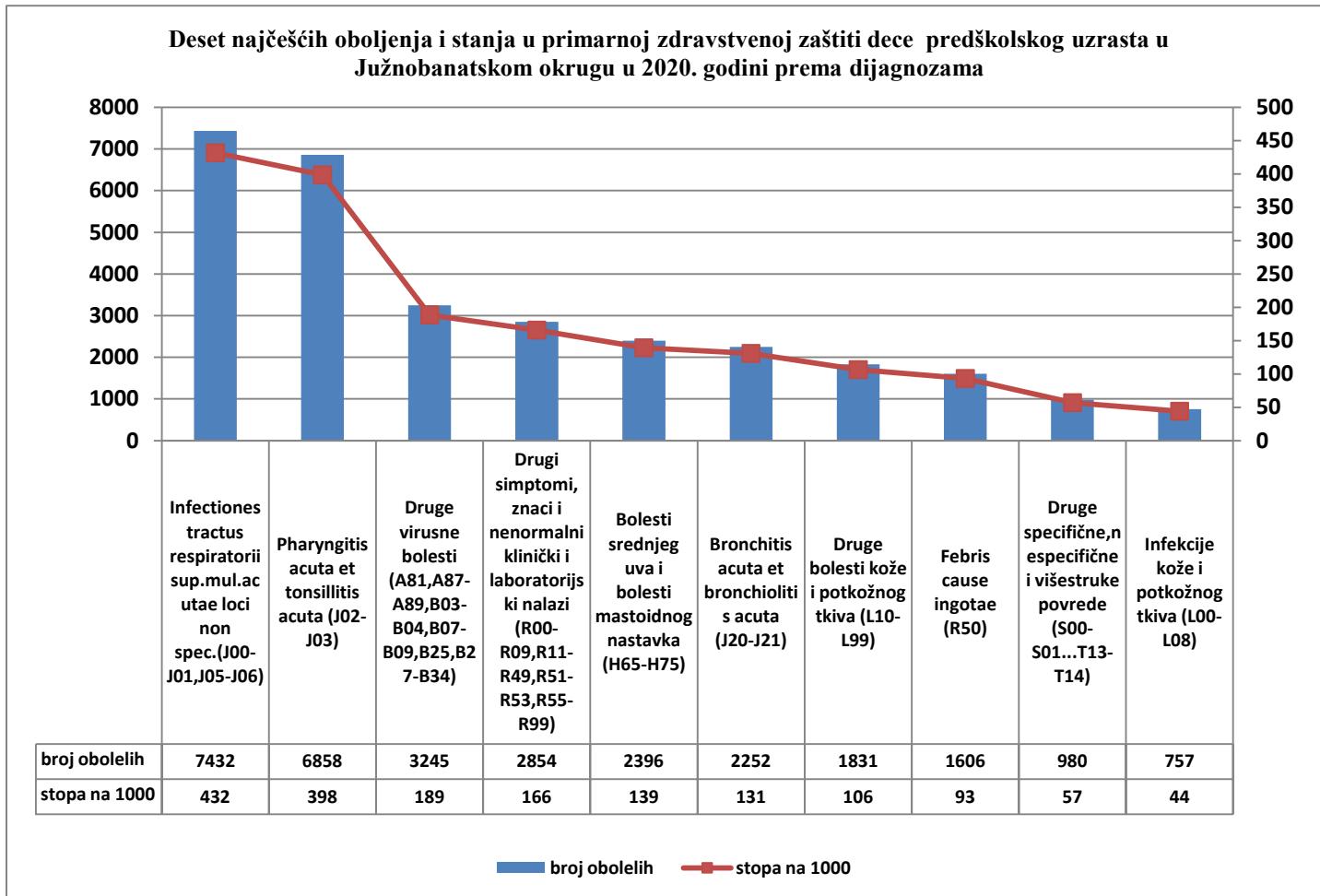
Tabela 21.-nast. 7

R.bf.	MORBIDITETNA LISTA (MKB - 10)	SIFRA	Štega	STAROST DECE					
				dod 2 meseča	3-5 meseči	6-14 meseči	1-2 godine	3-5 godina	6 i više godina
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	1127	2	7	36	269	620	193
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	57			1	19	28	9
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	96		1	5	52	36	2
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	6				3	1	2
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	7		1	3	1	2	
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	1						1
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	34			3	10	16	5
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	1				1		
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih	T90-T98	57	1	1	4	20	23	8
GRUPA: XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	13617	1022	1685	2287	2935	3117	2571
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	4471	562	524	724	917	1150	594
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	6856	437	1133	1364	1545	787	1590
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	1	1					
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	11				4	3	3
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	2278	22	28	195	470	1177	386
GRUPA: XXII	PRIVRÉMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U07	145			15	34	50	46

Grafikon 13.

Grafikon 14.

**Zdravstvena zaštita dece
školskog uzrasta i omladine**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DECE ŠKOLSKOG UZRASTA

Zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružao je u 2020. godini 23 doktor medicine, od kojih su 11 specijalisti pedijatrije (48%), dok je 6 doktora medicine na specijalizaciji i 28 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Pojedini domovi zdravlja imaju jedinstvene službe za zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece (domovi zdravlja u Kovačici, Alibunaru, Opovu i Plandištu), s tim da u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga zbog velike razuđenosti naseljenih mesta zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece pružaju i stručni timovi opšte medicine u zdravstvenim stanicama. Prema specifičnoj organizaciji zdravstvene zaštite školske dece i omladine u pojedinim zdravstvenim ustanovama je iskazan broj i struktura zdravstvenih radnika koji obavljaju ovu zdravstvenu delatnost. Jedan doktor medicine u zdravstvenoj zaštiti školskog uzrasta je pružao zdravstvenu zaštitu za 1461 dete, a jedna medicinska sestra za 1200 dece.

U 2020. godini svako dete ovog uzrasta je u proseku imalo 2,6 poseta kod doktora medicine u ordinaciji, od toga 1,5 epizoda lečenja zbog bolesti ili povrede i 1 kontrolnu posetu po epizodi lečenja sa oko 0,3 poseta kod medicinske sestre zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije. Kod svakog šestog deteta je tokom godine obavljen sistematski ili kontrolni pregled u savetovalištu. Sistematskim pregledima je obuhvaćeno 83,9 % učenika osnovnih i srednjih škola. U okviru preventivnih aktivnosti zdravstvenih radnika evidentiran je i savetovališni rad sa roditeljima i nastavnicima, kao i obilazak škola i školskih kuhinja.

U službama za zdravstvenu zaštitu dece školskog uzrasta i omladine, na teritoriji Južnobanatskog okruga, tokom 2020. godine je utvrđeno prosečno 1,4 oboljenja po svakom detetu. Opšta stopa morbiditeta iznosi 1382 na 1000 dece školskog uzrasta. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 69% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema za disanje (498 na 1000 dece),
- zarazne i parazitarne bolesti (152 na 1000 dece),
- simptomi, znaci i patološki, klinički i laboratorijski nalazi (150 na 1000 stanovnika),
- povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (67 na 1000 dece) i
- bolesti kože i potkožnog tkiva (66 na 1000 dece).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 22.

RED NR.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	MEDICINSKI RADNICI								NEMEDICINSKI RADNICI					MESTA PUNKTOVI
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		NIZA STRUČNA SPREMA		UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI
		UKUPNO	OPSTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA: MEDICINSKE SESTRE TEHNIKARI	UKUPNO	OD TOGA: MEDICINSKE SESTRE TEHNIKARI	UKUPNO	PSIHOLOZI	LOGOPEDI	OSTALI		
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	UKUPNO	23	6	6	11	6	6	22	21	0	2	2	0	0	8
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	1			1			1	1						1
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2		1	1			3	3						1
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	6	2	2	2	1	1	4	4		1	1			1
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	2			2			1	1						1
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	2		1	1			3	2						1
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	1		1				1	1						1
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	8	4	1	3	5	5	8	8		1	1			1
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1			1			1	1						1

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI

Tabela 23.

ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE														KUĆNE POSETE				LOGOPEDA					
	U SAVETOVALISTU						POSETE U ORDINACIJI						LEKARA		KOGOSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA									
	RAD SISTEMATSKIH PREGLEDA		RAD KONTROLNIH PREGLEDA		RAD SAVETOVANJA		ŠKOLAMA		ŠKOLSKIM KUHNJAMA		LJEĆOVALIŠTIMA		PATRONAZNE		PRVE POSETE KOD LEKARA		OD TOGĀ PREMA STAROSTI							
	UČENIKA	MESTAVNIKA	UČENIKA	NASTAVNIKA	RODITELJA	NASTAVNIKA	ŠKOLA	ŠKOLA	ŠKOLSKIM KUHNJAMA	ŠKOLA	LJEĆOVALIŠTIMA	ŠKOLA	PATRONAZNE	UJKUPNO	SVEGA	DO 6 godina	7 - 9 godina	10 - 14 godina	15 - 19 godina	20 i više godina	KOGOSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOGOSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA	PSIHOLOGA
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
UKUPNO	3914	0	1979	0	149	0	6	0	0	0	83025	50429	2187	14368	18344	15730	0	11609	2	2	1398	638		
DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	130		66								6973	6083		1623	2452	2008		1013	2	2				
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	369		256								4342	2952		695	1160	1097		1066						
DOM ZDRAVLJA VRŠAC	739		423								10242	7759	40	2284	3007	2428		1534			25	262		
DOM ZDRAVLJA KOVACICA	658		94								6414	3489		1254	1157	1078		2306						
DOM ZDRAVLJA KOVIN	1181		610								13414	7964		2359	3168	2437		2357			49	376		
DOM ZDRAVLJA OPOVO	312		392								3176	1634		596	710	328		803						
DOM ZDRAVLJA PANČEVO	479		125		149		6				35670	19266	2147	5089	6129	5901		1959			1324			
DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	46		13								2794	1282		268	561	453		571						

BROJ POSETA U SAVETOVALIŠTU U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 24.

R.br.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	VRŠTA POSETE					
		SIŠTEMAŠSKI PREGLED LICENIKA	KONTROLNI PREGLED	SAVETOVANJE SA RODITELJIMA	SAVETOVANJE SA NASTAVNICIMA	OBRAZAK SKOLE	OBULAZAK SKOLSKIH KUHNJA
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	130	66				
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	369	256				
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	739	423				
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	658	94				
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1181	610				
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	312	392				
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	479	125	149			6
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	46	13				
UKUPNO:		3914	1979	149	0	0	6

**BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRĐENOG PRI SISTEMATSkim PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 25.

Redni broj	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENAT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE						
			UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA		
			Broj	%	Broj	%	Broj	%	
1	ČISTOĆA TELA	UKUPNO ŠKOLSKE DECE I OMLADINE	8861		5917		2944		
		OD TOGA PREGLEDANO	7443	84,0	4755	80,4	2683	91,3	
1	ČISTOĆA TELA	DOBRA	7401	99,4	4718	99,2	2683	99,8	
		LOŠA	42	0,6	37	0,8	5	0,2	
2	VAŠLJIVOST	PRISUTNA	15	0,2	5	0,1	10	0,4	
3	TELESNO DRŽANJE	DOBRO	5277	70,9	3498	73,6	1779	66,2	
		LOŠE	2166	29,1	1257	26,4	909	33,8	
4	TELESNA RAZVIJENOST	DOBRA	6065	81,5	3733	78,5	2332	86,8	
		SREDNJA	1094	14,7	790	16,6	304	11,3	
		LOŠA	284	3,8	232	4,9	52	1,9	
5	TELESNA UHRANJENOST	DOBRA	5934	79,7	3819	80,3	2115	78,7	
		SREDNJA	355	4,8	311	6,5	44	1,6	
		LOŠA	1154	15,5	625	13,1	529	19,7	
6	DEFORMACIJE KIČMENOG STUBA	KIFOZA	NAZNAČENA	282	0,4	187	0,4	95	0,4
			IZRAŽENA	17	0,2	17	0,4	0	0,0
		SKOLIOZA	NAZNAČENA	600	8,1	282	5,9	318	11,8
			IZRAŽENA	30	0,4	30	0,6	0	0,0
		LORDOZA	NAZNAČENA	10	0,1	3	0,1	7	0,3
			IZRAŽENA	1	0,0	1	0,0	0	0,0

**BROJ I PROCENAT DECE I OMLADINE PREMA VRSTI STANJA UTVRDENOG PRI SISTEMATSKIM PREGLEDIMA U ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 25-nastavak1

Redni broj	VRSTA STANJA	UTVRĐENO STANJE	BROJ I PROCENT DECE ŠKOLSKOG UZRASTA I OMLADINE							
			UKUPNO		U OSNOVNIM ŠKOLAMA		U SREDNJIM ŠKOLAMA			
			BRĐ	%	BRĐ	%	BRĐ	%	BRĐ	%
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	DEFORMACIJA GRUDNOG KOŠA	PRISUTNA	120	0,2	78	0,2	42	0,2		
8	DEFORMACIJA STOPALA	PRISUTNA	2205	29,6	1504	31,6	701	26,1		
9	<td>JEDNOSTRANO</td> <td>11</td> <td>0,1</td> <td>1</td> <td>0,0</td> <td>10</td> <td>0,4</td> <td></td> <td></td>	JEDNOSTRANO	11	0,1	1	0,0	10	0,4		
		OBOSTRANO	3	0,0	2	0,0	1	0,0		
10	<td>STRABIZAM</td> <td>15</td> <td>0,2</td> <td>15</td> <td>0,3</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td></td> <td></td>	STRABIZAM	15	0,2	15	0,3	0	0,0		
		NISTAGMUS	102	1,4	0	0,0	102	3,8		
		SLEPILO ZA BOJE	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
11	<td>JEDNOSTRANO</td> <td>2</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td>2</td> <td>0,1</td> <td></td> <td></td>	JEDNOSTRANO	2	0,0	0	0,0	2	0,1		
		OBOSTRANO	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
12	<td>PRVI STUPANJ</td> <td>292</td> <td>3,9</td> <td>274</td> <td>5,8</td> <td>18</td> <td>0,7</td> <td></td> <td></td>	PRVI STUPANJ	292	3,9	274	5,8	18	0,7		
		DRUGI STUPANJ	32	0,4	32	0,7	0	0,0		
13	PARADENTOPATIJA	PRISUTNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
14	ORTODONTSKE ANOMALIJE	PRISUTNE	7	0,1	6	0,1	1	0,0		
15	<td>KONGENITALNE</td> <td>71</td> <td>1,0</td> <td>50</td> <td>1,1</td> <td>21</td> <td>0,8</td> <td></td> <td></td>	KONGENITALNE	71	1,0	50	1,1	21	0,8		
		STEĆENE	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
16	NEDOVOLJNA PSIHIČKA RAZVIJENOST	PRISUTNA	11	0,1	11	0,2	0	0,0		
17	GOVORNE MANE	PRISUTNE	5	0,1	5	0,1	0	0,0		
18	<td>ISPOD 10gr %</td> <td>1</td> <td>0,0</td> <td>1</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td></td> <td></td>	ISPOD 10gr %	1	0,0	1	0,0	0	0,0		
		OD 10 - 13gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
		IZNAD 13gr %	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
19	<td>POZITIVAN</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td></td> <td></td>	POZITIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
		NEGATIVAN	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
20	<td>POZITIVNA</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td></td> <td></td>	POZITIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
		NEGATIVNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
21	<td>PRISUTNA</td> <td>17</td> <td>0,2</td> <td>17</td> <td>0,4</td> <td>0</td> <td>0,0</td> <td></td> <td></td>	PRISUTNA	17	0,2	17	0,4	0	0,0		
		NISU PRISUTNA	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
22	SVA OSTALA HRONIČNA PATOLOŠKA STANJA	PRISUTNA	6	0,1	5	0,1	1	0,0		

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ-10)	НИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
	УКУЛНО	A00-A98	49935	1577	13949	19258	15151	0
GRUPA:	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-B99	5504	328	1522	2029	1625	0
004	Amoebiasis	A06	6	0	6	0	0	0
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	276	6	55	108	107	0
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	475	24	108	162	181	0
015	Pertussis	A37	5	0	0	5	0	0
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	18	0	7	8	3	0
024	Druge infekcije pretežno prenute polnim putem	A57-A64	1	0	0	0	1	0
033	Infectiones herpesvirales	B00	30	0	6	13	11	0
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	315	28	132	117	38	0
040	Parotitis	B26	1	0	1	0	0	0
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-	4148	269	1149	1533	1197	0
042	Mycoses	B35-B49	151	1	34	50	66	0
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	40	0	14	21	5	0
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	38	0	10	12	16	0
GRUPA:	TUMORI	C00-D48	117	0	20	54	43	0
069	Zločudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	1	0	0	1	0	0
071	Neoplasma malignum cutis	C44	1	0	0	1	0	0
072	Zločudni tumor vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	1	0	0	1	0	0
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	2	0	2	0	0	0
087	Leukaemia	C91-C95	5	0	0	4	1	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 1

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8
088	Drugi zločudni tumorji limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	1	0	0	1	0	0	
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06							
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	35	0	5	7	23	0	
096	Dobroćudni tumorji, drugi tumorji >>in situ<< i tumorji neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	71	0	13	39	19	0	
GRUPA: III:	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	194	5	39	70	82	0	
097	Anemija sideropenica	D50	154	3	25	54	72	0	
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	17	0	6	7	4	0	
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih	D65-D77	18	0	5	9	4	0	
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	5	0	3	0	2	0	
GRUPA: IV:	BOLESNI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNIM TEČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	585	1	129	240	215	0	
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	2	0	0	0	2	0	
102	Thyreotoxicosis	E05	3	0	0	2	1	0	
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	78	0	7	27	44	0	
104	Diabetes mellitus	E10-E14	42	0	13	14	15	0	
105	Pothranjenost	E40-E46	16	1	6	4	5	0	
106	Avitaminosis A	E50	0	0	0	0	0	0	
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	4	0	0	1	3	0	
109	Obesitas	E66	218	0	51	103	64	0	
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	11	0	2	6	3	0	
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	211	0	50	83	78	0	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 2

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ГРУПА (МКБ - 10)	ШИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
ГРУПА VI	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI ПОНАШАЊА	F00-F99	355	0	86	130	139	0
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	3	0	0	1	2	0
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani upotrebom droga	F11-F19	7	0	0	1	6	0
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti	F20-F29	37	0	1	8	28	0
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	17	0	0	3	14	0
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	64	0	3	26	35	0
118	Retardatio mentalis	F70-F79	42	0	8	15	19	0
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	185	0	74	76	35	0
ГРУПА VII	БОЛЕСТИ НЕРВНОГ СИСТЕМА	G00-G99	445	1	97	184	163	0
123	Sclerosis multiplex	G35	3	0	0	0	3	0
124	Epilepsia	G40-G41	183	1	36	84	62	0
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	141	0	28	54	59	0
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova	G50-G59	18	0	2	8	8	0
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	42	0	8	17	17	0
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	58	0	23	21	14	0
ГРУПА VIII	БОЛЕСТИ ОКА И ПРИПОЈКА ОКА	H00-H59	744	29	193	312	210	0
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	75	1	27	23	24	0
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	276	21	70	119	66	0
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	16	0	4	7	5	0
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	4	0	1	0	3	0
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	3	0	0	3	0	0
135	Glaucoma	H40-H42	11	0	1	4	6	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 3

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЈИСТА (МКБ - 10)	НЦИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
136	Strabismus	H49-H50	21	1	5	7	8	0
137	Anomaliae refractionis et anomaliae	H52	135	0	34	58	43	0
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	203	6	51	91	55	0
ГРУПА:	БОЛЕСТИ УВА И БОЛЕСТИ МАСТОИДНОГ НАСТАВКА	H60-H95	1718	138	531	655	394	0
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog	H65-H75	1061	110	366	370	215	0
141	Surditas	H90-H91	32	1	9	13	9	0
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	625	27	156	272	170	0
ГРУПА:	БОЛЕСТИ СИСТЕМА КРВОТОКА	I00-I99	421	55	81	140	145	0
143	Febris rheumatica	I00-I02	60	0	28	26	6	0
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	4	0	0	3	1	0
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	58	0	2	18	38	0
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	182	55	39	52	36	0
148	Druge ishemische bolesti srca	I20,I23-I25	1	0	0	0	1	0
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije	I44-I49	35	0	6	11	18	0
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	17	0	2	6	9	0
158	Morbi vasorum periphericorum alii	I73	1	0	0	0	1	0
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	3	0	0	1	2	0
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	4	0	0	1	3	0
163	Haemorrhoides	I84	14	0	1	2	11	0
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	42	0	3	20	19	0
ГРУПА:	БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИШАЊЕ	J00-J99	17986	577	5899	6721	4789	0
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	7469	200	2347	2734	2188	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 4

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	НИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	482	16	198	180	88	0
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices	J00-J01,J05-J06	6321	269	2123	2364	1565	0
168	Influenza	J10-J11	428	5	136	193	94	0
169	Pneumonia	J12-J18	112	4	26	48	34	0
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	1343	66	436	500	341	0
171	Sinusitis chronica	J32	13	0	0	5	8	0
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1112	3	375	437	297	0
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium	J35	119	4	54	33	28	0
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	14	0	7	2	5	0
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne	J40-J44	69	0	37	14	18	0
176	Asthma bronchiale	J45-J46	404	1	118	185	100	0
177	Bronchiaectasia	J47	0	0	0	0	0	0
178	Pneumoconiosis	J60-J65	78	9	30	18	21	0
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	22	0	12	8	2	0
GRUPA: XII	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	K00-K93	1145	24	255	452	414	0
180	Caries dentium	K02	52	0	14	26	12	0
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	122	8	29	44	41	0
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i	K09-K14	51	1	17	26	7	0
183	Ulcus ventriculi et ulcer duodeni	K25-K27	5	0	0	2	3	0
184	Gastritis et duodenitis	K29	67	0	10	27	30	0
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i	K20-K23	292	1	52	118	121	0
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	48	0	15	19	14	0
187	Hernia inguinalis	K40	29	2	14	5	8	0
188	Hernia femoralis	K41-K46	9	0	4	2	3	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 5

Рбр.	МОРБИДИТЕТНА ЏИСТА (МКБ-10)	НЦИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	17	0	1	6	10	0
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine	K56	1	0	0	1	0	0
191	Diverticulosis intestini	K57	0	0	0	0	0	0
192	Druge bolesti creva i potrbušnice	K52-K55,K58-K67	378	12	88	142	136	0
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	13	0	1	5	7	0
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	6	0	0	1	5	0
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	55	0	10	28	17	0
GRUPA XII:	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	L00-L90	2393	47	587	863	896	0
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	692	14	191	228	259	0
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	1701	33	396	635	637	0
GRUPA XIII:	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	783	4	83	347	349	0
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	16	1	1	8	6	0
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	7	0	0	5	2	0
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	22	0	4	14	4	0
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	138	1	11	57	69	0
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	15	0	0	9	6	0
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	1	0	0	0	1	0
206	Druga oboljenja leda	M40-M49,M53-M54	398	0	37	171	190	0
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	164	2	29	74	59	0
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	2	0	0	0	2	0
209	Osteomyelitis	M86	4	0	0	0	4	0
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i	M87-M99	16	0	1	9	6	0
GRUPA XIV:	BOLESTI MOKRACNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	942	20	242	277	403	0
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	3	0	3	0	0	0
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	3	0	1	0	2	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 6

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЈИСТА (МКБ - 10)	НЈИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
213	Bolesti kanalića bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	6	0	0	0	6	0
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	0	0	0	0	0	0
215	Mokračni kamenci	N20-N23	26	0	1	4	21	0
216	Cystitis	N30	381	14	121	90	156	0
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	161	0	42	61	58	0
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	2	0	1	0	1	0
220	Hydrocele et spermatocele	N43	4	0	1	1	2	0
221	Phymosis et paraphymosis	N47	78	4	35	24	15	0
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	63	1	12	24	26	0
223	Bolesti dojke	N60-N64	32	0	3	18	11	0
224	Salpingitis et oophoritis	N70	2	0	0	0	2	0
225	Cervititis uteri	N72	5	0	1	2	2	0
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	45	1	11	25	8	0
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatori	N83	5	0	0	0	5	0
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	31	0	0	12	19	0
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	95	0	10	16	69	0
GRUPA: XVII:	УРОДЕНЕ НАКАЗНОСТИ /ДЕФОРМАЦИЈЕ / ХРОМОСОМСКЕ НЕНОРМАЛНОСТИ	Q00-Q99	175	0	54	84	37	0
255	Druge urođene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	4	0	1	3	0	0
256	Urođene anomalije krvotoka	Q20-Q28	49	0	9	28	12	0
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	7	0	2	1	4	0
260	Cryptorchismus	Q53	18	0	14	4	0	0
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	15	0	2	9	4	0
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	1	0	1	0	0	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

Tabela 26.-nastavak 7

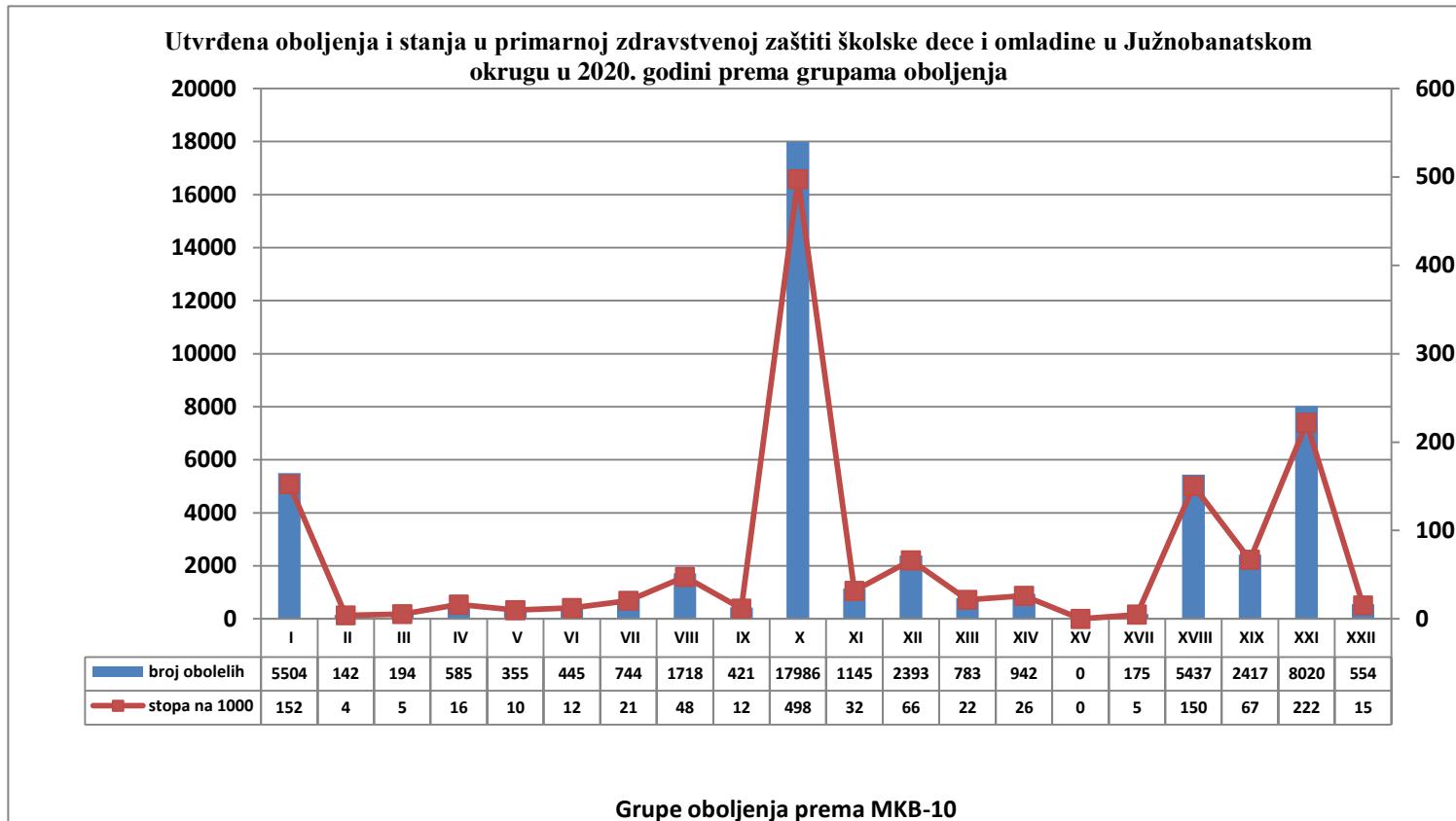
Рбр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	НИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	40	0	13	22	5	0
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno	Q67-Q79	20	0	5	11	4	0
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	19	0	6	6	7	0
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	2	0	1	0	1	0
GRUPA XVIII:	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	5437	152	1596	1973	1716	0
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	1195	29	354	441	371	0
268	Febris causae ingotae	R50	1365	81	449	506	329	0
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	2877	42	793	1026	1016	0
XIX:	POVEDE, TROVĀNJA I PÔSLEDICE DEĽOVANJA SPOLNÝCH FAKTORÓV	S00-T8	2417	68	545	997	807	0
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	8	0	1	3	4	0
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	1	0	1	0	0	0
273	Fractura femoris	S72	4	0	1	0	3	0
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	216	0	52	108	56	0
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93	263	3	29	101	130	0
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	10	0	2	3	5	0
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	3	0	0	2	1	0
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	1	0	0	0	1	0
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44,S46,S49-S51,S54,S56,S59	1674	55	401	675	543	0
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog	T15-T19	30	2	6	9	13	0
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	62	7	17	28	10	0
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	7	0	1	2	4	0
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog	T51-T65	1	0	1	0	0	0

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA I STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DECE I OMLADINE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020.
GODINI**

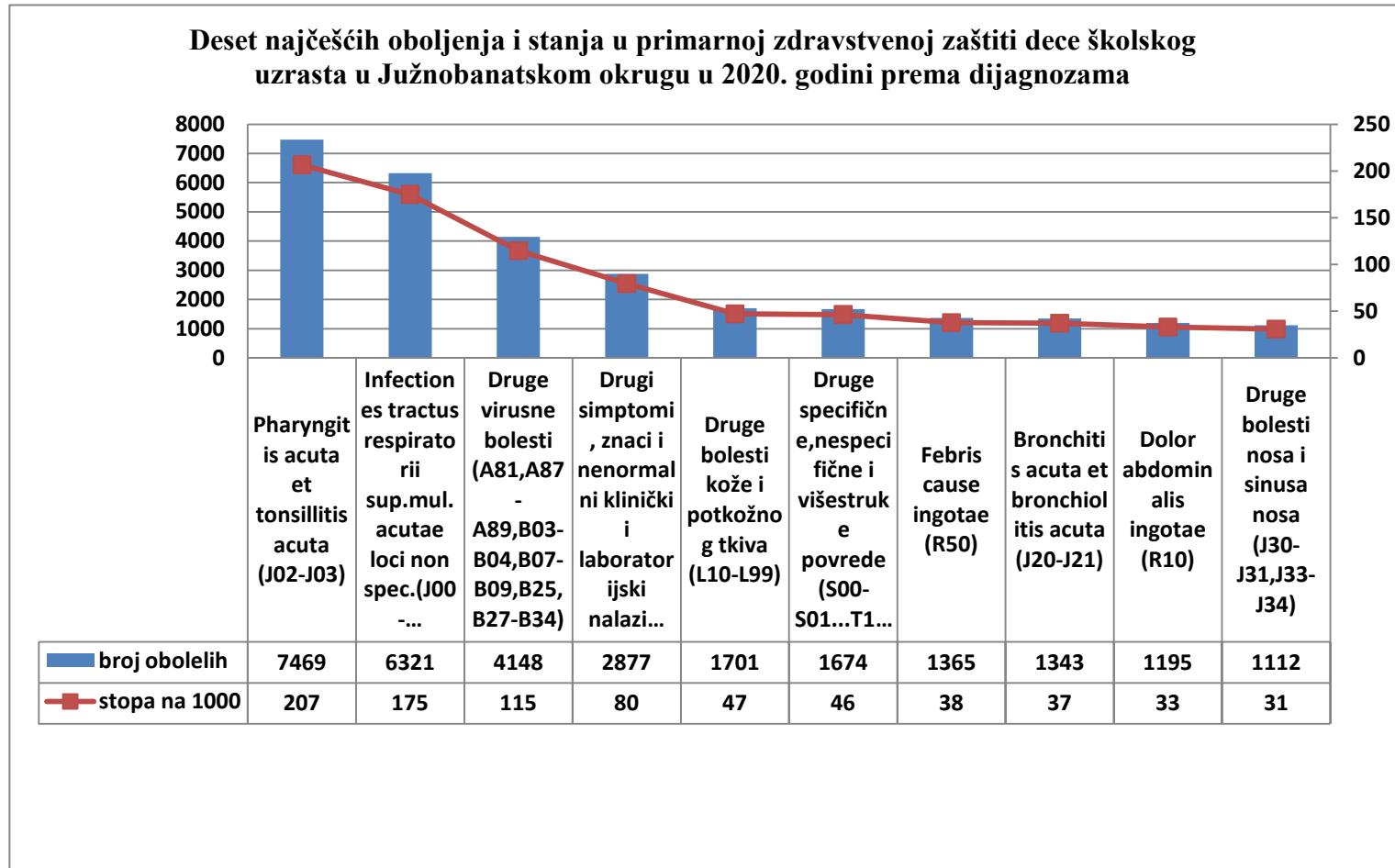
Tabela 26.-nastavak 8

Р.бр.	МОРБИДИТЕТНА ЛИСТА (МКБ - 10)	НИФРА	СВЕГА	До 6 год.	7-9 год.	10-14 год.	15-19 год.	20 и више
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	10	0	1	5	4	0
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	75	1	19	34	21	0
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane	T79-T88	2	0	2	0	0	0
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	50	0	11	27	12	0
GRUPA: XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM	Z00-Z99	8020	110	1885	3502	2523	0
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	6815	110	1638	3011	2056	0
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolescu	Z20,Z22-Z29	680	0	161	371	148	0
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	12	0	0	2	10	0
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	513	0	86	118	309	0
GRUPA: XXII	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTE NEIZVESNE ETIOLOGIJE	U07	554	20	105	228	201	0

Grafikon 15.

Grafikon 16.

**Zdravstvena zaštita
žena**

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ŽENA

Zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2020. godini pružalo je 20 doktora medicine, od kojih su 17 specijalisti ginekologije i akušerstva (85%), dok je 3 doktora medicine na specijalizaciji i 24 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme.

U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 6.023 žena starijih od 15 godina, a jedna medicinska sestra-tehničar na 5.019 žena.

U 2020. godini svaka druga žena starija od 15 godina je posetila doktora medicine specijalistu ginekologa zbog dijagnostike i lečenja, sa prosečno 3,5 poseta po epizodi lečenja. Najviše lečenih žena (27%) pripada dobnoj grupi od 30-39 godina. Kod ostalih medicinskih radnika, zbog dijagnostičkih i terapijskih procedura obavljena je 1,5 poseta na svaki prvi pregled kod doktora medicine. Godišnja opterećenost lekara iznosi 3635 poseta, dnevna opterećenost 17 poseta.

U okviru savetovališnog rada, posebno se prati rad savetovališta za trudnice i savetovališta za planiranje porodice. U savetovalištima za trudnice evidentirano je 18.472 poseta, sa prosečno 9,3 poseta po trudnoj ženi, od toga 2.052 prvih poseta. Najveći broj žena (46%), koje su posetile savetovalište za trudnice je bio u dobnoj grupi od 20-29 godina; u odnosu na mesec trudnoće, 51,5% je posetilo doktora medicine u prvom tromesečju, a 37,8% u drugom tromesečju. 11% žena se prvi put javilo lekaru u poodmakloj trudnoći (posle 6 meseci). Od ukupnog broja prvih poseta savetovalištu za trudnice, 26% su posete zbog nekog patološkog stanja. Savetovalište za planiranje porodice, ove godine prvi put u životu je posetilo 1038 žena generativnog doba. Među ženama koje su se prvi put javile doktoru medicine u vezi planiranja porodice, najveći broj pripada dobnoj grupi od 30-39 godina (34%), a oko 10% njih je bilo mlađe od 19 godina. Doktori medicine su najčešće ordinirali oralna kontraceptivna sredstva (52%).

U službama za zdravstvenu zaštitu žena starijih od 15 godina, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini, opšta stopa morbiditeta iznosi 133 na 1000 žena. Pet vodećih grupa bolesti čine oko 99% ukupnog morbiditeta:

- faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdr. službom (69 na 1000 žena),
- bolesti mokraćno-polnog sistema (55 na 1000 žena),
- tumori (5 na 1000 žena),
- trudnoća, rađanje i babinje (2 na 1000 žena) i
- simptomi, znaci i patolški klinički i laboratorijski nalazi (1 na 1000 žena).

**ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠТИTI ŽENA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 27.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI									ZDRAVSTVENI SARADNICI	Rankovi	
			LÉKARI			SA VIŠOM STRUČNOM SPREMOM			SREDNJA STRUČNA SPREMA					
			SVÉGA	OPSTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	OD TOGA	UKUPNO	DOD. TOGA	UKUPNO	OD TOGA	UKUPNO	MEDIĆINSKE SESTRE TEHNIČAR		
01			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	
	UKUPNO	44	20	6	3	17	2	2	22	17	0	8		
1	DOM ZDRAVLJA ALJUBUNAR	3	1				1			2			1	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1				1			2	2		1	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	10	4			1	3	1	1	5	5		1	
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	2	1				1			1	1		1	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	4	2				2			2			1	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	3	2			1	1			1			1	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17	8			1	7	1	1	8	8		1	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	1				1			1	1		1	

BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 28.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	RADNIK SISTEMATSKIH PREGLEDA	RADNIK KONTROLNIH PREGLEDA	UKUPNO	POSETE U ORDINACIJI										KUĆNE POSETE			Psiholog	Socijedružnik	
					PRVE POSETE KOD LEKĀRA										KOD OSTALIH MEDICINSKIH LEKĀRA					
					OD TOGA PREMA STAROSTI ŽENA		RADNIKA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	UKUPNO	7473	4952	34059	9247	758	2466	2510	1738	1777	14340	0	0	42	1					
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	552	602	2546	1195	50	206	253	214	472	1028									
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	485	553	2214	1545	26	156	528	558	277	242									
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	816	671	1237	1099	35	286	372	249	157	899									
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	526	230	4225	565	118	159	121	102	65	1076									
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	937	931	3898	1458	64	231	272	333	558	2133			42	1					
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	456	235	672	174	13	29	42	49	41	464									
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	3481	1544	17511	2878	439	1313	846	175	105	8756									
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	220	186	1756	333	11	86	76	58	102	242									

**BROJ ORDINIRANIH KONTRACEPTIVNIH SREDSTAVA U SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 29

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO POSETA	OD TOGA P. O. NRŠT. ORDINIRANIH KONTRACEPTIVNIH SREDSTAVA					DRUGI RAZLOZI POSETE	
			ORALNA	INTRAUTERINA	DEJAEGRAMA	DRUGA LOKALNA			
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	UKUPNO	2173	1132	135	0	353	553		
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	600	255				137		208
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	265	259	6					
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	180	180						
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	14	10	4					
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	598	43	4			206		345
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	123	123						
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	314	205	109					
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	79	57	12			10		

**BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA
U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 30.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	UKUPNO POSEFA	POSETE SAVETOVALIŠTU ZA PLANIRANJE PORODICE				PRVI PUT U SAVETOVALIŠTU UOPSTE	
			SVEGA	POSETE KOD LJEKARA				
				OD TOGDA PREMA STAROSTI ŽENE	do 19 godina	20 - 29 godina	30 - 39 godina	40 i više godina
			3	4	5	6	7	8
	UKUPNO	2173	1945	188	642	662	453	1038
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	600	485	42	179	185	79	289
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	265	158		29	43	86	158
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	180	180		49	94	37	180
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	14	10	3	4	2	1	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	598	596	34	180	204	178	385
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	123	123	13	45	36	29	26
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	314	314	39	144	98	33	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	79	79	57	12		10	

BROJ POSETA SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 31.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	OD TOGA, PRVE POSETE SAVETOVALIŠTU ZA TRUDNICE														
		Trudnice prvi put u savetovalištu			PREMA PREGOLOKOM STANJU			Prve posete prema starosti								
		do 3 mjeseca	4-6 mjeseci	7 i više mjeseci	ukupno	do 3 mjeseca	4-5 mjeseci	6-9 mjeseci	ukupno	švega	do 19g	20-29	30-39	40-49	50 i više	
0	UKUPNO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	UKUPNO	1968	1015	744	209	509	205	275	29	18472	2052	330	938	614	170	0
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	172	105	43	24	5	1	3	1	1193	172	14	97	57	4	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	84	62	22		10	4	6		1028	168	84	4	46	34	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	404	322	57	25	17	2	12	3	2846	404	21	179	183	21	
4	DOM ZDRAVLJA KOVACA	164	105	35	24	32	5	20	7	1272	164	47	71	46		
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	217	167	32	18	116	82	21	13	2269	217	16	125	64	12	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	54		50	4	7		5	2	438	54	2	23	18	11	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	804	246	461	97	314	111	203		9048	804	139	392	188	85	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	69	8	44	17	8		5	3	378	69	7	47	12	3	

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 32.

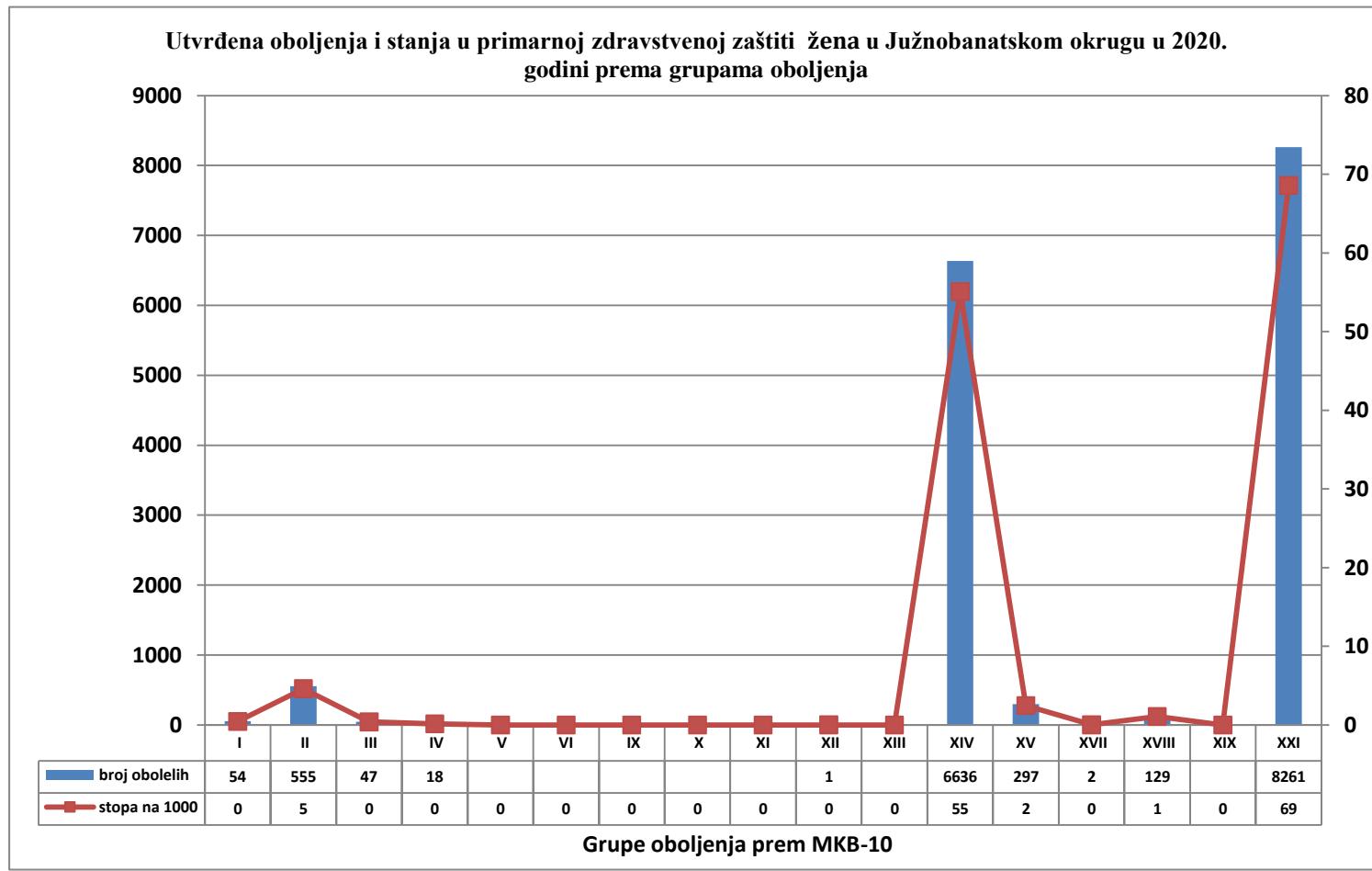
Rедни broj:	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	SVEGA
0.	UKUPNO	A00 - T98	16006
GRUPA I:	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	54
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	1
023	Infectiones sexuales chlamydiales	A55-A56	34
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	18
042	Mycoses	B35-B49	1
GRUPA II:	TUMORI	C00-D48	555
072	Zločudni tumorи vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	4
073	Neoplasma malignum mammae	C50	53
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	51
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	61
076	Drugi zločudni tumorи ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	26
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	1
085	Morbus Hodgkin	C81	1
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	27
091	Neoplasma benignum mammae	D24	13
092	Leiomyoma uteri	D25	174
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	61
096	Dobroćudni tumorи, drugi tumorи in situ i tumorи	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	83
GRUPA III:	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNHIH ORGANI I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	47
097	Anemia sideropenica	D50	44
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	1
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krvi i krvotvornih organa	D65-D77	2
GRUPA IV:	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	18
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	18
GRUPA V:	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	L00-L90	1
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	1
GRUPA VI:	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	6636
215	Mokraćni kamenci	N20-N23	10
216	Cystitis	N30	320
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	221
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	1
223	Bolesti dojke	N60-N64	201
224	Salpingitis et oophoritis	N70	104

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA - STANJA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŽENA U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

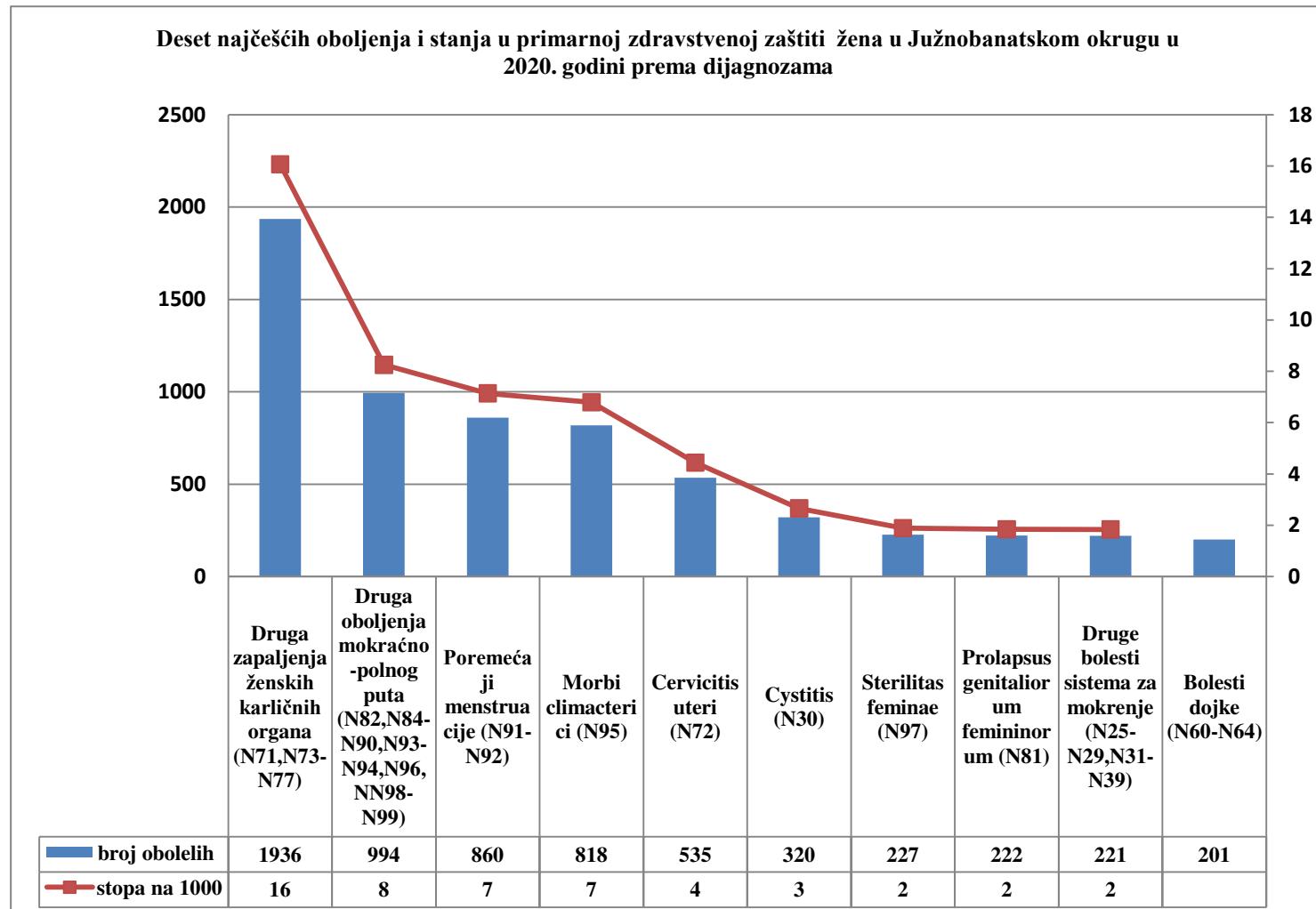
Tabela 32. nast.-1

Rедни број	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	SVEGA
225	Cervititis uteri	N72	535
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	1936
227	Endometriosis	N80	39
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	222
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatorii	N83	148
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	860
231	Morbi climacterici	N95	818
232	Sterilitas feminae	N97	227
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	994
GRUPA: XV.	TRUDNOĆA, RABAĐANJE I BABINJE	P00-P96	297
234	Abortus spontaneus	O03	55
235	Abortus medicalis	O04	8
236	Druge trudnoće sa pobaćajem	O00-O02,O05-O08	30
237	Otok,belančevine u mokraći i povišen pritisak u trudnoći, porodaju i porođajnom periodu	O10-O16	1
238	Nisko usadena posteljica, prevremeno odvajanje posteljice i preporodajno krvarenje	O44_O46	20
242	Druge komplikacije trudnoće i poroda	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75_O81_O84	163
243	Partus spontaneus simplex	O80	1
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i radanje	O85-O99	19
GRUPA: XVI.	URODENE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	Q00-Q99	2
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	1
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	1
GRUPA: XVII.	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	129
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	81
269	Senilitas	R54	
270	Drući simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	48
GRUPA: XXI.	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONKTAT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	8261
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	4640
291	Nesimptomatska virusna bolest smanjenog imuniteta (sida)	Z21	
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrožena zaraznom bolešću	Z20,Z22-Z29	7
293	Kontracepcija	Z30	432
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	1068
296	Nega i pregled posle poroda	Z39	442
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	20
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	1652

Grafikon 17.

Grafikon 18.

Zdravstvena zaštita radnika

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA RADNIKA

Prema popisu iz 2011. godine radno aktivno stanovništvo obuhvata populaciju između 20 i 65 godina starosti, iznosi 63% stanovnika Južnobanatskog okruga. Ovoj populaciji zdravstvenu zaštitu obezbeđuju služba za zdravstvenu zaštitu odraslih i služba za zdravstvenu zaštitu radnika. Zdravstvena zaštita radno angažovanog stanovništva se obavlja u službama medicine rada i na teritoriji Južnobanatskog okruga ona obuhvata zaposlene u državnom i privatnom sektoru (prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku broj zaposlenih u 2020. godini iznosi 65988 stanovnika ili 24 % od ukupnog broja stanovnika u okrugu). U službama medicine rada u 2020. godini, angažovano je 6 doktora medicine, od kojih su 5 specijalisti (83%) i 8 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. U proseku 1 doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 10998 radno aktivnih stanovnika, a jedna medicinska sestra-tehničar 8249 radno aktivnih stanovnika.

Tokom 2020. godine svaki radnik je prosečno imao 0,35 epizode lečenja. Ostvareno je ukupno 45 kontrolnih poseta doktoru medicine u ordinaciji zbog bolesti ili povreda i 0,01 poseta kod medicinske sestre-tehničara zbog različitih intervencija. Godišnja opterećenost lekara iznosi 3887 poseta, dnevna opterećenost 21 poseta i 3 posete na sat.

Preventivnim pregledima (sistemske, periodični, kontrolni) je obuhvaćeno 3,5% radnika. U cilju zapošljavanja pregledano je ukupno 551 lica, pri čemu nije bilo nesposobnih za rad.

U službama za zdravstvenu zaštitu radno aktivnog stanovništva, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini, na 1000 radnika registrovano je 107 različita oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 58% ukupnog morbiditeta ove grupacije stanovnika, a to su:

- bolesti sistema za disanje (20 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti sistema krvotoka (16 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- zarazne bolesti i parazitne bolesti (9 na 1000 zaposlenih stanovnika),
- bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (9 na 1000 zaposlenih stanovnika) i
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (8 na 1000 zaposlenih stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI MEDICINE RADA U 2020. GODINI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Tabela 33.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI								NEMEDICINSKI RADNICI				MEŠTA PUNKTOVI	
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		SA NIZOM SPREMOM		NEMEDICINSKI RADNICI			
		SVEGA	OD TOGA OPŠTE MEDICINE	NA SPECIJALIZACIJI	SPECIALISTI	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARU	UKUPNO	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARU	UKUPNO	PSIHOLOZI	SOCIJALNI RADNICE	OSTALI		
0		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	UKUPNO	6	0	1	5	0	0	8	8	0	1	0	1	0	2
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	3			3			4	4		1		1		1
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	3		1	2			4	4						1

PERIODIČNI, SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 34.

R. e. n. 3 b. r. t. o. j.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	SISTEMATSKI I KONTROLNI PREGLEDI RADNIKA			PERIODIČNI SISTEMATSKI PREGLEDI OMLADINE						PREDO ZA PROMEN RADNOG MESTA		
		SISTEMATSKI PREGLEDI			UČENICI ŠKOLE ZA KVALIFIKOVANE RADNIKE			OMLADINA DO 19 GOD					
		PREGLEĐANO			KONTROLNI PREGLEDI			UKUPNO					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
UKUPNO	2154	62	20	0	1894	0	0	0	0	85	0	0	0
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	1979			1894					85			
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	175	62	20									

POSETE, PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOSLENJA PO OPŠTINAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 35.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	U ORDINACIJI						KUĆNE POSETE						ZAPOSLJAVANJA					
		RADU SISTEMATSKIH PREGLEDA		RADU PERIODIČNIH MEDICINSKIH PREGLEDA		RADU KONTROLNTH. PREGLEDA		RADU PREGLEDA		RADU PREGLEDA		RADU PREGLEDA		RADU PREGLEDA		RADU PREGLEDA		RADU PREGLEDA	
		KOD LEKARA:	UKUPNO	OD TOGA PRVE	KOD OSTATLJ. MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	KOD OSTATLJ. MEDICINSKIH RADNIKA	LEKARA	UKUĆNO PREGLEDANIH	SPOSOBNI ZA RAD	OD TOGA SAMO NA ODREĐENO	NESPOSOBNI ZA RAD	OD TOGA PRIYEREMENO	POSEJE KOD PSIHOLOGA	POSEJE KOD SOCIJALNOG RADnika				
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	UKUPNO	41	105	49	0	23322	6833	5030	10	10	551	533	18	0	0	4625	247	21	22
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	18		49		10647	3896	2360			390	372	18					3739	
4	DOM ZDRAVLJA KOVIN	23	105			12675	2937	2670	10	10	161	161						886	247

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 36.

Redni broj	MORKIDITEINA LISTA (MKB-10)	SIFRA	SVEGA
D:	LIKUPNO	A00-T98	7040
GRUPA I:	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00-R99	626
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	3
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	102
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	21
020	Syphilis recens	A51	1
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	488
042	Mycoses	B35-B49	2
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	3
GRUPA II:	TUMORI	C00-D48	128
061	Neoplasma malignum coli	C18	2
062	Zločudni tumori rektosigmoidnog spoja debelog creva,čmara i čmarnog kanala	C19-C21	2
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	2
065	Drugi zločudni tumori organa za varenje	C17,C23-C24,C26	4
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	1
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33-C34	10
071	Neoplasma malignum cutis aliud	C44	1
072	Zločudni tumori vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	2
073	Neoplasma malignum mammae	C50	23
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	1
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	1
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	3
078	Drugi zločudni tumori muških polnih organa	C60,C62-C63	11
079	Neoplasma malignum vesicae urinariae	C67	4
080	Drugi zločudni tumori sistema za mokrenje	C64-C66,C68	4
086	Lymphoma non Hodgkin	C82-C85	2
088	Drugi zločudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	3
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	6
096	Dobroćudni tumori, drugi tumori >>in sity<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	37
GRUPA III:	BOLESTI KRVI I BOLJEŠTI KRVIĆOURNIH ORGANĀ I POREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	155
097	Anemija sideropenica	D50	79
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	43
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih organa	D65-D77	5
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	28
GRUPA IV:	BOLESTI ŽLEZDASA UNUTRAŠNJIM EUČENJEM I ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	536
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	18
102	Thyreotoxicosis	E05	12
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	70
104	Diabetes mellitus	E10-E14	363
105	Pothranjenost	E40-E46	26
109	Obesitas	E66	1
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem,ishrane i	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-	46
GRUPA V:	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	F00-F99	216
112	Dementia	F00-F03	19
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis(Alcoholismus)	F10	7

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 1

Redni broj	MORBIDITETNA LISTA (MKB-10)	ŠIFRA	ŠVEGA	
	0	1	2	3
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani	F11-F19	1	
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti poremećaji	F20-F29	12	
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	121	
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	36	
118	Retardatio mentalis	F70-F79	2	
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	18	
GRUPA V	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	G00-G99	159	
120	Zapaljenске bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	6	
121	Morbus Parkison	G20	23	
122	Morbus Alzheimer	G30	12	
123	Sclerosis multiplex	G35	2	
124	Epilepsia	G40-G41	31	
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	35	
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	19	
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	5	
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	26	
GRUPA VI	BOLESTI OČKA I PРИПОЈКА ОКА	H00-H59	153	
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	22	
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	13	
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	3	
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	14	
135	Glaucoma	H40-H42	50	
136	Strabismus	H49-H50	6	
137	Anomaliae refractionis et anomaliae accommodationis	H52	3	
139	Drugi poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	42	
GRUPA VII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	H60-H95	86	
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	25	
141	Surditas	H90-H91	2	
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	59	
GRUPA VIII	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	I00-I99	1065	
143	Febris rheumatica	I00-I02	44	
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	25	
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	698	
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	46	
147	Infarctus myocardii acutus	I21-I22	5	
148	Druge ishemische bolesti srca	I20,I23-I25	37	
149	Embolia pulmonis	I26	1	
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	24	
151	Insufficiencia cordis	I50	1	
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	28	
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	1	
154	Infarctus cerebri	I63	2	
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	3	
157	Atherosclerosis	I70	26	
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	1	
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	31	

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 36.-nastavak 2

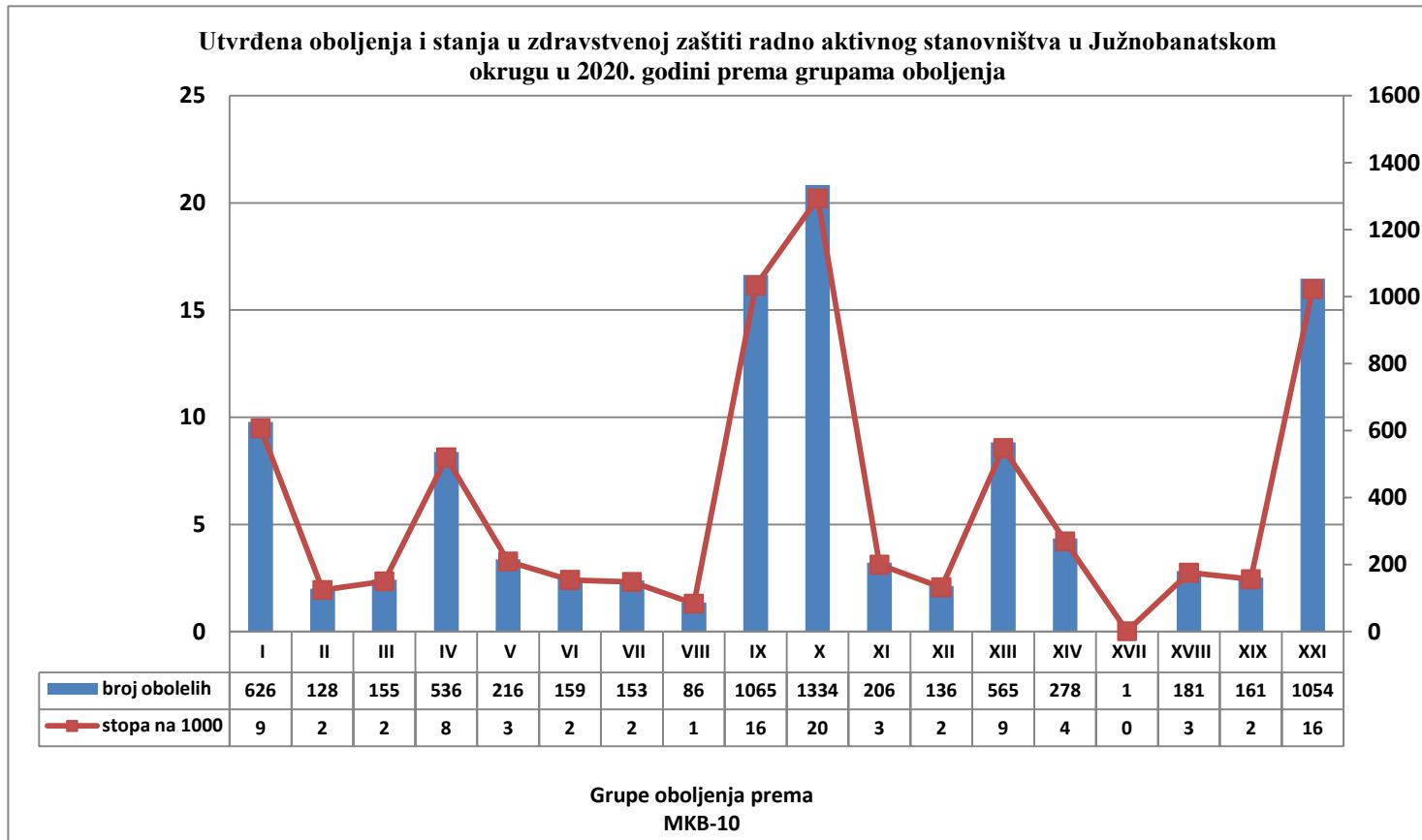
Redni broj	MORBIDITEFNA LISTA (MRB - 10)	SIFRA	ŠVEGA
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	25
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	7
163	Haemorrhoides	I84	36
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	24
GRUPA X:	BOLESTI ŠISTEMĀ ZA DISANJE	J00-J99	1334
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	259
166	Laryngitis et tracheitis acuta	J04	34
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci	J00-J01,J05-J06	466
168	Influenza	J10-J11	264
169	Pneumonija	J12-J18	57
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	133
171	Sinusitis chronica	J32	12
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	34
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	37
175	Zapaljenje dušnika, emfizem i druge obstruktivne bolesti pluća	J40-J44	13
176	Asthma bronchiale	J45-J46	24
177	Bronchiectasia	J47	1
GRUPA XI:	BOLESTI ŠISTEMĀ ZA VARENJE	K00-K99	206
180	Caries dentium	K02	7
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	17
182	Druge bolesti usne duplike, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	3
184	Gastritis et duodenitis	K29	42
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva	K20-K23	6
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	3
187	Hernia inguinalis	K40	6
188	Hernia femoralis	K41-K46	5
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	9
192	Druge bolesti creva i potbrušnice	K52-K55,K58-K67	46
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	2
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	20
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	40
GRUPA XII:	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	L00-L99	136
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	75
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	61
GRUPA XIII:	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	M00-M99	565
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	66
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	36
203	Druga oboljenja zglobova	M00-M03,M22-M25	65
204	Sistemska oboljenja vezivnog tkiva	M30-M36	5
205	Poremećaji vratnog i drugog medupršljenskog diska	M50-M51	20
206	Druga oboljenja leđa	M40-M49,M53-M54	313
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	52
208	Poremećaj strukture i gustine kostiju	M80-M85	3
210	Druge bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	M87-M99	5
GRUPA XIV:	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	N00-N99	278
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	15
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	1
213	Bolesti kanaliča bubrega i međučelijskog tkiva	N10-N16	1
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	4
215	Mokračni kamenci	N20-N23	10
216	Cystitis	N30	30
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	94

**BROJ OBOLJENJA - STANJA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI RADNO AKTIVNOG
STANOVNIŠTVA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

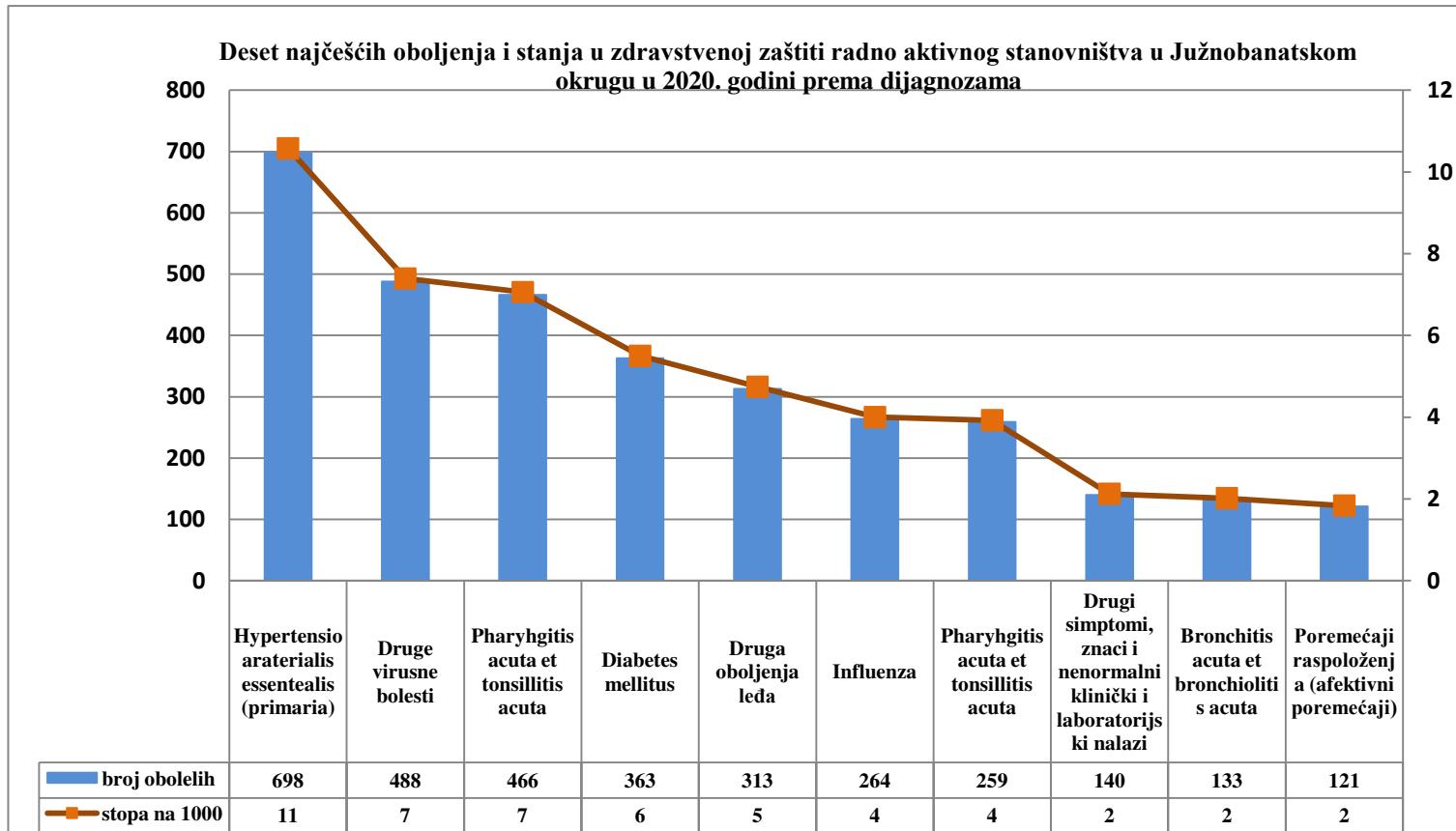
Tabela 36.-nastavak 3

Redni broj	MORBIDITEĆNA LISTA (MIKB - 10)	ŠIFRA	ŠVEGA
218	Hyperplasia prostatae	N40	44
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	1
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	5
223	Bolesti dojke	N60-N64	8
227	Endometriosis	N80	1
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	3
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non inflammatorii	N83	1
231	Morbi climacterici	N95	1
232	Sterilitas feminae	N97	9
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	56
GRUPA XVII	TRGOĐEŠE NAKAZNOSTI DEFORMACIJE I TRGOĐEŠOMŠKE NENORMALNOSTE	Q00-Q99	1
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	1
GRUPA XVIII	SIMPATOMI, ZNACI I PATOLOGSKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	R00-R99	181
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	27
268	Febris causae ingotae	R50	14
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	140
GRUPA XIX	POVRŠENE TRDVANJA I POSLEDICE DIELONANJA SPOLJNIH FAKTORA	S00-S98	161
271	Fractura crani et ossium faciei	S02	1
272	Prełomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	1
274	Prełomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	9
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	10
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	2
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	1
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	121
282	Uticaji stranog tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	3
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	6
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	1
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na drugom mestu	T79-T88	2
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	4
GRUPA XXI	FAKTORE KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO ŠTAMJE I KONKATATE SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	1054
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	1028
294	Preporodajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	6
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdravstvene zaštite	Z40-Z54	2
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	18

Grafikon 19.

Grafikon 20.

Zdravstvena zaštita odraslih

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ODRASLIH

Na pružanju zdravstvene zaštite odraslomu stanovništvu, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini je angažovano 146 doktora medicine, od kojih je 41 specijalista (28%), dok je 7 doktora medicine na specijalizaciji i 214 medicinskih sestara-tehničara više i srednje stručne spreme. Jedan doktor medicine je obezbeđivao zdravstvenu zaštitu za 1.512, a jedna medicinska sestra za 1.032 odraslih stanovnika.

Tokom 2020. godine odraslo stanovništvo je prosečno imalo 4,03 epizoda lečenja sa oko 3 kontrolne posete po epizodi i 2,5 posete kod medicinske sestre-tehničara zbog injekcione terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Opšta stopa registrovanog morbiditeta iznosi 1480 na 1.000 stanovnika starijih od 18 godina. To praktično znači da je tokom 2020. godine, u proseku kod svakog stanovnika na teritoriji Južnobanatskog okruga, dijagnostikovano 1,4 oboljenja. Pet vodećih grupa bolesti čine 55% ukupnog morbiditeta:

- bolesti sistema krvotoka (280 na 1000 stanovnika),
- bolesti sistema za disanje (235 na 1000 stanovnika),
- bolesti mišićno-koštanog sistema (115 na 1000 stanovnika),
- bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (104 na 1000 stanovnika) i
- simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (83 na 1000 stanovnika).

ZDRAVSTVENI RADNICI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ODRASLOG STANOVNIŠTA PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2019. GODINI

Tabela 37.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI						sa nizom spremom	Nemrečinški radnici						
		LEKARI		VISA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			ukupno	psiholozi	logopeti	ostali			
		SVEGA	OPSTE MEDIĆINE	NAR. SPECIJALIZACIJE	SPECIJALISTI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI		SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI					
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	UKUPNO:	146	98	7	41	11	10	203	199	0	0	0	0	0	94
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	10	8	1	1			19	17						10
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	8	7	1				11	11						8
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	23	16		7	2	1	23	22						25
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	15	15				1	1	19	19					7
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	11	8		3	1	1	16	15						8
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	6	1	1	4			9	9						4
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	64	37	4	23	6	6	91	91						19
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	9	6		3	1	1	15	15						13

**BROJ POSETA U ZDRAVSTVENOJ ZAŠТИTI ODRASLIH STANOVNIKA U DOMOVIMA ZDRAVLJA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 38.

Opština	P O S E T E										pregledana lica u čelu zaposlenja:			
	radi sistematskih pregleda		radi periodičnih pregleda		radi kontinuiranih pregleda		patronaze		ordinacija kod:		kućne		sposobni za rad	nesposobni za rad
	ukupno	lekari	ukupno	od koga prve	ostali	medicinskih radnika	lekare	ostali medicinski radnici	ukupno pređelanih	svega	od toga samo na određenim radnim mestima	svega	od toga samo na određenim radnim mestima	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
UKUPNO	10326	16434	11541	0	878691	326204	435747	4910	47702	23	23	0	0	0
ALIBUNAR	183		204		67112	37479	37766	1423	11709					
BELA CRKVA	623		527		46640	14560	14189	142	2848					
VRŠAC	944		2455		96214	54480	32237	170	561					
KOVAČICA	1231	1441			89720	25839	60497	147	5816	23	23			
KOVIN	3586	2705			85671	33608	34645	774	7359					
OPOVO	800		7366		45003	13151	55622	503	1429					
PANČEVO	2636	12288			407303	131933	177469	1377	12284					
PLANDIŠTE	323		989		41028	15154	23322	374	5696					

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

Tabela 39.

Б.бр.	МОРЕДЛІТЕРНА ЛИСТА (МКБ-10)	ЦИФРА	СВЕЋА
	УКУЛНО	A00 - F98	326863
ГРУПА:	ZARAŽNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - F99	11170
004	Amoebiasis	A06	1
005	Diarrhoea et gastroenteritis	A09	684
006	Druge zarazne bolesti	A02,A04-A05,A07-A08	814
007	Tuberculosis pulmonis	A15-A16	6
015	Pertussis	A37	1
018	Druge bakterijske bolesti	A21-A22,A24-A28,A31-A32,A38,A42-A49	885
024	Druge infekcije pretežno prenete polnim putem	A57-A64	7
033	Infecciones herpesvirales	B00	126
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	465
035	Morbilli	B05	4
037	Hepatitis acuta B	B16	1
038	Druga virusna žutica	B15,B17-B19	28
039	Morbus HIV	B20-B24	1
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	7061
042	Mycoses	B35-B49	754
043	Malaria	B50-B54	3
048	Echinococcosis	B67	5
053	Druge helmintijaze	B68-B71,B75,B77-B83	18
054	Sequelae tuberculosis	B90	1
057	Druge zarazne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	305
ГРУПА:	TUMORI	C00-D48	6001
058	Zločudni tumor usne, usne duplje i ždrela	C00-C14	76
059	Neoplasma malignum oesophagi	C15	17
060	Neoplasma malignum gasteris	C16	85
061	Neoplasma malignum coli	C18	226
062	Zločudni tumor rektosigmoidnog spoja debelog creva,čmara i čmarnog kanala	C19-C21	258
063	Neoplasma malignum hepatis et ductum biliarium intrahepaticorum	C22	37
064	Neoplasma malignum pancreatis	C25	50
065	Drugi zločudni tumor organa za varenje	C17,C23-C24,C26	41
066	Neoplasma malignum laryngis	C32	61
067	Neoplasma malignum tracheae,bronchi et pulmonis	C33_C34	365
068	Drugi zločudni tumor organa za disanje i intratorakalnih organa	C30-C31,C37-C39	23
069	Zločudni tumor kosti i zglobne hrskavice	C40-C41	17
070	Melanoma malignum cutis	C43	80
071	Neoplasma malignum cutis	C44	215
072	Zločudni tumor vezivnog i mekog tkiva	C45-C49	28
073	Neoplasma malignum mammae	C50	792
074	Neoplasma malignum cervicis uteri	C53	149
075	Neoplasma malignum corporis uteri	C54-C55	101
076	Drugi zločudni tumor ženskih polnih organa	C51-C52,C56-C58	66
077	Neoplasma malignum prostatae	C61	283
078	Drugi zločudni tumor muških polnih organa	C60,C62-C63	57
079	Neoplasma malignum vesicæ urinariae	C67	144
080	Drugi zločudni tumor sistema za mokrenje	C64-C66,C68	113

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

Tabela 39.-nastavak 1

ГРУПА:	МОРБИДИТЕЛНА ЛИСТА (МКБ-10)	НІФРА:	СВЕГА:
0			
081	Neoplasma malignum oculi et adnexorum oculi	C69	24
082	Neoplasma malignum cerebri	C71	47
083	Zločudni tumor drugih delova centralnog nervnog	C70,C72	7
084	Drugi sekundarni, zločudni tumor neoznačenih i raznih lokalizacija	C73-C80,C97	242
085	Morbus Hodgkin	C81	35
086	Lymphoma non-Hodgkin	C82-C85	82
087	Leukaemia	C91-C95	103
088	Drugi zločudni tumori limfne žlezde, krvne loze i srodnog tkiva	C88-C90,C96	49
089	Carcinoma in situ cervicis uteri	D06	15
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	590
091	Neoplasma benignum mammae	D24	246
092	Leiomyoma uteri	D25	38
093	Neoplasma benignum ovarii	D27	13
094	Neoplasma benignum organorum urinarioum	D30	11
095	Neoplasmata benigna cerebri et systematis nervosi centralis partium aliorum	D33	71
096	Dobroćudni tumor, drugi tumori >>in situ<< i tumori neizvesnog i nepoznatog ishoda	D00-D05,D07-D21,D26,D28-D29,D31-D32,D34-D48	1144
ГРУПА:	BOЛЕСТИ КРВИ И БОЛЕСТИ КРВОТВОРНИХ ОРГАНА И ПOREMEĆAJI IMUNITETA	D50-D89	2303
III			
097	Anemija sideropenica	D50	1714
098	Druge slabokrvnosti	D51-D64	345
099	Hemoragijska stanja i druge bolesti krv i krvotvornih	D65-D77	193
100	Neki poremećaji imunog sistema	D80-D89	51
ГРУПА:	БОЛЕСТИ ЖЕЛЗДА СА UNUTRAŠNJIM FENOMENIMA, ISHRANE I METABOLIZMA	E00-E90	22864
IV			
101	Poremećaji štitaste žlezde zbog nedostatka joda	E00-E02	229
102	Thyreotoxicosis	E05	348
103	Drugi poremećaji štitaste žlezde	E03-E04,E06-E07	2846
104	Diabetes mellitus	E10-E14	14611
105	Pothranjenost	E40-E46	83
107	Drugi nedostaci vitamina	E51-E56	126
108	Sequelae malnutritionis et deficientiae materiarum nutritivarum aliae	E64	1
109	Obesitas	E66	1040
110	Dehydratio et hypovolaemia	E86	10
111	Drugi poremećaji žlezda sa unutrašnjim lučenjem ishrane i metabolizma	E15-E35,E58-E63,E65,E67-E85,E87-E90	3570
ГРУПА:	ДУШЕВНИ ПOREMEĆAJI I ПOREMEĆAJI ПОНАШАЊА	F00-F99	12833
V			
112	Dementia	F00-F03	638
113	Disordines mentales et disordines morum propter usum alcoholis (Alcoholismus)	F10	403
114	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani unotrehom droga	F11-F19	420
115	Shizofrenija, shiotipski poremećaji, sumanuti	F20-F29	1518
116	Poremećaji raspoloženja (afektivni poremećaji)	F30-F39	4311
117	Neurotski, stresogeni i somatoformni poremećaji	F40-F48	4275
118	Retardatio mentalis	F70-F79	160
119	Drugi duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09,F50-F69,F80-F99	1108
ГРУПА:	БОЛЕСТИ НЕРВНОГ СИСТЕМА	G00-G99	6462
VI			
120	Zapaljenske bolesti centralnog nervnog sistema	G00-G09	19
121	Morbus Parkinson	G20	701

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

Tabela 39.-nastavak 2

П.бр.	МОРЕДИЦЕНА ЛИСТА (МКБ-10)	ПИФРА	СВЕГА
0			
122	Morbus Alzheimer	G30	233
123	Sclerosis multiplex	G35	179
124	Epilepsia	G40-G41	1080
125	Migrena i druge glavobolje	G43-G44	1742
126	Ischaemia cerebri transitiva et syndromae affines	G45	152
127	Poremećaji nerava, korena živaca i snopova živaca	G50-G59	636
128	Moždana paraliza i drugi simptomi paralize	G80-G83	396
129	Druge bolesti nervnog sistema	G10-G13,G21-G26,G31-G32,G36-G37,G46-G47,G60-G73,G90-G99	1324
ГРУПА VI:	БОЛЕСТИ ОКА I ПРИПОЈКА ОКА	H00-H59	6769
130	Bolesti očnog kapka	H00-H01	312
131	Bolesti vežnjače oka	H10-H13	1404
132	Bolesti beonjače i rožnjače	H15-H19	94
133	Cataracta i druga oboljenja sočiva	H25-H28	1198
134	Ablatio retinae et ruptura retinae	H33	70
135	Glaucoma	H40-H42	1588
136	Strabismus	H49-H50	23
137	Anomaliae refractionis et anomaliae	H52	422
138	Amaurosis et amblyopia	H54	62
139	Druge poremećaji oka i pripojka oka	H02-H06,H20-H22,H30-H32,H34-H36,H43-H48,H51,H53,H55-H59	1596
ГРУПА VII:	БОЛЕСТИ УВА И БОЛЕСТИ МАСТОИДНОГ НАСТАВКА	H60-H95	5304
140	Bolesti srednjeg uva i bolesti mastoidnog nastavka	H65-H75	1813
141	Surditas	H90-H91	398
142	Druge bolesti uva i bolesti mastoidnog nastavka	H60-H62,H80-H83,H92,H95	3093
ГРУПА VIII:	БОЛЕСТИ СИСТЕМА КРВОТOKA	I00-I99	41805
143	Febris rheumatica	I00-I02	2
144	Hronične reumatske bolesti srca	I05-I09	9
145	Hypertensio arterialis essentialis (primaria)	I10	45923
146	Druge bolesti krvnog pritiska	I11-I15	272
147	Infarctus myocardii acutus	I21-I22	820
148	Druge ishemische bolesti srca	I20,I23-I25	3637
149	Embolia pulmonis	I26	168
150	Poremećaji sprovodnog sistema srca i aritmije srca	I44-I49	4024
151	Insufficientia cordis	I50	723
152	Druge bolesti srca	I27-I43,I51-I52	1748
153	Krvarenja u mozgu	I60-I62	62
154	Infarctus cerebri	I63	715
155	Apoplexia cerebri	I64	12
156	Druge bolesti krvnih sudova mozga	I65-I69	637
157	Atherosclerosis	I70	239
158	Morbi vasorum periphericorum allii	I73	51
159	Embolia arteriarum et thrombosis arteriarum	I74	43
160	Druge bolesti arterija, arteriola i kapilara	I71-I72,I77-I79	210
161	Zapaljenje vena,zapaljenje vena sa trombozom,embolija i tromboza vena	I80-I82	541
162	Varices venarum extremitatum inferiorum	I83	669
163	Haemorrhoides	I84	656
164	Druge bolesti krvotoka	I85-I99	644
ГРУПА IX:	БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИШАЊЕ	J00-J99	51803
165	Pharyngitis acuta et tonsillitis acuta	J02-J03	18515

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

Tabela 39.-nastavak 3

Р.бр.	МОРБИДИТЕЛНА ЛИСТА (МКБ-10)	НІФРР	СВЕА
167	Infectiones tractus respiratorii superioris multiplices acutae loci non specificati	J00-J01,J05-J06	13080
168	Influenza	J10-J11	918
169	Pneumonia	J12-J18	2589
170	Bronchitis acuta et bronchiolitis acuta	J20-J21	5865
171	Sinusitis chronica	J32	133
172	Druge bolesti nosa i sinusa nosa	J30-J31,J33-J34	1221
173	Morbi tonsillarum et vegetationum adenoidium	J35	59
174	Druge bolesti gornjeg dela sistema za disanje	J36-J39	188
175	Zapaljenje dušnica, emfizem i druge obstruktivne bolesti	J40-J44	3572
176	Asthma bronchiale	J45-J46	3266
177	Bronchiaectasia	J47	21
178	Pneumoconiosis	J60-J65	4
179	Druge bolesti sistema za disanje	J22,J66-J99	1063
ГРУПА: XI	БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ВАРЕЊЕ	K00-K93	10330
180	Caries dentium	K02	137
181	Druge bolesti zuba i potpornih struktura	K00-K01,K03-K08	571
182	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica	K09-K14	229
183	Ulcus ventriculi et ulcer duodeni	K25-K27	157
184	Gastritis et duodenitis	K29	1845
185	Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog	K20-K23	2351
186	Bolesti slepog creva	K35-K38	163
187	Hernia inguinalis	K40	445
188	Hernia femoralis	K41-K46	189
189	Morbus Crohn et colitis ulcerosa	K50-K51	377
190	Ileus paralyticus et obstructio intestinalis,sine hernia	K56	26
191	Diverticulosis intestini	K57	39
192	Druge bolesti creva i potbušnice	K52-K55,K58-K67	1824
193	Morbus hepatitis alcoholicus	K70	65
194	Druge bolesti jetre	K71-K77	360
195	Cholelithiasis et cholecystitis	K80-K81	856
196	Akutno zapaljenje i druge bolesti gušterače	K85-K86	70
197	Druge bolesti sistema za varenje	K82-K83,K87-K93	626
ГРУПА: XII	БОЛЕСТИ КОЖЕ И ПОТКОЖНОГ ТКИВА	L00-L90	9385
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	4018
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	5367
ГРУПА: XIII	БОЛЕСТИ МИШИЧНО-КОШТАНОГ СИСТЕМА И ВЕЗИВНОГ ТКИВА	M00-M99	25434
200	Zapaljenje zglobova	M05-M14	1693
201	Degenerativno zapaljenje zglobova	M15-M19	2575
202	Stečeni deformiteti udova	M20-M21	335
203	Druga obolenja zglobova	M00-M03,M22-M25	1818
204	Sistemska obolenja vezivnog tkiva	M30-M36	343
205	Poremećaji vratnog i drugog međupršljenskog diska	M50-M51	1075
206	Druga obolenja leda	M40-M49,M53-M54	14409
207	Bolesti mekog tkiva	M60-M79	2064
208	Poremećaji strukture i gustine kostiju	M80-M85	1005
209	Osteomyelitis	M86	23
210	Druge bolesti mišično-koštanog sistema i vezivnog	M87-M99	94
ГРУПА: XIV	БОЛЕСТИ МОКРАЧНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	N00-N99	17848
211	Akutni i progresivni bubrežni sindromi	N00,N01	20

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

Tabela 39.-nastavak 4

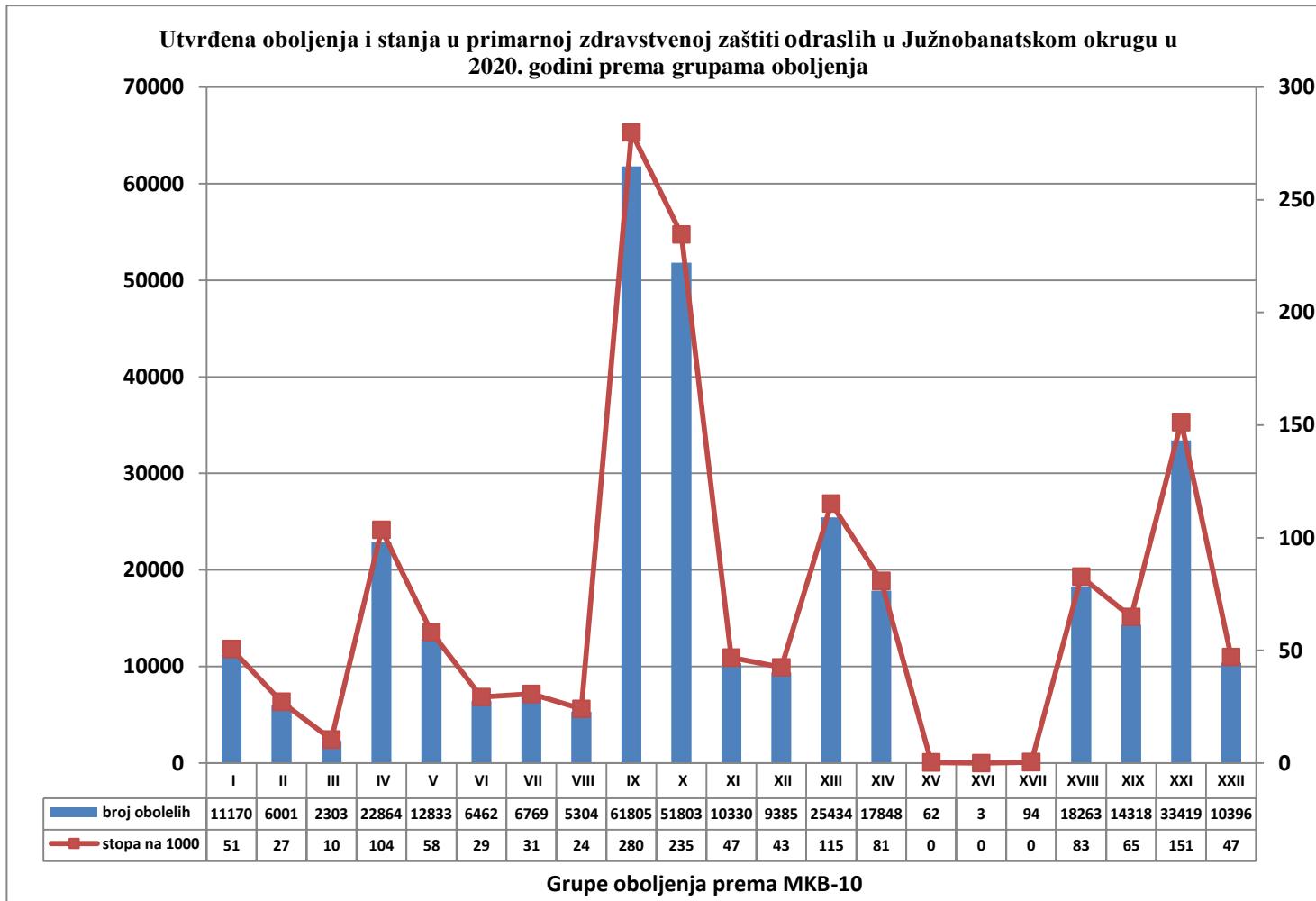
П.бр.	МОРБИДИТЕЛНА ЛИСТА (МКБ-10)	ПИФРА	СВЕГА
212	Druge bolesti glomerula bubrega	N02-N08	114
213	Bolesti kanaliča bubrega i medučelijskog tkiva	N10-N16	136
214	Nedovoljna funkcija bubrega	N17-N19	528
215	Mokračni kamenci	N20-N23	1417
216	Cystitis	N30	4779
217	Druge bolesti sistema za mokrenje	N25-N29,N31-N39	5295
218	Hyperplasia prostatae	N40	3325
219	Morbi prostatae alii	N41-N42	301
220	Hydrocele et spermatocele	N43	38
221	Phymosis et paraphymosis	N47	31
222	Druge bolesti muških polnih organa	N44-N46,N48-N51	336
223	Bolesti dojke	N60-N64	949
224	Salpingitis et oophoritis	N70	103
225	Cervititis uteri	N72	41
226	Druga zapaljenja ženskih karličnih organa	N71,N73-N77	50
227	Endometriosis	N80	5
228	Prolapsus genitaliorum femininorum	N81	48
229	Morbi ovarii, tubae uterinae et parametrii non	N83	14
230	Poremećaji menstruacije	N91-N92	97
231	Morbi climacterici	N95	37
232	Sterilitas feminae	N97	22
233	Druga oboljenja polnomokraćnog puta	N82,N84-N90,N93-N94,N96,N98-N99	162
ГРУПА: XV:	ТРУДНОЋА, РАДАЊЕ И БАБИНJE	000-099	62
234	Abortus spontaneus	O03	4
236	Druge trudnoće sa pobačajem	O00-O02,O05-O08	6
237	Otok,belančevine mokraći i povišen pritisak u trudnoći norođaju i norođajnom periodu	O10-O16	3
242	Druge komplikacije trudnoće i porodaja	O20-O29,O60-O63,O67-O71,O73-O75,O81-O84	40
243	Partus spontaneus simplex	O80	2
244	Komplikacije u babinjama i drugim stanjima koja komplikuju trudnoću i rađanje	O85-O99	7
ГРУПА: XVI:	СТАЊА У ПОРОДАЈНОМ ПЕРИОДУ	P00-P96	30
251	Druge specifične infekcije u porodajnom periodu	P38-P39	0
253	Druga stanja u porodajnom periodu	P08, P29, P50-P54, P56-P96	0
ГРУПА: XVII:	ТРОДЕНЕ НАКАЗНОСТИ/ДЕФОРМАЦИЈЕ И ХРОМОСОМСКЕ НЕНОРМАЛНОСТИ	Q00-Q99	94
255	Druge urodene anomalije nervnog sistema	Q00-Q04,Q06-Q07	2
256	Urodene anomalije krvotoka	Q20-Q28	24
257	Labium leporinum et palatoschisis	Q35-Q37	2
258	Agenesis, atresia et stenosis intestini tenuis congenita	Q41	2
259	Druge urodene anomalije sistema za varenje	Q38-Q40,Q42-Q45	2
260	Cryptorchismus	Q53	2
261	Druge anomalije polnomokraćnog sistema	Q50-Q52,Q54-Q64	15
262	Deformationes coxae congenitae	Q65	4
263	Deformationes pedis congenitae	Q66	10
264	Druge urodene anomalije i deformacije mišićno košt	Q67-Q79	12
265	Druge urodene anomalije	Q10-Q18,Q30-Q34,Q80-Q89	17
266	Hromosomske nenormalnosti	Q90-Q99	2
ГРУПА: XVIII:	СИМПТОМИ, ЗНАЧИ ПАТОЛОГИЧКИ И ЛАБОРАТОРИЈСКИ НАЛАЗИ	R00-R99	18263
267	Dolor abdominalis et pelvis	R10	2838
268	Febris causae ingotae	R50	4317
269	Senilitas	R54	392
270	Drugi simptomi, znaci i nenormalni klinički i laboratorijski nalazi	R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	10716

**БРОЈ УТВРЂЕНИХ ОБОЉЕЊА - СТАЊА У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ОДРАСЛОГ
СТАНОВНИШТВА У ЈУЖНОБАНАТСКОМ ОКРУГУ У 2020. ГОДИНИ**

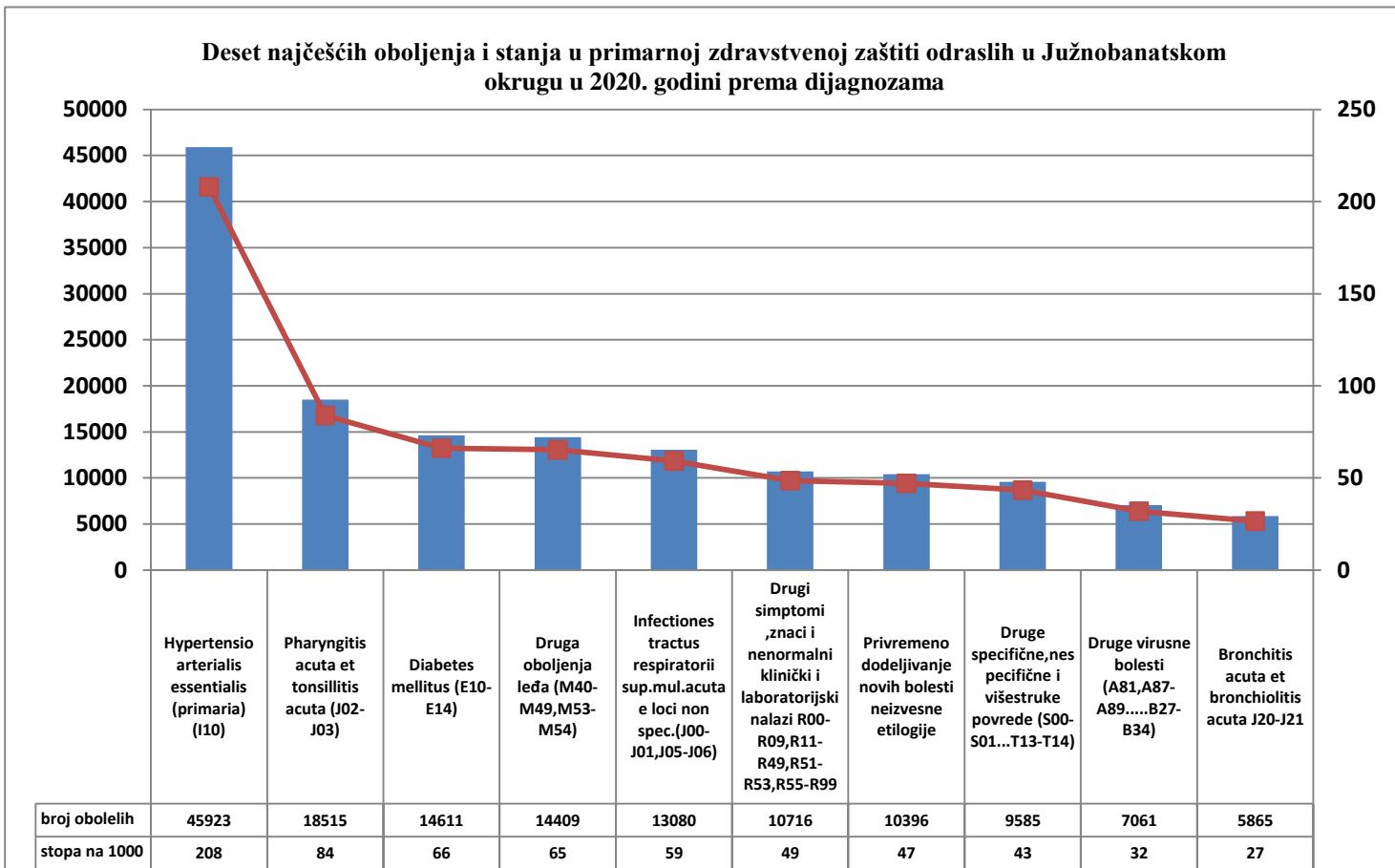
Tabela 39.-nastavak 5

Р.бр.	МОРБИДИТЕЛСКА ЛИСТА (МКБ-10)	НІФРА	СВЕГА
XIX	ПОВРЕДЕ, ТРОВАЊА И ПОСЛЕДИЦЕ ДЕЛОВАЊА СПОЛJNIH FAKTORA	S00-T8	14318
271	Fractura cranii et ossium faciei	S02	60
272	Prelomi vrata, grudnog koša i karlice	S12,S22,S32,T08	153
273	Fractura femoris	S72	159
274	Prelomi drugih kostiju uda	S42,S52,S62,S82,S92,T10,T12	800
275	Fracturae regionum corporis multiplicum	T02	6
276	Specifična i višestruka uganuća, rascepi i utisnuća	S03,S13,S23,S33,S43,S53,S63,S73,S83,S93,T03	1434
277	Laesio traumatica oculi et orbitae	S05	138
278	Laesio traumatica intracranialis	S06	52
279	Druge povrede unutrašnjih organa	S26-S27,S36-S37	13
280	Udarne povrede i specifične, višestruke povrede sa amputacijom	S07-S08,S17-S18,S28,S38,S47-S48,S57-S58,S67-S68,S77-S78,S87-S88,S97-S98,T04-T05	40
281	Druge specifične, nespecifične i višestruke povrede	S00-S01,S04,S09-S11,S14-S16,S19-S21,S24-S25,S29-S31,S34-S35,S39-S41,S44-S46,S49-S51,S54-S56,S59-S61,S64-S66,S69-S71,S74-S76,S79-S81,S84-S86,S89-S91,S94-S96,S99,T00-T01,T06-T07,T09,T11,T13-T14	9585
282	Uticaji strang tela unetog preko prirodnog otvora	T15-T19	758
283	Opekotine i nagrizi	T20-T32	451
284	Trovanje drogama i biološkim supstancama	T36-T50	24
285	Toksična dejstva supstanci nemedicinskog porekla	T51-T65	19
286	Sindrom lošeg postupanja	T74	0
287	Drugi i nespecifični uticaji spoljnih uzroka	T33-T35,T66-T73,T75-T78	285
288	Neke rane komplikacije povreda i komplikacije hirurškog i medicinskog lečenja neklasifikovane na	T79-T88	54
289	Posledice povreda, trovanja i druge posledice spoljnih uzroka	T90-T98	287
GRUPA: XXI	FAKTOРИ КОЈИ УТИЧУ НА ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ И КОНКТАСА ЗДРАВСТВЕНОМ	Z00-Z99	33419
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i isnitivanja	Z00-Z13	19506
292	Ostala lica potencijalno zdravstveno ugrođena zaraznom bolešcu	Z20,Z22-Z29	7828
293	Kontracepcija	Z30	2
294	Preporođajni pregledi i druge kontrole trudnoće	Z34-Z36	74
295	Živorodena deca prema mestu rođenja	Z38	1
296	Nega i pregled posle porodaja	Z39	5
297	Lica u zdravstvenim službama radi određenih tretmana i zdr. zaštite	Z40-Z54	311
298	Lica u zdravstvenim službama iz drugih razloga	Z31-Z33,Z37,Z55-Z99	5692
GRUPA: XXII	ПРИРЕМЕНО ДОДЕЉИВАЊЕ НОВИХ БОЛЕСТИ НЕЗВЕСНЕ ЕТИЛОГИЈЕ	Up/	10396

Grafikon 21.

Grafikon 22.

*Zdravstvena zaštita stanovništva
u službama hitne
medicinske pomoći*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA STANOVNIŠTVA U SLUŽBAMA HITNE MEDICINSKE POMOĆI

Hitnu medicinsku pomoć u domovima zdravlja, na teritoriji Južnobanatskog okruga, pružalo je u 2020. godini 52 doktora medicine, od kojih su 14 specijalisti (27%), dok je 8 doktora medicine na specijalizaciji i 83 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom. Delatnost hitne medicinske pomoći u domovima zdravlja u Plandištu i Opovu obavljaju stručni timovi u službi opste medicine, te su njihove usluge prikazane u Izveštaju službe opste medicine. U proseku 1 tim (1 doktor medicine i 1,4 sestara), pružao je hitnu medicinsku pomoć za 5.355 stanovnika.

U 2020. godini prosečno svaki sedmi stanovnik Južnobanatskog okruga je koristio usluge doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga doktora medicine bila je praćena sa 1,6 usluga medicinskih sestara (injekcionalna terapija, previjanje ili neka druga intervencija).

U 2020. godini prosečno kod svakog sedamnaestog stanovnika Južnobanatskog okruga, služba hitne medicinske pomoći je obavila kućnu posetu, zbog bolesti ili povrede, a svaka usluga u kućnoj poseti doktora medicine bila je praćena sa 1,6 usluge medicinskih sestara zbog injekcionalne terapije, previjanja ili neke druge intervencije.

Posmatrajući odnos kućnih poseta i usluga doktora medicine u službama hitne medicinske pomoći u ordinaciji, uočava se da je u 2020. godini, na teritoriji Južnobanatskog okruga, bilo 3 puta više usluga doktora medicine u ordinaciji od kućnih poseta.

ZDRAVSTVENI RADNICI U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI PREMA STRUČNOJ SPREMI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 40.

OPŠTINE	Mедицински радници										mesta-punktovi	
	Lekari			sa višom spremom			sa srednjom spremom			sa nižom spremom		
	Ukupno	apšte medicine	na specijalizaciji	specijalisti	državni	od toga med-sestre lekarice	ukupno	od toga med-sestre lekarice	ukupno			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
UKUPNO	52	30	8	14	3	3	80	80	13	7		
ALIBUNAR	3	3					5	5		1		
BELA CRKVA	4	3		1			4	4		1		
VRŠAC	8	8			2	2	14	14	13	1		
KOVAČICA	5	1		4			11	11		1		
KOVIN	8	3	3	2	1	1	10	10		1		
OPOVO	5	2	2	1			5	5		1		
PANČEVO	19	10	3	6			31	31		1		

BROJ POSETA U SLUŽBI HITNE MEDICINSKE POMOĆI U DOMOVIMA ZDRAVLJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 41.

Opština	radi sistematskih pregleda	radi periodičnih pregleda	radi kontrolnih pregleda	patronaze	P. O. S. E. T. E		ostalih med. radnika	lekara	kućne	ostalih med. radnika				
					u ordinaciji kod:									
					lekara	ukupno								
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9					
UKUPNO	0	0	0	0	41326	41306	42221	16029	26304					
Alibunar					2526	2506	2120	270	398					
Bela Crkva					4198	4198	6181	403	403					
Vršac					3568	3568	4348	3943	5309					
Kovačica					5808	5808	5808							
Kovin					8158	8158	8158	1932	1932					
Opovo					3098	3098	4390	1440	1440					
Pančevo					13970	13970	11216	8041	16822					

Zdravstvena zaštita u službama
polivalentne patronaže

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE

U službama polivalentne patronaže, u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini, radilo je 48 polivalentnih patronažnih sestara, koje su raspoređene na 31 punktu, u 8 opština. U 3 zdravstvene ustanove (domovi zdravlja u Pančevu, Vršcu i Alibunaru) postoje razvijene službe polivalentne patronaže, dok se u ostalim domovima zdravlja delatnost polivalentne patronaže organizovano obavlja u službama opšte medicine, ali se podaci o obavljenoj delatnosti u ovoj oblasti dostavljaju na propisanom Izveštaju o radu službe polivalentne patronaže.

Svaka patronažna sestra obezbeđivala je ovaj vid zdravstvene zaštite za 5.801 stanovnika. Prosečan broj godišnjih poseta po sestri iznosio je 846, odnosno oko 3,8 poseta po sestri dnevno. Ova služba ostvarila je (73%) svoga rada kroz posete porodici, a ostale aktivnosti kroz zdravstveno-vaspitni rad u zajednici (27%).

Prilikom poseta porodici, prioritet je dat osetljivim populacionim grupacijama kao što su: trudnice, babinjare i novorođena deca, odojčad, mala i predškolska deca (od 2 i 4 godine starosti), stari preko 65 godina, izbegla i prognana lica, hendikepirana i invalidna lica, kao i osobe obolele od oboljenja koja su od posebnog socijalno-medicinskog značaja (boleli od tuberkuloze, šećerne bolesti sa akcentom na insulin zavisne bolesnike itd.). Zdravstveno-vaspitni rad u zajednici, služba polivalentne patronaže je obavljala u okviru realizacije postojećih specifičnih zdravstveno-vaspitnih programa sa standardizovanim zdravstveno-vaspitnim sadržajima. Ovi sadržaji su uskladieni sa zdravstveno-vaspitnim potrebama određenih populacionih grupa ili zajednice.

**ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI I BROJ PUNKTOVA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 42

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI			BROJ PUNKTOVA	OBUHVACENO DOMACINSTVA	
		UKUPNO	OD TOGA	VIŠA STRUČNA SPREMA	SREDNJA STRUČNA SPREMA		
0	UKUPNO	48	21	21	27	31	22143
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	4	1	3	10	1223	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	1	2	3	1908	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	3	6	1	5203	
4	DOM ZDRAVLJA KOVACICA	5	1	4	1	2352	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	7	3	4	4	4069	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1	1	4	891	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	17	10	7	7	6199	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	1	1		1	298	

**BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE PREMA KATEGORIJI KORISNIKA
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 43.

Redni broj	Vrsta posete	Svega	Domov i zdravlja u okrugu								Plandište
			Alibunar	Belá Crkva	Vršac	Kovacića	Kovin	Opovo	Pančevo		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Žene	UKUPNO	13364	238	959	3192	811	1589	412	5806	357
		TRUDNICE	1054	9	110	258	75	147	81	320	54
		PORODILJE I BABINJARE	10704	229	699	2140	736	917	331	5363	289
		POSLE PREKIDA TRUDNOĆE	0								
		OSTALIM ŽENAMA	1606		150	794		525		123	14
2	Odojčad	UKUPNO	13063	322	294	2639	1125	1220	463	6626	374
		SVEGA	3633	144	219	710	305	304	139	1701	111
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI ODOJČADI	do 6 dana	1838	31	115	345	238	157	34	877
			7-14 dana	266	26		48	7	24	26	119
			15-29 dana	54			13	2	4	13	22
			1-2 meseca	412	8	30	28	9	56	20	225
			3-5 meseci	583	23	40	160	17	31	25	270
3	Deca	UKUPNO	3282	132	165	450	248	498	160	1553	76
		PRVE POSETE PREMA STAROSTI DECE	SVEGA	3113	132	165	419	248	360	160	1553
			1-2 godine	1443	78	55	186	125	133	78	757
			3-5 godina	1318	53	75	192	123	152	82	596
			6 i više godina	352	1	35	41		75		200

BROJ POSETA U SLUŽBAMA POLIVALENTNE PATRONAŽE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 44.

Redni broj	OBOLJENJA	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU							
			ALIBUNAR	BEŁA CRKVA	VRŠAC	KOVACIĆA	KOVIN	OPOVO	PANČEVO	PLANDIŠTE
9	UKUPNO	10960	1090	1248	1856	988	2246	513	2502	517
1	TUBERKULOZA	5					1	1	3	
2	DUŠEVNA BOLEST	213	12	10	3		91	32	46	19
3	MALIGNO OBOLJENJE	502	47	20	53	93	124		138	27
4	ŠEĆERNA BOLEST	1452	132	290	125	123	351	86	226	119
5	ENDEMSKA NEFROPATIJA	0								
6	MIŠIĆNA DISTROFIJA	65	19		5	15			26	
7	KARDIOVASKULARNO OBOLJENJE	2959	56	220	792	220	718	281	351	321
8	ALKOHOLIZAM	63		30			13	5		15
9	OSTALO	5197	824	552	873	537	583	100	1712	16
10	ZBOG SOCIJALNIH PRILIKA	163		55	5		103			
11	ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	317		55			262			
12	ŠKOLAMA ZBOG HIGIJENSKIH PRILIKA	24		16				8		

Stomatološka zdravstvena zaštita

STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Stomatološka zdravstvena zaštita se pruža u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u kojima je u 2020. godini, angažovano 57 doktora stomatologije, od kojih je 18 specijalista (32%), dok su 8 doktora stomatologije na specijalizaciji i 26 zubnih tehničara i 64 zubnih asistenata.

Jedan stomatolog obezbeđivao je stomatološku zdravstvenu zaštitu za 4810 stanovnika Južnobanatskog okruga.

U 2020. godini svaki šesti stanovnik Južnobanatskog okruga se obratio doktoru stomatologije zbog dijagnostike i lečenja zuba, sa u proseku 0,3 poseta. Godišnja opterećenost stomatologa iznosi 1691 poseta, dnevna opterećenost 8 poseta tj.1 poseta na sat.

U okviru ovih poseta izvršeno je 18 023 stavljanja definitivnog ispuna zuba, odnosno kod svakog 15. stanovnika Južnobanatskog okruga je plombiran 1 zub (u proseku 0,07 plombiranih zuba po jednom stanovniku: kod svakog 9-og deteta predškolskog uzrasta plombiran je 1 zub, kod svakog četvrtog školskog deteta i svakog 32-og odraslog).

Ekstrahovano je ukupno 13 414 zuba, odnosno svakom devetnaestom stanovniku je izvađen jedan zub (u proseku 0,05 izvađenih zuba po stanovniku: svakom 18. predškolskom, svakom 8.školskom detetu i svakom 25. odraslotm stanovniku).

U okviru standarda stomatološke zaštite izvršeno je 1582 protetskih radova (od pokretnih proteza: 950 totalnih i 545 parcijalnih proteza, kao i 81 fiksna proteza), što znači da je svakom 140. stanovniku Južnobanatskog okruga starijem od 18 godina urađen neki od ovih radova.

Za populaciju dece od 7-18 godina urađeno je 1308 ortodontska aparata, odnosno svakom 28. detetu.

Najčešći razlog obraćanja doktoru stomatologije su druge bolesti usne duplje i potpornih struktura (58,31%), zatim zubni karijes (38,67%) i druge bolesti usne duple, pljuvačnih žlezda i vilica (3,02%).

ZDRAVSTVENI RADNICI PO OPŠTINAMA U SLUŽBI ZA ZAŠTITU I LEČENJE ZUBA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 45.

Rbr.	ZDRAVSTVENA UFANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI									MESTA- PUNKTOVI	
		STOMATOLOZI				ZUBNI TEHNIČARI		ZUBNI ASISTENTI		RENTGEN TEHNIČARI		
		UKUPNO	ZUBNI LEKARI	ZUBNI LEKARI NA SPECIJALIZACIJI	ZUBNI LEKARI SPECIJALISTI	UKUPNO	OD TOGA VIŠA SPREMA	UKUPNO	OD TOGA SREDNJA SPREMA			
1	UKUPNO	57	31	8	18	26	0	64	64	1	88	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	3	3			7					8	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	3	2	1		3		1	1		3	
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	9	7	2		2		11	11		9	
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	6	4	1	1	2		7	7		7	
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	6	2		4	5		5	5		10	
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	2	1		1			2	2		3	
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	26	10	4	12	7		36	36	1	16	
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	2	2					2	2		2	

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 46.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE						BROJ ZAVRŠENIH RÁDOVA						LEČENJE MINIM DELOVNA USNE SUPLJUĆE				
			OD TOGA:		PLOMBIRANJE ZUBA:		HURURSKA INTERVENCIJA:		PROTEFSKI RADOVI:			ORTODONCIJA:							
			UKUPNO	PRVE	SERIJSKE	BEZ LEGENJA	SA LEGENJOM	VARIJACIJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETENE PROTEZE:	FIKSNE PROTEZE:	BRVI BREGLEDI:	ORTODONSKIE TERAPIJSKE INTERVENCIJE:	POKRETNI APARATI:	FIKSNI APARATI:				
0			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
UKUPNO		SVEGA	96389	43982	21358	13794	4229	14197	9040	956	545	67	44	2102	7991	1204	104	13436	
		PREDŠKOLSKA DECA	10817	5233	3718	1696	276	946	777	0	0	0	0	0	0	0	0	1683	
		ŠKOLSKA DECA	47968	19902	13739	7117	2062	4529	2674	0	0	0	0	2102	7991	1204	104	5559	
		ODRASLI	37604	18847	3901	4981	1891	8722	5589	956	545	67	44	0	0	0	0	6194	
1	DOM ZDRAVLJA ALIBUNAR	SVEGA	3344	3124	918	512	22	370	19	66	38	0	0	0	0	0	0	293	
		PREDŠKOLSKA DECA	102	101	2	17		12										14	
		ŠKOLSKA DECA	1433	1395	827	217	11	93										233	
		ODRASLI	1809	1628	89	278	11	265	19	66	38							46	
2	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	SVEGA	2026	594	526	285	142	531	1820	49	5	13	0	0	0	0	0	457	
		PREDŠKOLSKA DECA	207	95	147	64	7	21	109									76	
		ŠKOLSKA DECA	897	326	377	168	109	143	1226									349	
		ODRASLI	922	173	2	53	26	367	485	49	5	13						32	

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 46.-nastavak 1

Redni broj	ZDRAVSTVENA UŠTANOGA	OBRAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE				BR. ŽAVRŠENIH RADOVA				ORTODONCIJA				LJEČENJE MEĐU DEČJOVIM UŠNE ŠUPLINE			
			OB TOGA		PLÖMBIRANJE ZUBA		HIRURŠKA INTERVENCIJA		PROTETSKI RADOVI		ORTODONCIJA							
			UKUPNO	PRVE	SERIJSKE	BEZ LEGENDE	SA LEGENDOM	VAĐENJE ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETE PROTEZE	FIKSNE PROTEZE	PRVI PREGLEĐI	ORTODON SKIE INTERVEN CIJE	POKRETE APARATI	FIKSNI APARATI			
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	18		
3	DOM ZDRAVLJA VRŠAC	SVEGA	9501	3542	2614	932	157	1772	142	171	46	0	0	108	1325	302	0	431
		PREDŠKOLSKA DECA	417	258	166	98	4	143	2									11
		ŠKOLSKA DECA	6258	1828	2448	625	119	766	19					108	1325	302		191
		ODRASLI	2826	1456		209	34	863	121	171	46							229
4	DOM ZDRAVLJA KOVAČICA	SVEGA	8609	2874	410	1158	884	1482	35	100	52	0	0	38	1133	47	0	518
		PREDŠKOLSKA DECA	645	337	62	100	113	80										82
		ŠKOLSKA DECA	4431	1200	348	288	268	313	11					38	1133	47		293
		ODRASLI	3533	1337		770	503	1089	24	100	52							143
5	DOM ZDRAVLJA KOVIN	SVEGA	15284	10195	4222	1023	626	1636	145	205	109	1	9	352	1524	185	16	2338
		PREDŠKOLSKA DECA	1764	1322	317	73	25	84	13									276
		ŠKOLSKA DECA	6924	4691	3694	460	331	492	33					352	1524	185	16	1442
		ODRASLI	6596	4182	211	490	270	1060	99	205	109	1	9					620

BROJ POSETA I RAD U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 46.-nastavak 2

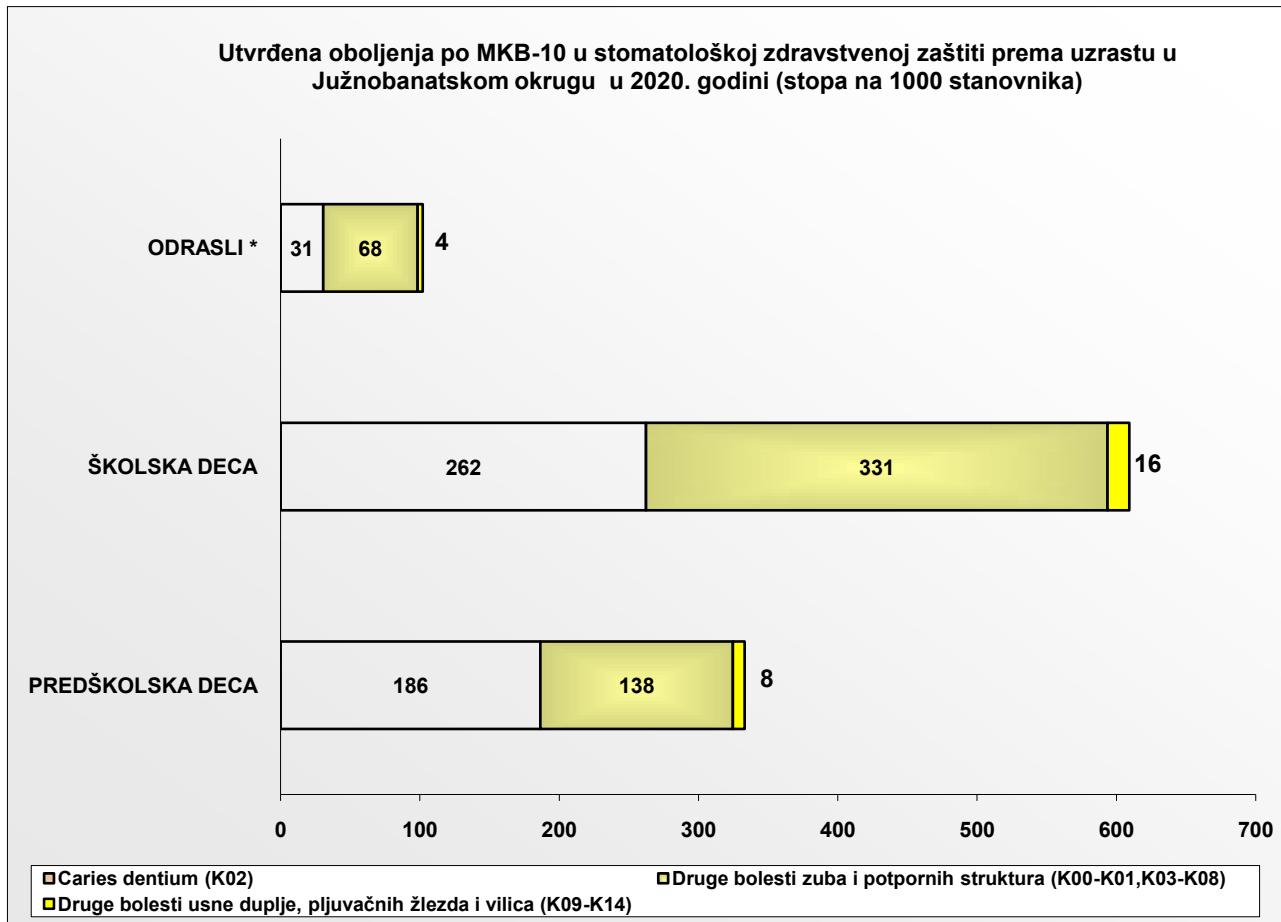
Redni broj	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	OBLAST ZDRAVSTVENE ZAŠTITE	POSETE				BROJ ZAVRŠENIH RÁDOVA												
			OD TOGA		PLOMBIRANJE ZUBA		HURURSKA INTERVENCIJA		PROTEFSKI RÁDOVI		ORTODONCIJA								
			UKUPNO	PRVE	SERVISKE	BEZ LEČENJA	SAKRUMEN	YADNUĆ ZUBA	OSTALE INTERVENCIJE	POKRETNE PROTEZE	FIKSNE PRÁTEZE	PRVI PREGEĐI	ORTODONSKE TERAPIJSKE INTERVENCIJE	POKRETNI APARATI	FIKSNI APARATI	LEČENJE MÉKIH DELova ESNE SUPAUNÉ			
5			2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
6	DOM ZDRAVLJA OPOVO	SVEGA	2703	1596	1107	808	363	783	10	76	41	0	0	0	0	0	0	0	155
		PREDŠKOLSKA DECA	278	185	93	75	31	48											35
		ŠKOLSKA DECA	1108	927	181	485	241	208											60
		ODRASLI	1317	484	833	248	91	527	10	76	41								60
7	DOM ZDRAVLJA PANČEVO	SVEGA	53612	20857	11286	8671	1801	7197	6823	289	254	53	5	1604	4009	670	88	9218	
		PREDŠKOLSKA DECA	7297	2839	2900	1250	80	548	653										1187
		ŠKOLSKA DECA	26289	8992	5620	4641	818	2459	1385					1604	4009	670	88	2979	
		ODRASLI	20026	9026	2766	2780	903	4190	4785	289	254	53	5						5052
8	DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE	SVEGA	1310	1200	275	405	234	426	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
		PREDŠKOLSKA DECA	107	96	31	19	16	10											2
		ŠKOLSKA DECA	628	543	244	233	165	55											12
		ODRASLI	575	561		153	53	361	46										12

**BROJ UTVRĐENIH OBOLJENJA-STANJA U STOMATOLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 47.

R.br.	OBOLJENJA - STANJA	UKUPNO	OD TOGA PREMA UŽRAŠTU		
			PREDŠKOLSKA DECA	ŠKOLSKA DECA	OIDRASLI
1		2	3	4	5
	UKUPNO	50285	3733	22027	22525
1	Caries dentium (K02)	19450	3209	9484	6757
2	Druge bolesti zuba i potpornih struktura (K00-K01,K03-K08)	29322	2379	11978	14965
3	Druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica (K09-K14)	1513	145	565	803

Grafikon 23.

* Odrasli pacijenti ostvaruju stomatološku zdravstvenu zaštitu u skladu sa pravima iz obveznog osiguranja u znatno manjem obimu od dece

***Zdravstveno
vaspitni rad***

ZDRAVSTVENO VASPITNI RAD

Programski zdravstveno-vaspitni rad u domovima zdravlja na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini realizovali su doktori medicine, doktori stomatologije, medicinske sestre-tehničari, polivalentne patronažne sestre i zdravstveni saradnici.

Zdravstveno-vaspitni rad sprovodio se u svim službama domova zdravlja i Zavodu za javno zdravlje, a pre svega u službama za zdravstvenu zaštitu male i predškolske dece, školske dece i omladine, žena, odraslih, radno aktivnog stanovništva, stomatološkim službama (posebno u preventivnoj i dečijoj stomatologiji), polivalentnim patronažnim službama, dispanzerima za mentalno zdravlje i dr.

Najčešće je korišćen individualni metod rada kroz planirani razgovor u ordinacijama doktora medicine i u savetovalištima.

U okviru grupnih metoda rada u užem smislu (rad u velikoj i maloj grupi), posebna pažnja je posvećena pitanjima higijensko-dijetetskog režima, planiranja porodice, ranog otkrivanja raka, hroničnim nezaraznim oboljenjima, zaraznim bolestima, AIDS-u itd.

U okviru predavanja dominirali su sadržaji o ishrani, higijeni, vakcinacijama, zdravim stilovima života, bolestima zavisnosti (alkoholizam, narkomanija, pušenje).

Od zdravstveno-vaspitnih sredstava korišćeni su: agitke, plakati, crteži. Organizovani prikaz izložbi kao metod rada, najviše je korišćen u osnovnim školama. Mas-mediji su korišćeni u većim opštinama (Pančevo, Vršac, Kovin, Kovačica, Bela Crkva).

ZDRAVSTVENO-VASPITNI RAD OSTVAREN U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 48.

R.p.	VRSTA POSETE	SVEGA	DOMOVI ZDRAVLJA U OKRUGU							
			ALIBUNAR	RELA GRKVA	VRŠAC	KOVACICA	KOVIN	OPDOVO	PANČEVO	PLANDIĆEV
1	UKUPNO	499	48	16	100	89	80	18	129	19
med. radnici	doktori medicine	185	15	5	35	28	33	8	52	9
	viša stručna sprema	47	2	2	6	7	5	1	23	1
	srednja stručna sprema	267	31	9	59	54	42	9	54	9
1	UKUPNO	2231	24	81	219	325	510	267	721	84
	O VAKCINACIJAMA	435	4	4	52	15	82	51	222	5
	O ISHRANI	528	10	9	56	15	155	80	186	17
	O HIGIJENI	587	5	12	54	15	165	75	227	34
	OSTALO	681	5	56	57	280	108	61	86	28
2	UKUPNO	7967	169	196	146	722	2946	1706	2017	65
	KONSULTACIJE	398		8	24	88	30	30	203	15
	PLANIRANJE PORODICE	401	5	3	25	2	120	90	149	7
	HIGIJENSKO DIJETETSKI REŽIM	2051		30	32	126	375	300	1173	15
	RANO OTKRIVANJE RAKA	761	24	3	29	137	250	170	141	7
3	OSTALO	4356	140	152	36	369	2171	1116	351	21
	UKUPNO	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PRVA POMOC	0								
	SPREMANJE HRANE	0								
	DEMONSTRACIONE KUHINJE ZA ODOJČAD	0								
	NEGA ODOJČADI I MALE DECE	0								
	OSTALI	0								

Dermatovenerološka zdravstvena zaštita

DERMATOVENEROLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Dermatovenerološku zdravstvenu zaštitu stanovnicima Južnobanatskog okruga, obezbeđivale su 3 zdravstvene ustanove (dve opšte bolnice i jedan dom zdravlja). Na pružanju ovog vida zdravstvene zaštite na primarnom nivou angažovani su u DZ Kovin 1 doktor medicine-specijalista dermatovenerologije i 1 medicinska sestra-tehničar srednje stručne spreme.

U 2020. godini ukupno je u Domu zdravlja Kovin ostvareno 154 poseta, od toga 109 prvih poseta kod specijaliste dermatovenerologa.

Godišnja opterećenost lekara iznosi 154 poseta. Dnevna opterećenost je 0,7 poseta.

U ovoj oblasti u Domu zdravlja Kovin registrovano je prosečno 5 oboljenja na 1.000 stanovnika. Bolesti kože i potkožnog tkiva čine 66% svih utvrđenih oboljenja. Na drugom mestu nalaze se zarazne bolesti i parazitarne bolesti sa 25% od svih utvrđenih oboljenja u oblasti dermatovenerološke zdravstvene zaštite.

ZDRAVSTVENI RADNICI U DERMATOVENEROLOŠKOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 49.

Redni broj	ZDRAVSTVENA UŠTANOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI										NEMEDICINSKI RĀDNICI			MESTA POSKRTI	
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA			ŠREDNJA STRUČNA SPREMA			NIŽA STRUČNA SPREMA	UKUPNO	SOCIJALNI RADNICI	OSTALE	
		SVEGA	OD TOGA	OPŠTE MEDICNE	NA SPECIJAL- IZACIJI	SPECIJALISTI	SVEGA	OD TOGA	MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA	OD TOGA	MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI				
0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
	UKUPNO	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1				1			1	1						1

**BROJ POSETA U SLUŽBI DERMATOVENEROLOŠKE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DOMU ZDRAVLJA KOVIN U
JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 50.

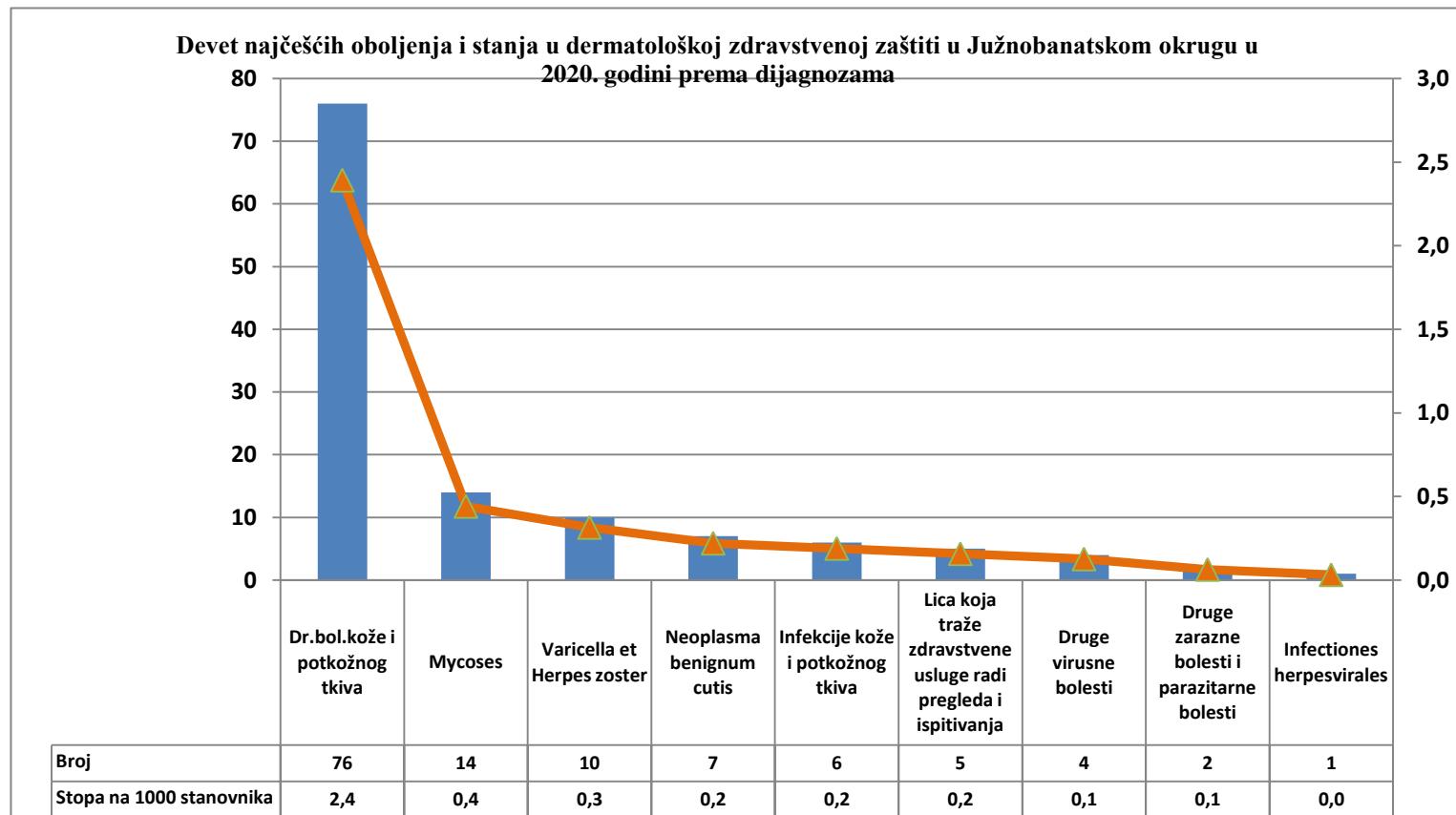
Rbr.	ZDRAVSTVENA USTANOVA	POSETE U ORDINACIJI			KOD SOCIJALNOG RADNIKA	
		KOD LEKARA		KOD OSTALIH MEDICINSKIH RADNIKA		
		UKUPNO	OD TOGA PRVE POSETE			
0	1	2	3	4		
	UKUPNO	154	109	22	0	
1	DOM ZDRAVLJA KOVIN	154	109	22		

**BROJ UTVRDENIH OBOLJENJA - STANJA U SLUŽBI ZA
DERMATOVENEROŠKE BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 51.

R. br.	MORBIDIĆE ITALISTICA MKB-10 I	ŠIFRA	SVEGA
0			3
	UKUPNO	A00 - T98	125
GRUPA I:	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	A00 - B99	31
033	Infectiones herpesvirales	B00	1
034	Varicella et Herpes zoster	B01-B02	10
041	Druge virusne bolesti	A81,A87-A89,B03-B04,B07-B09,B25,B27-B34	4
042	Mycoses	B35-B49	14
057	Druge zarazne bolesti i parazitarne bolesti	A65-A67,A69-A70,A74,A77-A79,B58-B64,B85-B89,B94,B99	2
GRUPA II:	TUMORI	C60-D48	7
090	Neoplasma benignum cutis	D22-D23	7
GRUPA III:	BOLESTI KOŽE I POKOŽNOG TKIVA	L00-L99	82
198	Infekcije kože i potkožnog tkiva	L00-L08	6
199	Druge bolesti kože i potkožnog tkiva	L10-L99	76
GRUPA IV:	FAKTORI KOJI UTHUĆU ZDRAVSTVENO STANJE I KONJAK SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	Z00-Z99	5
290	Lica koja traže zdravstvene usluge radi pregleda i ispitivanja	Z00-Z13	5

Grafikon 24.

Antituberkulozna zdravstvena zaštita

ANTITUBERKULOZNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Antituberkulozna zdravstvena zaštita stanovnika Južnobanatskog okruga organizovana je u okviru rada antituberkuloznih službi u jednom domu zdravlja i u Dispanzeru za plućne bolesti sa dnevnom bolnicom koji pripada Specijalnoj bolnici za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi.

Antituberkuloznu zdravstvenu zaštitu obezbeđivalo je 2 doktora medicine specijalista pneumoftiziologije i 3 medicinskih sestara-tehničara sa višom i srednjom stručnom spremom.

Tokom 2020. godine obavljeno je 1852 poseta kod doktora medicine u ordinaciji. Svaka poseta doktoru medicine praćena je sa 2 laboratorijske usluge, a na jednu posetu korišćena je jedna usluga rendgen dijagnostike. Godišnja opterećenost lekara iznosi 926 poseta, dnevna opterećenost 4 poseta i 0,5 poseta na sat.

U 2020. godini nije bilo lica sa aktivnom tuberkulozom.

ZDRAVSTVENI RADNICI PREMA STRUČNOJ SPREMI U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 52.

Opština	ukupno	Medicinski radnici						Mesto-punktovi				
		opšte medicinske	lekari	na specijalizaciji	specijalisti	ukupno	od toga medicinske tehničar	ukupno	od toga medicinske tehničar	sa visom spremom	sa srednjom spremom	sa nizom spremom
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
UKUPNO	2	0	0	2	1	1	2	2	2	0	2	2
Alibunar	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1
Bela Crkva	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1

**BROJ POSETA U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE
U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 53.

	POSETE U ORDINACIJE			DIJAGNOSTICKE USLUGE											
	KOD LEKĀRA	KOD OSBALH MEDICINSKIH RADNIKA	UKUPNO RENGIN DIAGNOSTIKA	OD TOGA			OD TOGA			OD TOGA			OD TOGA		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Ukupno	1852	0	1096	1	1095	0	0	4245	39	39	0	0	4148		
Južnobanatski okrug	1852	0	1096	1	1095	0	0	4245	39	39	0	0	4148		

**KRETANJE BOLESNIKA SA AKTIVNOM TUBERKULOZOM REGISTOVANIH U ANTITUBERKULOZNOJ
ZDRAVSTVENOJ ZAŠТИTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 54.

Evidencija obolelih lica		Ukupno	TBC respiratornog		TBC ekstrarespiratornog sistema				
			svega	od toga BK pozitiv.	svega	meningitis	urogenitalna	limfoglandularna	OAT
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Stanje 31.decembra prethodne godine		0	0	0	0	0	0	0	0
Upisani u toku godine	Ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0
	Novootkriveni	0	0	0	0	0	0	0	0
	Recidivi	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0
Ispisani u toku godine	Ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0
	Prešli u inaktivni oblik	0	0	0	0	0	0	0	0
	Odseljeni	0	0	0	0	0	0	0	0
	Umrli	0	0	0	0	0	0	0	0
	Izgubljeni iz evidencije	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.decembra tekuće godine		0	0	0	0	0	0	0	0
Negativizirani				0	0				
Ukupan broj hroničara (stanje 31. decembra tekuće godine)									

**BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE ZDRAVSTVENE
ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 55.

STAROST	U k i p r o:		TBC respiratornog sistema		TBC ekstrarespiratornog sistema	
	muški	ženski	muški	ženski	muški	ženski
Ukupno:	0	0	0	0	0	0
0 godina						
.1-4						
.5-9						
.10-14						
.15-19						
.20-24						
.25-29						
.30-34						
.35-39						
.40-44						
.45-49						
.50-54						
.55-59						
.60-64						
.65-69						
70 i više						
Nepoznato						

**BROJ NOVOOTKRIVENIH LICA OD AKTIVNE TUBERKULOZE REGISTROVANIH U SLUŽBI ANTITUBERKULOZNE
ZDRAVSTVENE ZAŠTITE PREMA DOBNIM GRUPAMA I POLU U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 56.

Raspodjeljivoj starosti	STAROST	UKUPNO		TBC RESPIRATORNOG SISTEMA						TUBERKULOZA EKSTRARESPIRATORNOG SISTEMA						OAT		OSTALI OBICICI					
				SVEGA		MINIMALNA		SREDNJE PROŠIRENA		NEOMA- PROŠIRENA		SVEGA		MENINGITIS		UROGENE TALNE		LIMOGLAND- ULARNA		OAT		OSTALI OBICICI	
		mушки	ženski	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		
0	0-4 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
1	5-9 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	10-14 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4	15-19 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
5	20-24 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6	25-29 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
7	30-34 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
8	35-39 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
9	40-44 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
19	45-49 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	50-54 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
12	55-59 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13	60-64 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
14	65-69 godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
15	70 i više godina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

*Zdravstvena zaštita u službama
za fizikalnu medicinu i
rehabilitaciju*

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA U SLUŽBAMA ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU

Fizikalna medicina i rehabilitacija je na teritoriji Južnobanatskog okruga, organizovana u okviru 3 doma zdravlja i 1 opštoj bolnici. Na ovim poslovima u 2020. godini je angažovano 10 doktora medicine od toga je 80% specijalista i 43 medicinska radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Jedan tim zdravstvenih radnika (1 doktor medicine i 4 fizioterapeuta) obezbeđuje ovaj vid zaštite za oko 27 414 stanovnika. U toku godine bilo je ukupno 14700 poseta, od toga 7927 prvih poseta i 173296 poseta kod ostalih medicinskih radnika. Godišnja prosečna opterećenost lekara iznosi 1470 posete, dnevna opterećenost 7 poseta i prosečno oko 0,9 poseta na sat.

Tokom 2020. godine svaki 35 stanovnik Južnobanatskog okruga je prosečno jednom posetio doktora medicine radi prvog pregleda i dva radi kontrole.

Od ukupnog broja evidentiranih lica sa završenim lečenjem 49% je sposobljeno za ranija zanimanja.

U lečenju pacijenata najčešće je primenjivana kineziterapija i fizioterapija.

ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA U SLUŽBI REHABILITACIJE NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2020. GOD

Tabela 57.

Red. br.	ZDRAVSTVENA USTANOVKA	ZDRAVSTVENI RADNICI								Nenieducinski radnici						
		LEKARI				VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA		sa rizom spreminjem	ukupno	psihički	socijalni radnici	ostali	Mesto-pasnikovi	
		ukupno	Opšte medicine	Na specijalizaciji	Specijalisti	ukupno	OD TOGA MEDIĆIN SKE SESTRE TEHNIČA RI	ukupno	OD TOGA MEDIĆIN SKE SESTRE TEHNIČA RI							
1	UKUPNO	10	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	UKUPNO	10	0	2	8	28	3	8	3	0	2	0	0	2	6	
1	DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1			1	2		2								1
2	DOM ZDRAVLJA KOVACA	1			1	3	3									2
3	DOM ZDRAVLJA KOVIN	1			1	2		3	1							1
4	OPŠTA BOLNICA PANCEVO	6		2	4	21		2	2		2				2	1

BROJ POSETA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 58.

Opština	P O S E T E				ostali med. radnici	
	u ordinaciji kod:					
	lekara		od toga prve	kod ostalih med. radnika		
0	ukupno	1	2	3	4	
UKUPNO	14700	7927		173296		
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	2767	1140		37266		
DOM ZDRAVLJA KOVACA	1764	1152		24414		
DOM ZDRAVLJA KOVIN	2702	1349		35987		
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	7467	4286		75629		

BROJ LEČENIH LICA I ISHOD LEČENJA U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 59.

Opština	primljeno na ambulantno lečenje:		broj lica sa završenim lečenjem:	S T A N J E P R I U P I S U									
	medicinska reabilitacija	profesionalna reabilitacija		osposobljeno za ranije zanimanje		predloženo za prekvalifikaciju		osposobljeno za svakodnevne aktivnosti		stanje nepromjenjeno		napustilo lečenje:	
			ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	ukupno	od toga do 19.g.	
UKUPNO	8252	0	7026	3473	73	52	0	3220	25	246	21	20	0
DOM ZDRAVLJA BELA CRKVA	1398		710	418				278		14			
DOM ZDRAVLJA KOVACA	899		890	419				270		181		20	
DOM ZDRAVLJA KOVIN	1314		1278	36				1227	15				
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	4641		4148	2600	73	52		1445	10	51	21		

**BROJ POSETA, LEĆENIH LICA I KAPACITET U SLUŽBI FIZIKALNE MEDICINE I
REHABILITACIJE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI**

Tabela 60.

Opština	Mesta za rehabilitaciju	Lica na rehabilitaciji	Posete
UKUPNO	394	4345	95926
BELA CRKVA	kineziterapija	74	685
KOVAČICA		20	390
KOVIN		130	502
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		170	2768
UKUPNO	363	4299	77370
BELA CRKVA	fizioterapija	83	713
KOVAČICA		50	509
KOVIN		70	1204
OPŠTA BOLNICA PANČEVO		160	1873
UKUPNO	0	0	0
BELA CRKVA	terapija radon		
KOVAČICA			
KOVIN			
OPŠTA BOLNICA PANČEVO			
UKUPNO	0	0	0
BELA CRKVA	hidroterapija		
KOVAČICA			
KOVIN			
OPŠTA BOLNICA PANČEVO			
UKUPNO	0	0	0
BELA CRKVA	psihoterapija		
KOVAČICA			
KOVIN			
OPŠTA BOLNICA PANČEVO			

**Specijalističko
konsultativna
zdravstvena zaštita**

SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U Južnobanatskom okrugu, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita je organizovana na svim nivoima zdravstvene zaštite. U domovima zdravlja su to službe u kojima se obavlja delatnost iz različitih specijalističkih grana medicine.

Pri opštim bolnicama se nalaze razvijene specijalističko-konsultativne službe sa širokim spektrom specijalističkih i uže specijalističkih grana medicine, a u domovima zdravlja se nalaze specijalističke ambulante.

Prema vrstama specijalnih bolnica, u njihovim specijalističko-konsultativnim službama rade specijalisti odgovarajuće specijalnosti. Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Budislav Babić" u Beloj Crkvi pored specijalističko-konsultativne obavlja i specijalističku delatnost u oblasti antituberkulozne zdravstvene zaštite za stanovništvo ove opštine.

U specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj zaštiti je bilo angažovano 67 doktora medicine (84% su specijalisti) i 231 zdravstvenih radnika sa višom odnosno srednjom stručnom spremom.

Ukupno je ostvareno 432 034 poseta kod doktora medicine. Oko 75% svih poseta se odnosi na užu specijalističko-konsultativnu delatnost, a 25% na posete u okviru urgentne prijemne službe, radiološke i ultrazvučne dijagnostike.

Svakom stanovniku Južnobanatskog okruga, u 2020. godini, prema izveštajnim podacima, u proseku je 2 puta pružena specijalističko-konsultativna zaštita.

ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 61.

Redni broj Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI						SREDNJA STRUČNA SPREMA	NJEA STRUČNA SPREMA		
		LEKARI			VIKA STRUČNA SPREMA						
		SVEGA	OD TOGA	SPECIJALISTI	SVEGA	OD TOGA MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	SVEGA				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
UKUPNO	298	67	3	8	56	72	27	159	155	10	
1 INTERNA MEDICINA	14	6		1	5	2	2	6	6		
2 KARDIOLOGIJA	3	1			1			2	2		
3 ANESTEZOLOGIJA	2	1			1			1	1		
4 RO I ULTRAZVUK	74	24		4	20	40	7	10	10		
5 HIRURGIJA	3	1			1			2	2		
6 ORTOPEDIJA	5	1			1	1	1	3	3		
7 OFTAMOLOGIJA	5	3			3			2	2		
8 UROLOGIJA	2	1			1			1	1		
9 GASTROENTEROLOGIJA	2	1			1			1	1		
10 DERMATOVENEROLOGIJA	14	6		1	5	2	2	6	6		
11 ORL	2	1			1			1	1		
12 INFEKТИVNO	2	1			1			1	1		

ZDRAVSTVENI RADNICI PO GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBavlja u okviru specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama u Južnobanatskom okrugu u 2020. godini

Tabela 61.-nastavak 1.

Redni broj	Grana specijalističke delatnosti	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI										NIŽA STRUČNA SPREMA	
			LÉKÁŘI				VIŠA STRUČNA SPREMA				SREDNJA STRUČNA SPREMA			
			SVEGA	OD TOGA	SVEGA	OD TOGA	SVEGA	OD TOGA	SVEGA	OD TOGA	SVEGA	OD TOGA		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
13	URGENTNA MEDICINA	39	5	2	1	2	2	2	32	32				
14	SAVETOVALÍSTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	8	3		1	2	2	1	3	3				
15	ONKOLOGIJA	7	2			2	1	1	4	4				
16	SPEC.KONSULTATIVNA	76	3			3	9	9	64	64				
17	FIZIKALNA MEDICINA	12	1			1	10		1					
18	SL. ZA SNABDEVANJE KRVLUJU.	26	5	1		4	3	2	18	15				
19	NEUROLOGIJA	2	1			1			1	1				

BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 62.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČK E DELATNOSTI	UKUPNO		DOM ZDRAVLJA ALBRUNAR		DOM ZDRAVLJA BĚLA CRKVA		OPŠTA BOLENIČA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KOVACICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPovo		DOM ZDRAVLJA PANCEVO		OPŠTA BOLENIČA PANCEVO		DOM ZDRAVLJA PLANDISTE			
		LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE	LEKARA	POSETE		
		0:	1:	2:	3:	4:	5:	6:	7:	8:	9:	10:	11:	12:	13:	14:	15:	16:	17:	18:	19:	20:	21:
	UKUPNO	78	432054	12	3418	3	12299	23	144254	3	8409	7	24569	1	6079	3	20550	36	213898	0	0	0	
1	INTERNA MEDICINA	6	54239			2310	1	2898	2	13684	1	1104	2	8632						25611			
2	GASTROENTEROLOGIJA	1	710						1	710													
3	KARDIOLOGIJA	1	2361						1	2361													
4	INFEKTOLOGIJA	1	51563						1	45498											6065		
5	ONKOLOGIJA	2	20835						2	6321											14514		
6	ORL	1	16539						1	5265											11274		
7	OFTALMOLOGIJA	3	33215						2	5742				1	4546						22927		
8	ANESTEZOLOGIJA	1	1690						1	276											1414		
9	HIRURGIJA	1	25634						1	11827											13807		
10	PEDIJATRIJA	0	10744							1585											9159		
11	UROLOGIJA	1	14999						1	4721											10278		
12	REHABILITACIJA	10	19518				1	2767	1	4818	1	1764	1	2702						6	7467		

BROJ LEKARA I POSETA LEKARU PO OPŠTINAMA I GRANAMA SPECIJALISTIČKE DELATNOSTI KOJA SE OBAVLJA U OKVIRU SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 62.-nastavak 1.

Redni broj	GRANA SPECIJALISTIČK E DELATNOSTI	UKUPNO		DOM ZDRAVLJA ALBUNAR		DOM ZDRAVLJA BELA ČRKVA		OPŠTA BOĆNIČA VRŠAC		DOM ZDRAVLJA KOVARČICA		DOM ZDRAVLJA KOVIN		DOM ZDRAVLJA OPOMO		DOM ZDRAVLJA PANČEVO		OPŠTA BOĆNIČA PANČEVO		DOM ZDRAVLJA PLANDIŠTE		
		LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	LEKARA	PОСЕЋЕ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
13	GINEKOLOGIJA	0	11551						3335											8216		
14	PSIHIJATRIJA	0	7626																	7626		
15	ULTRAZVUK	0	13838		727		723		5669		1805		1849		1738		1327					
16	RADIOLOGIJA	24	55853	1			4440	5	19990	1	3736	2	4009	1	4341	3	19223	11	114			
17	SAVETOVALIŠTE ZA MENTALNO ZDRAVLJE	3	2831									1	2831						2			
18	URGENTNA MEDICINA	5	37956															5	37956			
19	ORTOPEDIJA	1	22284					1	7796											14488		
20	DERMATOVENEROLOGIJA	6	17140					2	3214									4	13926			
21	PNEUMOFTIZIOLOGIJA	2	6530	1	381	1	1471												4678			
22	SPECIJALISTIČKO KONSULTATIVNA SLUŽBA	3	0															3				
23	NEUROLOGIJA	0	4378															4378				
24	NEFROLOGIJA	1	1442					1	1442													
25	SLUŽBA ZA SNABDEVANJE KRVLJU	5	9662														5	9662				

Stacionarna zdravstvena zaštita

STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

U dve opšte bolnice iz Pančeva i Vršca, kapaciteta od 950 standardnih bolničkih postelja, ukupno je lečeno 22 552 lica sa prosečno 5,7 dana boravka po epizodi. Stopa hospitalizacije u ovim bolnicama, odnosno obim njihovog korišćenja u 2020. godini iznosi 82 hospitalizovana na 1000 stanovnika.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u opštim bolnicama je 36%, odnosno 131 dan u godini. Propusna moć bolničkih postelja u toku 2020. godine bila je 24 epizoda lečenja po bolničkoj postelji. U pogledu kadrovske obezbeđenosti, po jednom lekaru bilo je 3 postelje, a po jednoj sestri 1 postelja, broj bolnički lečenih bolesnika po lekaru u 2020. godini bio je 72, dok je odnos lekara i sestara bio 1 prema 3.

U opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u odnosu na prethodnu godinu broj bolnički lečenih lica je manji za 24%, a broj dana hospitalizacije je manji za 26,3%. Lečenje je završeno smrtnim ishodom kod 6,18% hospitalizovanih lica.

Analizirajući bolnički morbiditet, na osnovu individualnih izveštaja koje dostavljaju stacionarne zdravstvene ustanove, može se zaključiti, da je u Opštoj bolnici Vršac najveći broj pacijenata lečen od novih bolesti neizvesne etiologije, na drugom mestu su bolesti mokraćno polnog sistema, zatim slede bolesti sistema za varenje, na četvrtom mestu su tumori, a na petom mestu su bolesti sistema krvotoka.

U Opštoj bolnici Pančevo najveći broj pacijenata lečen je od bolesti mokraćno-pолног система, zatim slede nove bolesti neizvesne etiologije, na trećem mestu su bolesti krvotoka, na četvrtom su tumori, a na petom mestu se nalaze bolesti sistema za varenje. Kao pokazatelj kvaliteta rada bolnica izračunava se bolnički letalitet koji u 2020. godini iznosi 7,50% za Opštu bolnicu Pančevo i 5,85% za Opštu bolnicu Vršac.

U tri Specijalne bolnice (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “Dr Slavoljub Bakalović” iz Vršca, Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “Kovin” iz Kovina i Specijalna bolnica za plućne bolesti “Dr Budislav Babić“ iz Bele Crkve), kapaciteta od 2100 bolničkih postelja, ostvareno je 3845 epizoda bolničkog lečenja sa prosečno 102 dana boravka po epizodi.

Prosečna zauzetost posteljnog fonda u specijalnim bolnicama bila je 51% odnosno 186 dana u godini. U pogledu kadrovske obezbedjenosti, po jednom doktoru medicine bilo je 18 kreveta, a po jednoj sestri 4 kreveta.

Broj lečenih pacijenata po jednom doktoru u 2020. godini iznosio je 33. U 2020.godini po jednoj bolničkoj postelji bilo je 1,83 lečenih pacijenta.

U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti “Dr Slavoljub Bakalović” Vršac lečenje se završilo smrtim ishodom u 18,73% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za psihijatrijske bolesti “Kovin” lečenje je završeno smrtnim ishodom u 4% slučajeva. U Specijalnoj bolnici za plućne bolesti „Dr Budislav Babić“ lečenje je završeno smrtnim ishodom u 15,15% slučajeva.

ZDRAVSTVENI RADNICI U STACIONARIMA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2020. GOD

Tabela 63.

Redni broj	ZDRAVSTVENA USTANOVNA	UKUPNO	ZDRAVSTVENI RADNICI												Na nizozmi spremnici	SEMEDICINSKI RADNICI			
			LEKARI				Farmaceuti	Stomatologzi	Ostali	VIŠA STRUČNA SPREMA		SREDNJA STRUČNA SPREMA			Ukupno	psychologzi	Socijalni radnici	ostali	
			SVEGA	Opšte medicinske	Na specijalaciju	Specijalisti				UKUPNO	OD TOGA: MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI	UKUPNO	OD TOGA: MEDICINSKE SESTRE TEHNIČARI						
0	0	0	1	12	4	15	5	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	UKUPNO	1534	354	42	71	241	1	0	0	149	129	1031	950	9	27	12	9	7	
1	SBPB Bela Crkva	78	14	3	2	9				13	13	51	51				1		
2	Opšta bolnica Vršac	280	66	4	14	48				19	19	195	176						
3	SBPB Vršac	282	55	4	11	40	1			31	24	196	192	9	13	4	3	6	
4	SBPB Kovin	270	46	7	10	29				36	26	188	182		14	8	5	1	
6	Opšta bolnica Pančevo	624	173	24	34	115				50	47	401	349						

POSTELJE, DANI LEČENJA I KRETANJE LEČENIH BOLESNIKA U OPŠTIM I SPECIJALNIM BOLNICAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Tabela 64.

Opština	Postelja	dani lečenja ispisanih bolesnika	kretanje lečenih bolesnika						stanje na krajnji izveštajnog perioda	
			stanje u prethodnom izveštajnom periodu	upisano u toku trimesečja		ispisano u toku trimesečja		od toga:		
				ukupno	od toga iz drugih odeljenja	ukupno	umrelo			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
UKUPNO	3050	597832	2804	22778	4937	23034	1874	4581	2548	
SBPB Bela Crkva	200	23716	1013	734		693	105		1054	
Opšta bolnica Vršac	290	32163	80	4504	1974	4495	263	1974	89	
SBPB Vršac	900	238223	809	1569	465	1773	315	465	605	
SBPB Kovin	1000	206902	626	896	1061	994	59	1061	528	
Opšta bolnica Pančevo	660	96828	276	15075	1437	15079	1132	1081	272	

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2020. GODINI

Tabela 65.

Redni broj		GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANE
0			112	34001
		UKUPNO	5383	34001
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	142	961
2	GRUPA II	TUMORI	441	2095
3	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	174	434
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	71	514
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	6	18
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	18	237
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	29	219
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	25	154
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	402	3194
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	202	1738
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	492	3359

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U VRŠCU U 2020. GODINI

Tabela 65.-nastavak 1

Redni broj		GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANE
0			2	3
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	103	713
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	126	1324
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	500	4152
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	644	2395
16	GRUPA XVI	STANJA U POREĐAJNOM PERIODU	2	5
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	1	2
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	195	1168
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	350	3626
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	727	2291
21	U00-U89	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	733	5402

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2020. GODINI

Tabela 66.

Redni broj		GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
			1	2
		UKUPNO	14026	96768
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	357	3523
2	GRUPA II	TUMORI	1201	8413
3	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	346	2839
4	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠnjIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	220	2314
5	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	5	37
6	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	147	1597
7	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	623	1365
8	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	21	140
9	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	1420	14557
10	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	738	6643
11	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1004	8982

BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U OPŠTOJ BOLNICI U PANČEVU U 2020. GODINI

Tabela 66.-nastavak 1

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
			Epizode lečenja	DANI
9			2	3
12	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	301	1911
13	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	209	2169
14	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	1528	6736
15	GRUPA XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	1881	6460
16	GRUPA XVI	STANJA U PORODAJNOM PERIODU	59	420
17	GRUPA XVII	UROĐENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOSOMSKE NENORMALNOSTI	19	108
18	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	812	5897
19	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	530	4030
20	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	1102	2094
21	U00-U89	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	1503	16533

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PLUĆNE BOLESTI
U BELOJ CRKVI U 2020. GODINI**

Tabela 67.

Redni broj	GRUPE BOLESTI	UKUPNO:	
		Epizode lečenja	DANI
10	UKUPNO:	573	22476
1	GRUPA I ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	28	3617
2	GRUPA II TUMORI	23	762
3	GRUPA IV BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA		
4	GRUPA V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	2	98
5	GRUPA X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	476	16809
6	GRUPA XIII BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	7	119
7	GRUPA XVIII SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	13	349
8	GRUPA XIX POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	7	218
9	GRUPA XXI FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	13	461
10	U00-U89 PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	4	43

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U VRŠCU U 2020. GODINI**

Tabela 68.

Redni broj	GRUPE BOLESTI		UKUPNO	
	Epizode bolesti	Dane		
			1	2
		UKUPNO:	985	260956
1	GRUPA II	TUMORI	34	897
2	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	625	233445
3	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	89	2478
4	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	1	8
5	GRUPA VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	5	70
6	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	197	22769
7	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	2	11
8	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE		
9	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	10	242
10	GRUPA XVII	URODENE NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRMOSOMSKE NENORMALNOSTI	1	190
11	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	12	72
12	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	6	691
13	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDR. SLUŽBOM	1	7
14	U00-U89	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	2	76

**BOLNIČKI MORBIDITET PO GRUPAMA BOLESTI U SPECIJALNOJ BOLNICI ZA PSIHIJATRIJSKE BOLESTI
U KOVINU U 2020. GODINI**

Tabela 69.

Redni broj		GRUPE BOLESTI	UKUPNO	
			Epizode lečenja	DAN
0			2	3
		UKUPNO	868	121691
1	GRUPA I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI		27
2	GRUPA III	BOLESTI KRVI I BOLESTI KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA		270
3	GRUPA IV	BOLESTI ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA		3649
4	GRUPA V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	629	102659
5	GRUPA VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA		1499
6	GRUPA VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA		
7	GRUPA IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	93	6632
8	GRUPA X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	47	3089
9	GRUPA XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	10	1316
10	GRUPA XII	BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA	2	421
11	GRUPA XIII	BOLESTI MIŠIĆNO- KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	4	107
12	GRUPA XIV	BOLESTI MOKRAĆNOPOLNOG SISTEMA	10	1030
13	GRUPA XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	8	861
14	GRUPA XIX	POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	2	67
15	GRUPA XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDRAVSTVENO STANJE I KONTAKT SA ZDRAVSTVENOM SLUŽBOM	1	19
16	U00-U89	PRIVREMENO DODELJIVANJE NOVIH BOLESTI NEIZVESNE ETIOLOGIJE	5	45

pobačaji
u zdravstvenim ustanovama

Svaka trudnoća koja se ne završi porođajem, smatra se prekidom trudnoće. U skladu sa zakonom zdravstvena ustanova u kojoj se vrši prekid trudnoće dužna je da vodi evidenciju i medicinsku dokumentaciju o izvršenim prekidima trudnoće i da propisane izveštaje dostavlja nadležnom zavodu za javno zdravlje.

Prema važećim zakonskim propisima, žena može legalno da izvrši prekid trudnoće bez dozvole komisije, ukoliko se radi o trudnoći koja ne traje duže od deset nedelja (Član 6. Zakona o postupku prekida trudnoće u zdravstvenoj ustanovi, Sl. glasnik RS br.16/95 i 101/05). Prekid trudnoće se može obaviti samo u za to ovlašćenim zdravstvenim ustanovama.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga prijavljeno je u 2020. godini 203 medicinskih prekida trudnoće, što predstavlja blagi pad u odnosu na predhodnu godinu.

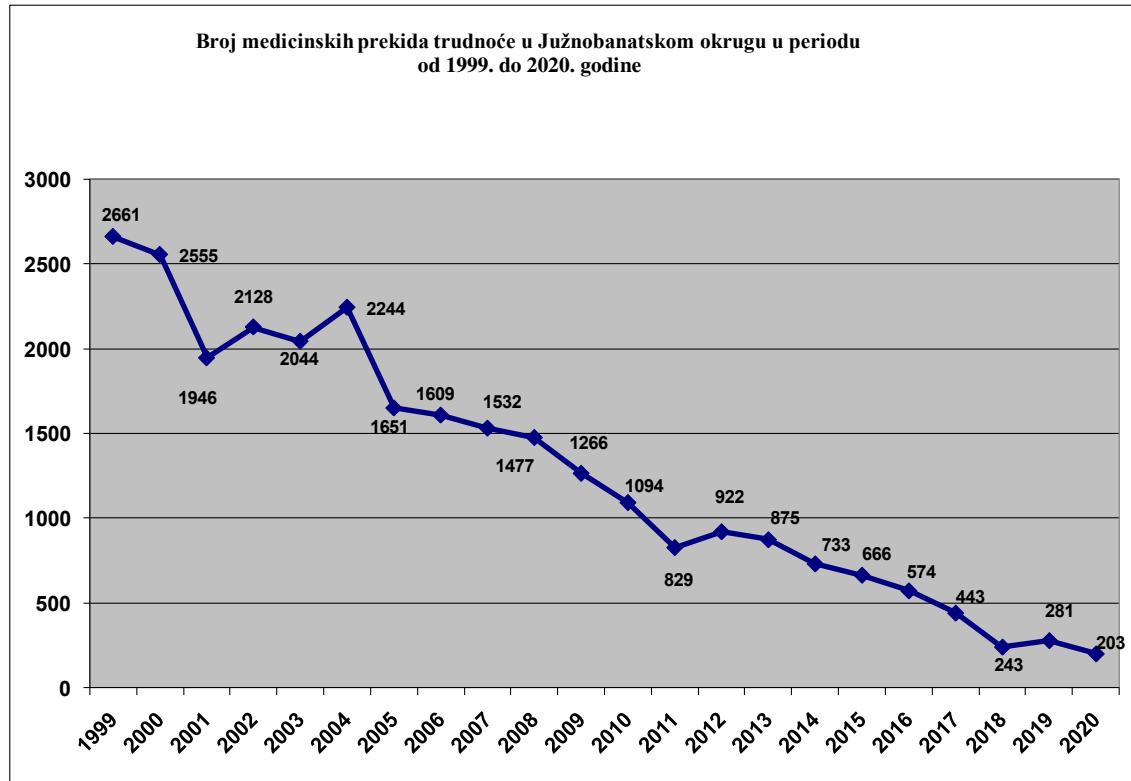
Od svih žena kod kojih je tokom 2020. godine obavljen prekid trudnoće, najviše ih je u starosnom intervalu od 30-39 godina (55,66%).

Zaključuje se da je među ženama koje zahtevaju medicinski prekid trudnoće najviše onih koje nemaju dece (55,67%) i starosti između 30-39 godina, što potvrđuje činjenicu da se u našim uslovima prekid trudnoće nažalost i dalje koristi kao vid kontracepcije.

Tabela 70.

Godine	Broj medicinskih prekida trudnoće prema strosti žene u Južnobanatskom okrugu u periodu od 1999-2020. godine						
	Ukupno	do 16	17-19 god.	20-29 god.	30-39 god.	40-49 god.	50 i više
1999	2661	4	74	1009	1249	243	82
2000	2555	13	71	982	1221	267	1
2001	1946	9	50	768	934	184	1
2002	2128	5	75	820	990	237	1
2003	2044	8	61	737	1004	230	4
2004	2244	9	67	839	1077	249	3
2005	1651	7	51	611	814	165	3
2006	1609	7	51	588	788	174	1
2007	1532	7	58	589	716	157	5
2008	1477	8	37	562	716	151	3
2009	1266	11	47	495	551	155	7
2010	1094	7	39	403	550	94	1
2011	829	6	29	307	403	82	2
2012	922	7	45	328	432	103	7
2013	875	5	27	300	452	90	1
2014	733	3	31	259	346	92	2
2015	666	1	6	112	445	101	1
2016	574	1	3	136	331	98	5
2017	443	3	6	109	220	105	0
2018	243	3	3	97	107	33	0
2019	281	0	0	63	181	37	0
2020	203	2	5	61	113	22	0

Grafikon 25

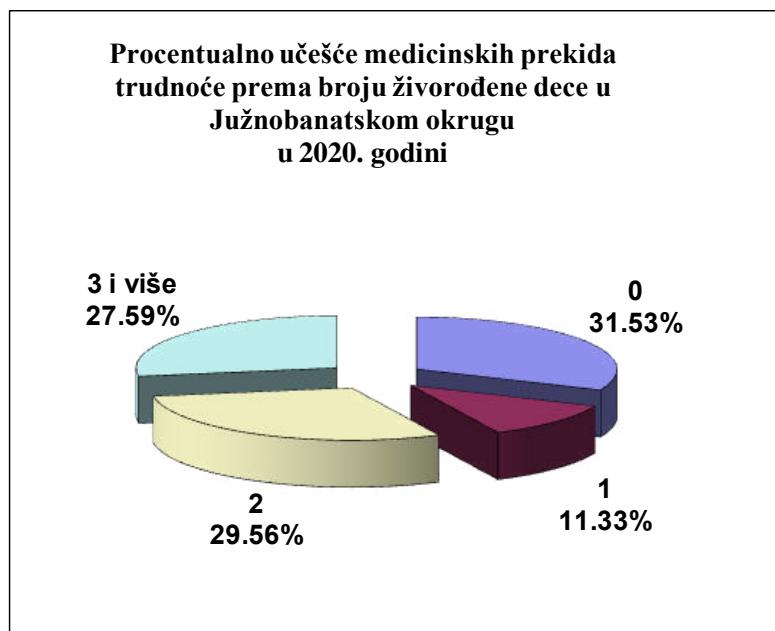

**Broj žena fertilnog doba, broj živorodene dece, stopa fertiliteta i
medicinskih prekida trudnoće na 1 živorodeno dete u
Južnobanatskom okrugu u periodu od 1999. do 2020. godine**

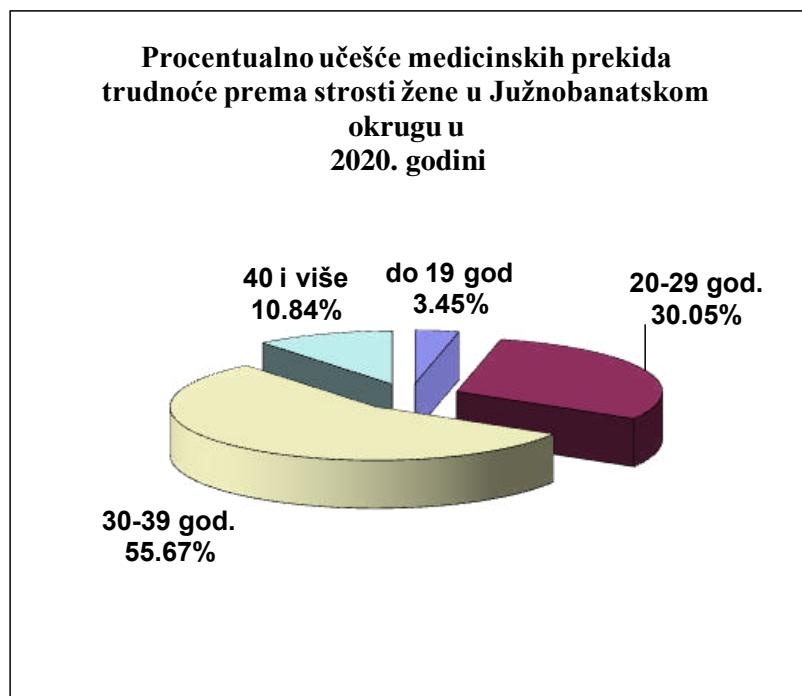
Tabela 71.

Godine	Broj žena fertilne dobi	Broj živorodene dece	Stopa fertiliteta	Broj medicinskih prekida trudnoće na 1 živorodeno dete
1999	77995	2979	38.19	0.86
2000	77995	2930	37.57	0.84
2001	77995	3158	40.49	0.59
2002	75621	3146	41.60	0.65
2003	75621	3348	44.27	0.59
2004	75621	3206	42.40	0.68
2005	75621	3033	40.11	0.53
2006	75621	2989	39.53	0.52
2007	75621	2871	37.97	0.51
2008	75621	2774	36.68	0.52
2009	75621	2745	36.30	0.46
2010	71347	2692	37.50	0.41
2011	67653	2555	37.77	0.34
2012	67653	2676	39.55	0.34
2013	67653	2576	37.91	0.33
2014	67653	2531	37.41	0.28
2015	67653	2449	36.20	0.27
2016	67653	2470	36.51	0.23
2017	67653	2500	36.95	0.17
2018	67653	2427	35.87	0.10
2019	67653	2344	34.65	0.11
2020	67653	2362	34.91	0.08

Grafikon 26.

Grafikon 27.

**Rad službi
za transfuziju**

RAD U SLUŽBI ZA TRANSFUZIJU

U službama za transfuziju krvi, u opštim bolnicama, na teritoriji Južnobanatskog okruga, u 2020. godini radilo je 6 doktora medicine (od toga su 6 specijalisti) i 27 medicinskih tehničara više i srednje stručne spreme.

ZDRAVSTVENI RADNICI I MESTA-PUNKTOVI PO OPŠTINAMA -STANJE NA DAN 31.12.2020.GODINE

Tabela 72.

OPŠTINE	Medicinski radnici									mesta-punktovi	
	Lekari				sa višom spremom		sa srednjom spremom				
	Ukupno	opšte medicine	na specijalaciji	specijalisti	Ukupno	od toga med.sestre-tehničari	Ukupno	od toga med.sestre-tehničari	sa nižom spremom		
UKUPNO	6	0	0	6	6	5	21	19	0	2	
OPŠTA BOLNICA PANČEVO	5			5	6	5	15	13		1	
OPŠTA BOLNICA VRŠAC	1			1			6	6		1	

**privatna
praksa**

U Južnobanatskom okrugu su tokom 2020. godine 18 lekarskih ordinacija, 19 stomatoloških ordinacija i 26 apoteka dostavljale izveštaje o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Struktura zdravstvenih radnika u privatnom sektoru na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2020. godini

Tabela 73.

Vrsta zdravstvene ustanove	ZDRAVSTVENI RADNICI			Radnici sa višom i srednjom stručnom spremom
	Ukupno	Lekari	Stomatolozi	
Opština Alibunar				
Opština Bela Crkva	1	1		
Opština Vršac	14	5	5	4
Opština Kovačica				
Opština Kovin	23	10	1	12
Opština Pančevo	103	33	33	37
Opština Opovo				
Opština Plandište				
Ukupno	141	49	39	53

Prema podacima dostupnim Zavodu za javno zdravlje Pančevo u privatnoj praksi na teritoriji okruga tokom 2020. godine je radilo 49 lekara, 39 stomatologa i 53 radnika sa višom i srednjom stručnom spremom.

Broj punktova i broj poseta u privatnim lekarskim ordinacijama u Južnobanatskom okrugu tokom 2020. godine

Tabela 74.

SLUŽBA		BROJ PUNKTOVA	BROJ POSETA
OŠTINA VRŠAC	INTERNA	1	237
	RADIOLOGIJA	1	64
	OFTALMOLOGIJA	1	123
	GINEKOLOGIJA	2	622
OŠTINA BELA CRKVA	PSIHIJATRIJA	1	401
OŠTINA KOVIN	ZAVOD ZA ZAŠТИTU RADNIKA	1	1706
OŠTINA PANČEVO	ZAVOD ZA ZAŠТИTU RADNIKA	1	47614
	GINEKOLOGIJA	2	2188
	POLIKLINIKA	2	6746
	PEDIJATRIJA	2	1212
	FIZIKALNA	1	163
	OFTALMOLOGIJA	3	2099
	UKUPNO	18	63175

Na svim punktovima privatne lekarske prakse tokom 2020. godine je registrovano ukupno 63.175 poseta.

U privatnim stomatološkim ordinacijama (19 ordinacija) tokom 2020. godine je registrovano ukupno 10.950 poseta.

Tabela 75.

STOMATOLOŠKA SLUŽBA		
OPŠTINA	BROJ PUNKTA	BROJ POSETA
ALIBUNAR		
VRŠAC	2	526
KOVIN	1	48
KOVAČICA		
OPOVO		
PANČEVO	16	10376
UKUPNO	19	10950

Dvadeset i šest apoteka je tokom 2020. godine dostavljala izveštaj o svom radu Zavodu za javno zdravlje Pančevo.

Tabela 76.

PRIVATNE APOTEKE	
OPŠTINA	BROJ PUNKTOVA
ALIBUNAR	1
BELA CRKVA	2
KOVAČICA	4
KOVIN	3
OPOVO	1
PANČEVO	13
PLANDIŠTE	2
UKUPNO	26

prikaz epidemiološke
situacije zaraznih bolesti
u Južnobanatskom okrugu

PRIKAZ EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti, prikuplja, obrađuje, analizira i sačinjava izveštaj o kretanju zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu sa oko 274.144 stanovnika (Prema proceni RZZS za 2020.godinu), a na osnovu podataka koje dostavljaju zdravstvene ustanove 8 domova zdravlja, 3 specijalne bolnice i 2 opšte bolnice.

Proglašenje epidemije izazvane novim sojem korona virusa SARS-CoV-2 u Republici Srbiji i nepovoljna epidemiološka situacija po pitanju Kovid-19 oboljenja, velikog broja obolelih od Kovid-19 oboljenja i pada u prijavljivanju svih ostalih zaraznih bolesti koje se po Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti prijavljuju, uslovilo je smanjenjem incidencije svih zaraznih bolesti, u odnosu na predhodnih pet i 2019. godinu.

Tokom 2020. godine obavljeno je prikupljanje, epidemiološka obrada pojedinačnih i zbirnih prijava, analiza i izveštaja o obolelih/umrlih od zaraznih bolesti i prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti koje dostavljaju zdravstvene ustanove, 8 domova zdravlja, 2 opšte bolnice i 3 specijalne bolnice na propisanim obrascima kao i epidemiološka obrada i evidentiranje izveštaja iz ALERT/SENTINEL nadzora gripa. Epidemiološki je obrađeno i evidentirano 50 pojedinačnih prijava zaraznih bolesti, što je skoro pet puta manje u odnosu na 2019. godinu (240) i 416 zbirnih prijava zaraznih bolesti, identično kao 2019. godine (416). Prijava o laboratorijski utvrđenom uzročniku zaraznih bolesti za posmatrani period bilo je 316, (46%) manje u odnosu na isti posmatrani period 2019. godine (584). Dostavljeni su epidemiološki obrađeni i evidentirani izveštaji iz ALERT/SENTINEL i populacionog nadzora nad gripom i to Instituta za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ 26 nedeljnih izveštaja populacionog nadzora, za sezonu 2019/20 i 20 nedeljnih IZJZ Batut i IZJZ Novi Sad za Sentinelni nadzor, što je isto kao prošle godine.

Ukupna incidencija zaraznih bolesti bez COVID-19 oboljenja u 2020. godini je bila 17,02 što je u poređenju sa prethodnom godinom daleko ispod (In-63,32), kao i u odnosu na incidenciju za posmatrani petogodišnji period (In-1010,59) (Tabela 1).

Prema ukupnom broju prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti u 2020. godini, grupa crevnih zaraznih bolesti učestvuje sa 46% i na prvom je mestu kao i 2019. godine. U ovoj grupi 70% oboljenja su činila Salmoneloze, 26% Kampilobakter i 4,34% Jersinioze. U grupi oboljenja zoonoza došlo je do drastičnog smanjenja broja prijava. U 2020. godini prijavljena je samo jedna Leptospiroza kao i 2019.godine, što je neznatno ispod petogodišnjeg proseka

(1,20). Za razliku od 2019. godine, ove godine se nije sprovodio nadzor nad GZN u Republici Srbiji, za razliku od prošle godine kada je dostavljeno 5 prijava. Dok u 2019. godini nismo imali smrtne ishode kod obolelih od GZN, u 2018. godini imali smo 10 smrtnih ishoda sa Mt-3,40. Serološka dijagnostika Groznice Zapadnog Nila, je prvi put u Srbiji bila omogućena u 2012. godini. Naredne godine nakon epidemiološkog istraživanja na teritoriji Južnobanatskog okruga, prijavljena je epidemija Groznica Zapadnog Nila sa potvrđenih i prijavljenih 47 obolelih i četiri smrtna ishoda u periodu avgust - septembar 2013. godine, da bi naredne godine broj obolelih pao na 14 i potom 2015. godini na 6. Tokom 2016. godine prijavljeno je 6 obolelih sa jednim smrtnim ishodom, a u 2017. godini ZZJZ Pančevo dostavljeno je 5 prijava bez smrtnog ishoda, 2018. godine čak 63 obolela sa 10 smrtnih ishoda, a 2019. godine, 5 obolelih bez smrtnog ishoda.

Tokom posmatranog perioda, nije bilo prijava Kju groznice, dok je u 2019. godini prijavljeno 9 obolelih.

Grupa respiratornih zaraznih bolesti činila je 2020. godine 38% svih zaraznih bolesti i zauzimala je drugo mesto, kao i 2019. godine. Ove godine je prijavljeno 16 obolelih od TBC, za 41% manje u odnosu na 2019. godinu (16:27), ispod petogodišnjeg proseka (26,60). Tokom 2020. godine dostavljena je 1 prijava Pertusisa, za 7 manje nego 2019. godine kada je bilo 8 pojedinačnih prijava i kada smo imali porodičnu epidemiju sa troje obolelih i 51,6% manje od petogodišnjeg proseka (6,20). Tokom 2020. godine prijavljen je i jedan smrtni ishod od ove bolesti (Tabela 1).

Broj prijavljenih slučajeva zaraznih bolesti od strane Zavoda za javno zdravlje bio je 0 za razliku od 2019. kada je bilo 18 prijava i to: 3 obolenja salmonele, 9 nosilaštva lamblije, 1 obolenje lamblije i 1 obolenje gripa.

Tokom posmatranog perioda nije bilo putnika u međunarodnom saobraćaju koji su stavljeni pod zdravstveni nadzor na koleru, malariju i VHG.

U 2020. godini ZZJZ Pančevo je prijavio 1 epidemiju što je za tri manje u odnosu na 2019. godinu i to epidemija šuge u Domu za smeštaj starih lica u Dolovu. Dato je ukupno 7 predloga protivepidemijskih mera, što je 42% manje od broja predloženih mera u istom periodu posmatranja 2019. godine (12), zbog nepovoljne epidemiološke situacije po pitanju šuge i klostridium difficile infekcija u bolničkoj sredini.

Tabela 1. Broj obolelih od zaraznih bolesti i incidencija, broj umrlih i mortalitet na teritoriji Južnobanatskog okruga u periodu 2016-2020. godine

Godina	Broj obolelih	Inc /100000	Broj umrlih	Mt/100000
2016	9661	3289,08	12	4,09
2017	4721	1607,26	6	2,04
2018	227	77,28	13	4,43
2019	186	63,32	1	0,34
2020	50	17,02	1	0,34

* bez influence i kliconoštva

Incidencija zaraznih bolesti razlikuje se po opštinama u rasponu od 35,28 u opštini Plandište gde je zabeležena najviša incidencija u Južnobanatskom okrugu, kao i 2019. godine (88,20) do 7,68 u opštini Vršac sa najnižom incidencijom, koja je 2019. godine zabeležena u opštini Kovačica (15,84). Došlo je do pada incidencije u svim opštinama u odnosu na 2019. godinu, kao i u odnosu na petogodišnji period posmatranja, usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih obolenja od zaraznih bolesti na pojedinačnim prijavama. (Tabela 2).

Tabela 2. Distribucija broja obolelih i incidencije zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2020. i 2019. godina

Opština	Broj obolelih 2020.	Inc/ 100000 2020.	Broj obolelih 2019.	Inc/ 100000 2019.
Alibunar	3	14,88	13	64,48
Bela Crkva	4	23,04	10	57,60
Vršac	4	7,68	25	48,00
Kovačica	3	11,87	4	15,84
Kovin	5	14,85	26	77,22
Opovo	0	0,00	4	38,32
Pančevo	27	21,87	94	76,14
Plandište	4	35,28	10	88,20
UKUPNO	50	17,02	186	63,32

* bez influence i kliconoštva

Mortalitet za Južnobanatski okrug u 2020. godini iznosi 0,34, isti kao u 2019. godini i niži je u odnosu na petogodišnji prosek (Mt-2,25) (Tabela 3). Ove godine prijavljen je i jedan smrtni ishod od Pertusisa, kod deteta starosti 3 meseca, a 2019. godine jedan smrtni ishod od TBC. (Tabela 3 i 4).

Tabela 3. Distribucija broja umrlih i mortaliteta zaraznih i parazitarnih bolesti po opštinama u Južnobanatskom okrugu u 2020. i 2019. godini

Opština	Broj umrlih 2020.	Mt/ 100000 2020.	Broj umrlih 2019.	Mt/ 100000 2019.
Alibunar	0	0,00	1	4,96
Bela Crkva	0	0,00	0	0
Vršac	1	1,92	0	0
Kovačica	0	0,00	0	0
Kovin	0	0,00	0	0
Opovo	0	0,00	0	0
Pančevo	0	0,00	0	0
Plandište	0	0,00	0	0
UKUPNO	1	0,34	1	0,34

Tabela 4. Struktura uzroka smrtnog ishoda od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2020. i 2019. godini

Oboljenje	Broj umrlih u 2020. godini	%	Broj umrlih u 2019. godini	%
Febris West Nile	0	0,00	0	0,00
TBC	0	0,00	1	100,00
Hepatitis B chronica	0	0,00	0	0,00
Enterocolitis Clostridium difficile	0	0,00	0	0,00
Septicaemia alie	0	0,00	0	0,00
Pertussis	1	100,00	0	0,00
UKUPNO	0	100%	1	100%

Ove godine su bolesti iz grupe crevnih zaraznih bolesti bile na prvom mestu, kao i predhodne godine, sa učešćem od 46% i incidencijom od 7,83, što je četiri puta niže u odnosu na 2019. godinu (In-28,94) i ispod petogodišnjeg proseka (61,69). U ovoj grupi je prosleđeno 16 prijava oboljelja Salmoneloze, 6 Kampilobakter i 1 Jersinioze. Grupa respiratornih zaraznih bolesti činila je 2020. godine 38% učešća od svih zaraznih bolesti i zauzimala je drugo mesto ove godine. U ovoj grupi oboljenja zabeležen je i jedan smrtni ishod pod dijagnozom Pertusis. Ukupna incidencija zaraznih bolesti iz ove grupe iznosila je 6,47 i znatno je niža u odnosu na 2019. godinu (In-11,92) i u odnosu na petogodišnji prosek (In- 871,04) usled ukupnog smanjenja broja prijavljenih obolenja od zarazne bolesti na pojedinačnim prijavama i broja prijavljenih oboljenja na zbirnim prijavama i to u grupi respiratornih bolesti - Pharyngitis streptococcica i Tonsilitis

streptococcica, koje se zbog stupanja na snagu novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti i drugih zdravstvenih pitanja više ne prijavljuju. Ove godine je prijavljeno 16 obolelih od TBC, za 45% manje u odnosu na 2019. godinu (29), što je ispod petogodišnjeg proseka (26,60). Tokom 2020. godine dostavljena je 1 prijava Pertusisa, za razliku od 2019. godine kada je bilo dostavljeno 8 pojedinačnih prijava. Na trećem mestu se nalaze hepatitisi zastupljeni sa 8%, isto kao i 2019. godine kada su učestvovali sa 18,28%, dok se na četvrtom mestu ove godine nalaze polno prenosive bolesti sa 4% učešća, a koje su 2019. godine zauzimale peto mesto. Vektorske zarazne bolesti zauzimaju peto mesto, zajedno sa zoonozama, sa po jednim prijavljenim oboljenjem pod DG: Lajmska bolest i Leptospiroze i čine 2% svih zaraznih bolesti (Tabela 5).

Tabela 5. Udeo pojedinih grupa bolesti prema strukturi obolovanja od zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2020. i 2019.godine

Red. br.	Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih 2020. godina	%	Broj obolelih 2019. godina	%
1.	Crevne zarazne bolesti	23	46	85	45,70
2.	Respiratorne zarazne bolesti	19	38	35	18,82
3.	Hepatitisi	4	8	34	18,28
4.	Zoonoze	1	2	18	9,68
5.	Polno prenosive zarazne bolesti	2	4	12	6,45
6.	Vektorske zarazne bolesti	1	2	2	1,07
7.	Ostale zarazne bolesti	0	0	0	0,00
U K U P N O		50	100%	186	100

*bez influence i kliconoštva

U strukturi deset najčešćih zaraznih bolesti u 2020. godini, vodeće mesto zauzimaju Enteritis Salmonellosa i Tuberkuloza sa incidencijom 5,45 kao i 2019. godine (In-21,67). Na drugom mestu se nalaze Kampilobakterioze sa In-2,04. Treće mesto dele, sa incidencijom od 1,02, hronični hepatitis C, (znatno niža incidencija u odnosu na 2019. godinu In-6,8 i na petogodišnji prosek In-4,63) i Pertusis sa takođe nižom incidencijom u odnosu na 2019 (In-2,72) i na petogodišnji prosek (In- 2,11). Četvрто mesto dele sa incidencijama od 0,34. Hepatitis B chronica, Lues, Morbus Lyme, Leptospirosis i Enteritis Yersiniosa (Tabela 6, 10).

Tabela 6. Redosled učestalosti broja obolelih i incidencija pojedinih zaraznih i parazitarnih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2020. i 2019. godini.

Red.br	Oboljenje	Brojbolelih 2020.	Inc. /100000	Brojbolelih 2019.	Inc. /100000
1.	Enteritis Salmonellosa	16	5,45	61	21,00
2.	TBC	16	5,45	27	9,19
3.	Campilobacteriosis	6	2,04	14	4,77
4.	Hepatitis C chronica	3	1,02	21	7,15
5.	Pertusis	3	1,02	8	2,72
6.	Hepatitis B chronica	1	0,34	9	3,06
7.	Lues	1	0,34	5	1,70
8.	Morbus Lyme	1	0,34	0	0
9.	Leptospirosis	1	0,34	2	0,68
10.	Enteritis Yersiniosa	1	0,34	0	0

Tokom 2020. godine u Južnobanatskom okrugu prijavljeno je ukupno 5 nosilaštva zaraznih bolesti, što je 79% prijava manje nego 2019. godine (24). HBsAg nosilaštvo je registrovano ove godine, za razliku od 2019. kada nije prijavljen ni jedan slučaj, dok je HCV nosilaštvo zabeleženo kod 3 osobe, 63% niže u odnosu na 2019. godinu (11) i 64% niže od petogodišnjeg proseka (8,60). HIV nosilaštva sa 1 prijavljenim nosiocem, za 3 manje nego 2019. godine i niže u odnosu na petogodišnji prosek (4,42.). Nosilaštvo HBsAg zabeleženo je kod 1 osobe, dok 2019. godine nije registrovano. (Tabela 7 i 8).

Tabela 7. Procentualna učestalost nosilaštva zaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu u 2020. i 2019. godini

Red.br.	Oboljenje	Broj nosioca 2020	%	Broj nosioca 2019	%
	HCV-nosioci	3	60	11	45,83
	Salmonella-nosioci	0	0,00	0	0
	HBsAg-nosioci	1	20	0	0
	HIV+	1	20	4	16,67
	Lamblia	0	0,00	9	37,5
	Shygella-nosioci	0	0,00	0	0,00
UKUPNO		5	100	24	100

Tabela 8. Distribucija broja nosilaštva, broja umrlih, incidencije i mortaliteta od zaraznih i parazitarnih bolesti u Južnobanatskom okrugu 2020. i 2019. godine i prosek za pet godina

BOLESTI	2020				2019				prosek za 5 g		Inc. 5god	Mt 5 god.
	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.	Inc.	Mt	br.obol.	br.umrl.		
NOSILAŠTVO												
Salmonella-nosioци	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	2,00	0,00	061	0,00
Shygella-nosioци	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lambliasis-nosioци	0	0	0,00	0,00	9	0	0,00	0,00	2,40	0,00	0,61	0,00
HbsAg – nosioци	1	0	0,34	0,00	0	0	0	0,00	2,60	0,00	0,88	0,00
Nosioци HCV	3	0	1,02	0,00	11	0	3,74	0,00	8,60	0,00	3,40	0,00
HIV+	1	0	0,34	0,00	4	0	1,36	0,00	4,20	0,00	2,18	0,00
UKUPNO NOSILAŠTVO	5	0	1,7	0,00	24	0	8,17	0,00	19,80	0,00	6,74	0,00

U sezoni 2019/2020. godine nije proglašena epidemija gripa od strane Ministarstva zdravlja, kao ni 2018/2019. godine. Ove sezone, na teritoriji Južnobanatskog okruga ukupno je prijavljeno, na zbirnim i pojedinačnim prijavama zaraznih bolesti, sa 20. nedeljom, populacionim nadzorom 5.944 obolelih osoba (Inc-2023,62), što je manje nego prošle sezone, kada je prijavljeno 6.898 obolelih (Inc-2348,41). Za razliku od predhodne sezone, kada nije bilo smrtnih slučajeva, 2018/19. godine, zabeleženo je deset smrtnih ishoda koji se mogu povezati sa gripom. (Tabela 35)

NADZOR NAD BOLNIČKIM INFEKCIJAMA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU SA ANALIZOM STUDIJE INCIDENCIJE U OPŠTOJ BOLNICI PANČEVO I OPŠTOJ BOLNICI VRŠAC ZA PERIOD OD 01.01.2020. GODINE DO 31.12.2020. GODINE

Kontinuirano praćenje epidemiološke situacije bolničkih infekcija (BI) u 2020. godini vršeno je na osnovu 12 mesečnih, 4 kvartalna, jednog šestomesečnog i devetomesečnog izveštaja. Dve opštne bolnice su praćene studijom incidencije BI, Opština bolnica Pančevo na 14 odeljenja i Opština bolnica Vršac na 12 odeljenja. Bolničke infekcije su praćene studijom incidencije ukupno kod 26.890 (18.730+8.160) pacijenata, za 25% manje nego 2019. godine za isti posmatrani period, kada je praćeno 35.956 (25.504+10.452) i 21 % manje u odnosu na petogodišnji prosek posmatranja (34.000-Tabela 1). Ovakav pad učestalosti bolničkih infekcija u obe ustanove može se tumačiti zbog proglašenja epidemije Kovid-19 oboljenja u Republici Srbije od marta 2020. godine. Tokom ovog perioda OB Pančevo je radila kao

kovid bolnica, a u OB Vršac su odeljenja fizikalne medicine i interno odeljenje prevedeni u kovid odeljenja, dok je na ostalim odeljenjima smanjen obim rada.

Učestalost bolničkih infekcija u navedenim ustanovama iznosila je 0,77 za OB Pančevo, što je 56,8% manje u odnosu na prošlu godinu (1,78) i (0,87) za OB Vršac, što je manje u odnosu na posmatrani period u 2019. godini (1,01) za 14%. Stopa incidencije pacijenata sa BI iznosila je 0,73 za OB Pančevo i za 53,6% je niža u odnosu na prošlu godinu (1,57) i ispod je petogodišnjeg proseka (1,61). U OB Vršac stopa incidencije pacijenata sa BI iznosila je 0,82, za 14,6% manja u odnosu na posmatrani period prošle godine (0,96), i u nivou je petogodišnjeg proseka (0,83) (Tabela 1).

Tokom 2020. godine prijavljena je jedna epidemija bolničke infekcije sistema za varenje kod koje je kao uzročnik dokazan Klostridijum dificile, na Kovid odeljenjima 2 i 3 OB Vršac. Prosleđene su preporuke sa merama za sprečavanje širenja i suzbijanje bolničke epidemije sistema za varenje. Epidemija je u toku i dalje se prati.

IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU U 2020. GODINI

Epidemiološki nadzor na terenu nad kvalitetom sprovedene imunizacije sprovodio se i tokom 2020. godine, nadzornim posetama OB Pančevo, OB Vršac, DZ Vršac, DZ Alibunar, DZ Plandište, DZ Pančevo, DZ Kovin, DZ Bela Crkva, DZ Opovo, DZ Kovačica, SBPB Kovin, SBPB Vršac i SBPB Bela Crkva. Odrađen je objedinjen godišnji, devetomesečni i šestomesečna izveštaj o broju i strukturi imunizovanih lica za Južnobanatski okrug i dostavljen je Institutu za javno zdravlje Srbije i Institutu za javno zdravlje Vojvodine. Uradili smo izveštaje po pitanju vakcinacije protiv besnila za tri antirabične ambulante i to za infektivna odeljenja OB Pančevo i OB Vršac i ZZJZ Pančevo i dostavljen je Zavodu za antirabičnu zaštitu - Pasterovom zavodu Novi Sad.

Pružena je stručno - metodološka pomoć na terenu u izradi planova imunizacije u cilju planiranja potrebnih količina vakcina i imunobioloških preparata za sprovođenje Programa imunizacije stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti, kroz konsultacije i sastanke sa koordinatorima za imunizaciju. Odrađena je izrada objedinjenog Plana potreba vakcina i imunoglobulina za Južnobanatski okrug za 2021. godinu, kao i 13 kontrola i analiza iskazanog plana potreba vakcina zdravstvenih ustanova Južnobanatskog okruga.

Ostvarenje stručno metodološke pomoći na terenu u izradi Planova imunizacije je realizovano sa 100% planiranog.

I u toku 2020. godine sprovedio se nadzor i stručno - metodološka pomoć, obilaskom vakcinalnih punktova i revizija vakcinalnih kartoteka (6.000) osam domova zdravlja JBO, dve opšte bolnice i tri specijalne bolnice u cilju uspostavljanja i sprovođenja bezbedne imunizacione prakse, pravovremene i potpune imunizacije u skladu sa Pravilnikom, a po Planu za 2020. godinu.

Zbog novonastale nepovoljne epidemiološke situacije pojavom Pandemije i epidemije nove zarazne bolesti COVID-19 izazvane novim virusom SARS-CoV-2, nadzor se sprovedio u prvom kvartalu 2020. godine, obilaskom vakcinalnih punktova i revizijom vakcinalnih kartoteka u cilju uspostavljanja i sprovođenja bezbedne imunizacione prakse, pravovremene i potpune imunizacije u skladu sa Pravilnikom, a po planu za 2020. godinu. Plan se realizovao u drugom i trećem kvartalu 2020. godine. Urađena je godišnja analiza primljenih i obrađenih prijava neželjenih reakcija na vakcine. Ako posmatramo petogodišnji period prijavljivanja neželjenih reakcija na vakcine, uočava se da su zabeležene četiri prijava u 2015. godini, tri prijave u 2017. godini, dve 2018. godine, dok u 2019. i 2020. godini nema prijava. Obezbedena je kontinuirana konsultacija stručnog tima za utvrđivanje uzroka neželjene reakcije i postojanja trajne kontraindikacije za primenu određene vakcine.

I tokom 2020. godine sprovedila se organizacija nabavke i distribucije vakcina u cilju blagovremene nabavke i bezbedne distribucije vakcina do vakcinalnih punktova.

Ove godine sprovedene su aktivnosti u nedelji imunizacije petnaesta po redu nedelja imunizacije u Evropskom regionu SZO, pod sloganom „Spreči. Zaštiti. Vakciniš!“ od 20 - 26.4. 2020. godine i učešće su uzele sve zemlje regiona i Zavod za javno zdravlje Pančevo.

Aktivnosti su sprovedene u skladu sa novonastalom nepovoljnom epidemiološkom situacijom, pojavom pandemije i epidemije nove zarazne bolesti COVID -19 izazvane novim virusom SARS-CoV-2. Tema Nedelja imunizacije postavljena je na sajtu Zavoda za javno zdravlje Pančevo, posleđen je dopis javnim medijima za njihove članke u novinama i objavljeno je u novinama „013 Info“ i „Glas Opova“.

Obuhvat imunizacije na teritoriji Južnobanatskog okruga je u 2020. godini zbog novonastale nepovoljne epidemiološke situacije pojave pandemije i epidemije nove zarazne bolesti COVID -19 izazvane novim virusom SARS-CoV-2 ispod 95% za sve vakcine, osim vakcinacije TBC vakcinom (98,57%), DTaP-IPB-HiB primovakcinacija 95,96%, Pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze 95,34% (primenjuje se od 2018. godine). Kao razlog neimunizovanja obveznika u svim vakcinama do dostignutih >95%, navodi se najčešće akutno febrilno stanje ili akutna bolest (3.456), kao i odbijanja roditelja da se deca vakcinišu (48). Razlog se može naći u pandemiji Kovida -

19, u nedostatku pedijatra - politika odlaganja vakcinacije, duže od propisanog Pravilnikom o imunizaciji.

U 2020. godini zabeleženo je 3.504 razloga neimunizovanja, što je trostruko višenego prethodne godine (1.037); od kojih su 1,4% nemedicinski razlozi - odbijanje vakcine (48) a 98,6% su medicinski razlozi (3.456).

Obuhvat vakcinacije na teritoriji Južnobanatskog okruga u 2020. godini izgleda ovako:

DTaP-IPVHiB i bOPV vakcinacija:

DTaP-IPVHiB vakcinacija 95,96%, revakcinacija u 2. godini 75,84%; revakcinacija u 7. godini DT 77,33%, i u 14. godini dT 93,05%; revakcinacija u 7. godini bOPV 94,64%, u 14. godini bOPV 92,56%; Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom vakcinom DTaP-IPVHiB dece rođene 2019. godine koja su vakcinisana unutar prvih šest meseci ona za opština Pančevo iznosi 75,78%, a u opštini Vršac 93,96%, što je dobra pravovremenost.

Obuhvat primovakcinacije MMR-vakcinacija u 2. godinije 86,01%, MMR-revakcinacija u 7. godini obuhvat je 92,31%. Ako posmatramo pravovremenost vakcinacijom vakcinom MMR dece rođene 2018. godine koja su vakcinisana unutar prvih šest meseci, ona za opština Pančevo iznosi 54,12% a u opštini Vršac 95,74%, što je dobra pravovremenost samo u Vršcu. Od 2005. godine je počela vakcinacija protiv VHB, kao obavezna po kalendaru imunizacije. U 2020. godini obuhvat je u prvoj godini sa tri doze bio 72,89%. Ovako mali obuhvat je zbog nedostatka pedijatra u DZ Pančevo, koji je u 2020. godini iznosio 46,80%.

Kao i prethodne godine i 2020. godine nemamo ni jednu prijavu Haemofilusom influenza tip b, a incidencija petogodišnjeg prosek je 0,14. Obuhvat vakcinacije iznosi 95,96 %.

Ove godine prijavljeno je 16 obolelih od TBC sa In - 5,44 što je manja u odnosu na prošlu godinu (In-9,19) i ispod je petogodišnjeg proseka posmatranje (In - 7,32). Za razliku od 2019. godine, kada je prijavljen jedan umrli od TBC, (Mt-0,34) ove godine nije prijavljen ni jedan pacijent sa smrtnim ishodom, a petogodišnji proseka posmatranja je (Mt-0,41). Obuhvat BCG vakcinacijom je ove godine bio 98,57%.

Od 2018. godine uvedena je imunizacija protiv oboljenja izazvanih Streptokokom pneumonije - pneumokoknom konjugovanom vakcinom sa tri doze. Obuhvat na nivou JBO je 95,34%.

I u 2020. godini održena je imunizacija protiv gripa. Ukupno je vakcinisano 14.185 lica, prema uzrastu 53,26% pripada starijim od 65>godina. Po kliničkim indikacijama vakcinisano je 80,03% (11.352 osoba), zatim slede zdravstveni radnici 14,94% (2.120 osoba), ustanove socijalne zaštite 3,32% (472 osoba) i gerontološki centri 1,70% (241 osoba). Ostalo je 8.253 doze vakcine protiv gripa koje nisu utrošene.

Od početka nadzora gripe u sezoni 2020/2021 nije bilo potvrde gripe (jedan uzorkovan negativan) za razliku od prošle sezone - 2019/20 uzorkovanjem od strane ZZJZ Pančevo u laboratoriji IZJZ Vojvodine PCR testiranjem potvrđena je infekcija virusom gripa tipa A(H1N1)pdm09 kod 3 obolela pacijenta: 1 iz opšte populacije (Pančevo), 2 iz OB Pančevo (1- Pančeva, 1-Alibunara), a virusom gripa tipa A (bez podtipa) kod 1 obolelog pacijenta iz sentinelnog nadzor - Odeljenja za zdravstvenu zaštitu dece DZ Pančevo. Uzorkovanjem od strane infektivnog odeljenja OB Pančevo, a na Torlaku, PCR testiranjem potvrđena je infekcija virusom gripa tipa AH1P/2009 kod 26 bolnički lečenih obolelih pacijenata (14- Pančevo, 4- Kovačica , 5- Kovin, 2-Alibunar i 1-Beograd). Tokom sezone prijavljena su 10 smrtna ishoda koja se mogu povezati sa gripom.

Područje Južnobanatskog okruga, kao i teritorija Vojvodine karakteriše se endemičnom epizootijom besnila kod divljih životinja, uglavnom lisica, a izuzetno i kod domaćih (mačaka, pasa). Od 2010. do 2020. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga nije bilo dokazanog besnila kod životinja, za razliku od 2009. godine kada je dokazano besnilo kod 8 životinja: kod 3 mačke (1 mačka u opštini Pančevo, 2 mačke u opštini Alibunar); 3 psa (3-opština Alibunar) i 2 lisice (1-opština Kovin i 1- opština Alibunar). Zadnjih decenija na ovom području nije zabeležen nijedan slučaj oboljenja kod ljudi. Epidemiološka služba Zavoda za Javno zdravlje Pančevo, infektivno odeljenje OB Pančevo i infektivno odeljenje OB Vršac, vrše antirabičnu imunizaciju. U antirabičnoj ambulantni OB Pančevo pregledano je u 2020. godini 307 pacijenata ujedenih od životinja sumnjive na besnilo 50% manje nego 2019. godine (611), a antirabičnu zaštitu primilo je 11 pacijenata HRIG i vakcincu, što je dvostruko manje od 2019. (23). U antirabičnoj ambulantni OB Vršac pregledano je u 2020. godini 153 pacijenata ujedenih od životinja sumnjive na besnilo za 54% manje nego 2018. godine (285), a antirabičnu zaštitu primilo je 3 pacijenta HRIG i vakcincu, za 2i manje nego 2019. godine (5). U antirabičnoj ambulantni ZZJZ Pančevo pregledano je u 2020. godini 346 pacijenat ujedenih od životinja sumnjive na besnilo za 65% više nego 2019. godine (209). Antirabičnu zaštitu je primilo 24 pacijenata i to HRIG i vakcincu, za 1 više nego 2019. godine (23). U antirabičnim ambulantama Južnobanatskog okruga pregledano je 806 pacijenata za 23% manje nego 2019. godine (1105) i 15% manje u odnosu na petogodišnji nivo posmatranja (949). Kod 27 pacijenata je indikovana antirabična zaštita za 59% manje nego 2019. godine (53) i dato je 27 doze vakcina, za 79% manje nego 2019. godine (128), što je u skladu sa epidemiološkom situacijom JBO, a po prepukama kriterijuma za sprovođenje antirabične zaštite Zavoda za antirabičnu zaštitu - Pasterovog zavoda, Novi Sad i u skladu sa novonastalom nepovoljnou epidemiološkom situacijom pojavom pandemije i epidemije nove zarazne bolesti COVID-19 izazvane novim virusom SARS-CoV-2

U periodu od 01.01.2020.-31.12.2020. godine u antirabičnoj stanici infektinog odeljenja OB Pančevo dato je 18.127,5 IJ HRIG-a, a pri infektivnom odeljenju OB Vršac 4.120 IJ HRIG-a, te je ukupno na području Južnobanatskog okruga dato 22.247,5 HRIG-a. Antirabične stanice imaju veoma dobru saradnju sa Službom sanitacije JKP Pančevo, kao i veterinarskom inspekcijskom službom svih naseljenih mesta u cilju opservacije životinja sumnjivih na besnilo. I ove godine u saradnji Zavoda za javno zdravlje Pančevo i Pasterovog zavoda obavljena je kontrola imuniteta kod vakcinisanih osoba.

prikaz epidemiološke
situacije hroničnih nezaraznih bolesti
u Južnobanatskom okrugu

Epidemiološka situacija hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu za 2020. godinu

Centar za prevenciju i kontrolu bolesti Zavoda za javno zdravlje Pančevo (Zavod), prikuplja, analizira i obrađuje podatke o novoobolelim i umrlim i sačinjava izveštaj o kretanju vodećih hroničnih nezaraznih bolesti u Južnobanatskom okrugu (opštine Pančevo, Vršac, Bela Crkva, Alibunar, Opovo, Kovin, Kovačica i Plandište) koji prema proceni Republičkog zavoda za statistiku od 30.06.2020. godine ima 274.144 stanovnika. Kontinuirano se prati oboljevanje i umiranje stanovništva Južnobanatskog okruga od raka, dijabetes melitusa, akutnog koronarnog sindroma (AKS), hronične bubrežne isuficijencije, reumatske groznice i drugih hroničnih nezaraznih oboljenja (HNO). Epidemiološka situacija HNO se procenjuje i baze podataka formiraju na osnovu prikupljenih prijava novoobolelih iz domova zdravlja, bolničkih zdravstvenih ustanova, onkoloških odeljenja, instituta i klinika za onkologiju, patohistoloških laboratorija, izveštaja o hospitalizaciji, elektronskih prijava iz koronarnih jedinica OB Pančevo i OB Vršac, prijava iz elektronskih kartona domova zdravlja, prijava umrlih iz baze umrlih Zavoda, podataka Instituta za javno zdravlje Srbije (IJZS) i podataka Republičkog zavoda za statistiku.

Maligne bolesti

Maligne bolesti se nalaze na drugom mestu u ukupnom oboljevanju i umiranju od svih bolesti, odmah iza bolesti srca i krvnih sudova. Prema najnovijim procenama Svetske zdravstvene organizacije i Međunarodne agencije za istraživanje raka, oboljevanje od malignih bolesti u svetu je poraslo na 19,3 miliona ljudi i registrovano je 9,9 miliona smrtnih slučajeva od svih lokalizacija malignih tumora u 2020. godini. U Srbiji je tokom 2018. godine od svih malignih tumora obolela 41.661 i umrlo 21.607 osoba.

Na osnovu podataka Registra za rak ZZJZ Pančevo, zaključno sa martom 2021.godine, registrovano je 1.125 novoobolelih od malignih bolesti koje su otkrivene u 2020. godini (Inc. 405,6). Na osnovu do sada prikupljenih podataka, u 2020. godini prijavljeno 16,4% manje novoobolelih nego 2019. godini, 18,3% manje u odnosu na petogodišnji i 15,6% manje u odnosu na desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih bolesti, jer je zbog epidemije Covid-19, Zavodu dostavljen manji broj prijava. S obzirom na to da se do kraja 2021. godine, očekuje prikupljanje podataka za pacijente koji su lečeni u zdravstvenim ustanovama van Južnobanatskog okruga (Instituti za onkologiju i radiologiju Beograd, Sremska Kamenica itd.), ukupan broj novoobolelih je na očekivanom nivou za posmatrani period. Tokom 2020. godine, kompletirani su i podaci za 2019. godinu, kada je

registrovano 1,9%, manje obolelih nego 2018. godine, 2,2% manje u odnosu na petogodišnji i 0,9% više u odnosu na desetogodišnji prosek broja obolelih. Incidencije pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće obolevaju muškarci nego žene (Tabela 1.).

Tabela 1. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih od malignih tumora po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020* godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno		muškarci		žene	
	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc	Oboleli	Inc
Desetogodišnji prosek (2010-2019)	1333,4	470,6	690,6	495,6	642,8	464,6
Petogodišnji prosek (2015-2019)	1376,4	489,5	714,8	496,4	661,6	463,1
2018	1373	491,6	700	509,4	673	474,4
2019	1346	485,2	707	517,9	639	453,5
2020*	1125	405,6	571	418,3	554	393,2

* Prijave novoobolelih za 2020.god se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Tokom 2020. godine najviše novoobolelih od malignih bolesti i incidencije veće nego u Južnobanatskom okrugu (Inc 405,6) registrovane su u Pančevu (Inc 492,0), dok su u Kovačici (Inc 384), Kovinu (Inc 378,3), Beloj Crkvi (Inc 375,6), Opovu (Inc 364,2), Alibunaru (Inc 322,4), Plandištu (Inc 313,7) i Vršcu (Inc 290,3), registrovane incidencije manje od onih zabeleženih u okrugu (Tabela 2.).

Tabela 2. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije malignih tumora po opština Južnobanatskog okruga u periodu 2018-2020*. godine (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2018	obol	1373	624	241	151	117	40	65	52	83
	Inc	491,6	518,4	484,9	475,4	486,4	407 ,1	398,8	498,6	442,2
2019	obol	1346	668	230	127	89	40	68	31	93
	Inc	485,2	558,9	470,2	407,1	375,6	416 ,2	425,7	303,9	508,2
2020*	obol	1125	588	142	118	91	35	60	32	59
	Inc	405,6	492,0	290,3	378,3	384,0	364 ,2	375,6	313,7	322,4

*Prijave obolelih za 2020.godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Najčešći maligni tumori od kojih su oboljevali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, mokraćne bešike i želudca.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na prvom mestu i činio je 17,9% svih novoobolelih od raka kod muškaraca u 2020. godini. Za sada je prijavljeno

9,7% manje obolelih nego u 2019. godini, 12,5% manje nego na petogodišnjem i 0,5% manje nego na desetogodišnjem proseku obolelih.

Rak pluća se godinama nalazio na prvom mestu po broju obolelih. Na osnovu trenutnih podataka, u 2020. godini, našao se drugom mestu i činio je 17,3% od ukupnog broja obolelih od raka kod muškaraca. Tokom 2020. godine registrovano je 24,4% manje nego 2019. godine i 30% manje u odnosu na petogodišnji i desetogodišnji prosek novoobolelih.

Karcinom prostate – nalazio se na trećem mestu i činio je 13,1% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2020. godini registrovano je 18,5% manje nego u 2019. godini, 2,3% manje nego na petogodišnjem i 0,4% više nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Tumor mokraće bešike – nalazio se na četvrtom mestu i činio je 7,4% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2020. godini prijavljeno je 2,3% manje nego u 2019. godini, 0,5% manje nego na petogodišnjem, a 7,5% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Karcinom želudca – nalazio se na petom mestu i činio je 2,9% svih novoobolelih od raka kod muškaraca. U 2020. godini registrovano je gotovo dvostruko manje nego 2019. godine, a 35% manje nego na petogodišnjem i desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih, u muškoj populaciji beleži se manji broj novoobolelih od svih karcinoma, što je očekivano obzirom da zbog aktuelne situacije vezano za Covid -19, veliki broj novoobolelih još uvek nije prijavljen ZZJZ Pančevo (Tabela 3. i Tabela 4).

Tabela 3. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumorâ kod **muškaraca** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2010-2019)	Petogodišnji prosek (2015-2019)	2018	2019	2020 *
Pluća	boleli	142	141,6	148	131	99
	Inc.	101,9	102,3	107,7	95,9	72,5
Kolorektum	boleli	102,5	116,6	111	113	102
	Inc	73,6	84,3	80,8	82,8	74,7
Prostata	boleli	74,7	76,8	70	92	75
	Inc	53,6	55,5	50,9	67,4	54,9
Mokraćna bešika	boleli	45,4	42,2	41	43	42
	Inc	32,6	30,5	29,8	31,5	30,8
Želudac	boleli	26,5	26,4	32	31	17
	Inc	19,0	19,1	23,3	22,7	12,4

Tabela 4. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešćih malignih tumora kod muškaraca po opštinama Južnobanatskog okruga u 2020.godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	obol	99	47	18	14	3	1	5	4	7
	Inc	72,5	80,8	76,3	88,9	25,3	20,8	62,6	76,9	76,4
Kolorektum	obol	102	53	12	12	7	2	8	4	4
	Inc	74,7	91,1	50,9	76,2	59,1	41,7	100,1	76,9	43,7
Prostata	obol	75	37	11	9	4	2	6	2	4
	Inc	54,9	63,6	46,6	57,1	33,7	41,7	75,1	38,5	43,7
Mokraćna bešika	obol	42	26	3	4	3	0	3	0	3
	Inc	30,8	44,7	12,7	25,4	25,3	41,7	37,5	0	32,8
Želudac	obol	17	8	0	3	2	2	0	0	2
	Inc	12,4	13,7	0	19,0	16,9	41,7	0	0	21,8

Najčešći maligni tumori od kojih su obolevale žene u Južnobanatskom okrugu su bili maligni tumori dojke, kolorektuma, pluća, grlića i tela materice.

U 2020. godini, **rak dojke** se nalazio na prvom mestu i činio je 22,6% od ukupnog broja novoobolelih od raka kod žena. U 2020. godini registrovano je 23,3% manje nego 2019.godine, 28,5% manje nego na petogodišnjem i 26% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na drugom mestu i činio je 12,4% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2020. godini prijavljeno je 13,1% više novoobolelih nego 2019, 2,9% više nego na petogodišnjem i 2,8% više desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak pluća – nalazio se na trećem mestu i činio je 9,0% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2020. godini prijavljen je isti broj novoobolelih kao 2019. godini, 10,4% manje nego na petogodišnjem i 2,5% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Rak grlića materice – nalazio se na četvrtom mestu i činio je 7,2% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2020. godini prijavljeno je 28,6% manje nego 2019. godine, 8,3% manje u odnosu na petogodišnji i 7,4% manje u odnosu na desetogodišnji prosek novoobolelih.

Rak tela materice – u 2020. godini nalazio se na petom mestu i činio je 5,6% svih novoobolelih od raka kod žena. U 2020. godini prijavljeno je 27,9% manje nego 2019. godine 17,1% manje nego na petogodišnji i 8,5% manje nego na desetogodišnjem proseku novoobolelih.

Posmatrajući broj obolelih u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, petogodišnje i desetogodišnje proseke novoobolelih u ženskoj populaciji, možemo videti da je zabeležen porast broja novoobolelih od raka debelog creva, a kod svih ostalih lokalizacija pad broja obolelih, što nije realno stanje,

jer zbog epidemiološke situacije vezane za Covid-19, veliki broj novoobolelih još uvek nije prijavljen ZZJZ Pančevo (Tabela 5. i Tabela 6.).

Tabela 5. Distribucija broja obolelih, stope incidencije, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja novoobolelih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod žena u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2010-2019)	Petogodišnji prosek (2015-2019)	2018	2019	2020*
Dojka	boleli	169,2	174,8	185	163	125
	Inc	117,5	122,4	130,4	113,2	88,7
Kolo-rektum	boleli	67,1	67	69	61	69
	Inc	46,6	46,9	48,6	42,4	48,9
Pluća	boleli	51,3	55,8	56	50	50
	Inc	35,6	39,1	39,5	34,7	35,5
Grlić materice	boleli	43,2	43,6	36	56	40
	Inc	29,9	30,5	25,4	38,9	28,4
Telo materice	boleli	33,9	37,6	33	43	31
	Inc	23,5	26,3	23,3	29,9	22,0

* Prijave novoobolelih za 2020.godinu se još uvek dostavljaju ZJZ Pančevo

Tabela 6. Distribucija broja obolelih i stope incidencije pet najčešći malignih tumora kod žena po opština Južnobanatskog okruga u 2020. godini

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	obol	125	72	15	11	11	3	5	3	5
	Inc	88,7	117,4	59,2	71,2	92,8	62,3	62,6	59,9	54,7
Kolo-rektum	obol	69	32	9	7	3	4	4	1	9
	Inc	48,9	52,2	35,5	45,3	25,3	83,1	50,1	19,9	98,4
Pluća	obol	50	29	7	4	2	2	3	1	2
	Inc	35,5	47,3	27,6	25,9	16,9	41,5	37,6	19,9	21,9
Grlić materice	obol	40	15	8	3	8	1	2	1	2
	Inc	28,4	24,4	31,6	19,4	67,5	20,8	25,1	19,9	21,9
Telo materice	obol	31	12	3	5	5	2	2	2	0
	Inc	22,0	19,6	11,8	32,4	42,2	41,5	25,1	39,9	0

U 2019. godini registrovan je 931 umrli od malignih bolesti (Mt 335,6), što je 0,4% više nego u 2018. godini, 6,2% manje nego na petogodišnjem i 0,8% manje nego na desetogodišnjem proseku broja umrlih od malignih bolesti. Podaci o umrlim za 2020. godinu obeleženi su * i prikazani su radi uvida u trenutne podatke sa kojima raspolažemo, a koji nisu pothranjeni podacima RSZS, jer podaci još nisu obrađeni i publikovani. Stope mortaliteta kao i broj umrlih su na očekivanom nivou za posmatrani period. Vrednosti mortaliteta u posmatranom periodu pokazuju da od malignih bolesti u Južnobanatskom okrugu češće umiru muškarci nego žene (Tabela 7).

Tabela 7. Distribucija broja umrlih, stopa mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja broja umrlih od malignih tumora i po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020*. godine (stope na 100.000 stanovnika)

Period	ukupno umrlih		muškarci		žene	
	Br. Umrlih	Mt	Br. Umrlih	Mt	Br. Umrlih	Mt
Desetogodišnji prosek (2010-2019)	939,0	331,4	549,0	393,9	390,0	270,8
Petogodišnji prosek (2015-2019)	993,0	353,1	551,0	398,3	388,2	271,7
2018	927	331,9	553	402,4	374	263,7
2019	931	335,6	557	408,0	374	265,4
2020*	812	292,7	457	334,8	355	251,9

* Izvor podataka-samo baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2021.godine

Tokom 2019. godine broj umrlih od malignih bolesti prema broju stanovnika-mortalitet, veći nego u Južnobanatskom okrugu (Mt 335,6) registrovan je u Beloj Crkvi (Mt 369,4), Alibunar (Mt 366,2) i Kovinu (Mt 362,2), dok je u Pančevu (Mt 345,6), Kovačici (Mt 329,2), Opovu (Mt 291,4) Vršcu (Mt 300,5) i Plandištu (Mt 254,9) registrovan mortalitet manji nego u okrugu (Tabela 8).

Tabela 8. Distribucija broja umrlih i stopa mortaliteta svih malignih tumora po opština Južnobanatskog okruga u periodu 2018-2020*. godine

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2018	umrli	927	410	152	109	84	31	48	30	63
	Mt	329,7	340,6	305,8	343,2	349,2	315,5	294,5	287,7	335,6
2019	umrli	931	413	147	113	78	28	59	26	67
	Mt	335,6	345,6	300,5	362,2	329,2	291,4	369,4	254,9	366,2
2020	umrli	812	393	148	73	62	27	38	19	52
	Mt	292,7	328,8	302,5	234,0	261,6	280,9	237,9	186,3	284,2

(stope na 100.000 stanovnika)

* Izvor podataka-samo baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2021. godine

Najčešći maligni tumori od kojih su umirali muškarci bili su maligni tumori pluća, kolorektuma, prostate, želudca i mokraćne bešike.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u muškoj populaciji u 2019. godini, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 28,9% svih smrtnih ishoda od raka. Tokom 2019. godine registrovano je 16,6% manje umrlih nego 2018. godine, 11,8% manje nego na petogodišnjem i 11,3% manje nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Kolorektalni karcinom – u 2019. godini se nalazio na drugom mestu kao uzrok umiranja od malignih bolesti i činio je 13,6% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2019. godini registrovano je 1,3% manje umrlih nego u 2018. godini, 0,5% manje nego na petogodišnjem i 3,1% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Karcinom prostate – u 2018. godini se nalazio na trećem mestu i činio je 7,5% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2019. godini registrovano je 5% više umrlih nego u 2018. godini, 3,2% manje nego na petogodišnjem i 4,3% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom želudca – u 2019. godini se nalazio na četvrtom mestu i činio je 5,2% svih smrtnih ishoda kod muškaraca. U 2019. godini registrovano je 3,6% više umrlih nego 2018. godine, 12,4% više nego na petogodišnjem i 8,2% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Karcinom mokraćne bešike se u 2019. godini se nalazio na petom mestu i činio je 4,8% svih smrtnih ishoda od raka kod muškaraca. U 2019. godine registrovano je 8% više umrlih nego 2018. godini i 18,4% više nego na petogodišnjem i desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih.

Posmatrajući 2019. godinu u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke umrlih, u muškoj populaciji zabeležen je veći broj umrlih od karcinoma želudca i mokraćne bešike, a manji od karcinoma pluća, debelog creva, prostate.

Tabela 9. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek registrovanja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod **muškaraca** u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020*. godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2010-2019)	Petogodišnji prosek (2015-2019)	2018	2019	2020 *
Pluća	umrli	181,5	182,6	193	161	122
	Mt	130,2	131,9	140,4	117,9	89,4
Kolo-rektum	umrli	71,8	74,4	75	74	65
	Mt	51,5	53,8	54,6	54,2	47,6
Prostata	umrli	43,9	43,4	40	42	41
	Mt	31,5	31,4	29,1	30,8	30,0
Želudac	umrli	26,8	25,8	28	29	22
	Mt	19,2	18,6	20,4	21,2	16,1
Mokraćna bešika	umrli	22,8	22,8	25	27	24
	Mt	16,4	16,5	18,2	19,8	17,6

* Izvor podataka-samo Baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima za 2020. godinu Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2021. godine

Tabela 10. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirali muškarci po opštinama Južnobanatskog okruga u 2019. godini (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Pluća	umrli	161	71	31	22	10	4	7	5	11
	Mt	117,9	122,0	131,4	139,6	84,4	83,4	87,6	49,0	120,1
Kolo-rektum	umrli	74	37	10	6	6	1	3	2	9
	Mt	54,2	63,6	42,4	38,1	50,6	20,9	37,5	19,6	98,3
Prostata	umrli	42	20	4	4	3	2	4	2	3
	Mt	30,8	34,4	16,9	25,4	25,3	41,7	50,0	19,6	32,8
Želudac	umrli	29	12	2	5	4	2	2	1	1
	Mt	21,2	20,6	8,5	31,7	33,8	41,7	25,0	9,8	10,9
Mokraćna bešika	umrli	27	8	5	3	4	1	3	1	2
	Mt	19,8	13,7	21,2	19,0	33,8	20,9	37,5	9,8	21,8

Najčešći maligni tumori od kojih su umirale žene bili su maligni tumori dojke, pluća, kolorektuma, pankreasa i grlića materice.

Od ukupnog broja umrlih od malignih bolesti u 2019. godini, u ženskoj populaciji, **rak pluća** se nalazio na prvom mestu i činio je 19,8% svih smrtnih ishoda od raka kod žena. U 2019. godini, registrovano je 1,3% manje umrlih nego u 2018. godini, 3,1% više nego na petogodišnjem i 10,6% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Rak dojke se godinama nalazio se na prvom mestu po broju umrlih od svih lokalizacija raka kod žena. Ove godine je na drugom mestu sa učešćem 16%. U 2019. godini registrovano je 22,1% manje umrlih nego u 2018. godini, 20% manje nego na petogodišnjem i 19,7% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Kolorektalni karcinom – nalazio se na trećem mestu u ukupnom umiranju od raka kod žena i činio je 9,6% svih smrtnih ishoda. Tokom 2019. godine registrovano je 2,9% više umrlih nego u 2018. godine, 6,7% manje nego na petogodišnjem i 12,6% manje nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom pankreasa – u 2019. godini činio je 7,5% svih smrtnih ishoda od raka kod žena i nalazio se na četvrtom mestu u ukupnom broju umrlih od raka kod žena. Tokom 2019. godine registrovano je 3,7% više umrlih nego u 2018. godini, 27,3% više nego na petogodišnjem i 39,3% više nego na desetogodišnjem proseku umrlih.

Karcinom grlića materice nalazio se na petom mestu i činio je 4,3% od svih smrtnih ishoda. Tokom 2019. godine registrovano je dvostruko više umrlih nego u 2018. godini, 30,9% više nego na petogodišnjem i 10,5% više nego na desetogodišnjem proseku registrovanja umrlih (Tabele 11 i 12).

U ženskoj populaciji je u 2019. godini, u odnosu na petogodišnje i desetogodišnje proseke, zabeležen veći broja umrlih od karcinoma pluća,

pankreasa i grlića materice, a manji broj umrlih od karcinoma dojke i debelog creva.

Tabela 11. Distribucija broja umrlih, stope mortaliteta, petogodišnji i desetogodišnji prosek broja umrlih za pet vodećih lokalizacija malignih tumora kod žena u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2020*.godine (stope na 100.000 stanovnika)

Lokalizacija		Desetogodišnji prosek (2010-2019)	Petogodišnji prosek (2015-2019)	2018	2019	2020*
Dojka	umrli	74,8	75	77	60	74
	Mt	51,9	52,5	54,3	42,6	52,5
Pluća	umrli	66,9	71,8	75	74	52
	Mt	46,5	50,3	52,9	52,5	36,9
Kolo-rektum	umrli	41,2	38,6	35	36	33
	Mt	28,6	27,0	24,6	25,5	23,4
Pankreas	umrli	20,1	22	27	28	18
	Mt	13,9	15,4	19,0	19,9	12,8
Grlić materice	umrli	19,9	16,8	10	22	21
	Mt	13,8	11,8	7,0	15,6	14,9

*Izvor podataka-samo baze umrlih ZJZ Pančevo, dopuna podacima za 2020.god Republičkog zavoda za statistiku se očekuje tokom 2021.god

Tabela 12. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta pet najčešćih malignih tumora od kojih su umirale žene po opština Južnobanatskog okruga u 2019. godini

Lokalizacija	JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
Dojka	umrli	60	30	11	4	3	2	6	1
	Mt	42,6	48,9	43,4	25,9	25,3	41,5	75,2	19,9
Pluća	umrli	74	39	14	5	3	4	2	5
	Mt	52,5	63,6	55,3	32,4	25,3	83,0	25,1	39,9
Kolo-rektum	umrli	36	15	3	4	4	1	4	1
	Mt	25,5	24,5	11,8	25,9	33,8	20,8	50,1	19,9
Pankreas	umrli	28	18	4	1	1	0	0	3
	Mt	19,9	29,3	15,8	6,5	8,4	0	0	59,9
Grlić materice	umrli	22	11	0	0	2	4	4	1
	Mt	15,6	17,9	0	0	16,9	83,8	50,1	19,9

Kao što se može videti, veliki ideo u obolevanju i umiranju stanovništva imaju maligni tumori koji su visoko preventabilni. Najbolja dugoročna strategija usmerena na smanjenje obolevanja i umiranja od malignih tumora je prevencija. Bolja informisanost i edukacija stanovništva o vezi faktora rizika i pojave tumora, promena navika, kao i usvajanje zdravih stilova života osnovni ciljevi su primarne prevencije malignih bolesti.

Sekundarna prevencija - rano otkrivanja raka i pretumorskih promena tj. uvođenje organizovanih skrining programa i podsticanje oportunih skrininga je od izuzetnog značaja. Ona utiče na prevenciju nastanka tumora, smanjenje

mortaliteta, prevenciju komplikacija, smanjenja troškova lečenja i poboljšanje kvaliteta života.

Ohrabruje činjenica da su 2020. godine nastavili da se sprovode organizovani skrining raka debelog creva i raka dojke u Pančevu, a po preporuci Kancelarije za skrining, započet je organizovani skrining kolorektalnog karcinoma u svim opština u okrugu, dok se skrining raka grlića materice i dojke u ostalim opština sprovodi kao oportuni skrining.

Skrining kolorektalnog karcinoma

Ciljna populacija za skrining sa teritorije Pančeva u 2020. godine je bila 19.884 stanovnika.

U periodu 01.01 -31.12.2020. godine na skrining kolorektalnog karcinoma u Pančevu pozvano je 1.171 osoba (14,7% od godišnjeg plana), a 799 osoba je uradilo test na okultno krvarenje (10,1% od godišnjeg plana). Test je bio pozitivan kod 40 pacijenata i urađeno je 16 kolonoskopija pri čemu je otkriveno 4 polipa debelog creva i u toku je dijagnostika kod ostalih osoba sa pozitivnim testom.

Tabela 13. Rezultati sprovođenja skringa raka debelog creva u Pančevu od 2018- 2020. godine

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Testirano/ % od plana	Pozitivan test/ %	Broj kolonoskopija	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih polipa/ dr. oboljenja
2018	19.901	3.054 (15,3%)	2405 (12,1%)	75 (3,1%)	35	1	19
2019	19.860	4.964 (25%)	3199 (16,1%)	126 (3,9%)	65	10	18
2020	19.884	1171 (14,7%)	799 (10,1%)	40 (5,0%)	16	/	4

Skrining raka dojke

Pančevo – Ciljna populacija za organizovani skrining raka dojke na teritoriji Pančeva u 2019. godine je bila 9.063 žena. Od 01.01-31.12.2020. na skrining raka dojke u Pančevu pozvano je 3.187 žena (35,2% od godišnjeg plana), a 976 žena je uradilo mamografiju (10,8% od godišnjeg plana). Pozitivnih BIRADS 35 nije bilo, a kod 113 žena je urađena dodatna dijagnostika prema Vodiču dobre kliničke prakse. Zbog aktuelne epidemiološke situacije dodatna dijagnostika je zakazana u 2021. godini.

Tabela 14. Rezultati sprovođenja skringa raka dojke u Pančevu u periodu 2018-2020 god.

	Planiran broj pozvanih	Pozvano na skrining/ % od plana	Broj mamografija/ % od plana	BIRADS 4 i 5	Broj otkrivenih karcinoma	Broj otkrivenih benignih promena
2018	9267	2126 (22,9%)	355 (3,8%)	12	2	8
2019	9190	3460 (37,6%)	1095 (11,9%)	/	/	2
2020	9063	3187 (35,2%)	976 (10,8%)	35	U toku	U toku

Dijabetes melitus

Dijabetes melitus MKB 10 (E10-E14) predstavlja grupu metaboličkih poremećaja koju karakteriše hiperglikemija, kao posledica defekta u insulinskoj sekreciji ili aktivnosti. Prema proceni Instituta za javno zdravlje Srbije, u Republici Srbiji bez Kosova i Metohije od dijabetesa boluje približno 770.000 osoba ili 12% odraslog stanovništva. Broj osoba sa tipom 2 dijabetesa je mnogostruko veći (95%) u odnosu na osobe sa tipom 1 dijabetesa (5%). Pri tom, prema procenama domaćih eksperata i na osnovu rezultata međunarodnih studija, 43% osoba sa tipom 2 dijabetesa, nema postavljenu dijagnozu i ne zna za svoju bolest. S tim u vezi, jasno je da je realan broj obolelih od dijabetesa melitusa i u našem okrugu mnogo veći od prijavljenog od strane izabranih doktora.

U 2020. godini registrovano je 3,5% više novoobolelih nego 2019. godini i 0,9% manje nego na petogodišnjem proseku prijavljivanja novoobolelih (Tabela 15).

Tabela 15. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018-2019.godine, i petogodišnji prosek prijavljivanja (stope na 100.000 stanovnika)

	Oboleli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogodišnji prosek (2015-2019)		971,6	345,5	11,2	3,9	962,8	342,4
2018	ukupno	997	354,5	7	2,5	990	352,1
	muškarci	480	352,0	3	2,2	477	344,8
	žene	517	361,9	4	2,8	513	359,1
2019	ukupno	930	335,2	10	3,6	920	331,6
	muškarci	463	339,2	6	4,4	457	334,7
	žene	467	331,5	4	2,8	463	328,6
2020	ukupno	963	347,2	6	2,2	957	344,9
	muškarci	459	336,2	4	2,9	455	333,3
	žene	504	357,7	2	1,4	502	356,3

Posmatrajući opštine, u odnosu na okrug (Inc 2,2), incidence dijabetesa melitusa tip 1 u 2020. godine bile su veće u Kovačici (Inc 12,7), manji u Vršcu (Inc 2,0) i Pančevu (Inc 1,7), dok u ostalim opštinama nije bilo registrovanih obolelih od DM tip 1 (Tabela 16).

U odnosu na okrug (Inc 344,9), incidence DM tip 2 u 2020. godini su bile veće u Opovu (Inc 541,1), Plandištu (Inc 490,2), Beloj Crkvi (Inc 406,9) i Kovinu (Inc 381,5), a manji u Kovačici (Inc 337,6) i Vršcu (Inc 333,2), Pančevu (Inc 314,6) i Alibunaru (Inc 284,2).

Tabela 16. Distribucija broja obolelih i stope incidencije dijabetesa melitusa tip 1 i tip 2 po opštinama Južnobanatskog okruga u periodu 2018-2020.god. (stope na 100.000 stanovnika)

		JBO	Pančevo	Vršac	Kovin	Kovačica	Opovo	B. Crkva	Plandište	Alibunar
2018	DM 1	7	2	0	1	1	1	1	0	1
	Inc	2,5	1,6	0	3,1	4,1	10,2	6,1	0	5,3
	DM 2	990	369	171	117	80	52	64	54	83
	Inc	352, 1	306,6	344,0	368,4	332,6	529,2	392,7	517,8	442,2
2019	DM 1	10	1	4	3	0	0	1	1	0
	Inc	3,6	0,8	8,2	9,6	0	0	6,3	9,8	0
	DM 2	920	339	163	117	80	50	66	51	54
	Inc	331, 6	283,7	333,2	375,1	337,6	520,3	413,2	529,4	295,1
2020	DM 1	6	2	1	0	3	0	0	0	0
	Inc	2,2	1,7	2,0	0	12,7	0	0	0	0
	DM 2	957	376	163	119	80	52	65	50	52
	Inc	344, 9	314,6	333,2	381,5	337,6	541,1	406,9	490,2	284,2

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije u Južnobanatskom okrugu je u 2019. godini od dijabetes melitusa umrlo 80 osoba, što je 33,9% manje nego u 2018. godini i 30,1% manje nego na petogodišnjem proseku umrlih (Tabela 17).

Tabela 17. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta dijabetesa melitusa po polu u Južnobanatskom okrugu u periodu 2018 -2019. godine i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

	Umrli	Ukupno		Tip 1		Tip 2	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogodišnji prosek (2015-2019)		114,4	40,7	50,4	17,9	62,8	22,3
2018	ukupno	121	45,1	53	19,0	68	24,3
	muškarci	56	41,5	22	16,0	34	24,7
	žene	65	48,6	31	21,9	34	24,0
2019	ukupno	80	28,8	38	13,7	42	15,2
	muškarci	38	27,8	16	11,7	20	14,7
	žene	42	29,8	12	15,6	16	15,7
2020	ukupno	132	47,6	58	20,9	74	26,7

Akutni koronarni sindrom (AKS)

Kardiovaskularne bolesti (KVB) se nalaze na prvom mestu kao uzrok obolevanja i umiranja od svih bolesti i čine preko 50% udela u umiranju od svih bolesti. U razvijenim zemljama se broj osoba koje umiru od KVB smanjuje zahvaljujući preduzetim preventivnim merama, ali i uspešnoj i pravovremenoj terapiji, dok u zemljama u razvoju raste učestalost KVB.

Nestabilna angina pektoris, infarkt miokarda sa i bez elevacije ST segmenta i iznenadna (nagla) srčana smrt predstavljaju akutne, nestabilne oblike ishemijske bolesti srca pod zajedničkim nazivom akutni koronarni sindrom (AKS). I tokom 2020. godine veliki broj pacijenata obolelih od AKS iz Južnog Banata se lečio u zdravstvenim ustanovama u Beogradu i Sremskoj Kamenici. Kompletirajući podatke Registra za AKS ZJZ Pančevo, sa podacima zdravstvenih ustanova u Beogradu i S.Kamenici, IJZ Srbije publikovao je podatke za 2019. godinu dok su za 2020. godinu prikazani trenutni raspoloživi podaci Registra za AKS ZJZ Pančevo radi uvida, a kompletiranje baze novoobolelih i umrlih u 2020. godini se očekuje krajem 2021.godine.

U 2019. godini registrovano je 21,5% više novoobolelih nego u 2018. godini i 20,5% više nego na petogodišnjem proseku registrovanja novoobolelih. Infarkt miokarda se tokom 2019. godine registrovao u 87,4% slučajeva, a nestabilna angina pektoris u 12,6% u ukupnom udelu u AKS. Incidence pokazuju da od AKS znatno češće oboljevaju muškarci nego žene (Tabela 18). U istom periodu registrovano je 137 osoba umrlih od AKS što je 12,3% više nego 2018. godine i 5,8% manje nego na petogodišnjem proseku. Infarkt miokarda je tokom 2019. godine bio uzrok svih smrtnih ishoda od AKS, dok umrlih od nestabilne angina pektoris nije bilo. Mortalitet pokazuje da od AKS znatno češće umiru muškarci nego žene (Tabela 19).

Tabela 18. Distribucija broja novoobolelih i stope incidencije akutnog koronarnog sindroma po polu u Južnobanatskom okrugu od 2018. do 2020*. godine, i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Inc	broj	Inc	broj	Inc
Petogodišnji prosek (2015-2019)		856,4	304,5	776,4	276,1	80	28,4
2018	ukupno	849	304,0	786	281,4	63	22,6
	muškarci	529	384,9	478	347,8	51	37,1
	žene	320	225,6	308	217,1	12	8,5
2019	ukupno	1032	372,0	902	325,2	130	46,9
	muškarci	652	477,6	566	414,6	86	63,0
	žene	380	269,7	336	238,5	44	31,2
2020*	ukupno	522	/	489	/	33	/

*Kompletiranje baze Registra za AKS za 2020. godine očekuje se do kraja 2021.godine

Tabela 19. Distribucija broja umrlih i stope mortaliteta akutnog koronarnog sindroma (AKS) po polu u Južnobanatskom okrugu od 2018. do 2020*.godine i petogodišnji prosek (stope na 100.000 stanovnika)

		AKS		Infarkt		Nestabilna angina	
		broj	Mt	broj	Mt	broj	Mt
Petogodišnji prosek (2015-2019)	ukupno	145,4	51,7	143,8	51,1	1,6	0,6
2018	ukupno	122	43,7	121	43,3	1	0,4
	muškarci	77	56,0	77	56,0	0	0
	žene	45	31,7	44	31,0	1	0,7
2019	ukupno	137	49,4	137	49,4	0	0
	muškarci	83	60,8	83	60,8	0	0
	žene	54	38,3	54	38,3	0	0
2020*	ukupno	148	53,3	147	52,9	1	0,36

* Dopuna podataka o umrlim za 2020. godine očekuje se do kraja 2021.godine

Posmatrajući podatke za AKS u poslednjih pet godina beleži se pad broja umrlih od ove bolesti.

Ostala hronična nezarazna oboljenja

U grupi ostalih HNO (hronična bubrežna insuficijencija, reumatske groznice, endemska nefropatija, psihoteze, narkomanija...) evidentirano je lošije prijavljivanje novoobolelih i postoje nedovoljni podaci za praćenje i analizu kretanja ovih bolesti. Iz grupe Ostalih HNO u 2020. godini prijavljeno je 158 novoobolelih, što je za 22,2% manje nego u 2019. godini i 16,3% manje u odnosu na petogodišnji prosek prijavljivanja (188,8). Takođe u 2020. godini registrovana je 471 osoba umrla od Ostalih HNO, što je za 11,3% više nego 2019. godini i 6,9 % više u odnosu na petogodišnji prosek prijavljivanja (440,4) (Tabela 20).

Tabela 20. Distribucija broja novoobolelih od ostalih HNO u Južnobanatskom okrugu od 2018 - 2020. godine i petogodišnji prosek

Bolest	Broj obolelih			
	Petogodišnji prosek (2016-2020)	2018	2019	2020
Hronična insuficijencija bubrega (N 18)	12,6	5	6	3
Reumatska grozna (I 00 – I 09)	0	0	0	0
Endemska nefropatija (N 15.0)	0	0	0	0
Druge (D66-D67, F00-03, F06, F10,F11–F19, F20-23,F28-29, F30-32, F84, G71, J44, J45, J47)	176,2	148	197	155
Bolesti krvnih sudova mozga (I60-I69)	/	/	/	/
UKUPNO	188,8	153	203	158

Tabela 21. Distribucija broja umrlih od ostalih HNO u Južnobanatskom okrugu od 2016 - 2020. godine i petogodišnji prosek

Bolest	Broj umrlih			
	Petogodišnji prosek (2016-2020)	2018	2019	2020
Hronična insuficijencija bubrega (N 18)	52,8	53	61	73
Reumatska groznica (I 00 – I 09)	0,4	0	0	0
Endemska nefropatija (N 15.0)	0	0	0	0
Druge (D66–D67, F00-03, F06, F10,F11–F19, F20-23,F28-29, F30-32, F84, G71, J44, J45, J47)	113	156	92	138
Bolesti krvnih sudova mozga (I60-I69)	274,2	243	270	260
UKUPNO	440,4	452	423	471

Izveštaj o kretanju vodećih HNO je urađen na osnovu prijava nezaraznih bolesti koje su dostavljene i podataka koji su prikupljeni od strane ZZZ Pančevo iz zdravstvenih ustanova sa teritorije Južnog Banata, Beograda i drugih gradova gde su lečeni stanovnici Južnobanatskog okruga. Kao izvor podataka korišćen je Registar za rak, Registar za dijabet, Registar za AKS, Registar ostalih nezaraznih bolesti i baze umrlih Zavoda za javno zdravlje Pančevo, kao i podaci Instituta za javno zdravlje Srbije i Republičkog zavoda za statistiku.

**prikaz higijenskog stanja
u Južnobanatskom okrugu**

PRIKAZ HIGIJENSKOG STANJA NA TERITORIJI JUŽNOBANATSKOG OKRUGA U 2020. GODINI

PRAĆENJE KVALITETA VAZDUHA U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Zdrava životna sredina podrazumeva međusobnu uzajamnu ravnotežu i sadejstvo svih njenih elemenata: zemljišta, vode, vazduha, biljnog i životinjskog sveta. Zagađenje vazduha je značajno sa aspekta uticaja na životnu sredinu i sa aspekta uticaja na zdravlje ljudi. Mnogobrojna saznanja o štetnom dejstvu aerozagađenja na ljude dobijena su posle masovnih katastrofa uzrokovanih aerozagađenjem u nekim velikim svetskim gradovima, kao i iz podataka zaštite radnika na radu i studija o humanoj i animalnoj populaciji. Međutim, prisutnost zagađujućih materija i u malim koncentracijama uz prolongirano dejstvo može imati štetni uticaj po zdravlje ljudi. Emitovane zagađujuće materije u atmosferi mogu nagraditi nove štetne supstance u atmosferi, a svakako se u njoj mogu naći i zagađenja preneta sa većih udaljenosti. Kakav će i koliki efekat na zdravlje imati zagađenje iz vazduha zavisi od mnogih činilaca (od vrste i koncentracija štetnih supstanci u vazduhu, veličine ventilacije, stanja respiratorne sluznice, ukupnog zdravstvenog stanja, životne dobi).

O aerozagađenju se češće govori kao o činiocu koji doprinosi nastanku bolesti ili pogoršanju već postojeće bolesti (pre svega respiratornih i kardiovaskularnih), nego kao o primarnom činiocu za nastanak nekog oboljenja. Procena zdravstvenog rizika za ljude od izloženosti zagađenom vazduhu moguća je na osnovu dugoročnog praćenja koncentracija zagađujućih materija u vazduhu i praćenja zdravstvenog stanja stanovništva, pre svega onih zdravstvenih ishoda za koje se zna da su povezani sa zagađenjem iz vazduha.

Zavod za javno zdravlje Pančevo, kao ovlašćena i akreditovana ustanova vrši sistematsko praćenje kvaliteta vazduha u životnoj sredini u gradovima Pančevu i Vršcu. U Pančevu na pet mernih mesta i u gradu Vršcu na tri merna mesta. U periodu od 21.09-20.10.2020. godine izvršeno je i jednokratno merenje zagađujućih materija u opštini Kovin na tri merna mesta Kovin, Mramorak i Deliblato. Merna mesta na kojima je vršen monitoring pripadaju mreži lokalnih urbanih stanica za praćenje imisije zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu. Na svim mernim mestima nisu praćeni isti polutanti. Najveći broj polutanata praćen je na mernim mestima Vatrogasni dom i Zavod u gradu Pančevu.

AEROZAGAĐENJE U PANČEVU, KOVINU I VRŠCU

PANČEVO

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na dva merna mesta u gradu Pančevu. Tokom svih meseci 2020. god nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja godišnja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

Čad je merena ukupno u 1462 uzoraka na četiri merna mesta u Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom, Strelische i Nova Misa). Najveći broj prekoračenja registrovan je na lokaciji Nova Misa (36) u stambenoj zoni. Najveća maksimalna koncentracija bila je na lokaciji Nova Misa ($148\mu\text{g}/\text{m}^3$). Najveća srednja godišnja vrednost za čad je iznosila $20,8\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Nova Misa. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čadi na svim lokalitetima u gradu Pančevu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima, tj. u periodu grejanja.

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Pančevu i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija je niska $8,2\mu\text{g}/\text{m}^3$ i u okviru je preporučene prosečne godišnje koncentracije.

*Indeks kvaliteta vazduha (SAQI_11) je procenjen prema vrednostima koje su date u Knežević J i sar., Kvalitet vazduha u Republici Srbiji 2019 godine, Ministarstvo zaštite životne sredine, Agencija za zaštitu životne sredine, Beograd, 2020.

SO ₂ Pančevo - Zavod		2020. godina		
Indeks kvaliteta vazduha	SAQI_11 *	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
	odličan	0-50.0	305	100
	dobar	50.1-75.0	0	0
	prihvatljiv	75.1-125.0	0	0
	zagađen	125.1-187.5	0	0
	jako zagađen	>187.5	0	0
			305	100.0

SO ₂ Pančevo - Vatrogasni dom		2020. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
odličan	0-50.0	366	100	
dobar	50.1-75.0	0	0	
prihvatljiv	75.1-125.0	0	0	
zagađen	125.1-187.5	0	0	
jako zagađen	>187.5	0	0	
		366	100.0	

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Pančevu (Zavod, Vatrogasni dom) i nema prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečna godišnja koncentracija od $15,8\mu\text{g}/\text{m}^3$ niža je od granične vrednosti na godišnjem nivou i ispod je kritičnog nivoa za zaštitu vegetacije.

NO ₂ Pančevo - Zavod		2020. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
odličan	0-42.5	363	99.5	
dobar	42.6-60.0	2	0.5	
prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0	
zagađen	85.1-125.0	0	0.0	
jako zagađen	>125.0	0	0.0	
		365	100.0	

Azotni oksidi praćeni su na mernom mestu Narodna bašta automatskim monitoringom u gradu Pančevu u ukupno 352 uzorka. Prosečna godišnja koncentracija je iznosila $35,77\mu\text{g}/\text{m}^3$, a najviša izmerena $165,87\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀

U gradu Pančevu sistematski je praćena koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu na dva merna mesta – Strelište svakog trećeg dana i svakodnevno automatsko merenje na lokaciji Narodna bašta. Od ukupno 467 uzoraka, u ukupno 143 (30,6%) izmerene koncentracije su prekoračile GV. Prosečna godišnja koncentracija za ovaj polutant iznosi $47,49\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najviša izmerena

koncentracija iznosila je $411,88\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Narodna bašta i $233,00\mu\text{g}/\text{m}^3$ na lokaciji Strelište.

Teški metali (kadmijum, olovo, nikl, arsen, živa) analizirani su u uzorcima PM_{10} na mernom mestu Strelište. Prosečne godišnje koncentracije za normirane teške metale nisu prelazile granične ni ciljne vrednosti.

PM ₁₀ Pančevo - Strelište		2020. godina	
SAQI_11 *	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
Indeks kvaliteta vazduha odličan	0-20	45	0.0
dobar	20,1-40	45	100.0
prihvatljiv	40,1-50	9	0.0
zagađen	50,1-100	16	0.0
jako zagađen	>100	7	0.0
		122	100.0

PM ₁₀ Pančevo - Narodna bašta		2020. godina	
SAQI_11 *	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
Indeks kvaliteta vazduha odličan	0-20	39	11.3
dobar	20,1-40	143	41.4
prihvatljiv	40,1-50	43	12.5
zagađen	50,1-100	92	26.7
jako zagađen	>100	28	8.1
		345	100.0

Ukupne suspendovane čestice PM_{2,5} praćene su kontinualno automatski na mernom mestu Narodna bašta tokom cele 2020. godine. Prosečna koncentracija za dostupnih 345 dnevnih uzoraka za ovaj period merenja bila je $37,85\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Amonijak je kao specifični polutant sistematski praćen u gradu Pančevu na tri merna mesta u ukupno 1083 uzoraka bez prekoračenja maksimalno dozvoljene dnevne koncentracije. Srednja godišnja koncentracija iznosila je $8,71\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Lako isparljivi ugljovodonici – benzen, toluen, ksilen (BTX) praćeni su u ukupno 468 uzoraka ambijentalnog vazduha na tri merna mesta u Pančevu (122 uzorka na mernom mestu Zavod i Vatrogasni dom i 346 uzoraka na mernom mestu Narodna bašta).

Benzen je izmeren u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od $1,73\mu\text{g}/\text{m}^3$ koja je u nivou propisane granične vrednosti za godišnji nivo. Maksimalna koncentracija benzena od $16,0\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmerena je na mernom mestu Zavod.

Toluen Prosečna godišnja koncentracija ovog polutanta u ambijentalnom vazduhu u Pančevu iznosila je $3,32\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna koncentracija toluena od $42,67\mu\text{g}/\text{m}^3$ izmerena je na mernom mestu Narodna bašta.

Ksilen je u ambijentalnom vazduhu u Pančevu prisutan u prosečnoj godišnjoj koncentraciji od $3,80\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalna izmerena koncentracija zabeležena je na mernom mestu Narodna bašta i iznosila je $69,05\mu\text{g}/\text{m}^3$.

KOVIN

Praćenje zagađujućih materija u ambijentalnom vazduhu u Kovinu i Mramorku je izvršeno tokom 15 dana na svakom mernom mestu u periodu septembar-oktobar 2020. godine. U Deliblatu su merenja vršena 30 dana u istom periodu.

Aerosediment – ukupne taložne materije su praćene na jednom mernom mestu u Kovinu i nije bilo prekoračenja mesečne granične vrednosti imisije za ukupan aerosediment. Srednja vrednost nije prekoračila godišnju graničnu vrednost (GV).

Amonijak je meren u Kovinu i Mramorku. Izmerene koncentracije nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀ praćene su na mernom mestu u Deliblatu. Prosečna koncentracija u 30 dnevnih uzoraka bila je $28,37\mu\text{g}/\text{m}^3$. Maksimalno izmerena koncentracija je bila $68\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Izmerene vrednosti ostalih parametara - čađi, sumpordioksida i azotdioksida u Deliblatu nisu prekoračivale dnevne granične vrednosti.

VRŠAC

Tokom 2020. godine na mernom mestu Carinski terminal nisu izmerene koncentracije veće od granične vrednosti od $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ za parametar čađ. Na

mernom mestu Opština koncentracija čadi je registrovana preko granične vrednosti u 2 (0,6%) uzorka.

Prosečna koncentracija čadi na lokaciji Opština ($14,5\mu\text{g}/\text{m}^3$) je veća od prosečne koncentracije na lokaciji Carinski terminal ($6,5\mu\text{g}/\text{m}^3$). Čad je značajno više prisutna na lokaciji Opština i razlika u opterećenosti dva merna mesta ukazuje na poreklo čestica čadi od saobraćaja i iz ložišta. Distribucija prosečnih mesečnih koncentracija čadi na oba lokaliteta u gradu Vršcu ukazuje na prisustvo većih koncentracija ovog polutanta u zimskim mesecima u periodu grejanja.

Analiza izmerenih koncentracija čadi pokazuje da je najveći broj dana sa rizičnim koncentracijama po zdravlje stanovništva registrovan na lokaciji Opština 2 (0,6%).

Sumpordioksid je praćen na dva merna mesta u gradu Vršcu (Carinski terminal i Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije sumpordiokksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa sumpordiokksida za zaštitu vegetacije.

Azotdioksid je praćen na dva mesta u gradu Vršcu u ukupno 714 uzoraka (Carinski terminal i Opština), bez prekoračenja GV za ovaj polutant. Prosečne godišnje koncentracije azotdioksida na oba merna mesta u okviru su kritičnog godišnjeg nivoa azotdioksida za zaštitu vegetacije.

NO ₂ Vršac - Carinski terminal		2020. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
odličan	0-42.5	360	100.0	
dobar	42.6-60.0	0	0.0	
prihvatljiv	60.1-85.0	0	0.0	
zagađen	85.1-125.0	0	0.0	
jako zagađen	>125.0	0	0.0	
		360	100.0	

NO ₂ Vršac - Opština		2020. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Broj dana	%
odličan		0-42.5	354	100.0
dobar		42.6-60.0	0	0.0
prihvatljiv		60.1-85.0	0	0.0
zagađen		85.1-125.0	0	0.0
jako zagađen		>125.0	0	0.0
			354	100.0

Čad je analizirana na dva merna mesta (Carinski terminal i Opština). Analiza izmerenih koncentracija čadi od ukupno 708 uzoraka pokazuje da je 2 (0,3%) dana bilo sa rizičnim koncentracijama po zdravlje stanovništva na lokaciji Opština.

Ukupne suspendovane čestice PM₁₀ sistematski su praćene u Vršcu na dva merna mesta, Carinski terminal (svaki šesti dan) i Vojnički trg (svaki treći dan). Od ukupno 198 ispitanih uzoraka vazduha u 20 (10,1%) uzoraka koncentracije su bile veće od GV (3 na mernom mestu Carinski terminal i 17 na mernom mestu Vojnički Trg). Maksimalna izmerena koncentracija PM₁₀ iznosila je $121\mu\text{g}/\text{m}^3$ na mernom mestu Vojnički trg. Prosečna godišnja koncentracija PM₁₀ u ambijentalnom vazduhu u Vršcu od $30,0\mu\text{g}/\text{m}^3$ niža je od propisane prosečne godišnje koncentracije. U uzorcima ukupnih suspendovanih čestica uzetih u ambijentalnom vazduhu u Vršcu određivane su i koncentracije teških metala.

PM ₁₀ Vršac - Carinski terminal		2020. godina		
SAQI_11 *	Indeks kvaliteta vazduha	Koncentracija $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Broj dana	%
odličan		0-20	18	34.0
dobar		20,1-40	31	58.5
prihvatljiv		40,1-50	1	1.9
zagađen		50,1-100	3	5.7
jako zagađen		>100	0	0.0
			53	100.0

PM ₁₀ Vršac - Vojnički trg		2020. godina		
Indeks kvaliteta vazduha	SAQI_11 *	Koncentracija µg/m ³	Broj dana	%
odličan	0-20	28	19.2	
dobar	20,1-40	77	52.7	
prihvativ	40,1-50	24	16.4	
zagađen	50,1-100	16	11.0	
jako zagađen	>100	1	0.7	
		146	100.0	

Na osnovu rezultata monitoringa kvaliteta vazduha na području Južnobanatskog okruga može se zaključiti da rezultati u pogledu pojedinih osnovnih zagađujućih supstancija – aerosedimenta, sumpordioksida i azotdioksida su zadovoljavajući, kao i rezultati ispitivanja svih specifičnih polutanata uključujući i teške metale.

Kvalitet ambijentalnog vazduha u pogledu povećane koncentracije čadi i ukupnih suspendovanih čestica je nezadovoljavajući, zbog čega postoji određeni zdravstveni rizik, pre svega za osetljive populacione grupe, koji podrazumeva pogoršanje postojećih i doprinos nastajanju štetnih kardiovaskularnih, respiratornih i drugih zdravstvenih ishoda.

PRAĆENJE REZULTATA MERENJA ALERGENOG POLENA NA TERITORIJI GRADA PANČEVA I OKOLINE

Polen biljaka je za čoveka jedan od najznačajnijih alergena u vazduhu. Polenova zrna kod više od 20% ljudske populacije izazivaju alergijske reakcije (bronhitis, konjuktivitis, dermatitis, polenska kijavica), dok u slučaju dugotrajnog i višegodišnjeg izlaganja visokim koncentracijama jedan deo ljudske populacije oboleva od hroničnog bronhitala i bronhijalne astme. Zagađenost vazduha u urbanim, industrijskim sredinama doprinosi pojačanom alergijskom dejstvu aeropolena.

Merenje koncentracije polena 24 alergene biljne vrste u vazduhu obavlja se u okviru sistematskog praćenja koncentracije polena na teritoriji Grada Pančeva, u okviru državne mreže za monitoring alergenog polena koji vrši Agencija za zaštitu životne sredine. Merno mesto za uzorkovanje polena je u centru Pančeva, na zgradi Gradske uprave Pančevo.

Vremenski period kontinuiranog uzimanja uzoraka počinje početkom februara i traje do prvih novembarskih dana, u zavisnosti od vremenskih uslova.

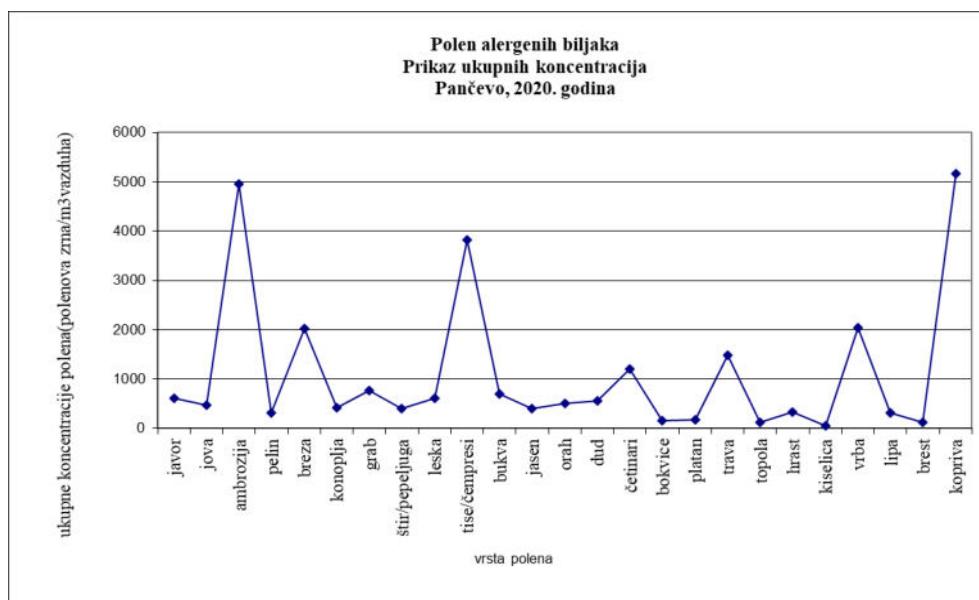
Merenja polena u vazduhu obuhvataju tri sezone cvetanja:

- sezonom cvetanja drveća koja počinje početkom februara cvetanjem leske i jove i traje do početka maja;
- sezonom cvetanja trava koja traje od maja do druge dekade jula, a osim cvetanja trava karakteriše je i cvetanje borova i lipa;
- sezonom cvetanja korova koja traje od druge polovine jula do početka novembra meseca i karakteriše je cvetanje ambrozije.

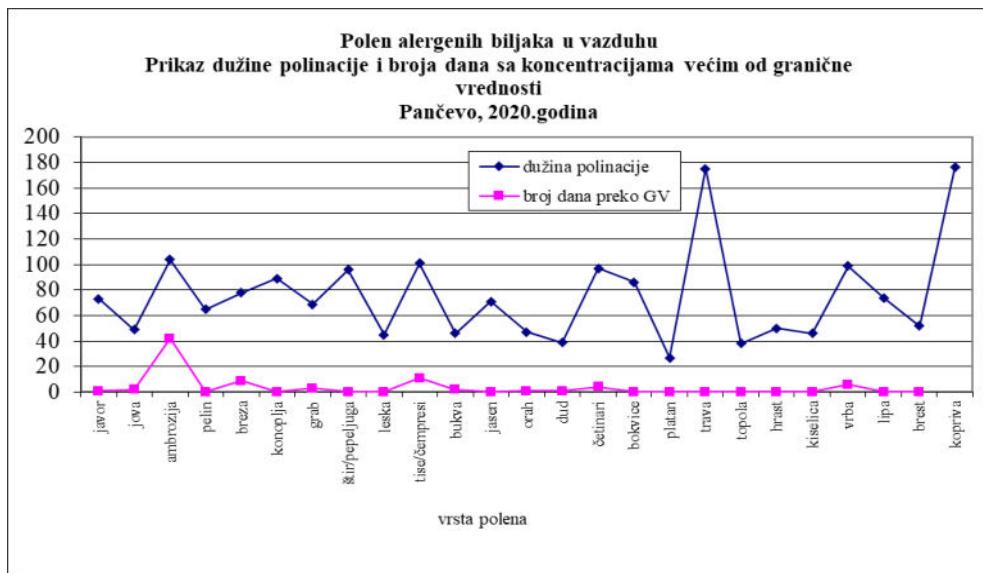
Vrši se identifikacija polena sledećih biljnih vrsta: leska, jova, tise i čempresi, brest, topola, javor, vrba, jasen, breza, grab, platan, orah, hrast, bor, konoplja, trave, lipa, bokvica, kiselica, koprive, štir, pelin i ambrozija.

Rezultati merenja aerogenog polena u vazduhu grada Pančeva su tabelarno prikazani.

Grafički prikaz rezultata merenja aeropolena u 2020. godini

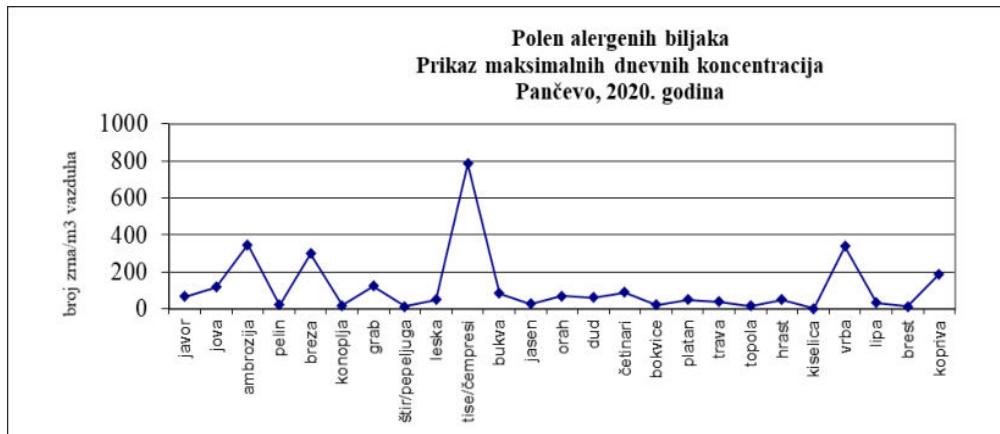

Tokom perioda merenja **ukupnih koncentracija** polena u 2020. godini u vazduhu u Pančevu najviše su bile ukupne koncentracije polena koprive (5161 polenovih zrna/m³ vazduha), ambrozije (4961 polenovih zrna/m³ vazduha) i tise i čempresa (3817 polenovih zrna/m³ vazduha).

Najdužu polinaciju su imale koprive (176 dana), trave (175 dana), ambrozije (104 dana), tise i čempresi (101 dan) i vrbe (99 dana), dok su ostale vrste alergenih biljaka imale manju dužinu polinacije.

Najveći **broj dana sa koncentracijama većim od granične vrednosti** za polen alergenih biljaka zabeležen je za polen ambrozije (42 dana), koprive (24 dana), tise i čempresa (14 dana) i breze (9 dana).

Najveće vrednosti **maksimalne dnevne koncentracije** imale su koncentracije polena tise i čempresa (784 polenovih zrna/m³ vazduha), vrbe (339 polenovih zrna/m³ vazduha), ambrozije (347 polenovih zrna/m³ vazduha), breze (301 polenovih zrna/m³ vazduha), koprive (189 polenovih zrna/m³ vazduha).

Granična vrednost za koncentracije polena ambrozije u vazduhu se razlikuje od polena drugih vrsta te je potencijalni rizik od polena ambrozije veći nego rizik istih koncentracija drugih vrsta.

KALENDAR POLINACIJE ZA 2020. GODINU												
Biljni taksoni / meseč	januar	februar	mart	april	maj	jun	jul	avgust	septembar	oktobar	novembar	decembar
leska												
jova			■									
tise/čempresi			■■						■	■		
brest												
topola				■								
javor			■■									
vrba				■■								
jasen												
breza												
graba				■■								
platan												
orah												
hrast												
četinari		■										
dud					■■							
bukva					■■							
lipa												
trave												
bokvice												
kiselicice			■									
konopljia												
kopnve		■			■■			■■■■■				
štirevi/papeljuge												
pelin						■			■■■■■			
ambrozija									■■■■■			

Ocena zdravstvenog rizika

U periodu od 6-44 nedelje 2020. godine ukupan broj dana koji je ocenjen sa: **umerenim zdravstvenim rizikom** po nastanak alergijskih reakcija je iznosio za polen: jove 1 dan, javora 1 dan, tisa i čempresa 3 dana, graba 2 dana, bukve 1 dan, oraha 1 dan, duda 1 dan, vrbe 3 dana, koprive 12 dana, četinara 4 dana i ambrozije 19 dana; **visoki zdravstveni rizik** po nastanak alergijskih reakcije je bio za polen: jove 1 dan, tisa i čempresa 8 dana, graba 1 dan, vrbe 3 dana, koprive 12 dana i ambrozije 23 dana (Slika 5).

Ukupan broj dana koji je ocenjen sa umerenim rizikom najmanje za jednu vrstu alergenog polena je bio u periodu od 6-44 nedelja 2020. godine 34 dana i sa visokim rizikom (kada je bar jedna vrsta ocenjena ovom ocenom) 51 dan.

PRAĆENJE BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI NA PODRUČJU JUŽNOBANATSKOG OKRUGA

Buka je neželen zvuk koji višestruko ugrožava ljudsko zdravlje. Buka kojoj su ljudi svakodnevno izloženi, komunalna ili opšta buka, kao i buka zatvorenih boravišnih prostora, jedan je od najvećih problema, posebno u gradskim područjima. Kao mešavina zvukova različitih osobina buka može biti trajna, isprekidana i udarna, promjenljivih nivoa, različitog trajanja i vremenske raspodele.

Buka u životnoj sredini uglavnom je posledica ljudskih aktivnosti, ali buku može stvarati i priroda (udar groma, vodopadi, jaki vetrovi, životinje...). Glavni izvori buke u komunalnoj sredini su saobraćaj, industrija, građevinski i javni radovi, rekreacija, sport, zabava. Saobraćaj je među najvažnijim izvorima buke, a čak 80% zagađenja bukom u gradovima uzrokuju automobili. Zbog toga je "zagađenje bukom" postalo izrazit javnozdravstveni i ekološki problem.

Kao posledica izloženosti velikoj buci mogu da se javi efekti na čulo sluha (auditivni) i efekti na ostale organe i tkiva (neauditivni).

Uvo nije podjednako osjetljivo za sve frekvencije, najosjetljivije je u području od 350 - 3500 Hz, pri intenzitetu od 20-80dB, koje odgovara govornom području. Granica socijalnog kontakta je 40dB. Ozbiljnost oštećenja sluha zavisi od intenziteta i trajanja delovanja buke. Jaka, isprekidana ili udarna buka izaziva češće privremeno pomeranje praga čujnosti, a ređe trajni gubitak sluha.

Neauditivni zdravstveni efekti izraz su fiziološke reakcije na stres. Buka indirektno utiče na endokrini sistem i simpatički deo autonomnog nervnog sistema i podstiče izlučivanje stressogenih hormona. Većina efekata buke (smetnje kardiovaskularnog, digestivnog i imunološkog sistema, smanjenje pažnje i pamćenja, suženje vidnog polja) kratkotrajna je i prolazna. Ali, zdravstvene smetnje mogu preći i u hronične. Kod dece se zapažaju poremećaji koncentracije i pamćenja. Posebno se naglašava važnost uklanjanja buke pri intelektualnom radu. Za dobar san bilo bi poželjno da buka ne prelazi 30 decibela, a pojedinačni zvučni nadražaji 45 decibela.

Razlike u individualnoj osjetljivosti na buku su velike. Na doživljaj buke deluje stav prema buci, nedostatak nadzora nad bukom, prenos neprijatne informacije, ambijentalna buka.

Sistematsko merenje buke u životnoj sredini uslov je za bolje upoznavanje štetnih efekata prekomerne buke i sprovođenje nadzora i smanjenja nivoa buke u svakodnevnom životu i radu.

Na lokalnom, gradskom nivou, važno je utvrditi i pratiti nivo buke, predvideti ideo buke pri prostornom planiranju, planiranju zelenih površina i saobraćajnica, pri uvođenju svake nove delatnosti i sprovođenju mera za smanjenje nivoa buke. Rezultati sistematskog merenja nivoa buke treba da posluže urbanistima pri prostornom uređenju i rekonstrukciji postojećih naselja i područja, arhitektama pri projektovanju objekata u neposrednoj blizini mernih mesta i medicinskim stručnjacima pri oceni zdravstvenih smetnji od buke.

Na odabranim mernim mestima merenja se vrše kontinualno, 24-časovno. Mere se glavni indikatori buke u životnoj sredini: dnevni- L_{day} (od 06-18h), večernji- $L_{evening}$ (od 18-22h) i noćni L_{night} (od 22-06h) nivoi buke u životnoj sredini kao i celodnevni nivo buke- L_{den} (00-24h). Pored glavnih mere se i pomoćni indikatori: L_{AE} , L_{AFmax} , L_{AFmin} i procentni nivoi $L_{N,T}$.

Na svakom mernom mestu meri se gustina saobraćaja brojanjem prolaska lakih i teških vozila.

Meteorološki uslovi mereni na terenu nisu bili od uticaja na izvršena merenja.

U 2020. godini Zavod za javno zdravlje Pančevo vršio je monitoring buke u životnoj sredini u gradu Pančevu, Vršacu, opštini Kovin i Bela Crkva prema formiranoj mreži mernih mesta.

GRAD PANČEVO

Mreža mernih mesta za monitoring buke u Pančevu obuhvata 41 merno mesta raspoređeno u šest akustičkih zona:

1. Područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i oporavilišta, kulturno-istorijski lokaliteti, veliki parkovi
2. Turistička područja, kampovi i školske zone
3. Čisto stambena područja
4. Poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja i dečja igrališta
5. Gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zona duž saobraćajnica, magistralnih i gradskih saobraćajnica
6. Industrijska, skladišna i servisna područja i transportni terminali bez stambenih zgrada

Statističkom obradom rezultata merenja odabralih indikatora buke na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u letnjoj sezoni 2020. godine dobijene su prosečne vrednosti indikatora buke, prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja.

Prosečna vrednost indikatora buke na mernim mestima u Pančevu u letnjoj sezoni 2020. godine izražena u dB

Indikatori buke	Lday	Levening	Lnight	Lden
Prosečne vrednosti indikatora buke	55,79	55,62	51,69	55,79

Prosečna prekoračenja vrednosti indikatora buke za dan, veče i noć na mernim mestima u Pančevu u letnjoj sezoni 2020. godine izražena u dB

Indikatori buke	L _{day}	L _{evening}	L _{night}
Prosečna prekoračenja granične vrednosti indikatora buke	4,23	4,26	5,90

Statističkom obradom rezultata brojanja saobraćaja na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u letnjoj sezoni 2020. godine dođen je broj prosečnih prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas.

Prosečan broj prolazaka vozila na čas na mernim mestima u Pančevu, u različitim mernim periodima u letnjoj sezoni 2020. godine

Period	Vozila		
	Laka	Teška	Ukupno (laka+teška)
Dan (06-8h)	5386	442	5828
Veče (18-2h)	1310	75	1385
Noć (22-06h)	831	43	874
Celodnevni (00-24h)	7527	560	8087

Indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima kao i merna mesta na kojima su ove vrednosti zabeležene u letnjoj sezoni 2020. godine prikazani su u tabeli.

Uporedni prikaz najvećih i najnižih vrednosti najvažnijih indikatora buke, na mernim mestima u Pančevu u letnjoj sezoni 2020.godine

Индикатор буке	Измерена вредност (dB)	Ознака мernog места	Zona u kojoj je merno mesto	Adresa mernog mesta
Lday max	65,85	MM 23	5	Moše Pijade br.19
Levening max	66,85	MM 25	5	Trg Kralja Petra I br.2-4 (Opština)-radni dan
Lnight max	70,75	MM 1	4	Kej Radoja Dakića br.3- radni dan
Lden max	76,01	MM 1	4	Kej Radoja Dakića br.3-radni dan
Lday min	43,14	MM 29	2	OŠ „Miroslav Mika Antić“
Levening min	41,73	MM 38	3	Đure Nikolajevića br.20
Lnight min	37,70	MM 30	3	Stojana Novakovića br.6
Lden min	47,63	MM 29	2	OŠ „Miroslav Mika Antić“
LAEmax	118,62	MM 1	4	Kej Radoja Dakića br.3-radni dan
LAFmax	106,86	MM 1	4	Kej Radoja Dakića br.3-radni dan
LAFmin	25,86	MM 36	3	Svetozara Markovića br.82
> GVLday	10,85	MM 23	3	Moše Pijade br.19
> GVLevening	9,87	MM 23	3	Moše Pijade br.19
> GVLnight	20,75	MM 1	4	Kej Radoja Dakića br.3-radni dan

U letnjem periodu merenja 2020. godine u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom dana** iznosi %A=12,77% (11592 stanovnika), a procenat veoma ugroženog stanovništva % HA=8,94% (8115 stanovnika).

Procena ugroženosti izračunata je na osnovu prosečne vrednosti celodnevног indikatora buke L_{den} od 59,95dB u letnjem periodu, a prema Uredbi o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uzneniranja i štetnih efekata buke u životnoj sredini „Sl. glasnik RS“, br. 75/2010.

U letnjem periodu merenja buke u Pančevu procenat stanovništva ugroženog bukom drumskog saobraćaja **tokom noći** iznosi $\%A=14,48\%$ (13144 stanovnika), a visoko ugroženog $\% HA=6,22\%$ (5646 stanovnika).

Procena ugroženosti izračunata je na osnovu uključivanja prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć u letnjem periodu od 51,69dB u obrazac za računanje uzneniranja stanovništva tokom noći a prema Uredbi o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uzneniranja i štetnih efekata buke u životnoj sredini „Sl. glasnik RS“, br. 75/2010.

Uporedna analiza najvažnijih akustičkih parametara za pri sistematskom merenju buke u Pančevu u letnjoj sezoni 2020. godine pokazuje da je u dnevnom periodu merenja najbučnije bilo na mernom mestu MM 23-Moše Pijade br.19 (65,85dB), večernjem na MM 25-Trg Kralja Petra I 2-4 (Opština) radni dan (66,85dB) i noćnom periodu merenja na MM 1-Kej Radoja Dakića br.3 radni dan (70,75dB).

Najveća vrednost indikatora celodnevne buke, L_{den} 76,01dB je takođe izmerena na mernom mestu MM 1- Kej Radoja Dakića br.3 radni dan.

U referentnom vremenskom periodu za dan bilo najtiše na mernom mestu MM 29- OŠ „Miroslav Mika Antić“ (43,14dB), za referentni vremenski period veče najtiše je bilo na mernom mestu MM 38- Đure Nikolajevića br.20 (41,73dB) a za referentni vremenski period noć najtiše je bilo na mernom mestu MM 30-Stojana Novakovića br.6 (37,70dB).

Najmanja vrednost celodnevног indikatora buke L_{den} od 47,63dB je zabeležena na mernom mestu MM 29- OŠ „Miroslav Mika Antić“.

Ukupan broj prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke na svim mernim mestima za sva tri referentna vremenska perioda iznosio je 53. Najveći broj je u noćnom periodu merenja buke i iznosi 31 uključujući i radni dan i vikend.

U zoni odmora i rekreacije je bilo 7 prekoračenja graničnih vrednosti od toga 2 u dnevnom periodu merenja, 2 u večernjem i 3 u noćnom periodu.

U školskoj zoni NEMA prekoračenja graničnih vrednosti.

U zoni stanovanja od kojih su dva merna mesta u blizini industrije bilo je najviše prekoračenja graničnih vrednosti buke i to 16, od toga 6 u dnevnom

periodu merenja, 2 u večernjem periodu i 8 u noćnom periodu merenja. Od značaja je da su ova prekoračenja zabeležena u sva tri referentna vremenska perioda na 2 merna mesta, što govori o opterećenosti bukom zone stanovanja.

U poslovno-stambenoj zoni zabeleženo je 15 prekoračenja graničnih vrednosti na mernim mestima. Od toga za dan 4 prekoračenja, 1 u večernjem periodu i 10 u noćnom periodu merenja što govori o opterećenosti bukom tokom noći u ovoj zoni.

U zoni gradskog centra je bilo ukupno 10 prekoračenja graničnih vrednosti na mernim mestima. Od toga za dan nije bilo prekoračenja, 2 u večernjem periodu i 8 u noćnom periodu merenja što govori o opterećenosti bukom tokom noći u ovoj zoni.

U industrijskoj zoni zabeleženo je 5 prekoračenja graničnih vrednosti na mernim mestima. Od toga za dan 1 prekoračenje i po 2 za veče i noć.

Ovi podaci oslikavaju opterećenost stanovništva Pančeva komunalnom bukom, posebno u periodu noćnog odmora.

Znatno manji broj prekoračenja graničnih vrednosti je zabeležen u dnevnom a naročito u večernjem periodu.

Opterećenost bukom za dane vikenda je značajno manje u ovom periodu zbog pandemije Covid 19 virusom a posledično i propisanim merama ograničenog radnog vremena ugostiteljskih objekata i okupljanja u zatvorenom prostoru.

Upoređivanjem prosečnih vrednosti celodnevnih indikatora buke Lden za period od 2013. do 2020. godine (2013-62dB, 2014-65dB, 2015-64dB, 2017-60dB, 2018-58dB, 2019.-60dBi 2020.- 59,90) uočava se trend opadanja prosečnog Lden od 2014. godine do 2020.godine.

Prosečan broj lakih i teških vozila, kao i ukupan prosečan broj vozila registrovanih na mernim mestima za sistematsko merenje buke u Pančevu, u letnjoj sezoni 2020.godine ostaje na nivou prethodnih godina.

Poređenje dobijenih rezultati automatskog merenja buke sa vrednostima ekvivalentnog nivoa buke (LeqT) na samim mernim mestima pokazuje da promenu inteziteta saobraćaja prati i promena nivoa buke dobijene na oba načina.

Od ukupno 90776 stanovnika u gradu Pančevu:

I u letnjoj sezoni 2020.godine:

- dnevna buka **ugrožava** 12,77% ili 11592 stanovnika,
- dnevnom bukom **veoma je ugroženo** 8,94% ili 8115 stanovnika,
- noćna buka **ugrožava** 14,48% ili 13144 stanovnika,
- noćnom bukom je **veoma ugroženo** 6,22% ili 5646 stanovnika.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da je dominantan izvor buke u Pančevu buka od saobraćaja na najvećem broju mernih mesta i buka od industrijskih postrojenja.

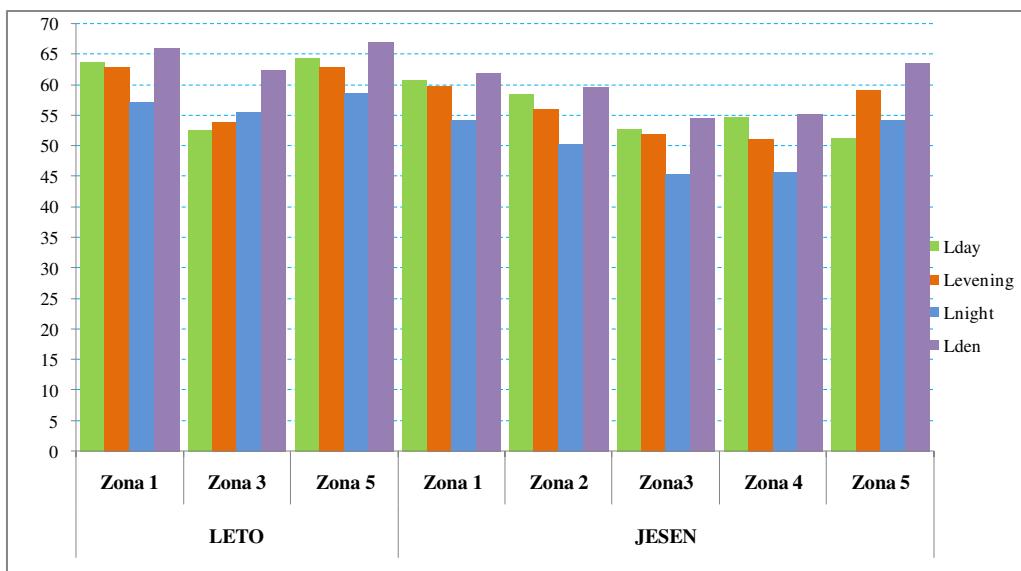
GRAD VRŠAC

Mreža mernih mesta za sistematsko merenje buke u životnoj sredini u u letnjoj i jesenjoj sezoni Vršcu u 2020.godini obuhvatila je 10 mernih mesta u akustičkim zona: Područja za odmor i rekreaciju, bolničke zone i oporavilišta, kulturno-istorijski lokaliteti, veliki parkovi, Turistička područja, kampovi i školske zone, Čisto stambena područja, Poslovno-stambena područja, trgovačko-stambena područja i dečja igrališta i Gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zone duž autoputeva, magistralnih i gradskih saobraćajnica.

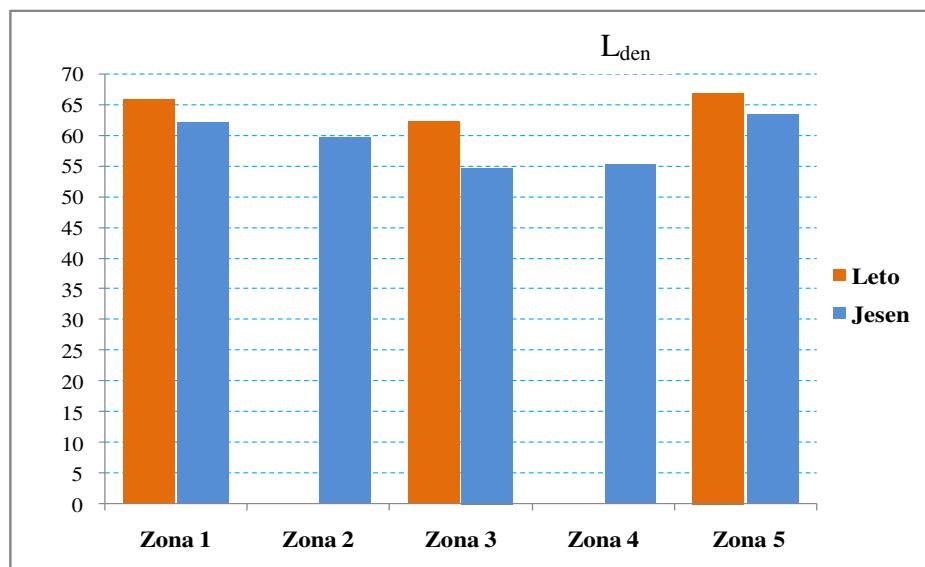
Statističkom obradom rezultata merenja odabranih indikatora buke u 2020. godine izračunate su prosečne vrednosti indikatora buke kao i prosečna prekoračenja graničnih vrednosti indikatora buke za pojedine periode merenja.

Prosečna vrednost indikatora buke u letnjoj i jesenjoj sezoni 2020. god izražena u dB po zonama

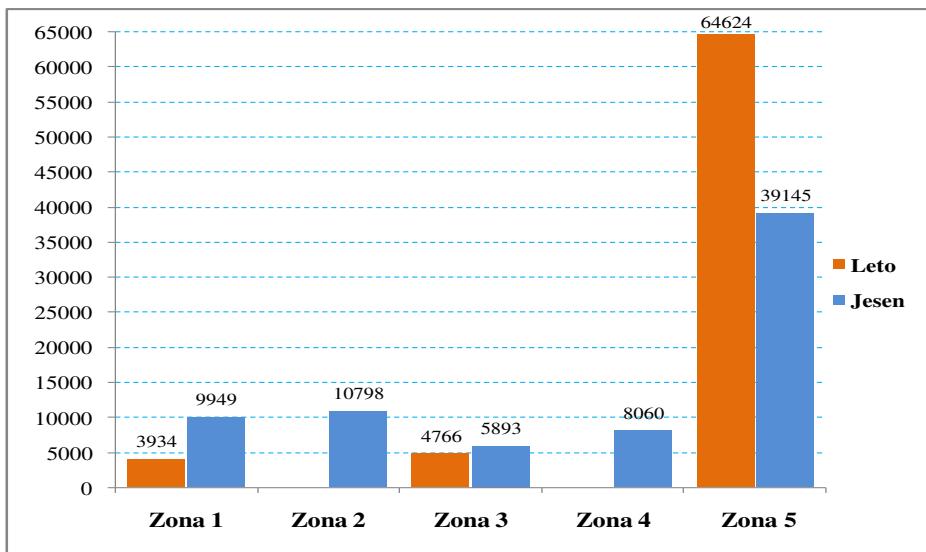
Prosečne vrednosti indikatora buke	SEZONA							
	Leto			Jesen				
	Zona 1	Zona 3	Zona 5	Zona 1	Zona 2	Zona 3	Zona 4	Zona 5
L _{day}	63.60	52.60	64.34	60.79	58.50	52.79	54.71	51.30
L _{evening}	62.80	53.95	62.86	59.83	56.02	51.86	51.16	59.23
L _{night}	57.13	55.50	58.66	54.17	50.31	45.28	45.61	54.23
L _{den}	65.88	62.30	66.91	62.03	59.65	54.60	55.29	63.42

Upoređujući vrednosti celodnevnog indikatora buke u životnoj sredini – **Lden** u obe sezone može se videti da je najbučnije u **Zoni 5**: Gradski centar, zanatska, trgovačka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zone duž autoputeva, magistralnih i gradskih saobraćajnica.

Broj prosečnih prolazaka lakih i teških vozila, kao i ukupan broj vozila na čas tokom letnje i jesenje sezone najveći je u Zoni 5.

Indikatori buke sa najvećim i najnižim izmerenim vrednostima kao i merna mesta na kojima su zabeleženi letnjoj i jesnjoj sezoni 2020.god prikazani su u narednoj tabeli.

Maksimalne i minimalne vrednosti indikatora buke u 2020.godini

Indikator buke	LETNJA SEZONA 2020.		JESENJA SEZONA 2020.	
	dB	Merno mesto	dB	Merno mesto
L _{day} max	63.95	Žarka Zrenjanina br.29	65.18	Hajduk Veljka br. 76
L _{evening} max	62.81	Žarka Zrenjanina br.29	63.07	Dvorska br.28
L _{night} max	58.87	Nikite Tolstoja br.1	59.24	Dvorska br.28
L _{den} max	66.64	Žarka Zrenjanina br.29	67.06	Dvorska br.28
L _{day} min	44.45	Vase Pelagića br.18	51.99	Janka Halabure br.1
L _{evening} min	43.07	Vase Pelagića br.18	51.14	Janka Halabure br.1
L _{night} min	51.47	Dejana Brankova br.28	44.92	Janka Halabure br.1
L _{den} min	58.52	Vase Pelagića br.18	54.00	Janka Halabure br.1
L _{AEmax}	114.90	Žarka Zrenjanina br.29	115.00	Dvorska br.28
L _{AEmin}	101.71	Vase Pelagića br.18	101.96	"Agrico"
L _{AFmax}	106.71	Žarka Zrenjanina br.29	98.74	Hajduk Veljka br. 76
L _{AFmin}	22.85	Vase Pelagića br.18	25.10	Hajduk Veljka br. 76

Od ukupno 36.623 stanovnika u gradu Vršcu:

- **Dnevna buka ugrožava** %A=14.42% (5197 stanovnika) tokom letnje sezone a tokom jesenje sezone %A=13.02% (4692 stanovnika).
- **Dnevna buka veoma ugrožava** %HA=10.42% (3755 stanovnika) tokom letnje sezone a tokom jesenje sezone %HA=9.16% (3301 stanovnik).
- **Noćna buka (ometanje sna) ugrožava** %A=17.44%, (6285 stanovnika) tokom letnje sezone a tokom jesenje sezone %A=14.36% (5175 stanovnika).
- **Noćna buka (ometanje sna) veoma ugrožava** je %HA=7.93% (2858 stanovnika) tokom letnje sezone a tokom jesenje sezone %HA=6.27% (2260 stanovnika)

OPŠTINA KOVIN

Mreža mernih mesta u opštini Kovin je obuhvatila 8 mernih mesta u jednoj akustičkoj zoni: **Zona 5.** Gradski centar, zanatska, trgovacka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zone duž autoputeva, magistralnih i gradskih saobraćajnica. Na pojedinim mernim mestima merenje je vršeno više puta. Broj prekoračenja graničnih vrednosti buke u životnoj sredini kao i merna mesta na kojima su zabeleženi indikatori buke sa najvišim i najnižim izmerenim vrednostima prikazani su u tabeli.

Broj prekoračenja GV i merna mesta na kojima su izmerena

Indikatori buke	Granične vrednosti (GV)	Broj merenja iznad GV	Merno mesto
L _{day}	65	2	1. MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 3. MERENJE 2. MM 8: Mramorak, Ž. Zrenjanina br.69, 1. MERENJE
L _{evening}	65	0	/
L _{night}	55	3	1. MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 2. MERENJE 2. MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 3. MERENJE 3. MM 6: Skorenovac, M.Tita br.97

Indikator buke	PROLEĆNA SEZONA 2020.	
	dB	Merno mesto
L _{day max}	67,63	MM 8: Mramorak, Ž. Zrenjanina br.69, 1. MERENJE
L _{evening max}	61,34	MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 2. MERENJE
L _{night max}	63,16	MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 2. MERENJE
L _{den max}	69,05	MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 2. MERENJE
L _{day min}	49,43	MM 7: Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br.109
L _{evening min}	45,69	MM 7: Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br.109
L _{night min}	38,22	MM 7: Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br.109
L _{den min}	49,32	MM 7: Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br.109
L _{AEmax}	117,62	MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5, 3. MERENJE
L _{AEmin}	101,75	MM 4: Gaj, M.Stojkovića br.194
L _{AFmax}	21,08	MM 7: Pločica, Mesna zajednica, Kralja Petra I br.109

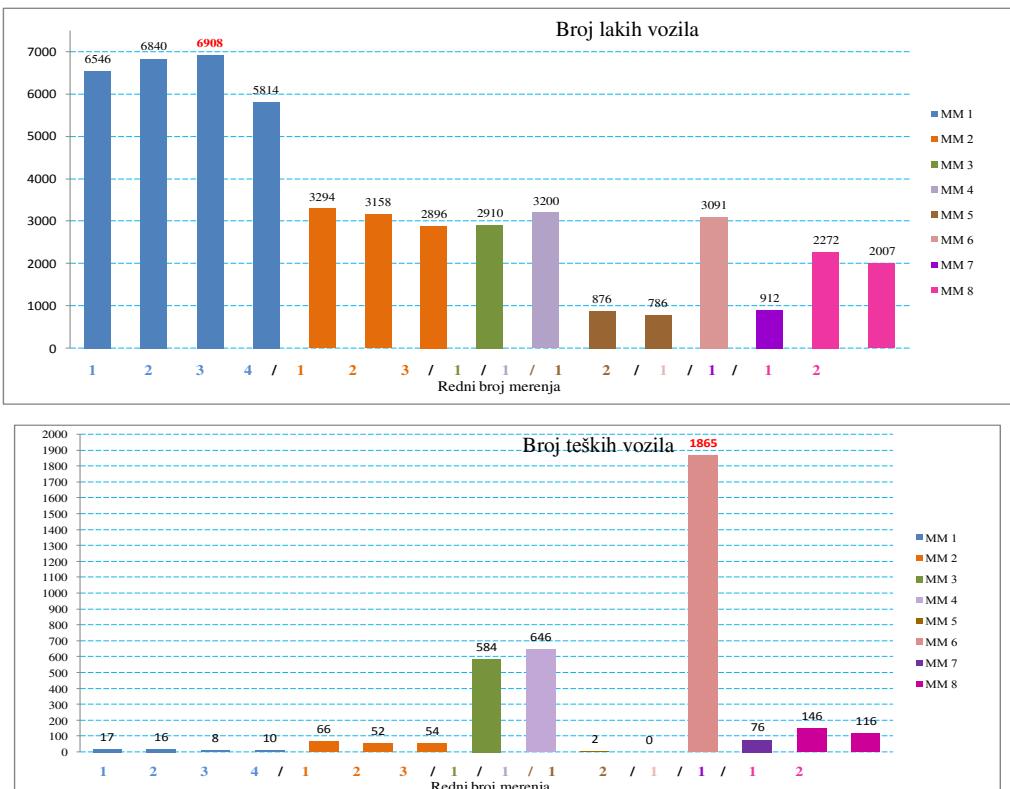
Najviše lakih vozila izbrojano je na MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5 (drugo merenje) i iznosio je 6908.

Najviše teških izbrojano je na MM 6: Skorenovac, M.Tita br. 97 i iznosio je 1865.

Ukupan broj vozila je izbrojan na MM 1: Kovin, Opština, JNA br.5 (drugo merenje) i iznosio je 6916.

Na svim mernim mestima broj lakih vozila je višestruko veći od broja teških vozila u svim mernim periodima osim u Skorenovcu. Zbog radova na saobraćajnici Pančevo-Kovin, preusmeren je saobraćaj preko Skorenovca odnosno kroz ulicu Maršala Tita prema Kovinu, samim tim je povećana buka.

Na svim mernim mestima broj lakih vozila je višestruko veći od broja teških vozila što se može videti i u narednim grafikonima.

Nivoi buke prisutni u komunalnoj sredini nisu dovoljno visoki da bi doveli do oštećenja sluha, ali izazivaju čitav niz neauditivnih efekata. Naročito su osjetljiva na buku deca mlađa od 6 godina i osobe starije od 65 godina, žene su nešto osjetljivije od muškaraca u srednjoj životnoj dobi.

Buka se ubraja u stresogene faktore i utiče na poremećaj psihosomatskog zdravlja, jer izaziva specifične i nespecifične efekte, kao i stalne i privremene reakcije organizma.

Procenat stanovništva ugroženog bukom od drumskog saobraćaja **tokom dana** najveći je u naseljenom mestu Kovin i iznosi **%A=15.32%** (2070 stanovnika) kao i procenat veoma ugroženog stanovništva **%HA=11.23%** (1518 stanovnika) izračunato na osnovu prosečne vrednosti celodnevног indikatora buke **Lden – 64.53dB**.

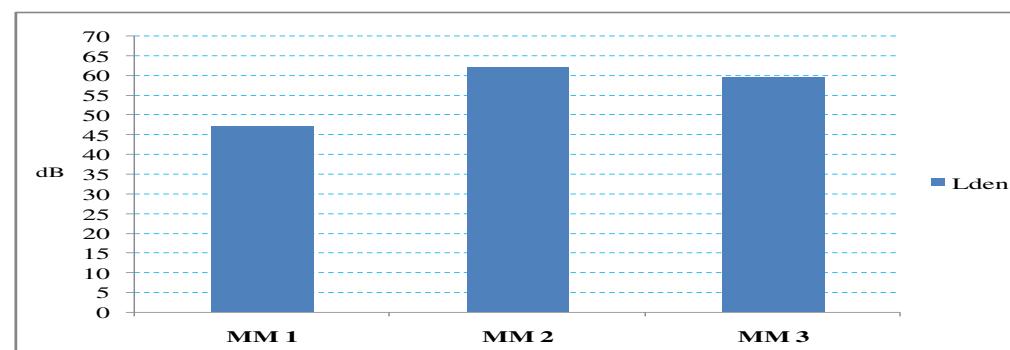
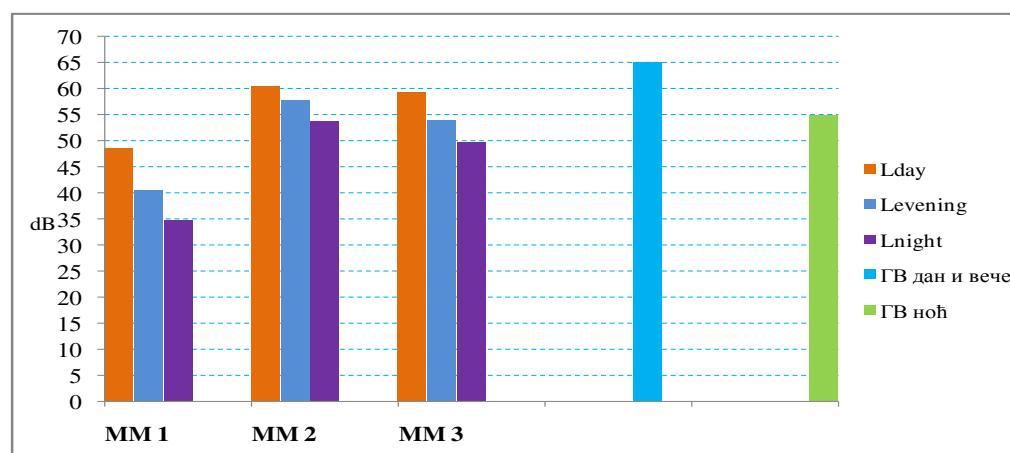
Procenat ugroženog stanovništva tj. **omentanja sna bukom tokom noći** **%A=18.95%** (2560 stanovnika), a visoko ugroženog **% HA = 8.83%** (1458 stanovnika) izračunato uključivanjem prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć **Lnight – 56.37dB** najveći je u naseljenom mestu Kovin

OPŠTINA BELA CRKVA

Mreža mernih mesta u opštini Bela Crkva je obuhvatila 3 mernih mesta u jednoj akustičkoj zoni: **Zona 5.** Gradski centar, zanatska, trgovачka, administrativno-upravna zona sa stanovima, zone duž autoputeva, magistralnih i gradskih saobraćajnica.

Na svim mernim mestima vršeno je brojanje saobraćaja na osnovu kojeg je izvršeno razvrstavanje detektovnih vozila u 2 kategorije: LAKA I TEŠKA.

Vrednosti osnovnih indikatora buke u životnoj sredini na svim mernim mestima u Beloj Crkvi prikazane su grafikonima.

Za referentni vremenski period dan, veče i noće vrednosti indikatori buke NE PRELAZE granične vrednosti buke u životnoj sredini na MM 1, MM 2 i MM 3.

Ocena indikatora buke u životnoj sredini po mernim mestima

Indikatori buke	OCENA vrednosti indikatora buke po mernim mestima		
	MM 1	MM 2	MM 3
L _{day} (06-18h)	NP*	NP	NP
L _{evening} (18-22h)	NP	NP	NP
L _{night} (22-06h)	NP	NP	NP

*NP – NE PRELAZI graničnu vrednost indikatora buke u životnoj sredini

** P – PRELAZI graničnu vrednost indikatora buke u životnoj sredini

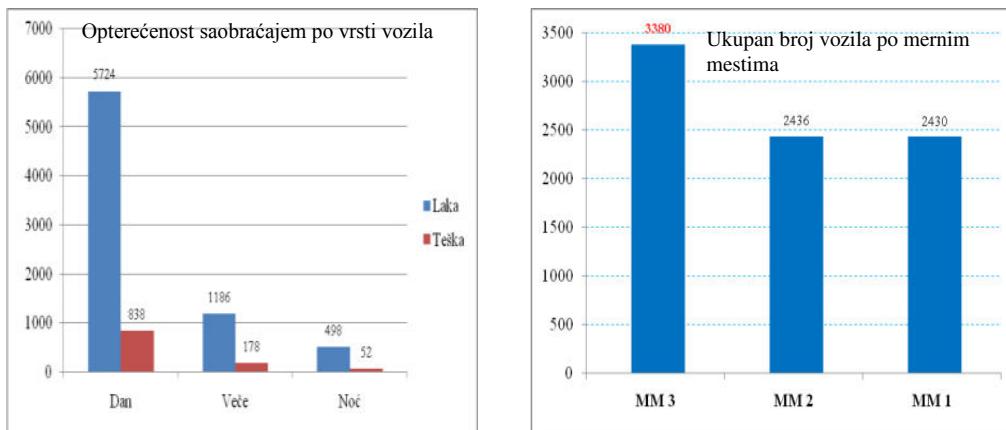
Maksimalne i minimalne vrednosti indikatora buke

Indikator buke	dB	Oznaka i adresa mernog mesta
L _{day max}	60.45	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{evening max}	57.68	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{night max}	53.75	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{den max}	62.18	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{day min}	48.63	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva
L _{evening min}	40.59	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva
L _{night min}	34.70	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva
L _{den min}	47.19	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva
L _{AEmax}	111.00	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{AEmin}	98.31	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva
L _{AFmax}	94.62	MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj
L _{AFmin}	22.64	MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva

Najveće vrednosti indikatora buke za dan, veče i noć izmerena je na MM 2: Marka Stojanovića br.91, Vračev Gaj i znose L_{day max} – 60,45dB, L_{evening max} – 57,68dB i L_{night max} – 53,75dB kao i najveća vrednost celodnevног indikatora buke L_{den max} – 62,18dB.

Najmanja vrednost indikatora buke za dan, veče i noć izmerena je na MM 1: Nova pijaca br.2, Bela Crkva i iznosi L_{day min} – 48,63dB, L_{evening min} – 40,59dB i L_{night min} – 34,70dB kao i najmanja vrednost celodnevног indikatora buke L_{den min} – 47,19dB.

Opterećenost saobraćajem po vrsti vozila i po mernim mestima prikazana je grafički

Broj stanovnika u naselju **Bela Crkva** je **9080** na osnovu Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. u Republici Srbiji 2011.

Procenat stanovništva ugroženog bukom od drumskog saobraćaja **tokom dana** iznosi **%A=9,08% (824 stanovnika)** kao i procenat veoma ugroženog stanovništva **%HA=5.63% (511 stanovnika)** izračunato na osnovu prosečne vrednosti celodnevног indikatora buke.

Procenat ugroženog stanovništva tj. **ometanja sna bukom tokom noći %A=8.65%, (785 stanovnika)** a visoko ugroženog **%HA=3.81% (345 stanovnika)** izračunato uključivanjem prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć.

Broj stanovnika u naselju **Vračev Gaj** je 1348 na osnovu Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. u Republici Srbiji 2011.

Procenat stanovništva ugroženog bukom od drumskog saobraćaja **tokom dana** iznosi **%A=14.01% (189 stanovnika)** kao i procenat veoma ugroženog stanovništva **% HA=10.05% (136 stanovnika)** izračunato na osnovu prosečne vrednosti celodnevног indikatora buke.

Procenat ugroženog stanovništva tj. **ometanja sna bukom tokom noći %A=16.36%, (221 stanovnika)** a visoko **ugroženog %HA=7.29% (98 stanovnika)** izračunato uključivanjem prosečne vrednosti izmerenih indikatora buke za noć.

UNAPREĐENJE ISHRANE, BEZBEDNOST HRANE, MIKROBIOLOŠKA ISPRAVNOST UZORAKA SA POVRŠINA I ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST PREDMETA OPŠTE UPOTREBE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Hrana je izvor energije i esencijalnih hranljivih sastojaka potrebnih za izgradnju i funkcionisanje ćelija, tkiva i organskih sistema kao i za nadoknadu energetske potrošnje. Primena principa pravilne ishrane kao i dostupnost dovoljne količine zdravstveno bezbedne hrane predstavljaju osnovno ljudsko pravo, preduslov je unapređenja i očuvanja zdravlja stanovništva.

Savetovalište za ishranu je privremeno zatvoreno jer je Zavod za javno zdravlje Pančevo iseljen na privremenu lokaciju od 2017. godine. Neke aktivnosti realizovane u okviru promocije zdravlja.

Nadzor nad bezbednošću hrane i zdravstvenom ispravnošću predmeta opšte upotrebe tokom 2019. god je redovno sproveden. Prikupljeni su podaci koji omogućavaju da se utvrde uzroci neispravnosti, izvrši procena rizika za zdravlje stanovništva i preporuče mere za poboljšanje svih onih postupaka u lancu proizvodnje, transporta i prometa namirnica koji predstavljaju rizik za mikrobiološku i fizičko – hemijsku kontaminaciju.

Mikrobiološka i fizičko – hemijska kontaminacija hrane predstavljaju rizik za nastanak bolesti prenosivih hranom. Do kontaminacije hrane može doći u prevozu, proizvodnji i prometu, a i sami krajnji korisnici mogu neadekvatnim rukovanjem dovesti do njene kontaminacije. Kontrola hrane, predmeta opšte upotrebe domaćeg porekla i iz uvoza, higijene procesa proizvodnje i transporta hrane se vrši na zahtev korisnika ili u skladu sa već ugovorenim obavezama.

Kontrola uzorka sa površina (briseva, sunđera i kontakt ploča sa predmeta, površina i ruku osoba) u procesu proizvodnje i prometa namirnica vršena je sa ciljem procene rizika po zdravlje ljudi i blagovremenog preduzimanja mera u skladu sa principima HACCP sistema.

Zavod za javno zdravlje se svojim angažovanjem nameće kao pouzdan partner u ostvarenju bezbednosti hrane što potvrđuju i brojne usluge dobijene na značajnim tenderima. Učestvovanje u obezbeđivanju bezbedne hrane u cilju prevencije i unapređenja zdravlja ljudi bila je i ostala osnovna delatnost Instituta i Zavoda za javno zdravlje.

Rezultati ispitivanja su pokazali da u periodu od I-XII 2020. godine na teritoriji Južnobanatskog okruga uzorkovano je i analizirano ukupno 493 uzorka hrane. Obim usluga je smanjen zbog pandemije novog korona virusa.

Od tog broja na mikrobiološku ispravnost ispitano je 436 uzraka, a na fizičko – hemijsku ispravnost ispitano je 103 uzoraka. Neispravnih je bilo 11 uzoraka odnosno 2,52% zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, Enterobakteriaceae, kvasci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih zakonskom regulativom. Fizičko – hemijska neispravnost nije uočena. Na osnovu ovih analiza data su mišljenja o bezbednosti hrane sa predlozima mera koje treba preduzeti.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika na mikrobiološku ispravnost tokom 2020.godine analizirano je 341 uzorak. Neispravnih je bilo 7 uzoraka odnosno 2,05% zbog prisustva zbog prisustva Aerobnih mezofilnih bakterija, Enterobakteriaceae, Bacillus caereus-a, kvasci i plesni u broju iznad vrednosti definisanih zakonskom regulativom.

Fizičko – hemijski analizirano je u okviru ugovorenih usluga i na zahtev korisnika 103 uzoraka. Nije bilo neispravnih uzoraka.

Po epidemiološkim indikacijama nije bilo uzorkovanja.

U okviru monitoringa hrane na teritoriji APV tokom 2020.godine uzorkovano je 50 uzoraka hrane za Projekat kontrole sadržaja natrijum-hlorida u obrocima organizovane društvene ishrane dece predškolskog uzrasta i adolescenata u AP Vojvodini.

Na zahtev sanitarne inspekcije nije uzorkovana hrana.

Kontrola uzoraka sa površina je obuhvatila ispitivanje 1349 uzoraka. Neispravnih uzoraka je bilo 58 što je 4,29% od ukupnog broja (u 38 uzorka izolovani su saprofiti u većem broju od preporučenog, a u 20 uzorku patogeni).

U periodu I-XII 2020. godine uzorkovano je i analizirano 25 uzoraka predmeta opšte upotrebe. Na mikrobiološku ispravnost analizirano je 22 uzoraka i na fizičko – hemijsku ispravnost uzorkovano je i ispitano je 10 uzoraka. Svi uzorci su ispravni u pogledu mikrobioloških i fizičko-hemijskih osobina.

Gore navedeni podaci o higijenskim uslovima u proizvodnji i prometu ukazuju da je potrebno i dalje raditi na edukaciji stanovništva, kontinuirano naglašavati značaj održavanja lične higijene kao i higijene radnih prostorija, površina i predmeta koji dolaze u dodir sa hranom. Broj analiziranih uzoraka hrane, predmeta opšte upotrebe i briseva ne omogućava validnu procenu rizika po zdravlje stanovništva Južnobanatskog okruga. Potrebno je da svi subjekti (laboratorije) sa teritorije Južnobanatskog okruga dostavljaju Zavodu za javno zdravlje Pančevo izveštaje o kontroli bezbednosti hrane, zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i uzoraka sa površina, što do sada nisu činili.

PROGRAM JAVNO-ZDRAVSTVENE KONTROLE PREDŠKOLSKIH I ŠKOLSKIH OBJEKATA

Škole su vaspitno obrazovne ustanove, ali i deo životno-radne sredine od izuzetnog značaja za psihički, fizički i socijalni razvoj dece.

U smislu razvijanja i unapređenja fizičkog zdravlja od posebnog značaja je periodični nadzor nad svim predškolskim i školskim objektima (školska zgrada, dvorište, fiskulturna sala) i prostorijama (učionice, kabineti, holovi, hodnici, sanitарне просторије, kuhinje itd.).

Za potrebe Ministarstva zdravlja vrši se kontrola higijenskih uslova u objektima osnovnih škola, a prema ugovorima se realizuju programi javno-zdravstvene kontrole predškolskih i školskih objekata koji obuhvataju u celini ili pojedinačno: kontrolu higijenskog stanja objekta, kontrolu mikrobiološkog stanja radnih površina, posuđa i ruku osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama, ispitivanje zdravstvene ispravnosti namirnica u školskoj kuhinji, kontrolu energetske vrednosti obroka, kontrolu vode za piće, poslove dezinfekcije i deratizacije objekata i zdravstvene pregledе osoblja zaposlenog u školskim kuhinjama i vaspitača u zabavištu.

U periodu od I-XII 2020. godine izvršeno je 153 kontrola higijenskog stanja predškolskih i školskih objekata. Nadzorom je utvrđeno stanje na prošlogodišnjem nivou i vrše se stalna poboljšanja.

Na mikrobiološku ispravnost ukupno je analizirano 152 uzoraka hrane iz predškolskih, školskih objekata i objekata za kolektivni smeštaj dece. Neispravno je bilo 4 uzoraka odnosno 6,32% zbog povećanog prisustva kvasaca i plesni.

Uzorkovano je i ispitano 705 uzoraka sa površina iz kuhinja ovih objekata. Od ukupnog broja bilo je 17 neispravnih uzoraka što je 2,41%, od čega su u većini uzoraka izolovani saprofiti, a u dva Enterobacteriaceae i Citrobacter.

Uzorkovano je i analizirano 144 uzorka energetske vrednosti obroka.

Tokom 2020.godine analizirano je 317 uzoraka vode za piće na mikrobiološku ispravnost i 304 kontrola fizičko – hemijske ispravnosti vode za piće.

Broj analiziranih uzoraka u školama realno je veći jer su svi vodovodi kao svoja točeća mesta u monitoringu predvideli školske objekte, a ovi se podaci prikazuju u ukupnom broju analiza vode za piće.

HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Prema Svetskoj Zdravstvenoj Organizaciji osnovni uslov za očuvanje zdravlja stanovništva je obezbeđivanje dovoljne količine zdravstveno bezbedne vode za piće i jedan je od osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva.

Vodosnabdevanje stanovništva u Južnobanatskom okrugu vrši se putem podzemnih voda iz dubljih vodonosnih slojeva (30-100m). Oko 90% stanovništva priključeno je na centralne vodovode. U okrugu postoje sledeća postrojenja za preradu vode: u Pančevu, Kovinu, Opovu, Kovačici, Bavaništu i Vršcu.

Kvalitet usluge vodosnabdevanja ne procenjuje se samo kroz obezbeđivanje dovoljne količine vode potrošačima za piće za sve uobičajene potrebe u domaćinstvu, već i kroz sprečavanje distribucije štetnih materija i mikroorganizama. Način kontrole kvaliteta usluge vodosnabdevanja je kontinuirani monitoring, a cilj kontrole higijenske ispravnosti vode za piće je očuvanje i zaštita zdravlja ljudi.

Rezultati laboratorijskih analiza se dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor, vlasniku vodnog objekta, a godišnji izveštaji o kontroli Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

Južnobanatski okrugu prema popisu iz 2011. godine ima 293.730 stanovnika i 96 naseljenih mesta. Okrug je podeljen u osam opština: Alibunar (10 naseljenih mesta i vikend naselje Devački bunar), Bela Crkva (14 naseljenih mesta), Kovačica (8 naseljenih mesta), Kovin (10 naseljenih mesta), Opovo (4 naseljena mesta), Pančevo (10 naseljenih mesta), Plandište (14 naseljenih mesta) i Vršac (24 naseljena mesta i vikend naselje Dubrava).

Monitoring vodosnadbevanja sprovodi se u svih osam opština okruga u 92 naseljena mesta i dva vikend naselja, odnosno u svim naseljenim mestima koji imaju centralni način vodosnadbevanja. U naseljenim mestima Laudonovac (Plandište) i Vršački Ritovi (Vršac) ne postoji centralni način vodosnadbevanja, već svako domaćinstvo ima sopstveni bunar. Na teritoriji Južnobanatskog okruga postoji ukupno 66 centralnih vodovoda Približno 98% stanovnika na teritoriji okruga se snadbeva vodom za piće iz centralnih vodovoda (gradskih i seoskih). Na teritoriji okruga postoji šest fabrika za preradu vode: Pančevo, Kovin, Opovo, Kovačica, Vršac i Bavanište.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga pod redovnom kontrolom Zavoda za javno zdravlje Pančevo su svi centralni vodovodi.

Zavod za javno zdravlje Pančevo na teritoriji Južnobanatskog okruga mikrobiološki je analizirao 6882 uzorka vode za piće iz distributivne mreže

centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga fizičko–hemski je analizirao 6210 uzorka vode za piće iz distributivne mreže centralnih i lokalnih vodovoda za javno snadbevanje stanovništva, javnih izvora i bunara.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti vode za piće iz javnih vodovoda gradskih naselja sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2020. god

NASELjE	MIKROBIOLOŠKI PREGLED				FIZIČKO-HEMIJSKI PREGLED			
	broj uzeti h uzora ka	neispravn i uzorci		uzrok neispravnos ti	broj uzetih uzora ka	neispravni h		uzrok neispravnosti
		broj	%			broj	%	
PANČEVO*	1200	37	3.0 8	AMB i ostali uzročnici	1200	79	6,58	Gvožđe, mangan, amonijak, rezidualni hlor i senzorne osobine
ALIBUNAR	24	0	0.0 0	AMB i ostali uzročnici	24	14	58.3 3	Mangan, boja
BELA CRKVA	231	2	8,3 0	AMB i ostali uzročnici	231	96	41.5 6	Mangan, gvožđe i senzorne osobine, RCl
KOVIN	159	7	4.4	AMB i ostali uzročnici	159	4	7,18	mangan, arsen
OPOVO**	94	9	18. 75	AMB i ostali uzročnici	93	10	10.7 5	Mangan,boja, saturacija
KOVAČICA	36	1	2.7 8	AMB	24	6	25.0 0	Mangan, gvožđe, nitriti i senzorne osobine
VRŠAC	567	59	10. 41	AMB i ostali uzročnici	567	12	2.12	gvožđe, senzorne osobine i RCl
PLANDIŠTE	48	9	18. 75	AMB i ostali uzročnici	48	45	93,7 5	Mangan, senzorne osobine, saturacija

*Vodovod Pančeva je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Pančeve, Banatski Brestovac, Ivanovo, Omoljica, Starčevo, Dolovo, Glogonj, Jabuka, Kačarevo.

**Vodovod Opova je regionalni vodovod iz kog se snadbevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Opovo, Baranda, Sakule i Sefkerin.

Rezultati ispitivanja higijenske ispravnosti neprečišćene hlorisane vode za piće iz komunalnih vodovoda sa teritorije Južnobanatskog okruga tokom 2020. god

Red br	Opština	Bakteriološki pregled				Fizičko-hemijski pregled			
		Broj	neispr		Uzrok neispravnosti	Broj	neispr		Uzrok neispravnosti
			broj	%			broj	%	
OPŠTINA ALIBUNAR									
1	Banatski Karlovac	60	1	1,67	amb	60	57	95,00	Mn
2	Đevojaci Bunar	36	2	5,56	amb	36	36	100,00	Mn, As
3	Dobrica	36	2	5,56	tek.coliforme, e. coli	36	36	100,00	Fe, Mn, boja
4	Ivanđuza	36	1	2,78	tek streptoc.	36	34	94,44	Fe, boja, Mn, nitriti, RCI
5	Janošić	36	2	5,56	amb	36	36	100,00	Fe, boja,Mn,NO2,mutnoća
6	Lokve	36	10	27,78	amb, pseudomonas	36	35	97,22	Fe, boja, RCI, Mn
7	Nikolinici	50	2	4,00	amb	50	44	88,00	Fe, boja, mutnoća,Mn,RCI
8	Novi Kozjak	36	4	11,11	tek.streptoc.,amb, citrobakter, tek. koliformne	36	30	83,33	Fe, boja, Mn, nitriti
9	Seleuš	60	5	8,33	tek.streptoc., citrobakter, tek. koliformne	60	48	80,00	Fe, boja, Mn,mutnoća
10	Vladimirovac	49	4	8,16	tek.streptoc., amb, tek. koliformne	49	48	97,96	Mn,boja, RCI, Fe
OPŠTINA BELA CRKVA									
11	Kaluderovo	21	12	57,14	amb, E.coli, citrobacter, fekalni strept.,pseudomonas	21	2	9,52	boja, Fe
OPŠTINA KOVIN									
12	Deliblatno	36	1	2,78	amb	36	36	100,00	Fe, boja, Mn, mutnoća
13	Dubovac	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, RCI, Mn
14	Gaj	36	0	0,00		36	36	100,00	Fe, boja, Mn, mutnoća
15	Malo Bavanje	36	18	50,00	amb	36	34	94,44	Mn, boja, mutnoća,Fe
16	Mramorak	36	0	0,00	tek.streptoc.pseudomonas	36	35	97,22	Fe, boja, Mn, mutnoća, pH
17	Pločica	36	4	11,11	citrobac.sp, sulfidoreducijući sp anaerobi	36	35	97,22	Fe, Mn, NH3, boja, mutnoća
18	Skorenovac	42	3	7,14	amb	42	39	92,86	Mn, boja, mutnoća, As,NO2,Fe, NH3, RCI
19	Šumarak	25	0	0,00		25	25	100,00	Fe, Mn, boja, NO2, RCI
20	Bavanje	48	1	2,08	tek.streptoc.	48	15	31,25	Mn, boja, mutnoća, NH3
OPŠTINA KOVACIĆA									
21	Crepnja	26	1	3,8462	amb,fekalni strept.	26	24	92,31	Fe, boja, Mn,mutnoća,RCI, NH3
22	Debeljača	36	8	22,22	amb, e.coli, fekalni strept., fekalni koliformne	36	36	100,00	Fe, Mn, boja, mutnoća, NH3, RCI
23	Idvor	38	23	60,53	amb, citro, e.coli, ukupno kolif,fekalno kolif,,enterobakter, sulfidored.sporog.anae.	14	4	28,57	boja,Fe, pH,NO3, NH3,EP, Cl, KMnO4
24	Padina	36	1	2,78	fekalni strept.	36	36	100,00	Mn, boja,mutnoća, RCI
25	Samoš	36	5	13,89	amb, Klebsiela, fekal. Koliform., E.coli,sulfidored.sporog.	36	36	100,00	Fe, Mn, boja,mutnoća
26	Uzdin-Putnikovo	36	2	5,56	amb	36	36	100,00	Fe, Mn, NH3, boja,mutnoća,pH
OPŠTINA OPOVO									
OPŠTINA PANČEVO									
27	Banatsko Novo Selo	139	8	5,76	amb, citrobakter	139	136	97,84	Fe, Mn, RCI, NH3, NO2,NO3, boja,mutnoća,ph
OPŠTINA PLANDIŠTE									
28	Banatski Sokolac	33	0	0,00		33	32	96,97	Fe, boja, mutnoća, Mn, NH3, RCI
29	Barice	36	1	2,78	fekalni strept.	36	36	100,00	Fe, boja, Mn,NH3, pH
30	Dužine	36	5	13,89	amb	36	36	100,00	Fe, boja, mutnoća, Mn,NH3,RCI
31	Hajdučica	36	2	5,56	amb	36	32	88,89	Fe, boja, NO2, RCI, NH3, Mn
32	Jerimenovići	36	1	2,78	fekalni strept.	36	35	97,22	Fe, boja, Mn, NH3, RCI, As
33	Margita	36	8	22,22	amb	36	36	100,00	Fe, boja, KMnO4, NH3, Mn,RCI
34	Markovićevac	36	3	8,33	amb	36	35	97,22	Fe, NH3, Mn, boja, RCI
35	Miletićevac	36	5	13,89	amb,pseudomonas	36	36	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, mutnoća, RCI
36	Stari Lec	33	0	0,00		33	33	100,00	Fe, boja, Mn, boja, NH3
37	Velika Greda	40	2	5,00	amb	40	39	97,50	Fe, NH3, Mn, boja,RCI
38	Veliki Gaj-Kupinik	33	2	6,06	amb	33	33	100,00	Fe, NH3, Mn, boja, As, mutnoća, CI
*OPŠTINA VRŠAC									
39	Kuštilj	38	0	0,00		38	1	2,63	NO2
40	Mesić	37	1	2,70	fekalni strept., citrobakter	37	21	56,76	pH, boja, RCI
41	Ulijna	47	1	2,13	amb	47	47	100,00	Fe, boja, mutnoća, NH3, Mn
42	Malo Središte	36	1	2,78	fekalni streptokok,, e.coli, fekalne kolif.	36	11	30,56	pH, NO3
43	Gudurica	38	1	2,63	fekalni strept., citrobakter	38	7	18,42	boja, Fe, pH, Mn
44	Veliko Središte	37	1	2,70	citrobakter	37	17	45,95	boja, Mn, Fe, mutnoća, pH
45	Mali Žam	38	4	10,53	amb	38	38	100,00	Fe, Mn, boja, mutnoća, RCI
46	Vlajkovac	38	5	13,16	fekalni streptokok,, enterobakter, amb, fekalne	38	38	100,00	Mo, boja, Fe, mutnoća,RCI
47	Rititevo	37	0	0,00		37	37	100,00	Fe, Mn, boja, NH3
48	Markovac	37	0	0,00		37	3	8,11	pH, Mn
49	Vatin	38	2	5,26	amb	38	38	100,00	boja, KMnO4, NH3, Cl, mutnoća, Fe
50	Dumbrova	37	2	5,41	citrobak.,fekalni streptokok,amb	37	7	18,92	pH, boja, Fe
51	Jablanka	14	0	0,00		14	1	7,14	boja, Fe
52	Soćica	35	12	34,29	fekalni streptokok, amb, pseudomonas, e.coli	35	31	88,57	boja, mutnoća, Fe, pH
54	Vojvodinci	38	0	0		38	30	78,95	boja, Mn, NH3, Cl
55	Orešac	39	1	2,56	amb	39	38	97,44	Fe, Mn, boja
56	Parta	39	1	2,56	amb	39	39	100,00	Mn, boja, NO2, Fe
57	Zagajića	39	2	5,1282	fekalni streptokok,, amb	39	38	97,44	Mn, boja, Fe
58	Šušara	39	0	0		39	1	2,56	Mn
59	Izbiste	39	0	0,00		39	36	92,31	boja, Mn, Fe, mutnoća
60	Potporanj	39	4	10,26	citrobak.,fekalni streptokok	39	39	100,00	Fe, boja, Mn, mutnoća

* Vodovod Bele Crkve je regionalni vodovod iz kog se snabdevaju vodom za piće sledeća naseljena mesta: Bela Crkva, Banatska Palanka, Banatska Subotica, Crvena Crkva, Češko Selo, Dobrićevo, Dupljaja, Grebenac, Jasenovo, Kajtasovo, Kruščica, Kusić, Stara Palanka, Straža i Vračarev Gaj.

Voda za piće koja se distribuira u vodovodima naseljenih mesta u Južnobanatskom okrugu, a koja se ne prečišćava, već samo hloriše, crpi se iz bušenih bunara i ima rastvorene mineralne sastojke koji su karakteristični za ovaj region (gvožđe, mangan i amonijak). Samo se procesom prečišćavanja može omogućiti zdravstveno bezbedna voda za piće. Kvalitet vodosnabdevanja se može poboljšati izgradnjom regionalnih fabrika vode koje bi snabdevale stanovništvo više naseljenih mesta prečišćenom vodom za piće, a ovo se može postići aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire zajednice.

KVALITET POVRŠINSKE VODE JAVNIH KUPALIŠTA REKA I JEZERA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Rekreacija je jedan od bitnih načina održavanja psihofizičkog zdravlja i radne sposobnosti savremenog čoveka, zbog čega se velika pažnja posvećuje kvalitetu površinskih voda kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi koji koriste ove vode za kupanje i rekreaciju. Redovnom kontrolom potencijalnih uzročnika zagađenja površinskih voda, moguće je proceniti rizike po zdravlje, koji se prate ne samo u površinskim vodama, već i na širokom prostoru zona za rekreaciju.

Izveštaji o ispitivanju kvaliteta površinskih voda javnih kupališta reka i jezera u Južnobanatskom okrugu se redovno dostavljaju nadležnom inspektoratu za sanitarni nadzor i zaštitu životne sredine, a godišnji izveštaji Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institutu za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvu zdravlja Republike Srbije.

U periodu od I-XII 2020. godine analizirano je 35 uzorka površinskih voda na mikrobiološku ispravnost i 35 uzoraka površinskih voda na fizičko-hemijsku ispravnost, 27 uzoraka podzemne vode na fizičko–hemijsku ispravnost. Mikrobiološki je analizirano 208 uzoraka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada, dok je fizičko–hemijski analizirano 132 uzorka bazenske vode i vode iz hidromasažnih kada.

U toku sezone kupanja 2020. godine kontrolisan je kvalitet površinske vode na kupalištima u Južnom Banatu. Analizirane su vode na jezerima: Vršačko jezero, Belocrkvanska jezera (Glavno i Vračevgajsko), jezero u Kačarevu i jezero Šljunkara kod Kovina. Ukupno je ispitano 35 uzorka površinske vode na mikrobiološku i fizičko-hemijsku ispravnost.

Prema zakonskoj regulativi vode koje pripadaju I, II ili III klasi mogu se koristiti za kupanje i rekreaciju. Odstupanja od ovih grupa su prikazana u tabeli.

Rezultati ispitivanja kvaliteta površinske vode javnih kupališta u Južnobanatskom okrugu tokom 2020. godine

Rezultati **fizičko-hemijskih** ispitivanja uzoraka površinskih voda koje se koriste za kupanje i rekreaciju

R e d n i b r o j	Opština	Naziv kupališta	Fizičko-hemijsko ispitivanje			
			Broj uzoraka (n)	Odstupanje od I, II i III klase voda		Uzrok neispravnosti
				Broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	6	5	83,3 3	pH, HPK, suspendovane materije, ukupni azot, nitriti, ukupan fosfor, ortofosfati
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	6	5		pH, HPK, suspendovane materije, ukupni azot, ukupan fosfor, ortofosfati
3	Pančevo	Jezero Kačarevo	1	1	100	HPK, suspendovane materije
4	Kovin	Šljunkara	1	0	0	/
5	Vršac	Vršačko jezero	18	18	100	pH, suspendovane , HPK, BPK5, ukupni azot, nitriti, amonijak, fosfati, hloridi, ukupna mineralizacija, elektroprovodljivost
	Ukupno		32	29	90,6 2	pH, suspendovane , HPK, BPK5, ukupni azot, nitriti, amonijak, fosfati, ukupan fosfor, ortofosfati, hloridi, ukupna mineralizacija, elektroprovodljivost

Rezultati **mikrobioloških** ispitivanja uzoraka površinskih voda za kupanje i rekreaciju

Redni broj	Opština	Naziv kupališta	Mikrobiološko ispitivanje			
			Broj uzoraka (n)	Odstupanje od I, II i III klase voda		Uzrok neispravnosti
				Broj	%	
1	Bela Crkva	Glavno jezero	6	0	0	/
2	Bela Crkva	Vračevgajsko jezero	6	0	0	/
3	Pančevo	Jezero Kaćarevo	1	0	0	/
4	Kovin	Šljunkara	1	0	0	/
5	Vršac	Vršačko jezero	18	0	0	/
Ukupno			32	0	0	

Prema preporukama Svetske Zdravstvene Organizacije, a u cilju sprečavanja i smanjenja rizika po zdravlje ljudi preporučuje se stalno praćenje kvaliteta površinske vode na kupalištima zbog promenljivosti uslova sredine. Okvirna Direktiva EU o vodama (Water Framework Directive 2000/60/EC) propisuje sveobuhvatnu zaštitu svih voda, uz primenu načela upravljanja vodenim resursima, podizanje dobrog statusa voda prema definisanim kriterijumima i hidrološkim, hemijskim i biološkim standardima u periodu od 15 godina. Neophodno je uključivanje javnosti u cilju informisanja, konsultovanja i aktivnog učestvovanja u upravljanju vodama.

KONTROLA KVALITETA OTPADNIH VODA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

Otpadne vode su danas jedan od značajnih zagađivača životne sredine. Poslednjih godina se posebno ulažu napor u regulisanje ove oblasti, ali i dalje veliki broj industrijskih objekata ne prečišćava svoje otpadne vode. Veći broj objekata koji ima prečišćivače ne održava ih na propisan način. Na teritoriji Južnog Banata grad Vršac, Plandište, Janošik, Starčevo i Kovačica imaju postrojenje za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.

Ispitivanje kvaliteta otpadne vode iz industrije i komunalne otpadne vode ima za cilj zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi. Redovno praćenje kvaliteta otpadne vode doprinosi pravovremenom uočavanju i definisanju rizika i proceni zagađenja.

O kvalitetu otpadnih voda Zavod za javno zdravlje Pančevo izveštava nadležne inspekcije za zaštitu životne sredine, Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", Institut za javno zdravlje Vojvodine i Ministarstvo zdravlja Republike Srbije.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga samo veća gradska naselja (Alibunar, Banatski Karlovac, Janošik, Opovo, Bela Crkva, Kovačica, Kovin, Pančevo, Banatsko Novo Selo, Starčevo, Plandište i Vršac) imaju izgradenu kanalizacionu mrežu koja predstavlja kombinaciju kišne i komunalne kanalizacije.

Vršac, Janošik, Plandište, Starčevo i Kovačica imaju neki oblik postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda pre ispuštanja u recipijent, ali je nedovoljan broj priključenih domaćinstava na kanalizacionu mrežu u pojedinim naseljima. Stanovništvo manjih naseljenih mesta, kao i manjih firmi i industrijskih postrojenja koja se nalaze na teritoriji koriste septičke jame.

Na teritoriji Južnobanatskog okruga tokom 2020. godine praćen je kvalitet otpadnih voda komunalnog i industrijskog porekla. Ukupno je mikrobiološki ispitano 119 uzoraka otpadne vode i fizičko–hemski je ispitano 142 uzorka otpadne vode.

Opšte je prisutna pojava da firme koje su priključene na gradsku kanalizaciju nemaju ugrađene uređaje za prečišćavanje kako bi dostigle potreban kvalitet ili ukoliko ih poseduju one su zastarele, neodržavane i ne postižu zahtevani kvalitet prečišćavanja.

Odvođenje otpadnih voda iz domaćinstava i industrijskih postrojenja je jedan od važnih činilaca u očuvanju zdrave životne sredine. Značajan napredak u očuvanju životne sredine u pogledu kvaliteta otpadnih voda može se postići izgradnjom postrojenja za preradu otpadnih voda (komunalnih i tehnoloških), edukacijom stanovništva, kao i aktivnim uključivanjem nadležnih institucija, organa lokalne samouprave i šire javnosti.

promocija Zdravlja

„Promocija zdravlja je osposobljavanje ljudi da povećaju kontrolu nad sopstvenim zdravljem i da ga unaprede. Briga za zdravje stanovništva obuhvata multisektorski i multidisciplinarni pristup.“ Ottawa povelja (1986)

Promocija zdravlja predstavlja bitan segment zaštite i unapređenja zdravlja, kao i prevencije i ranog otkrivanja bolesti. Okvir za promociju zdravlja u zajednici proizilazi iz Ottawa povelje, koju su prihvatile gotovo sve zemlje sveta i sprovodi se kroz pet celina: izgradnja zdrave javne politike, stvaranje okoline koja pruža podršku, razvoj ličnih veština, jačanje akcija u zajednici i reforma zdravstvene službe.

Formulisanje zdrave javne politike jedne zemlje, upućuje one koji kreiraju politiku da budu svesni zdravstvenih posledica svojih odluka i da putem kombinacije zakonskih, finansijskih i organizacionih mera stvore povoljno okruženje za promociju zdravlja.

Republika Srbija je putem raznih zakonskih i podzakonskih akata, strategija i programa prihvatila povelju i sprovodi aktivnosti na promociji zdravlja. Kroz multisektorsknu saradnju na nacionalnom i na lokalnom nivou sprovode se razne aktivnosti na očuvanju i unapređenju zdravlja i prevencije bolesti. **Unapređenje i očuvanje zdravlja stanovništva, razvoj zdravog okruženja, afirmacija zdravih stilova života, smanjenje faktora rizika za nastanak vodećih masovnih nezaraznih bolesti (pušenje, nedovoljna fizička aktivnost, neadekvatna ishrana, gojaznost i stres) su imperativ za bolje zdravstveno stanje stanovništva.**

U okviru Nacionalnih programa od opšteg interesa sprovodi se Program promocije zdravlja, koji ima za cilj jačanje akcija u zajednici, razvoj ličnih veština na zaštiti i unapređenju zdravlja i preorientaciju zdravstvene službe. Jačanje akcija u zajednici ogleda se u osnaživanju zajednice nad sopstvenim zdravljem i sudbinama, potpun i kontinuiran pristup informacijama o zdravlju i zdravim stilovima života, kao i obezbeđivanje finansijske podrške za izgradnju zdravog okruženja. Razvoj ličnih veština ima za cilj da edukuje pojedince da se brinu o sopstvenom zdravlju i zdravlju svojih najbližih i najčešće se odvija u školama, zdravstvenim ustanovama, radnom mestu i u zajednici. Reorganizacija zdravstvene službe u cilju promocije zdravlja ima zadatak da prepozna kulturne potrebe u zajednici, da ostvari bolju komunikaciju sa zajednicom i

pojedincima i da sprovodi istraživanja i edukacije u zajednici. Promocija zdravlja se globalno gledano sprovodi kroz zdravstveno-vaspitne aktivnosti, mere prevencije i ostale mere u zajednici uz jednu sveobuhvatnu, kontinuiranu multisektorskiju saradnju.

Takav program sprovodi se kontinuirano i na teritoriji Južnobanatskog okruga.

Program se sastoji od sedam celina, koje se odnose na:

- 1) prezentaciju programa promocije zdravlja stanovništvu okruga;
- 2) pokretanju svih vidova partnerstva u zajednici sa lokalnom samoupravom, školama, ustanovama socijalne zaštite, kulture, medijima, zdravstvenim ustanovama itd. ;
- 3) edukaciju edukatora za promociju zdravlja;
- 4) promociju zdravlja sa vulnerabilnim kategorijama;
- 5) sprovođenje zdravstvenih kampanja;
- 6) zdravstveno-vaspitni rad na prevenciji zaraznih bolesti i
- 7) kontinuirani rad sa mas medijima.

Odsek za promociju zdravlja Zavoda za javno zdravlje Pančevo je koordinator svih ovih aktivnosti na teritoriji celog Južnobanatskog okruga.

Uspešno sarađujemo sa 8 domova zdravlja, dve opšte i tri specijalne bolnice, 105 osnovnih škola (69 matičnih i 36 isturenih odeljenja), 22 srednje škole i 8 predškolskih ustanova. U saradnji sa lokalnim zajednicama, preventivnim službama domova zdravlja i zainteresovanim školama u proteklom periodu obeležili smo sve značajne datume iz Kalendarja zdravlja. Svoju aktivnost upotpunjujemo i medijskim prezentacijama, preko sredstava javnog informisanja i ažuriranjem internet i Facebook stranice Zavoda.

U 2020. godini uspešno su sprovedene sve aktivnosti na promociji zdravlja iz Nacionalnog Programa promocije zdravlja.

Zdravstveno-promotivne aktivnosti su koordinisane sa svim zdravstvenim ustanovama u okrugu i one su se sprovodile kroz individualne i grupne oblike rada, kroz prikaze izložbi i organizacione sastanke posvećene riziko-faktorima za nastanak mnogih masovnih nezaraznih bolesti kao i prevenciju zaraznih bolesti. Takođe,

zdravstveno vaspitne aktivnosti su se sprovodile i kroz rad patronažnih službi i službi kućnog lečenja.

Zdravstveno-vaspitne aktivnosti kroz pokretanje svih vidova partnerske saradnje ostvarene su sa 19 organizacija sa 13 zajedničkih aktivnosti, od toga 7 manifestacija u zajednici, multisektorskom saradnjom na zaštiti i unapređenju zdravlja u okrugu.

Prenošenje znanja stavova i ponašanja kroz edukaciju stanovništva predstavlja bitan segment u radu na promociji zdravlja.

U okviru edukacije stanovništva za promociju zdravlja u 2020. godini realizovana je 1 edukacija sa 20 učesnika.

Do početka COVID-19 pandemije akcenat je stavljen na edukaciju vulnerabilnih kategorija, posebno školske dece i omladine koja se sprovodi na teritoriji celog okruga. Zaposleni u Odseku za promociju zdravlja sprovodili su edukacije u 6 osnovnih škola za 663 učenika putem zdravstvenih predavanja i radionica na sledeće teme: pubertet, alkoholizam, narkomanija, štetnost cigareta i prevencija HIV-a. U toku 2020. godine zdravstveno promotivnim aktivnostima Odseka obuhvaćena je 1 predškolskih ustanova iz okruga sa 7 dece.

Promotivne aktivnosti su realizovane i kroz obeležavanje datuma iz Kalendara zdravlja. U 2020. godini obeleženo je 36 datuma iz Kalendara zdravlja sa 7 manifestacija u zajednici i 477 učesnika. U aktivnostima vezanim za kampanje Zavoda i domova zdravlja podeljeno je 6378 primeraka promotivnog materijala. Ove aktivnosti imaju za cilj da širokoj populaciji skrenu pažnju na bitne zdravstvene probleme, njihovu prevenciju i rano otkrivanje, u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja.

Imajući u vidu zastupljenost medija u svakodnevnom životu građana, posebna pažnja se posvećuje medijskoj promociji zdravlja. U zavisnosti od vrste medija i njihovoj ciljnoj grupi stanovništva, prilagođavaju se i zdravstvene poruke koje se tako šalju. U 2020. godini bilo je ukupno 152 medijske prezentacije na TV-u, radiju i u štampanim i elektronskim medijima, 62 priloga na internet stranici Zavoda (<http://www.zjzpa.org.rs/>) i 327 priloga na Facebook stranici Zavoda (<https://www.facebook.com/zjzpa/>)

U toku 2020. godine obeleženi su sledeći datumi iz Kalendara zdravlja u saradnji sa ustanovama primarne zdravstvene zaštite:

1. Evropska nedelja borbe protiv raka grlića materice
2. Nacionalni dan bez duvanskog dima
3. Svetski dan borbe protiv raka
4. Međunarodni dan dece obbolele od raka
5. Mart mesec borbe protiv raka
6. Međunarodni dan retkih bolesti
7. Svetski dan bubrega
8. Svetski dan zdravlja
9. Dan planete Zemlje
10. Međunarodni dan zaštite od buke
11. Evropska nedelja imunizacije
12. Međunarodni dan fizičke aktivnosti
13. Nedelja zdravlja usta i zuba
14. Svetski dan higijene ruku u zdravstvenim ustanovama
15. Međunarodni dan porodice
16. Međunarodni dan sestrinstva
17. Svetski dan bez duvana
18. Svetski dan zaštite životne sredine
19. Svetski dan bezbednosti hrane
20. Međunarodni dan protiv zloupotrebe i nezakonite trgovine drogom
21. Svetski dan borbe protiv hepatitisa
22. Svetska nedelja dojenja
23. Nacionalna nedelja dojenja
24. Svetski dan prevencije samoubistva
25. Evropska nedelja mobilnosti
26. Svetski dan kontracepcije
27. Svetski dan srca
28. Međunarodni dan starijih osoba
29. Oktobar mesec pravilne ishrane
30. Oktobar mesec borbe protiv raka dojke
31. Svetski dan mentalnog zdravlja
32. Svetski dan čistih ruku
33. Svetski dan borbe protiv dijabetesa
34. Svetska nedelja racionalne upotrebe antibiotika
35. Svetski dan borbe protiv HIV-a
36. Međunarodni dan osoba sa invaliditetom

Realizovana su 3 konkursa u okviru kalendara zdravlja: „Zdrave navike za zdrave zube”; „Podrži dojenje – za zdraviju planetu” i „Zdravlje na usta ulazi“ u

kojima je učestvovalo ukupno 9 osnovnih škola i 1 predškolska ustanova sa 148 likovnih i literarnih radova.

U toku 2020.godine većina aktivnosti je bila usmerena ka informisanju stanovništva vezano za COVID-19 pandemiju. Pojačane su medijske aktivnosti, ali i individualne aktivnosti u vidu telefonskog savetovanja/obaveštavanja stanovništva.

Potrebno je i dalje nastaviti sa multisektorskog saradnjom i aktivnostima kojima se ističe značajnost brige za sopstveno zdravlje i zdravlje zajednice u celini, izdvojiti prioritete i raditi na stvaranju okruženja za njihovu realizaciju. Usvajanje zdravih stilova života među mladom populacijom predstavlja najbolji put za nastanak i očuvanje zdrave populacije. Takođe je jako bitna reorganizacija zdravstvene službe u cilju stavljanja akcenta na zdravlje, a ne na bolest, povećanje aktivnosti na promociji zdravlja i prevenciji bolesti kao i obezbeđivanju materijalnih sredstava za to.

Aktivnosti na promociji zdravlja predstavljaju dugotrajan, kontinuirani proces čiji se rezultati vide tek u budućnosti.

PREPORUKE

- Implementirati programe prevencije najučestalijih oboljenja, posebno kardiovaskularnih oboljenja, šećerne bolesti i malignih neoplazmi;
- Intezivirati multisektorske aktivnosti u cilju unapređenja svesti stanovništva, ali i šire društvene zajednice, o neophodnosti i značaju sprovođenja skrining programa;
- Ishod same bolesti poboljšati njenim ranim otkrivanjem, odgovarajućom terapijom i rehabilitacijom, a ujedno efikasnim intervencijama sprečiti radnu nesposobnost, kao i prerano umiranje;
- Intezivnjom promocijom zdravlja i zdravih stilova života smanjiti prisustvo najznačajnijih faktora rizika u populaciji (hipertenzija, gojaznost, pušenje, fizička neaktivnost);
- Zdravstveno-vaspitnim aktivnostima uticati na smanjenje stope prekida neželjenih trudnoća i stope oboljevanja od polno prenosivih bolesti u ženskoj populaciji;
- Kordinisanim, sveobuhvatnim aktivnostima sprovoditi prevenciju bolesti zavisnosti, posebno mlađeg stanovništva;
- Obezbediti stalni nadzor i kontrolu nad zaraznim bolestima, a poboljšanjem životnog standarda, uslova života i povećanjem obuhvata svih starosnih grupa vakcinacijom uticati na smanjenje njihovog prisustva u populaciji;
- Kontinuirano smanjivati prisustvo riziko-faktora životne sredine u vodi, vazduhu i zemljištu, uz razvijanje ekološke svesti stanovništva o značaju individualnih aktivnosti na očuvanju životnog okruženja;

ZAKLJUČAK

Demografske promene u Južnobanatskom okrugu posledica su smanjene reproduktivne moći (pada nataliteta i fertiliteta) i migracija, uglavnom mladog stanovništva. Ove demografske odrednice uslovile su i intenzivno starenje stanovništva, što je u kontinuitetu dovelo i do porasta stope opšteg mortaliteta.

Zdravstveno stanje odraslog stanovništva Južnobanatskog okruga karakteriše oboljevanje od kardiovaskularnih bolesti i visoka stopa oboljevanja od povišenog krvnog pritiska nepoznatog uzroka, kao i bolesti sistema za disanje. Značajno mesto u morbiditetu zauzimaju bolesti mišićno-koštanog sistema, bolesti žlezda sa unutrašnjem lučenjem, ishrane i metabolizma, sa visokom stopom oboljevanja od šećerne bolesti, ali i bolesti mokraćno-polnog sistema.

Kao i u prethodnom periodu najznačajniji zdravstveni problem kod predškolske i školske dece su respiratorne bolesti, ali i zarazne i parazitarne bolesti, bolesti uva i mastoidnog nastavka, kao bolesti kože i potkožnog tkiva. Nažalost i dalje su posebno kod dece školskog uzrasta, visoko rangirane kao uzrok oboljevanja povrede, trovanja i posledice spoljnih faktora.

Zdravlje žena u okrugu najviše ugrožavaju specifična oboljenja vezana za pol i reproduktivnu funkciju, prvenstveno bolesti mokraćno-polnog sistema, dobroćudni i zloćudni tumori, kao i oboljenja koja pripadaju grupi trudnoća, rađanja i babinja.

Od marta 2020. godine zdravstveni sistem je na teritoriji čitavog okruga funkcionalisan u uslovima pandemije virusa Covid 19, a oboljevanje i umiranje stanovništva obeležile su pored hroničnih nezaraznih oboljenja i visoke stope morbiditeta i mortaliteta dijagnoza iz grupe privremeno dodeljenih novih bolesti neizvesne etiologije. Usled virusne infekcije Covid 19 je tokom godine u bolnicama na teritoriji okruga hospitalizovan veliki broj pacijenata ne samo iz Južnobanatskog, već i iz drugih okruga i ostvaren je značajan broj bolesničkih dana.

U odnosu na prethodne godine stope oboljevanja stanovništva u 2020. godini su gotovo kod svih ostalih grupa bolesti niže, jer je usled prisutne epidemije stanovništvo u znatno manjoj meri koristilo zdravstvenu zaštitu, pa je u novonastalim okolnostima realizovan samo manji deo zdravstvenih potreba populacije.

Upotreba duvana, alkohola i psihotropnih supstanci su ozbiljan javno-zdravstveni problem. Loše navike u ishrani, udružene sa rizičnim ponašanjem i nedovoljnog fizičkom aktivnošću stanovnika, doprinose porastu broja gojaznih i osoba sa prekomernom telesnom težinom.

Imajući u vidu da su zagađena voda, vazduh i zemljište ključni riziko faktori okoline koji utiču na zdravlje stanovništva, potrebno je stalno unapređenje multisektorskih aktivnosti na zaštiti životne sredine, ali i resursa neophodnih za praćenje riziko faktora.